

**Ірина Ізарова**

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ  
КОМЕНТАР  
ДО ЦИВІЛЬНОГО  
ПРОЦЕСУАЛЬНОГО  
ЗАКОНОДАВСТВА  
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

*Перші загальноєвропейські процедури розгляду і вирішення  
цивільних та комерційних справ транскордонного характеру –  
видачі Європейського судового наказу  
й вирішення дрібних спорів*

**Частина 1**

Київ  
ВД «Дакор»  
2016

**Автор науково-практичного коментаря:**

**Ізарова Ірина Олександрівна**, к.ю.н., доц., доц. каф. правосуддя юридич. ф-ту Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка.

**Автори перекладу:**

**Ізарова Ірина Олександрівна**, к.ю.н., доц., доц. каф. правосуддя юридич. ф-ту Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка;

**Сизова Анна Володимирівна**, викл. каф. інозем. мов юрид. ф-ту Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка.

I-32      **Ізарова І. О.**

**Науково-практичний коментар до цивільного процесуального законодавства Європейського Союзу:** перші загальноєвропейські процедури розгляду і вирішення цивільних та комерційних справ транскордонного характеру — видачі Європейського судового наказу й вирішення дрібних спорів. Частина 1 / І. О. Ізарова ; пер. з англ. І. О. Ізарової, А. В. Сизової. — Київ : ВД «Дакор», 2016. — 308 с.

ISBN 978-617-7020-69-0

Перше видання, яке містить переклад українською мовою з постатейним коментарем положень двох основних законодавчих актів ЄС, якими врегульовано порядок розгляду й вирішення цивільних і комерційних справ транскордонного характеру в усіх державах-членах: Регламенту № 1896/2006 від 12 грудня 2006 р. про процедуру видачі Європейського судового наказу та Регламенту № 861/2007 від 11 липня 2007 р. про Європейський порядок вирішення дрібних спорів (з останніми змінами).

Оскільки громадяни України та українські юридичні особи можуть бути учасниками загальноєвропейських процедур, видання буде цікаве для науковців, юристів-практиків, які здійснюють представництво інтересів у судах держав – членів ЄС, а також для всіх, хто цікавиться питаннями цивільного процесу.

УДК 347.9)  
ББК 67.310

ISBN 978-617-7020-69-0

© Ізарова І. О., 2016  
© ТОВ «ВД «Дакор», 2016

# ЗМІСТ

|                                                    |   |
|----------------------------------------------------|---|
| <b>Передмова</b> (д.ю.н., проф. В. Валанчюс) ..... | 9 |
|----------------------------------------------------|---|

|                                                    |    |
|----------------------------------------------------|----|
| <b>Передмова</b> (д.ю.н., проф. О. В. Дзера) ..... | 10 |
|----------------------------------------------------|----|

|                    |    |
|--------------------|----|
| <b>Вступ</b> ..... | 11 |
|--------------------|----|

**Розділ 1.** European Order for Payment Procedure  
(Regulation (EC) No. 1896/2006 of the European Parliament  
and of the Council of 12 December 2006 creating  
a European order for payment procedure)

|                                                                                                                                                                                                                           |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Процедура видачі Європейського судового наказу</b><br>(Регламент (ЄС) № 1896/2006 Європейського парламенту<br>та Ради від 12 грудня 2006 р. про запровадження<br>процедури видачі Європейського судового наказу) ..... | 17 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                      |    |                                                                    |    |
|----------------------------------------------------------------------|----|--------------------------------------------------------------------|----|
| <i>Article 1.</i> Subject matter                                     | 31 | <i>Стаття 1.</i> Предмет регулювання                               | 31 |
| <i>Article 2.</i> Scope                                              | 32 | <i>Стаття 2.</i> Сфера застосування                                | 32 |
| <i>Article 3.</i> Cross-border cases                                 | 35 | <i>Стаття 3.</i> Транскордонні справи                              | 35 |
| <i>Article 4.</i> European order for<br>payment procedure            | 37 | <i>Стаття 4.</i> Процедура видачі<br>Європейського судового наказу | 37 |
| <i>Article 5.</i> Definitions                                        | 39 | <i>Стаття 5.</i> Визначення термінів                               | 39 |
| <i>Article 6.</i> Jurisdiction                                       | 40 | <i>Стаття 6.</i> Юрисдикція                                        | 40 |
| <i>Article 7.</i> Application for a<br>European order for payment    | 42 | <i>Стаття 7.</i> Заява про видачу<br>Європейського судового наказу | 44 |
| <i>Article 8.</i> Examination of the<br>application                  | 47 | <i>Стаття 8.</i> Перевірка<br>заяви                                | 48 |
| <i>Article 9.</i> Completion and<br>rectification                    | 49 | <i>Стаття 9.</i> Доповнення та<br>уточнення                        | 49 |
| <i>Article 10.</i> Modification of the<br>application                | 49 | <i>Стаття 10.</i> Зміна заявлених<br>вимог                         | 50 |
| <i>Article 11.</i> Rejection of the<br>application                   | 51 | <i>Стаття 11.</i> Відхилення<br>заяви                              | 51 |
| <i>Article 12.</i> Issue of a European<br>order for payment          | 52 | <i>Стаття 12.</i> Видача Європейського<br>судового наказу          | 53 |
| <i>Article 13.</i> Service with proof<br>of receipt by the defendant | 52 | <i>Стаття 13.</i> Повідомлення<br>боржника з підтвердженням        | 56 |

|                                                                                                                  |    |                                                                                           |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|-------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <i>Article 14. Service without proof of receipt by the defendant</i>                                             | 56 | <i>Стаття 14 . Повідомлення боржника без підтвердження</i>                                | 57 |
| <i>Article 15. Service on a representative</i>                                                                   | 60 | <i>Стаття 15. Повідомлення представника</i>                                               | 60 |
| <i>Article 16. Opposition to the European order for payment</i>                                                  | 60 | <i>Стаття 16. Заперечення проти Європейського судового наказу</i>                         | 61 |
| <i>Article 17. Effects of the lodging of a statement of opposition</i>                                           | 62 | <i>Стаття 17. Наслідки подання заяви про заперечення</i>                                  | 63 |
| <i>Article 18. Enforceability</i>                                                                                | 67 | <i>Стаття 18. Приведення до виконання</i>                                                 | 67 |
| <i>Article 19. Abolition of exequatur</i>                                                                        | 68 | <i>Стаття 19. Скасування екзекватури</i>                                                  | 69 |
| <i>Article 20. Review in exceptional cases</i>                                                                   | 71 | <i>Стаття 20. Перегляд у виняткових випадках</i>                                          | 71 |
| <i>Article 21. Enforcement</i>                                                                                   | 74 | <i>Стаття 21. Виконання</i>                                                               | 75 |
| <i>Article 22. Refusal of enforcement</i>                                                                        | 77 | <i>Стаття 22. Відмова від виконання</i>                                                   | 77 |
| <i>Article 23. Stay or limitation of enforcement</i>                                                             | 79 | <i>Стаття 23. Припинення або обмеження виконання</i>                                      | 79 |
| <i>Article 24. Legal representation</i>                                                                          | 80 | <i>Стаття 24. Правове представництво</i>                                                  | 80 |
| <i>Article 25. Court fees</i>                                                                                    | 82 | <i>Стаття 25. Судові витрати</i>                                                          | 83 |
| <i>Article 26. Relationship with national procedural law</i>                                                     | 84 | <i>Стаття 26. Взаємодія з національним процесуальним законодавством</i>                   | 85 |
| <i>Article 27. Relationship with Regulation (EC) No. 1348/2000</i>                                               | 86 | <i>Стаття 27. Взаємодія з Регламентом (ЄС) № 1348/2000</i>                                | 86 |
| <i>Article 28. Information relating to service costs and enforcement</i>                                         | 89 | <i>Стаття 28. Інформація про вартість вручення документів та виконання рішення</i>        | 89 |
| <i>Article 29. Information relating to jurisdiction, review procedures, means of communication and languages</i> | 91 | <i>Стаття 29. Інформація, що стосується юрисдикції, перегляду, засобів зв'язку та мов</i> | 92 |
| <i>Article 30. Amendments to the Annexes</i>                                                                     | 93 | <i>Стаття 30. Поправки до додатків</i>                                                    | 93 |
| <i>Article 31. Committee</i>                                                                                     | 94 | <i>Стаття 31. Комітет</i>                                                                 | 95 |
| <i><u>Article 31. Exercise of the delegation</u><sup>1</sup></i>                                                 | 95 | <i><u>Стаття 31. Здійснення делегованих повноважень</u></i>                               | 96 |

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

|                                     |    |                                    |    |
|-------------------------------------|----|------------------------------------|----|
| <i>Article 32. Review</i>           | 97 | <i>Стаття 32. Перегляд</i>         | 97 |
| <i>Article 33. Entry into force</i> | 99 | <i>Стаття 33. Набуття чинності</i> | 99 |

|                                                                                                                                    |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Annex I. Form A. Application for a European order for payment ..</b>                                                            | 102 |
| <b>Додаток I. Форма А. Заява про видачу Європейського судового наказу .....</b>                                                    | 103 |
| <b>Annex II. Form B. Request to the claimant to complete and/or rectify an application for a European order for payment .....</b>  | 120 |
| <b>Додаток II. Форма В. Запит до заявника про доповнення та/або уточнення заяви про видачу Європейського судового наказу .....</b> | 121 |
| <b>Annex III. Form C. Proposal to the claimant to modify an application for a European order for payment .....</b>                 | 124 |
| <b>Додаток III. Форма С. Пропозиція заявнику змінити заявлені вимоги про видачу Європейського судового наказу .</b>                | 125 |
| <b>Annex IV. Form D. Decision to reject the application for a European order for payment .....</b>                                 | 128 |
| <b>Додаток IV. Форма D. Рішення про відхилення заяви про видачу Європейського судового наказу .....</b>                            | 129 |
| <b>Annex V. Form E. European order for payment .....</b>                                                                           | 130 |
| <b>Додаток V. Форма Е. Європейський судовий наказ .....</b>                                                                        | 131 |
| <b>Annex VI. Form F. Opposition to a European order for payment ..</b>                                                             | 136 |
| <b>Додаток VI. Форма F. Заява про заперечення проти Європейського судового наказу .....</b>                                        | 137 |
| <b>Annex VII. Form G. Declaration of enforceability .....</b>                                                                      | 138 |
| <b>Додаток VII. Форма G. Декларація про приведення до виконання .....</b>                                                          | 139 |

## **Розділ 2. European Small Claims Procedure**

(Regulation (EC) No. 861/2007 of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 establishing a European Small Claims Procedure)

### **Європейська процедура вирішення дрібних спорів**

(Регламент (ЄС) № 861/2007 Європейського парламенту та Ради від 11 липня 2007 р. про запровадження Європейської процедури вирішення дрібних спорів) .....

|                                                                                      |     |                                                                      |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----|----------------------------------------------------------------------|-----|
| CHAPTER I. SUBJECT MATTER AND SCOPE                                                  | 155 | ГЛАВА І. ПРЕДМЕТ РЕГУЛЮВАННЯ ТА СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ                   | 155 |
| <i>Article 1. Subject matter</i>                                                     | 155 | <i>Стаття 1. Предмет регулювання</i>                                 | 155 |
| <i>Article 2. Scope</i>                                                              | 156 | <i>Стаття 2. Сфера застосування</i>                                  | 158 |
| <i>Article 3. Cross-border cases</i>                                                 | 162 | <i>Стаття 3. Транскордонні справи</i>                                | 163 |
| CHAPTER II. THE EUROPEAN SMALL CLAIMS PROCEDURE                                      | 165 | ГЛАВА ІІ. ЄВРОПЕЙСЬКА ПРОЦЕДУРА ВИРІШЕННЯ ДРІБНИХ СПОРІВ             | 165 |
| <i>Article 4. Commencement of the Procedure</i>                                      | 165 | <i>Стаття 4. Початок процедури</i>                                   | 166 |
| <i>Article 5. Conduct of the Procedure</i>                                           | 169 | <i>Стаття 5. Проведення процедури</i>                                | 170 |
| <i>Article 6. Languages</i>                                                          | 172 | <i>Стаття 6. Мови</i>                                                | 172 |
| <i>Article 7. Conclusion of the Procedure</i>                                        | 173 | <i>Стаття 7. Завершення процедури</i>                                | 174 |
| <i>Article 8. Oral hearing</i>                                                       | 175 | <i>Стаття 8. Судове засідання (в усній формі)</i>                    | 176 |
| <i>Article 9. Taking of evidence of parties</i>                                      | 178 | <i>Стаття 9. Отримання доказів</i>                                   | 178 |
| <i>Article 10. Representation of parties</i>                                         | 180 | <i>Стаття 10. Представництво сторін</i>                              | 180 |
| <i>Article 11. Assistance for the parties</i>                                        | 181 | <i>Стаття 11. Допомога сторонам</i>                                  | 182 |
| <i>Article 12. Remit of the court or tribunal</i>                                    | 184 | <i>Стаття 12. Повноваження суду або уповноваженого органу</i>        | 185 |
| <i>Article 13. Service of documents and other written communications<sup>1</sup></i> | 186 | <i>Стаття 13. Вручення документів та інших письмових повідомлень</i> | 188 |
| <i>Article 14. Time limits</i>                                                       | 189 | <i>Стаття 14. Строки</i>                                             | 189 |
| <i>Article 15. Enforceability of the judgment</i>                                    | 192 | <i>Стаття 15. Приведення рішення до виконання</i>                    | 192 |
| <i>Article 15a. Court fees and methods of payment (inserted)<sup>2</sup></i>         | 193 | <i>Стаття 15а. Судові витрати і способи оплати (додано)</i>          | 193 |
| <i>Article 16. Costs</i>                                                             | 194 | <i>Стаття 16. Витрати</i>                                            | 194 |
| <i>Article 17. Appeal</i>                                                            | 196 | <i>Стаття 17. Апеляція</i>                                           | 196 |
| <i>Article 18. Minimum standards for review of the judgment</i>                      | 196 | <i>Стаття 18. Мінімальні стандарти перегляду рішення</i>             | 198 |

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

<sup>2</sup> Ibid.

|                                                                                                          |     |                                                                           |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|---------------------------------------------------------------------------|-----|
| <u>Article 18. Review of the judgment in exceptional cases</u> <sup>1</sup>                              | 197 | <u>Стаття 18. Перегляд рішення у виняткових випадках</u>                  | 198 |
| <u>Article 19. Applicable procedural law</u>                                                             | 201 | <u>Стаття 19. Процесуальне законодавство, що застосовується</u>           | 201 |
| CHAPTER III RECOGNITION AND ENFORCEMENT IN ANOTHER MEMBER STATE                                          | 203 | ГЛАВА III. ВИЗНАННЯ ТА ВИКОНАННЯ В ІНШІЙ ДЕРЖАВІ-ЧЛЕНІ                    | 203 |
| <u>Article 20. Recognition and enforcement</u>                                                           | 203 | <u>Стаття 20. Визнання та виконання</u>                                   | 204 |
| <u>Article 21. Enforcement procedure</u>                                                                 | 204 | <u>Стаття 21. Виконавче провадження</u>                                   | 206 |
| <u>Article 21a. Language of the certificate (inserted)</u> <sup>2</sup>                                  | 207 | <u>Стаття 21a. Мова сертифіката (додано)</u>                              | 208 |
| <u>Article 22. Refusal of enforcement</u>                                                                | 209 | <u>Стаття 22. Відмова від виконання</u>                                   | 209 |
| <u>Article 23. Stay or limitation of enforcement</u>                                                     | 210 | <u>Стаття 23. Припинення або обмеження виконання</u>                      | 210 |
| <u>Article 23a. Court settlements (inserted)</u> <sup>3</sup>                                            | 211 | <u>Стаття 23a. Мирова угода (додано)</u>                                  | 212 |
| CHAPTER IV. FINAL PROVISIONS                                                                             | 213 | ГЛАВА IV. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ                                            | 213 |
| <u>Article 24. Information</u>                                                                           | 213 | <u>Стаття 24. Інформація</u>                                              | 213 |
| <u>Article 25. Information relating to jurisdiction, means of communication and appeals</u> <sup>4</sup> | 213 | <u>Стаття 25. Інформація про юрисдикцію, засоби зв'язку та оскарження</u> | 215 |
| <u>Article 25. Information to be provided by Member States</u> <sup>5</sup>                              | 214 | <u>Стаття 25. Інформація, надана державами-членами</u>                    | 216 |
| <u>Article 26. Implementing measures</u>                                                                 | 218 | <u>Стаття 26. Заходи щодо застосування</u>                                | 218 |
| <u>Article 26. Amendment of the Annexes</u> <sup>6</sup>                                                 | 218 | <u>Стаття 26. Поправки до додатків</u>                                    | 218 |
| <u>Article 27. Committee</u>                                                                             | 219 | <u>Стаття 27. Комітет</u>                                                 | 220 |

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

<sup>2</sup> Ibid.

<sup>3</sup> Ibid.

<sup>4</sup> Ibid.

<sup>5</sup> Ibid.

<sup>6</sup> Ibid.

|                                                            |     |                                                      |     |
|------------------------------------------------------------|-----|------------------------------------------------------|-----|
| <i>Article 27. Exercise of the delegation</i> <sup>1</sup> | 219 | <i>Стаття 27. Здійснення делегованих повноважень</i> | 220 |
| <i>Article 28. Review</i>                                  | 220 | <i>Стаття 28. Перегляд</i>                           | 222 |
| <i>Article 29. Entry into force</i>                        | 223 | <i>Стаття 29. Набуття чинності</i>                   | 223 |

|                                    |     |
|------------------------------------|-----|
| <b>Annex I. Form A. Claim Form</b> | 226 |
|------------------------------------|-----|

|                                  |     |
|----------------------------------|-----|
| <b>Додаток I. Форма А. Заява</b> | 227 |
|----------------------------------|-----|

|                                                                                                     |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Annex II. Form B. Request by the court or tribunal to complete and/or rectify the claim form</b> | 242 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

|                                                                                                        |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Додаток II. Форма В. Запит суду або уповноваженого органу про доповнення та/або уточнення заяви</b> | 243 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

|                                       |     |
|---------------------------------------|-----|
| <b>Annex III. Form C. Answer Form</b> | 246 |
|---------------------------------------|-----|

|                                        |     |
|----------------------------------------|-----|
| <b>Додаток III. Форма С. Відповідь</b> | 247 |
|----------------------------------------|-----|

|                                                                                                     |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Annex IV. Form D. Certification concerning a judgment in the European small claims procedure</b> | 250 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

|                                                                                                                      |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Додаток IV. Форма D. Сертифікат рішення, ухваленого в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів</b> | 251 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

|                                                                                                                                           |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Післямова. Основні етапи становлення перших загальноєвропейських процедур та загальні засади цивільного процесу ЄС (І. О. Ізарова)</b> | 254 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

|                         |     |
|-------------------------|-----|
| <b>Словник термінів</b> | 292 |
|-------------------------|-----|

|                                   |     |
|-----------------------------------|-----|
| <b>Список використаних джерел</b> | 296 |
|-----------------------------------|-----|

|                |     |
|----------------|-----|
| <b>Додатки</b> | 292 |
|----------------|-----|

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).



# ПЕРЕДМОВА

Підписання Угоди про Асоціацію засвідчило важливий крок, який зробила Україна на шляху до інтеграції в Європейський Союз. Водночас це зумовило виникнення зобов'язань з реформування сфери юстиції та приведення законодавства у відповідність до європейського.

Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції в Україні» надає допомогу в розробці загальної стратегії реформ сектору юстиції, яка впроваджується за допомогою механізму координації між установами сфери юстиції з метою вдосконалення розвитку політики реформування системи юстиції та потенціалу щодо координації реформ. Це включає оцінку потреб на рівні всього сектору з точки зору європейських стандартів та порівняння, що матиме на меті закладення міцних підвалин для майбутньої успішної співпраці.

З огляду на це, важливе значення має підтримка видання науково-практичної літератури, яка дозволяє більше ознайомитись з правовою системою ЄС та європейським законодавством. Основне призначення цього першого в Україні видання – сприяти поширенню знань про загальноєвропейські процедури розгляду справ транскордонного характеру, що застосовуються в ЄС, підвищити загальний рівень доступності та належного захисту прав громадян України, які можуть брати участь в таких процедурах в судах держав-членів ЄС.

Підтримуючи підготовку цього видання, в якому здійснено переклад та надано коментар цивільного процесуального законодавства ЄС, ми сподіваємося, що реформи цивільного судочинства в Україні будуть відбуватися з урахуванням позитивного європейського досвіду та дозвлять удосконалити систему правосуддя в цивільних справах.

Сподіваюся, що це видання допоможе законотворцям, представникам виконавчої влади та юридичної професії, а також членам суспільства зрозуміти основні принципи функціонування системи захисту прав в демократичному суспільстві та втілити їх у життя, активізувати дослідження європейського цивільного процесуального законодавства і сприяти успішній інтеграції України до Європейського Співтовариства.

***Віргіліус Валанчюс.***

керівник проекту ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції в Україні»

# ПЕРЕДМОВА

Запропоноване видання є першим в Україні, що містить переклад регламентів, якими врегульовано порядок видачі Європейського судового наказу та вирішення дрібних спорів, тому є надзвичайно актуальним у сучасних умовах активізації відносин між Україною та ЄС, запровадження зони вільної торгівлі й підвищення інтересу до правової системи ЄС та європейського законодавства.

Основне призначення видання — сприяти поширенню знань про загальноєвропейські процедури розгляду справ транскордонного характеру, що застосовуються в ЄС упродовж останніх десяти років, а також підвищити загальний рівень доступності та належного захисту прав громадян України, які можуть брати участь у таких процедурах у судах держав членів ЄС. Тому текст регламентів, якими запроваджуються перші загальноєвропейські процедури, супроводжується перекладом, здійсненим українською мовою, і постатейним коментарем. Це додає зазначеному виданню наукової цінності, підвищує загальний рівень розуміння зазначених процедур вітчизняною аудиторією науковців.

Практична цінність видання полягає в тому, що за положеннями чинного законодавства ЄС громадяни України як жителі третіх країн можуть брати участь у загальноєвропейських процедурах у статусі як позивача, так і відповідача. Це зумовлює необхідність активного дослідження основ цивільного процесу ЄС, а також підготовки науково-практичних коментарів до європейського законодавства.

Щиро сподіваюся, що активізація досліджень європейського законодавства сприятиме успішній інтеграції України до Європейського Співтовариства, забезпечить реформування вітчизняного цивільного процесуального законодавства, узгодження його з положеннями загальноєвропейського законодавства і світових стандартів здійснення судочинства в цивільних справах.

**О. В. Дзера**, доктор юридичних наук,  
чл.-кор. НАПрН України, професор,  
професор кафедри цивільного права  
Київського національного університету  
імені Тараса Шевченка

Перші загальноєвропейські процедури з розгляду цивільних і комерційних справ транскордонного характеру є сучасними спрощеними альтернативними національному порядку провадженнями, що були покликані забезпечити жителям ЄС швидке й доступне правосуддя в цивільних справах. За їх допомогою було нівельовано відмінності національних процесуальних систем, які могли стати на заваді ефективному захисту прав учасників внутрішнього ринку. Метою їх ухвалення стало забезпечення ефективного доступу до правосуддя та усунення перешкод для належного функціонування внутрішнього ринку, тому вони є одноманітними у всіх державах-членах і в усіх процесуальних діях від початку процедури до виконання рішення суду.

Запровадження згідно з умовами Угоди про Асоціацію 2014 р. між ЄС та Україною поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі зумовлює актуальність та важливість дослідження європейського законодавства. Саме тому в першій частині нашого видання здійснено переклад та науково-практичний коментар до законодавчих актів ЄС, якими врегульовано положення про перші загальноєвропейські процедури видачі Європейського судового наказу та вирішення дрібних спорів.

Умовами Угоди про Асоціацію 2014 р. передбачено розвиток співробітництва у сфері юстиції, свободи та безпеки, зокрема активізацію судового співробітництва в цивільних справах. Першим кроком до зближення вітчизняного законодавства з європейським стало схвалення Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 рр.<sup>1</sup>, відповідно до положень якої реформування системи судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів

---

<sup>1</sup> Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 рр., схвалена Указом Президента України від 20 травня 2015 р. № 276/2015 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>.

здійснюватиметься за такими напрямками, як підвищення ефективності правосуддя та оптимізація повноважень судів різних юрисдикцій; забезпечення прозорості та відкритості правосуддя тощо. Для реалізації запропонованих у Стратегії положень було також підготовлено проекти законів: про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження наказного провадження у цивільному та господарському судочинстві від 14 січня 2016 р. № 3769<sup>1</sup>; про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження системи автоматизованого арешту коштів у цивільному та господарському судочинстві від 14 січня 2016 р. № 3768<sup>2</sup>; про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України (щодо судової реформи)<sup>3</sup>.

Потреба виконання зазначених в Угоді про Асоціацію зобов'язань зумовлює важливість та актуальність підготовки вітчизняних видань, присвячених дослідженню положень європейського законодавства, що врегульовує відносини з розгляду та вирішення цивільних і комерційних спорів транскордонного характеру, яке діє в усіх 28 державах — членах ЄС. Цивільний процес ЄС сформувався з метою забезпечення належного функціонування спільного ринку ЄС і став своєрідною відповіддю на потребу забезпечити ефективний захист його учасників. Запровадження зони вільної торгівлі між Україною та ЄС зумовить необхідність розширення спільного європейського правового простору, приведе до активізації відносин за участі громадян України та ЄС.

Розбудова спільного ринку зумовила поширення так званих транскордонних відносин. За даними статистики<sup>4</sup>, з кожним

<sup>1</sup> Проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження наказного провадження у цивільному та господарському судочинстві від 14 січня 2016 р. № 3769 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4\\_1?pf3511=57662](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57662).

<sup>2</sup> Проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження системи автоматизованого арешту коштів у цивільному та господарському судочинстві від 14 січня 2016 р. № 3768 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4\\_1?pf3511=57661](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57661).

<sup>3</sup> Порівняльна таблиця до проекту закону України про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України (щодо судової реформи) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://jrc.org.ua/upload/steps/1f7a9a447248438a4822aaffe5085fc1.pdf>.

<sup>4</sup> Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions The

роком європейці дедалі частіше користуються правами, наданими їм відповідно до договорів ЄС: нині майже 14 млн громадян ЄС проживають в іншій державі-члені, ніж держава свого громадянства (порівняно з 12,1 млн у 2009 р.); приблизно 16 млн зі 122 млн шлюбів в ЄС мають транскордонний характер, тоді як у 2007 р. із 2,4 млн шлюбів, що були укладені, тільки 300 000 мали транскордонний характер. Але найбільший вплив на розвиток внутрішнього ринку має поширена в ЄС онлайнова торгівля: не виходячи з дому, товари та послуги через кордони своєї держави купують понад 500 млн споживачів. Із запровадженням зони вільної торгівлі між Україною та ЄС справедливо очікується активізація відповідних відносин між громадянами України та ЄС.

З розвитком транскордонних відносин зростає ймовірність виникнення спорів транскордонного характеру. З огляду на це, ЄС упродовж останніх двадцяти років активно розвиває стратегію ефективного вирішення транскордонних спорів, а саме спорів, що виникають у цивільних та комерційних справах. Результатом цієї політики стала гармонізація цивільного процесуального законодавства держав — членів ЄС, яка визначена установчими договорами ЄС та спрямована на забезпечення прав жителів Євросоюзу. Вона розпочалася після набуття чинності Амстердамським договором у 1999 р., згідно з положеннями якого було визначено конкретні заходи у сфері співробітництва судових органів у цивільних справах, що мають транскордонний характер, з метою належного функціонування внутрішнього ринку<sup>1</sup>. Це запровадження та спрощення системи транскордонного вручення судових та позасудових документів; співробітництво у сфері отримання доказів; визнання та виконання рішень у цивільних і комерційних справах. Однак головне — забезпечення сумісності правил, що застосовуються в державах-членах у разі конфлікту законів і юрисдикції, та усунення перешкод на шляху нормального функціонування цивільного судочинства, за

---

EU Justice Agenda for 2020 — Strengthening Trust, Mobility and Growth within the Union Strasbourg [Electronic resource]. — Mode of access : [http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/files/com\\_2014\\_144\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/files/com_2014_144_en.pdf).

<sup>1</sup>Treaty of Amsterdam amending the Treaty on European Union, the Treaties establishing the European Communities and certain related acts [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:11997D/TXT>.

потреби — через застосування спільних правил цивільного процесу, що діють у державах-членах.

Згідно із цими положеннями, урегулювання відносин у сфері внутрішніх справ та правосуддя мало здійснюватися шляхом розробки та запровадження наднаціонального законодавства ЄС, обов'язкового для застосування в державах-членах. Із цього часу підготовка та ухвалення законодавчих актів ЄС, що регулювали відносини зі здійснення цивільного судочинства, значно активізувались, утворюючи комплексне явище цивільного процесу ЄС.

Отже, упродовж останніх десятиліть в ЄС було ухвалено численні законодавчі акти, якими запроваджено процедуру транскордонного вручення судових та позасудових документів (Регламент Ради (ЄС) № 1348/2000 р. від 29 травня 2000 р.; сьогодні чинним є Регламент (ЄС) № 1393/2007 від 13 листопада 2007 р. про вручення в державах — членах судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах<sup>1</sup>); активізовано співробітництво у сфері отримання доказів (Регламент Ради (ЄС) № 1206/2001 від 28 травня 2001 р. про співробітництво між судами держав-членів у отриманні доказів у цивільних або комерційних справах<sup>2</sup>); визначено (і це чи не найголовніше) єдині правила юрисдикції, визнання і виконання рішень у цивільних та комерційних справах (Регламент (ЄС) № 44/2001 від 22 грудня 2000 р.; сьогодні чинним є Регламент (ЄУ) № 1215/2012 про юрисдикцію, визнання і виконання судових рішень у цивільних і комерційних справах від 12 грудня 2012 р.<sup>3</sup>)

Після того, як на територіях держав — членів ЄС було запроваджено режим вільного обігу судових рішень, подальша

---

<sup>1</sup> Regulation (EC) No. 1393/2007 of the European Parliament and the Council of 13 November 2007 on the service in the Member States of judicial and extrajudicial documents in civil or commercial matters (service of documents) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:32007R1393>.

<sup>2</sup> Council Regulation (EC) No. 1206/2001 of 28/5/2001 on cooperation between the courts of the Member States in the taking of evidence in civil or commercial matters (Evidence Regulation) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32001R1206>.

<sup>3</sup> Regulation (EU) No. 1215/2012 of the European Parliament and the Council on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters of 12 December 2012 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32012R1215>.

гармонізація у сфері цивільного процесу торкнулася процедур їх ухвалення. Для усунення перешкод на шляху нормального функціонування цивільного судочинства в транскордонних справах і нівелювання відмінностей, які існують у національних законодавствах держав-членів, було запропоновано застосування спільних правил цивільного процесу — перших загальноєвропейських процедур із розгляду цивільних і комерційних справ транскордонного характеру:

**видачі Європейського судового наказу** (Регламент № 1896/2006 від 12 грудня 2006 р. про порядок видачі Європейського судового наказу) та

**вирішення дрібних спорів** (Регламент № 861/2007 від 11 липня 2007 р. про Європейський порядок вирішення дрібних спорів).

Увага до цих процедур в умовах євроінтеграційного процесу в Україні зумовлена двома важливими чинниками.

По-перше, громадяни України можуть виступати учасником цих процедур. Ефективний захист їхніх інтересів і представлення їх у судах держав — членів ЄС має важливе значення.

По-друге, гармонізація цивільного процесу стане невід'ємним елементом подальшого розвитку нашої держави та зумовить необхідність урахування відповідних положень законодавства ЄС під час реформування вітчизняного цивільного процесуального законодавства.

Упродовж 2015 р. відбулося масштабне реформування положень регламентів про видачу Європейського судового наказу та вирішення дрібних спорів, що, відповідно, ураховано під час підготовки цього видання. Так, у виданні містяться положення чинних регламентів, а також додано положення Регламенту № 2015/2421 від 16 грудня 2015 р., яким внесено зміни та доповнення до них, що підлягають застосуванню з 14 липня 2017 р. Відповідно у тексті є вказівки про те, які саме положення підлягають зміні, які є доповненням до положень чинних законодавчих актів. Для зручності зміни та доповнення до зазначених законодавчих актів підкреслено.

За допомоги у підготовці цього видання й постійну підтримку автор висловлює величезну подяку своєму науковому консультанту, **Олександру Васильовичу Дзері**, доктору юридичних наук, чл.-кор. НАПрН України, професору, професору кафедри

цивільного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Також велике спасибі моїй колезі **Анні Сизовій**, яка активно долучилася до нелегкого перекладу й істотно посприяла його вдосконаленню. Дякую всім друзям і колегам, які рецензували, редагували книгу і всіляко допомагали підготувати її слухними зауваженнями і пропозиціями, — Наталії Шляпниковій, Тетяні Вахоневій, Тетяні Коротенко, Світлані Фіялці, Ірині Ярошенко.



## EUROPEAN ORDER FOR PAYMENT PROCEDURE<sup>1</sup>

*(Regulation (EC) No. 1896/2006 of the European Parliament  
and of the Council of 12 December 2006 creating  
a European order for payment procedure<sup>2</sup>)*

## ПРОЦЕДУРА ВИДАЧІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДОВОГО НАКАЗУ

*(Регламент (ЄС) № 1896/2006 Європейського парламенту  
та Ради від 12 грудня 2006 р. про запровадження процедури  
видачі Європейського судового наказу)*

THE EUROPEAN PARLIAMENT  
AND THE COUNCIL OF THE  
EUROPEAN UNION,

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ  
ПАРЛАМЕНТ ТА РАДА  
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ,

Having regard to the Treaty  
establishing the European  
Community, and in particular  
Article 61(c) thereof,

Виходячи з умов Договору  
про заснування Європей-  
ської спільноти, і зокрема  
статті 61(c),

<sup>1</sup> Використовується також скорочена назва процедури European order for payment procedure — EOP.

<sup>2</sup> Regulation (EC) No. 1896/2006 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32006R1896>.

Having regard to the proposal from the Commission,

Having regard to the Opinion of the European Economic and Social Committee,

Acting in accordance with the procedure laid down in Article 251 of the Treaty,

Whereas:

(1) The Community has set itself the objective of maintaining and developing an area of freedom, security and justice in which the free movement of persons is ensured. For the gradual establishment of such an area, the Community is to adopt, *inter alia*, measures in the field of judicial cooperation in civil matters having cross-border implications and needed for the proper functioning of the internal market.

(2) According to Article 65(c) of the Treaty, these measures are to include measures eliminating obstacles to the good functioning of civil proceedings, if necessary by promoting the compatibility of the rules on civil procedure applicable in the Member States.

(3) The European Council meeting in Tampere on 15 and 16 October 1999 invited the Council

Виходячи з пропозицій, зроблених Комісією,

Ураховуючи думку Європейського соціально-економічного комітету,

Діючи відповідно до процедури, встановленої статтею 251 Договору,

Беручи до уваги, що:

(1) Спільнота поставила собі за мету збереження та розвиток простору свободи, безпеки та правосуддя, в якому забезпечується вільне пересування осіб. Для поступового запровадження такого простору Спільнота повинна вжити, *inter alia*, заходи у сфері судового співробітництва в цивільних справах, що мають транскордонні наслідки, потрібні для забезпечення належного функціонування внутрішнього ринку.

(2) Відповідно до частини (с) статті 65 Договору, ці заходи мають охоплювати заходи з усунення перешкод на шляху ефективного здійснення цивільного судочинства, за необхідності за допомогою запровадження спільних правил цивільного судочинства в державах-членах.

(3) На засіданні Європейської Ради в Тампері, що відбулося 15 та 16 жовтня

and the Commission to prepare new legislation on issues that are instrumental to smooth judicial cooperation and to enhanced access to law and specifically made reference, in that context, to orders for money payment.

(4) On 30 November 2000, the Council adopted a joint Commission and Council programme of measures for implementation of the principle of mutual recognition of decisions in civil and commercial matters. The programme envisages the possibility of a specific, uniform or harmonised procedure laid down within the Community to obtain a judicial decision in specific areas including that of uncontested claims. This was taken forward by the Hague Programme, adopted by the European Council on 5 November 2004, which called for work to be actively pursued on the European order for payment.

1999 р., Рада та Комісія ухвалили рішення про підготовку нового законодавства з питань, які відіграють важливу роль у забезпеченні судового співробітництва, слугують розширенню доступу до права. У цьому контексті окремо зазначено про необхідність запровадження процедур видачі наказів про грошові виплати.

(4) 30 листопада 2000 р. Рада ухвалила підготовлену спільно Комісією і Радою програму заходів для реалізації принципу взаємного визнання рішень у цивільних і комерційних справах. Цією програмою передбачено можливість специфічного, уніфікованого або гармонізованого порядку ухвалення судового рішення в конкретних справах, включаючи ті, що містять незаперечні вимоги, повсюди в Співтоваристві. У подальшому Гаазькою програмою, ухваленою Європейською радою 5 листопада 2004 р., було передбачено заходи з активізації роботи з підготовки Європейського наказу про сплату.

(5) The Commission adopted a Green Paper on a European order for payment procedure and on measures to simplify and speed up small claims litigation on 20 December 2002. The Green Paper launched consultations on the possible objectives and features of a uniform or harmonised European procedure for the recovery of uncontested claims.

(5) Комісія ухвалила *Green Paper*<sup>1</sup> про процедуру видачі Європейського судового наказу і заходи спрощення та пришвидшення вирішення дрібних спорів 20 грудня 2002 р. Ці *Green Paper* поклали початок консультаціям про можливі цілі та ознаки спільних або узгоджених Європейських процедур для стягнення боргів у справах, що містять незаперечні вимоги<sup>2</sup>.

<sup>1</sup> Green Paper є передзаконодавчою ініціативою, в якій певні положення пропонуються для консультації із суспільством, представниками наукової спільноти. Це документи, опубліковані Європейською комісією, для стимулювання обговорення конкретної теми на європейському рівні з метою запрошення зацікавлених сторін до участі в консультаціях та обговоренні пропозицій. У результаті це може привести до ухвалення законодавчого акта. Вважаємо, що перекладати цей термін недоцільно, оскільки дослівний переклад не дає змоги правильно зрозуміти сутність висловленого.

<sup>2</sup> Для реалізації зазначених заходів було підготовлено відповідні Пропозиції про створення Європейського виконавчого листа щодо незаперечних вимог від 27 серпня 2002 р. (далі — Пропозиції). У цих Пропозиціях було запропоновано визначення *uncontested claims*, вимоги до процедури видачі, а також до змісту Європейського виконавчого листа. Було запропоновано охарактеризувати вимоги як незаперечні, або безспірні, виходячи із таких двох критеріїв. По-перше, у разі, якщо боржник бере активну участь у судовому або позасудовому розгляді й визнає вимогу, його згода може набувати форми допуску позовом до суду з подальшим рішенням, заснованим на цьому, або у вигляді укладеної мирової угоди, затвердженої судом, чи іншого документа. По-друге, вимогу можна охарактеризувати як незаперечну, якщо боржник проігнорував судовий розгляд і не реагував на висунуті проти нього вимоги, але можна припустити, що він не має заперечень проти них. Це вимагає повної відсутності будь-якого заперечення проти вимоги протягом усього судового розгляду чи в контексті суто письмової процедури, включаючи судові засідання, де боржника не було або він був присутній і не оскаржував вимогу. Констатація боржником факту труднощів з оплатою і вимога про відстрочення платежу або оплати в розстрочку без залучення права на таку оплату не може вважатися запереченням, тому що це не ставить під сумнів обґрунтованості претензії за допомогою інших засобів. Це стосується виключно фактичної нездатності сплатити борг або, інакше кажучи, пов'язується з імовірністю успішного виконання судового рішення. Також, якщо боржник не з'являється на судовому засіданні, але раніше він заперечував проти вимоги, його відсутність на засіданні можна розцінювати як його рішення більше не оскаржувати вимоги. Таким чином, при перекладі терміна «uncontested claims» більш вдалим видається застосування терміна «незаперечні вимоги», а не поширеного в літературі поняття «безспірні вимоги», оскільки сутність цього явища полягає не у відсутності спору між сторонами, а у відсутності заперечень проти висунутої вимоги.

(6) The swift and efficient recovery of outstanding debts over which no legal controversy exists is of paramount importance for economic operators in the European Union, as late payments constitute a major reason for insolvency threatening the survival of businesses, particularly small and medium-sized enterprises, and resulting in numerous job losses.

(7) All Member States are trying to tackle the issue of mass recovery of uncontested claims, in the majority of States by means of a simplified order for payment procedure, but both the content of national legislation and the performance of domestic procedures vary substantially. Furthermore, the procedures currently in existence are frequently either inadmissible or impracticable in cross-border cases.

(8) The resulting impediments to access to efficient justice in cross-border cases and the distortion of competition within the internal market due to imbalances in the functioning of procedural means afforded to creditors in different Member States necessitate Community legislation guaranteeing a level playing field for creditors and debtors throughout the European Union.

(6) Швидке та ефективне стягнення несплачених боргів, щодо яких не існує спору, має першочергове значення для суб'єктів економіки в Європейському Союзі, тому що прострочені платежі є основною причиною банкрутства і загрожують функціонуванню підприємств, особливо малих та середніх, тягнуть за собою втрату значної кількості робочих місць.

(7) Усі держави-члени намагаються вирішити проблему масового стягнення боргів за незаперечними вимогами, більшість з них — за допомогою запровадження спрощеної процедури видачі наказу, але за своїм змістом національне законодавство і процес застосування внутрішніх процедур дуже різняться. Крім того, чинні процедури часто або неприйнятні, або не практичні для застосування в транскордонних справах.

(8) Перешкоди доступу до ефективного правосуддя в транскордонних справах і спотворення конкуренції в межах внутрішнього ринку через дисбаланс застосування процесуальних засобів захисту інтересів кредиторів у різних держав-членах зумовлюють необхідність запровадження у Спільноті законодавства, що

гарантує рівні умови для кредиторів та боржників у всьому Європейському Союзі.

(9) The purpose of this Regulation is to simplify, speed up and reduce the costs of litigation in cross-border cases concerning uncontested pecuniary claims by creating a European order for payment procedure, and to permit the free circulation of European orders for payment through out the Member States by laying down minimum standards, compliance with which renders unnecessary any intermediate proceedings in the Member State of enforcement prior to recognition and enforcement.

(10) The procedure established by this Regulation should serve as an additional and optional means for the claimant, who remains free to resort to a procedure provided for by national law. Accordingly, this Regulation neither replaces nor harmonises the existing mechanisms for the recovery of uncontested claims under national law.

(9) Метою цих Правил<sup>1</sup> є спрощення, пришвидшення і скорочення витрат на здійснення судочинства у транскордонних справах, що містять незаперечні вимоги грошового характеру, за допомогою запровадження процедури видачі Європейського судового наказу і забезпечення режиму вільного обігу Європейського судового наказу скрізь у державах-членах шляхом мінімізації стандартів, дотримання яких робить непотрібними будь-які проміжні процедури визнання та приведення у виконання в інших державах-членах.

(10) Процедура, запроваджена цими Правилами, покликана служити додатковим і необов'язковим засобом захисту прав заявника, який є вільним у своєму виборі способів захисту, передбачених національним законодавством. Відповідно, ці Правила не змінюють і не узгоджують наявні механізми відшкодування незаперечних вимог, які існують у національному законодавстві.

---

<sup>1</sup> Термін «regulation» перекладається як «регламент» або «правила».

(11) The procedure should be based, to the largest extent possible, on the use of standard forms in any communication between the court and the parties in order to facilitate its administration and enable the use of automatic data processing.

(12) When deciding which courts are to have jurisdiction to issue a European order for payment, Member States should take due account of the need to ensure access to justice.

(13) In the application for a European order for payment, the claimant should be obliged to provide information that is sufficient to clearly identify and support the claim in order to place the defendant in a position to make a well-informed choice either to oppose the claim or to leave it uncontested.

(14) In that context, it should be compulsory for the claimant to include a description of evidence supporting the claim. For that purpose the application form should include as exhaustive a list as possible of types of evidence that are usually produced in support of pecuniary claims.

(11) В основі цієї процедури лежать стандартні форми комунікації між судом та сторонами з метою настільки, наскільки це можливо, полегшити керування та забезпечити можливість використання автоматизованої обробки даних.

(12) Визначаючи, які суди будуть наділені компетенцією видавати Європейський судовий наказ, держави-члени повинні брати до уваги необхідність забезпечення доступу до правосуддя.

(13) У заяві про видачу Європейського судового наказу заявник повинен надати достатню інформацію про підстави своїх вимог з метою створення чіткого уявлення про їх обґрунтованість і забезпечення відповідача інформацією про можливість заперечення проти наказу або залишення його незаперечним.

(14) У цьому контексті заявник зобов'язаний зазначити докази, які підтверджують його вимоги. Для цього форма заяви має включати вичерпний перелік можливих доказів, які, як правило, застосовуються для обґрунтування грошових вимог.

(15) The lodging of an application for a European order for payment should entail the payment of any applicable court fees.

(16) The court should examine the application, including the issue of jurisdiction and the description of evidence, on the basis of the information provided in the application form. This would allow the court to examine *prima facie* the merits of the claim and *inter alia* to exclude clearly unfounded claims or in admissible applications. The examination should not need to be carried out by a judge.

(17) There is to be no right of appeal against the rejection of the application. This does not preclude, however, a possible review of the decision rejecting the application at the same level of jurisdiction in accordance with national law.

(18) The European order for payment should apprise the defendant of his options to pay the amount awarded to the claimant or to send a statement of opposition within a time limit of 30 days if he wishes to contest the claim. In addition to being provided with full information concerning the claim as supplied

(15) Подання заяви про видачу Європейського судового наказу має тягнути за собою оплату відповідних судових зборів.

(16) Суд повинен перевірити заяву, включаючи питання юрисдикції і зазначені докази, на основі інформації, наведеної у стандартній формі. Це дозволить йому, насамперед, перевірити відповідність вимог і виключити явно необґрунтовані заяви або такі, що не відповідають вимогам. Така перевірка не обов'язково має здійснюватися суддею.

(17) Не повинно бути права на оскарження (апеляцію) рішення про відмову розгляду заяви. Це, однак, не виключає можливості перегляду такого рішення про відмову в розгляді заяви судом або уповноваженим органом відповідно до положень національного законодавства.

(18) Європейський судовий наказ має забезпечити відповідача інформацією про можливість сплатити присуджену суму коштів заявникові або заперечувати проти виданого наказу впродовж 30 днів, якщо він виявить бажання оскаржити його. На додаток до повної



by the claimant, the defendant should be advised of the legal significance of the European order for payment and in particular of the consequences of leaving the claim uncontested.

(19) Due to differences between Member States' rules of civil procedure and especially those governing the service of documents, it is necessary to lay down a specific and detailed definition of minimum standards that should apply in the context of the European order for payment procedure. In particular, as regards the fulfillment of those standards, any method based on legal fiction should not be considered sufficient for the service of the European order for payment.

(20) All the methods of service listed in Articles 13 and 14 are characterised by either complete certainty (Article 13) or a very high degree of likelihood (Article 14) that the document served has reached its addressee.

(21) Personal service on certain persons other than the defendant himself pursuant to Article 14(1)(a) and (b) should be deemed to meet the requirements of those provisions only if those persons actually

інформації про вимоги заявника, відповідач повинен бути повідомлений про юридичне значення Європейського судового наказу, зокрема щодо наслідків залишення вимог незаперечними.

(19) Ураховуючи відмінності правил цивільного судочинства в законодавстві різних держав-членів, особливо ті, що регулюють положення про вручення документів, необхідно узгодити конкретні та докладні мінімальні стандарти, які мають застосовуватися в процедурі видачі Європейського судового наказу. Зокрема, що стосується виконання цих стандартів, будь-який метод, що ґрунтується на юридичній фікції, не повинен вважатися переважним для вручення Європейського судового наказу.

(20) Будь-які інші способи, передбачені статтями 13 і 14, характеризуються або абсолютно повною впевненістю (стаття 13) або дуже високим рівнем імовірності (стаття 14), що вручені документи отримані адресатом.

(21) Особисте вручення іншим особам, а не відповідачеві особисто, відповідно

accepted/received the European order for payment.

(22) Article 15 should apply to situations where the defendant cannot represent himself in court, as in the case of a legal person, and where a person authorised to represent him is determined by law, as well as to situations where the defendant has authorised another person, in particular a lawyer, to represent him in the specific court proceedings at issue.

(23) The defendant may submit his statement of opposition using the standard form set out in this Regulation. However, the courts should take into account any other written form of opposition if it is expressed in a clear manner.

(24) A statement of opposition filed within the time limit should terminate the European order for payment procedure and should lead to an automatic transfer of the case to ordinary

до пунктів (а) і (b) частини 1 статті 14, відповідатиме вимогам цих положень, тільки якщо ці особи фактично прийняли/отримали Європейський судовий наказ.

(22) Стаття 15 має застосовуватися тоді, коли відповідач не може представляти себе в суді, якщо це юридична особа, і якщо особа уповноважена законом представляти його інтереси, так само, якщо відповідач сам уповноважив іншу особу, зокрема юриста, представляти його інтереси з конкретного питання в судовому процесі.

(23) Відповідач може подати заяву про заперечення, використовуючи стандартну форму, яка додається до цих Правил. Однак, суди повинні брати до уваги будь-які інші заперечення в письмовій формі проти виданого наказу, якщо вони виражені достатньо ясно.

24) Заява про заперечення, подана в установлений строк, має припинити процедуру видачі Європейського судового наказу й автоматично перейти до розгляду справи в порядку звичайного цивільного

civil proceedings unless the claimant has explicitly requested that the proceedings be terminated in that event. For the purposes of this Regulation the concept of ordinary civil proceedings should not necessarily be interpreted within the meaning of national law.

(25) After the expiry of the time limit for submitting the statement of opposition, in certain exceptional cases the defendant should be entitled to apply for a review of the European order for payment. Review in exceptional cases should not mean that the defendant is given a second opportunity to oppose the claim. During the review procedure the merits of the claim should not be evaluated beyond the grounds resulting from the exceptional circumstances invoked by the defendant. The other exceptional circumstances could include a situation where the European order for payment was based on false information provided in the application form.

процесу<sup>1</sup>, якщо тільки заявник явно не вимагав, щоб у цьому випадку справу було припинено. Для зазначених цілей цих Правил концепція звичайного цивільного процесу не повинна неодмінно тлумачитися в сенсі національного законодавства.

(25) Після закінчення строку для подання заяви про заперечення відповідач має право оскаржувати виданий Європейський судовий наказ тільки у виняткових випадках. Перегляд у виняткових випадках не потрібно розглядати як другу можливість заперечувати проти вимоги, надану відповідачеві. Під час процедури перегляду обґрунтованість заявлених вимог не може визначатися на підставі інших виняткових обставин, про які заявлено відповідачем. Інші виняткові обставини можуть включати випадки, коли Європейський судовий наказ ґрунтується на недостовірній інформації, зазначеній у заяві.

<sup>1</sup> Про термін «ordinary civil proceedings» або «ordinary civil procedure» див. детальніше коментар до ст. 17 цих Правил.

(26) Court fees covered by Article 25 should not include for example lawyers' fees or costs of service of documents by an entity other than a court.

(27) A European order for payment issued in one Member State which has become enforceable should be regarded for the purposes of enforcement as if it had been issued in the Member State in which enforcement is sought.

Mutual trust in the administration of justice in the Member States justifies the assessment by the court of one Member State that all conditions for issuing a European order for payment are fulfilled to enable the order to be enforced in all other Member States without judicial review of the proper application of minimum procedural standards in the Member State where the order is to be enforced. Without prejudice to the provisions of this Regulation, in particular the minimum standards laid down in Article 22(1) and (2) and Article 23, the procedures for the enforcement of the European order for payment should continue to be governed by national law.

(26) Судові витрати, що визначені в статті 25, не повинні включати, наприклад, витрати на адвоката або вручення документів іншими установами, ніж судові.

(27) Європейський судовий наказ, виданий в одній державі-члені, який підлягає виконанню, повинен розглядатися як такий, що був виданий у державі-члені, де він буде визнаватися і виконуватися.

Взаємна довіра у здійсненні правосуддя в державах-членах полягає у визнанні судом однієї держави-члена судового рішення, ухваленого в іншій державі-члені, у разі дотримання всіх умов видачі Європейського судового наказу, без будь-якої додаткової перевірки дотримання судом мінімальних процесуальних стандартів у державі-члені, в якій наказ повинен набути сили. Не применшуючи значення положень цих Правил, зокрема мінімальних стандартів, викладених у частинах 1 і 2 статті 22, а також 23, процедури виконання Європейського судового наказу мають регулюватися положеннями національного законодавства.

(28) For the purposes of calculating time limits, Regulation (EEC, Euratom) No. 1182/71 of the Council of 3 June 1971 determining the rules applicable to periods, dates and time limits<sup>1</sup> should apply. The defendant should be advised of this and should be informed that account will be taken of the public holidays of the Member State in which the court issuing the European order for payment is situated.

(29) Since the objective of this Regulation, namely to establish a uniform rapid and efficient mechanism for the recovery of uncontested pecuniary claims throughout the European Union, cannot be sufficiently achieved by the Member States and can therefore, by reason of the scale and effects of the Regulation, be better achieved at Community level, the Community may adopt measures in accordance with the principle of subsidiarity as set out in Article 5 of the Treaty. In accordance with the principle of proportionality as set out in that Article, this Regulation does not go beyond what is necessary in order to achieve that objective.

(28) Задля визначення строків застосовуються Регламент (ЕЕС, Euratom) № 1182/71 Ради від 3 червня 1971 р. про визначення правил, що використовуються для з'ясування періодів, дат і строків<sup>1</sup>. Боржник має отримати рекомендації щодо цього та інформацію про те, що він має взяти до уваги святкові дні держави — члена компетентного суду, який видає Європейський судовий наказ.

(29) Оскільки мети запровадження цих Правил — встановлення спільного швидкого та ефективного механізму стягнення незаперечних грошових вимог повсюд в Європейському Союзі — не може бути успішно досягнуто державами-членами поодиночі, то, урахувуючи сферу застосування та очікуваний ефект Правил, її може бути успішно досягнуто на рівні Спільноти, яка може вжити заходів відповідно до принципів субсидіарності згідно зі статтею 5 Угоди. За принципом пропорційності, як його викладено в цій статті, не повинні виходити за межі, необхідні для досягнення своєї мети.

<sup>1</sup> Regulation (EEC, Euratom) No. 1182/71 of the Council of 3 June 1971 determining the rules applicable to periods, dates and time limits [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A31971R1182>.

(30) The measures necessary for the implementation of this Regulation should be adopted in accordance with Council Decision 1999/468/EC of 28 June 1999 laying down the procedures for the exercise of implementing powers conferred on the Commission.

(31) The United Kingdom and Ireland, in accordance with Article 3 of the Protocol on the position of the United Kingdom and Ireland annexed to the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community, have given notice of their wish to take part in the adoption and application of this Regulation.

(32) In accordance with Articles 1 and 2 of the Protocol on the position of Denmark annexed to the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community, Denmark does not take part in the adoption of this Regulation, and is not bound by it or subject to its application.

HAVE ADOPTED THIS  
REGULATION:

(30) Заходи, необхідні для запровадження цих Правил, мають бути вжиті відповідно до Рішення Ради 1999/468/ЕС від 28 червня 1999 р. про встановлення процедур здійснення повноважень, покладених на Комісію<sup>1</sup>.

(31) Великобританія та Ірландія, відповідно до статті 3 Протоколу про позицію Великобританії та Ірландії, доданого до Договору про Європейський Союз та Договору про заснування Європейської спільноти, повідомили про своє бажання взяти участь в ухваленні та застосуванні цих Правил.

(32) Відповідно до статей 1 та 2 Протоколу про позицію Данії, доданого до Договору про Європейський Союз та Договору про заснування Європейської спільноти, Данія не бере участі в ухваленні цих Правил і не зобов'язана їх застосовувати.

УХВАЛИЛИ ЦІ ПРАВИЛА:

---

<sup>1</sup> Council Decision 1999/468/EC of 28 June 1999 laying down the procedures for the exercise of implementing powers conferred on the Commission [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A31999D0468>.

**Article 1. Subject matter**

1. The purpose of this Regulation is:

(a) to simplify, speed up and reduce the costs of litigation in cross-border cases concerning uncontested pecuniary claims by creating a European order for payment procedure;

and

(b) to permit the free circulation of European orders for payment throughout the Member States by laying down mini-mum standards, compliance with which renders unnecessary any intermediate proceedings in the Member State of enforcement prior to recognition and enforcement.

2. This Regulation shall not prevent a claimant from pursuing a claim within the meaning of Article 4 by making use of another procedure available under the law of a Member State or under Community law.

**Стаття 1. Предмет регулювання**

1. Метою цих Правил є:

(a) спростити, прискорити і скоротити витрати на судовий розгляд транскордонних справ, що містять незаперечну грошову вимогу, за допомогою запровадження процедури видачі Європейського судового наказу;

і

(b) дозволити вільний обіг Європейського судового наказу у всіх державах-членах, запроваджуючи такі мінімальні стандарти його видачі, дотримання яких не вимагає будь-яких проміжних процедур у державах-членах для його визнання і приведення у виконання.

2. Цей Регламент не перешкоджає заявникові звернутися з позовом, зміст якого відповідає вимогам статті 4, використовуючи іншу процедуру, доступну відповідно до законодавства держави-члена або за законодавством Співтовариства.

**Коментар**

Процедура ЕОР покликана забезпечити єдиний порядок вирішення цивільних і комерційних справ транскордонного характеру в усіх державах — членах ЄС та спростити стягнення боргів. Відповідно для цього, у Регламенті № 1896/2006 передбачено процедуру

розгляду заяви, відповідно до якої суд держави-члена може видати судовий наказ, який не потребує додаткового визнання для приведення у виконання в іншій державі — члені ЄС. За допомогою встановленого порядку забезпечується єдиний підхід до вирішення справ, що містять незаперечні вимоги про стягнення боргу, а саме грошових коштів.

Встановлений порядок ЕОР є майже повністю автономною комплексною альтернативною формою захисту прав жителів ЄС та громадян третіх країн, у тому числі України. При цьому жодної обов'язкової підстави для застосування такої процедури не визначено.

## **Article 2. Scope**

1. This Regulation shall apply to civil and commercial matters in cross-border cases, whatever the nature of the court or tribunal. It shall not extend, in particular, to revenue, customs or administrative matters or the liability of the State for acts and omissions in the exercise of State authority ('acta iure imperii').

2. This Regulation shall not apply to:

(a) rights in property arising out of a matrimonial relationship, wills and succession;

(b) bankruptcy, proceedings relating to the winding-up of insolvent companies or other legal persons, judicial arrangements, compositions and analogous proceedings;

(c) social security;

(d) claims arising from non-contractual obligations, unless:

(i) they have been the subject of an agreement between the parties or there has been an admission of debt,

or

(ii) they relate to liquidated debts arising from joint ownership of property.

3. In this Regulation, the term 'Member State' shall mean Member States with the exception of Denmark.

## **Стаття 2. Сфера застосування**

1. Ці Правила застосовуються до цивільних і комерційних справ транскордонного характеру, які розглядаються будь-яким судом чи уповноваженим органом. Вони не поширюються



на справи щодо доходів, митних спорів або адміністративних справ, а також справи щодо діяльності або бездіяльності органів державної влади (*acta iure imperii*).

2. Ці Правила не поширюються на справи:

(a) про право власності, що впливає зі шлюбних відносин, заповітів і правонаступництва;

(b) про банкрутство, провадження у зв'язку з ліквідацією неплатоспроможних компаній та інших юридичних осіб та аналогічні провадження;

(c) щодо соціального забезпечення;

(d) що впливають із позадоговірних зобов'язань, якщо:

(i) вимога не була предметом угоди між сторонами або допускається борг,

або

(ii) вони не належать до ліквідованих боргів, що впливають зі спільного права власності на майно.

3. У цих Правилах, поняття «державо-член» означає будь-яку державу-члена, за винятком Данії.

### **Коментар**

У коментованій статті йдеться про сферу застосування процедури видачі Європейського судового наказу. За загальним правилом, вимога заявника, що звертається в зазначеному порядку, повинна виникати з приватного права і мати цивільний або комерційний характер. Справи публічного характеру, зокрема ті, що стосуються митних зборів, податків, вимог до державних органів, не можуть розглядатися в порядку ЕОР.

Водночас зі справ приватного характеру виключено низку тих, що не можуть розглядатися в зазначеному порядку. Це справи, що стосуються відносин права власності подружжя, спадкового права, банкрутства тощо, визначені у частині 2 коментованої статті.

При визначенні природи справ, які розглядаються в порядку, передбаченому загальноєвропейськими процедурами, застосовується практика ЄСПЛ, який у своїх рішеннях наголошує на необхідності дотримуватися таких вимог розмежування: по-перше, визначення предмета спору; по-друге, характеру відносин

між сторонами<sup>1</sup>. Так, чи є порушене право цивільним у контексті Конвенції, залежить від його основного змісту і юридичної сили, а не його кваліфікації в національному законодавстві відповідної держави. Виконуючи функції державного органу нагляду, Суд також мусить брати до уваги предмет і завдання Конвенції та судову систему інших держав — учасниць Конвенції (справи *König v. Germany* та ін.). У справах щодо дій, пов'язаних із реалізацією публічної влади, Суд вказав, що спір не є «цивільним або комерційним», коли це стосується відносин між державним органом і приватною особою, коли перший діє від імені державної влади. Отже, Суд визначає відмінність між *acta iure imperii*, які виключені з поняття «цивільних або комерційних справ», і *acta iure gestionis*, які, навпаки, включені до них, що не так легко зробити практично. У *Sonntag Case* Суд постановив, що справа про розгляд позову про компенсацію за заподіяння шкоди фізичній особі в результаті кримінального злочину є цивільною за своєю природою.

У частині 3 коментованої статті йдеться про особливий статус однієї держави — члена ЄС — Данії, яка, відповідно до статей 1 і 2 Протоколу про позицію Данії, доданого до Договору про Європейський Союз і Договору про заснування Європейського Співтовариства<sup>2</sup>, не бере участі в розділі IV Договору. Як наслідок, документи, ухвалені Спільнотою, зокрема, про співробітництво у сфері цивільного процесу, не є обов'язковими для застосування в Данії. Одним з таких документів став Регламент № 1896/2006.

<sup>1</sup> Див.: Practice Guide for the Application of the Regulation on the European Enforcement Order [Electronic resource]. — Mode of access : [http://ec.europa.eu/civiljustice/publications/docs/guide\\_european\\_enforcement\\_order\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/civiljustice/publications/docs/guide_european_enforcement_order_en.pdf).

<sup>2</sup> Agreement between the European Community and the Kingdom of Denmark on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters [Electronic resource]. — Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:22005A1116\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:22005A1116(01)).

### **Article 3. Cross-border cases**

1. For the purposes of this Regulation, a cross-border case is one in which at least one of the parties is domiciled or habitually resident in a Member State other than the Member State of the court seised.

2. Domicile shall be determined in accordance with Articles 59 and 60 of Council Regulation (EC) No. 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters.

3. The relevant moment for determining whether there is a cross-border case shall be the time when the application for a European order for payment is submitted in accordance with this Regulation.

### **Стаття 3. Транскордонні справи**

1. Для цілей цих Правил справи транскордонного характеру визначено як такі, в яких принаймні одна зі сторін доміцільована або постійно проживає в іншій державі-члені, ніж держава — член суду, який розглядає справу.

2. Доміціль визначається відповідно до вимог статей 59 та 60 Регламенту Ради (ЄС) № 44/2001 від 22 грудня 2000 р. про юрисдикцію, визнання і виконання судових рішень у цивільних і комерційних справах<sup>1</sup>.

3. Момент, коли з'ясовується, чи є спір транскордонним, має визначатися часом, коли заяву про видачу Європейського судового наказу подано до суду згідно з положеннями цих Правил.

### **Коментар**

У частині 1 коментованої статті йдеться про особливості визначення характеру спору, що може розглядатися в порядку процедури видачі Європейського судового наказу. За загальним положенням для цього застосовується суб'єктний критерій — одна зі сторін спору не є жителем тієї держави-члена, де розташований суд, що розглядає справу. Таким чином, за допомогою запровадження загальноєвропейських процедур забезпечується доступність

---

<sup>1</sup> Council Regulation (EC) No. 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32001R0044>.

єдиних правил судочинства для всіх жителів ЄС незалежно від того, громадянство якої з держав-членів вони мають.

У частині 2 коментованої статті визначено поняття «доміциля» з посиланням на Регламент (ЄС) № 44/2001 від 22 грудня 2000 р. (дістав назви Брюссель I), який у результаті реформ було замінено Регламентом (ЄУ) № 1215/2012 про юрисдикцію, визнання і виконання судових рішень у цивільних і комерційних справах від 12 грудня 2012 р. (Брюссель I recast або bis)<sup>1</sup>.

Відповідно до положень Регламенту № 1215/2012, особа підсудна суду держави-члена свого доміциля, а особа, яка не є громадянином держави-члена, в якому вона проживає, має дотримуватися правил цієї держави-члена (стаття 4). Тобто на особу поширюється юрисдикція суду держави її місця проживання. У статті 5 зазначеного Регламенту вказано, що особа може бути притягнена до суду в іншій державі-члені тільки у визначених цим Регламентом випадках (так звана спеціальна юрисдикція). Якщо боржник не доміцильований у державі-члені, він підпадає під дію закону держави — члена суду. Таким чином, транскордонний характер спору з'ясовується за допомогою суб'єктного критерію.

Виходячи із зазначених положень законодавства ЄС, жителі держав — не членів ЄС (наприклад, України) мають право брати участь в ЕОР у таких випадках:

1) якщо боржник доміцильований або постійно проживає в іншій державі — члені ЄС, ніж суд, компетентний розглядати справу, а заявник не є громадянином держави — члена ЄС, останній може подати заяву за процедурою ЕОР до суду іншої держави-члена, оскільки умови статті 3, пов'язані з вимогами до сторін, буде виконано (одна сторона — учасник спору є жителем іншої держави, ніж держава компетентного суду);

2) якщо кредитор доміцильований або постійно проживає в іншій державі — члені ЄС, ніж держава компетентного

---

<sup>1</sup> Regulation (EU) No. 1215/2012 of the European Parliament and the Council on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters of 12 December 2012 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32012R1215>.

суду, він може застосувати процедуру ЕОР проти боржника, який доміцильований або постійно проживає за межами ЄС.

Це включає громадян України до кола потенційних учасників ЕОР у статусі як кредитора, так і боржника та надає актуальності й важливості досліджуваним питанням.

Отже, коло можливих учасників характеризується, передусім, транскордонним характером спору, але ними можуть виступати як жителі ЄС, так і жителі держав — не членів ЄС з умовою, що вони пов'язані спірними відносинами. Основною ознакою при цьому буде розгляд справи компетентним судом іншої держави — члена ЄС, ніж її учасник.

У частині 3 коментованої статті йдеться про момент, коли визначається характер спору. Виходячи з того, що обставини життя особи можуть змінитися, важливе значення має саме той час, на який вона подає заяву про видачу Європейського судового наказу до суду. У цей момент заява має відповідати вимогам частини 1 та 2 статті 3, а спір має носити транскордонний характер.

Про відповідність заяви про видачу Європейського судового наказу вимогам цих Правил та порядок її подання до суду дивіться детальніше статті 7 та 8.

#### *Article 4. European order for payment procedure*

The European order for payment procedure shall be established for the collection of pecuniary claims for a specific amount that have fallen due at the time when the application for a European order for payment is submitted.

#### **Стаття 4. Процедура видачі Європейського судового наказу**

Процедура видачі Європейського судового наказу запроваджується з метою стягнення грошової суми в розмірі, визначеному на час подання заяви про видачу Європейського судового наказу до суду.

**Коментар**

У коментованій статті йдеться про зміст вимог, які можуть бути розглянуті судом у порядку процедури видачі Європейського судового наказу. По-перше, слід зауважити про те, що за своїм змістом, заявлені в зазначеному порядку вимоги можуть бути тільки грошового характеру. По-друге, розмір заявлених грошових вимог повинен визначатися на час подання заяви про видачу Європейського судового наказу до суду.

Відповідно до пункту (b) частини 2 статті 7 Правил, розмір вимог може включати основний борг та відсотки, неустойку та інші витрати, якщо це обґрунтовано. Згідно з пунктом (c) частини 2 зазначеної статті, якщо заявник вимагає сплати таких відсотків, він повинен зазначити відсоткову ставку та період часу, за який він їх вимагає, за винятком тих випадків, коли такі відсотки не додаються до основної суми боргу автоматично за законодавством держав-членів. Детальніше дивіться коментар до статті 7 цих Правил.

У судовій практиці траплялися дискусії з приводу правильного з'ясування моменту, коли визначається розмір грошових вимог. Так, у справі Івони Широчки про видачу Європейського судового наказу проти компанії *SiGer Technologie*, розташованої в Тангемюнде, Німеччина, вирішуючи питання про те, чи має сума боргу охоплювати проценти до часу виплати його основної частини, Суд Європейського Союзу постановив, що відсотки та штрафи мають бути нараховані до дати подання заяви або на дату, коли видається судовий наказ, оскільки в протилежному випадку позивач зможе отримати всю суму боргу, включаючи відсотки, тільки в результаті кількох звернень до суду, що суперечить меті та сутності чинної спрощеної процедури<sup>1</sup>.

Викладаючи свої рекомендації, генеральний адвокат П. Менгоцці зауважив, що статті 4 та 7 Регламенту № 1896/2006 слід тлумачити так, що до сплати основної суми боргу можна вимагати всі можливі відсотки та штрафи.

<sup>1</sup> Judgment of the Court (First Chamber) 13 December 2012 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=131803&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=835302>.

які можуть бути затребувані на підставі норм матеріального права, що застосовуються до договірних відносин сторін, залежно від ситуації, на дату порушення зобов'язання і до дати подання заяви або видачі Європейського судового наказу<sup>1</sup>.

Дивіться додатково стандартні форми заяви про видачу Європейського судового наказу.

### **Article 5. Definitions**

For the purposes of this Regulation, the following definitions shall apply:

1) "Member State of origin" means the Member State in which a European order for payment is issued;

2) "Member State of enforcement" means the Member State in which enforcement of a European order for payment is sought;

3) "court" means any authority in a Member State with competence regarding European orders for payment or any other related matters;

4) "court of origin" means the court which issues a European order for payment.

### **Стаття 5. Визначення термінів**

Для цілей цих Правил терміни застосовуються в такому значенні:

1) «держава-член походження» — держава-член, в якій видає Європейський судовий наказ;

2) «держава-член виконання» — держава-член, в якій запитується приведення до виконання виданого Європейського судового наказу;

3) «суд» — будь-який владний орган держави-члена, компетентний видати Європейський судовий наказ або вирішувати будь-які інші пов'язані з цим питання;

4) «суд походження» — суд, який видав Європейський судовий наказ.

<sup>1</sup> Opinion of the Advocate General Mengozzi delivered on 28 June 2012 (1) Case C-215/11 Iwona Szyrocka v SiGer TechNo.logie GmbH (Reference for a preliminary ruling from the Sąd Okręgowy we Wrocławiu (Poland)) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1434113782392&uri=CELEX:62011CC0215>.

### **Коментар**

За своєю сутністю та сферою застосування процедура видачі Європейського судового наказу пов'язана зі справами транскордонного характеру або такими, що ускладнені транскордонним елементом. Відповідно до статті 3 цих Правил, транскордонною є та справа, в якій серед учасників є особа, яка доміцильована або постійно проживає в іншій державі-члені, ніж та, в якій знаходиться суд, що її розглядає.

Так, Європейський судовий наказ може бути виданий судом у будь-якій з держав-членів ЄС, крім Данії, і може бути приведений до виконання в іншій державі-члені. Це вимагає єдиних підходів до визначення деяких термінів, що використовуються в Правилах, зокрема тих, що наведені в коментованій статті.

### **Article 6. Jurisdiction**

1. For the purposes of applying this Regulation, jurisdiction shall be determined in accordance with the relevant rules of Community law, in particular Regulation (EC) No. 44/2001.

2. However, if the claim relates to a contract concluded by a person, the consumer, for a purpose which can be regarded as being outside his trade or profession, and if the defendant is the consumer, only the courts in the Member State in which the defendant is domiciled, within the meaning of Article 59 of Regulation (EC) No. 44/2001, shall have jurisdiction.

### **Стаття 6. Юрисдикція<sup>1</sup>**

1. Для цілей застосування цих Правил термін «юрисдикція» має визначатися відповідно до положень чинних правил законодавства ЄС, зокрема Регламенту (ЄС) № 44/2001.

2. Проте, якщо вимога ґрунтується на договорі, укладеному фізичною особою, споживачем, для цілей, які не пов'язані з його професійною діяльністю (для особистих потреб), а також якщо

---

<sup>1</sup> Зауважимо, що поняття «jurisdiction», яке застосовується в Конвенції, а також в усіх інших законодавчих актах ЄС, не зовсім відповідає поняттю «юрисдикція», що визначено доктриною національного цивільного процесуального права. Відповідно до положень Брюссельської конвенції, за правилами юрисдикції визначається, компетентний суд якої держави повинен розглядати справу згідно з положеннями власного процесуального законодавства.



боржник є споживачем, юрисдикцію має тільки суд держави-члена, в якій він доміцільований відповідно до статті 59 Регламенту (ЄС) № 44/2001.

### **Коментар**

У частині 1 коментованої статті встановлено порядок та підстави визначення юрисдикції, тобто суду, компетентного розглядати справу в порядку процедури видачі Європейського судового наказу.

Чинне законодавство ЄС налічує кілька актів, якими врегульовуються питання про визначення юрисдикції. Регламент (ЄС) № 44/2001 від 22 грудня 2000 р. в результаті реформ було замінено Регламентом (ЄУ) № 1215/2012 про юрисдикцію, визнання і виконання судових рішень у цивільних і комерційних справах від 12 грудня 2012 р.<sup>1</sup> Цим актом визначаються загальні положення про визначення суду, якому підсудні жителі ЄС, а також спеціальні випадки виключної юрисдикції. Потрібно зауважити, що юрисдикція за законодавством ЄС визначається також положеннями Регламенту Ради (ЄС) № 2201/2003 від 27 листопада 2003 р. про юрисдикцію, визнання та виконання судових рішень у сімейних справах і в справах батьківської відповідальності за дітей<sup>2</sup>.

Єдині правила визначення юрисдикції в Співтоваристві мають надзвичайно важливе значення. Суд ЄС в одному зі своїх рішень зазначив, що положення, які містять правила для вирішення конфліктів між різними правилами юрисдикції, розміщені в різних правових системах і утворюють особливо складну систему, яка має бути найповнішою, оскільки навіть невеликі прогалини можуть призвести не

<sup>1</sup> Regulation (EU) No. 1215/2012 of the European Parliament and the Council on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters of 12 December 2012 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32012R1215>.

<sup>2</sup> Council Regulation (EC) No. 2201/2003 of 27/11/2003 concerning jurisdiction and the recognition and reinforcement of judgments in matrimonial matters and the matters of parental responsibility, repealing Regulation (EC) No. 1347/2000 (Brussels II b Regulation) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32003R2201>.

тільки до паралельної юрисдикції кількох судів з вирішення того самого спору, але й до повної відсутності судового захисту, адже жоден суд не зможе мати юрисдикцію вирішувати такий спір. З огляду на це, він зазначив, що потрібно встановити критерії та правила визначення юрисдикції не тільки в державах-членах, але і в країнах, які не є членами ЄС. Такий припис має містити правила, що утворюють єдину систему, яка поширюється не тільки на відносини між різними державами-членами, оскільки вони стосуються справ, що розглядаються судами різних держав-членів, і рішень, ухвалених судами держав-членів з метою їх визнання і приведення у виконання в іншій державі-члені, а також відносин між державою — членом ЄС і державою, що не є членом<sup>1</sup>.

Положеннями частини другої коментованої статті встановлено дві особливості визначення юрисдикції:

1) якщо вимога у справі ґрунтується на договорі, укладеному фізичною особою, споживачем, для цілей, які не пов'язані з його професійною діяльністю (для особистих потреб),

2) якщо боржник є споживачем, суд, який розглядає справу, визначає доміциль або постійне місце проживання особи в цій самій державі-члені відповідно до внутрішніх правил; якщо особа проживає в іншій державі-члені, суд повинен застосувати законодавство держави-члена цієї особи відповідно до статті 59 Регламенту (ЄС) № 44/2001.

### **Article 7. Application for a European order for payment**

1. An application for a European order for payment shall be made using standard form A as set out in Annex I.

2. The application shall state:

(a) the names and addresses of the parties, and, where applicable, their representatives, and of the court to which the application is made;

---

<sup>1</sup> Opinion of the Court (Full Court) of 7 February 2006. Competence of the Community to conclude the new Lugano Convention on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters. Opinion 1/03 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62003CV0001>.

(b) the amount of the claim, including the principal and, where applicable, interest, contractual penalties and costs;

(c) if interest on the claim is demanded, the interest rate and the period of time for which that interest is demanded unless statutory interest is automatically added to the principal under the law of the Member State of origin;

(d) the cause of the action, including a description of the circumstances invoked as the basis of the claim and, where applicable, of the interest demanded;

(e) a description of evidence supporting the claim;

(f) the grounds for jurisdiction; and

(g) the cross-border nature of the case within the meaning of Article 3.

3. In the application, the claimant shall declare that the information provided is true to the best of his knowledge and belief and shall acknowledge that any deliberate false statement could lead to appropriate penalties under the law of the Member State of origin.

4. In an Appendix to the application the claimant may indicate to the court that he opposes a transfer to ordinary civil proceedings within the meaning of Article 17 in the event of opposition by the defendant. This does not prevent the claimant from informing the court thereof subsequently, but in any event before the order is issued.

4. In an Appendix to the application, the claimant may indicate to the court which, if any, of the procedures listed in points (a) and (b) of Article 17(1) he requests to be applied to his claim in the subsequent civil proceedings in the event that the defendant lodges a statement of opposition against the European order for payment.

In the Appendix provided for in the first subparagraph, the claimant may also indicate to the court that he opposes a transfer to civil proceedings within the meaning of point (a) or point (b) of Article 17(1) in the event of opposition by the defendant. This does not prevent the claimant from informing the court thereof subsequently, but in any event before the order is issued<sup>1</sup>.

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

5. The application shall be submitted in paper form or by any other means of communication, including electronic, accepted by the Member State of origin and available to the court of origin.

6. The application shall be signed by the claimant or, where applicable, by his representative. Where the application is submitted in electronic form in accordance with paragraph 5, it shall be signed in accordance with Article 2(2) of Directive 1999/93/EC of the European Parliament and of the Council of 13 December 1999 on a Community framework for electronic signatures. The signature shall be recognised in the Member State of origin and may not be made subject to additional requirements.

However, such electronic signature shall not be required if and to the extent that an alternative electronic communications system exists in the courts of the Member State of origin which is available to a certain group of preregistered authenticated users and which permits the identification of those users in a secure manner. Member States shall inform the Commission of such communications systems.

**Стаття 7. Заява про видачу Європейського судового наказу**

1. Заяву про видачу Європейського судового наказу має бути підготовлено відповідно до встановленої стандартної форми А, наведеної в Додатку І.

2. Заява має містити:

(a) імена та адреси сторін, де це необхідно, їхніх представників, а також суду, до якого подається заява;

(b) суму вимоги, у тому числі основну частину, а також, у разі необхідності, відсотки, договірну неустойку та інші витрати;

(c) якщо зазначено в заяві, — відсотки до основної суми, а також процентну ставку і час прострочення, за який вони нараховані, крім випадків, коли відсотки автоматично додаються до суми боргу за законодавством держави-члена;

(d) підставу позову, включаючи опис обставин, які стали підставою для вимоги щодо сплати основної частини боргу, а також, у разі наявності, вимог щодо сплати відсотків;

(e) опис доказів, якими підтверджуються обставини справи;

(f) правила визначення юрисдикції; та

(g) указівку на транскордонний характер спору відповідно до статті 3.

3. У заяві заявник повинен зазначити, що інформація, викладена в ній, є правдивою, наскільки йому відомо, і підтвердити свою поінформованість щодо того, що будь-яке навмисне хибне твердження може призвести до накладення штрафу відповідно до законодавства держави — члена походження.

4. У Додатку до заяви заявник повинен повідомити суд про те, що він заперечує проти переходу до розгляду його заяви в порядку звичайного цивільного процесу відповідно до умов статті 17 у разі заперечення з боку боржника. Це не заважає заявнику інформувати про це суд і далі, але в будь-якому разі до видачі судового наказу.

4. У Додатку до заяви заявник може повідомити суд, яку з процедур, передбачених у пунктах (а) та (b) частини 1 статті 17 він просить застосувати до своєї заяви в подальшому судовому розгляді в разі подання боржником заяви про заперечення проти виданого Європейського судового наказу.

У першому підпункті Додатка заявник може також повідомити суд, що він заперечує проти переходу до розгляду його заяви в порядку звичайного цивільного процесу в межах, як це передбачено пунктами (а) та (b) частини 1 статті 17, у разі подання заяви про заперечення боржника. Це не виключає можливість повідомлення про це суду в подальшому, але в будь-якому разі до видачі судового наказу<sup>1</sup>.

5. Заяву слід подавати в паперовій формі або за допомогою будь-яких інших засобів комунікації, включаючи електронні, які застосовуються в державі-члені походження і доступні в суді, що розглядає заяву про видачу Європейського судового наказу.

6. Заява має бути підписана заявником і, якщо це необхідно, його представником. У разі подання заяви в електронному вигляді відповідно до пункту 5 вона має бути підписана згідно із

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

до частиною 2 статті 2 Директиви 1999/93/ЄС Європейського парламенту та Ради від 13 грудня 1999 р. про систему електронних підписів, що застосовується в межах Співтовариства<sup>1</sup>. Електронний підпис має визнаватися в державі-члені походження та не може підлягати додатковому підтвердженню.

Проте, такий електронний підпис не потрібен, якщо в державі-члені існує альтернативна електронна система комунікацій, яка дозволяє ідентифікувати попередньо зареєстрованих (авторизованих) користувачів безпечним способом. Держави-члени повинні інформувати Комісію про існування таких комунікаційних систем.

### **Коментар**

У положеннях коментованої статті закріплено вимоги до форми та змісту заяви, яка подається до суду в порядку видачі Європейського судового наказу. Так, відповідно до положень частини 1 цієї статті, заяву про видачу Європейського судового наказу має бути підготовлено тільки відповідно до встановленої стандартної форми А, наведеної в Додатку І, шляхом заповнення пустих полів. Натомість, наприклад, заяву про заперечення проти виданого Європейського судового наказу може бути подано в іншій, ніж передбачено цими Правилами, формі (див. коментар до статті 16).

Серед вимог до змісту заяви про видачу Європейського судового наказу варто виділити кілька груп: до першої належать ті, що стосуються суті заявлених вимог та боржника; до другої — ті, які стосуються процедури розгляду цієї заяви.

До першої групи належать вимоги щодо визначення імен, найменувань та адреси сторін, їхніх представників, а також суду, до якого подається заява; розміру заявлених вимог, у тому числі основної частини, а також, де це необхідно, відсотків, договірної неустойки й інших витрат; підстав позову, включаючи опис обставин, які стали підставою для

---

<sup>1</sup> Directive 1999/93/EC of the European Parliament and of the Council of 13 December 1999 on a Community framework for electronic signatures [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31999L0093:en:HTML>.

вимоги щодо сплати основної частини боргу, а також, у разі наявності, вимог щодо сплати відсотків; опис доказів, які підтверджують зазначені обставини; правила визначення юрисдикції; обставини, що підтверджують транскордонний характер спору.

До другої групи належать вимоги щодо обраної заявником процедури розгляду судом поданої заяви про видачу Європейського судового наказу в разі подання заяви про заперечення проти виданого наказу. Так, спочатку за правилами частини 4 коментованої статті заявник мав право відмовитися від переходу до звичайного цивільного процесу, передбаченого національним процесуальним законодавством держави-члена компетентного суду, упродовж усього розгляду справ до видачі наказу. Відповідно до змін, які було внесено у грудні 2015 р., заявнику було надано право обрати між процедурою, передбаченою національним процесуальним законодавством, та Європейською процедурою вирішення дрібних спорів. Тобто після розгляду справи в порядку видачі Європейського судового наказу, у разі заперечення боржником, заявник отримав змогу використати іншу спрощену загальноєвропейську процедуру, виходячи з того, що спір між ними має транскордонний характер і, цілком імовірно, відповідає вимогам, встановленим статтею 2 Регламенту (ЄС) № 861/2007.

Див. також «Керівні вказівки для заповнення форми заяви», викладені у формі А (Додаток 1).

Способи подання цієї заяви, визначені в частині 5 коментованої статті, мають бути прийнятними в суді держави-члена, до якого вона подається. Інформація про такі способи зв'язку міститься на сайті *European e-Justice* (<https://e-justice.europa.eu>), а також на сайтах органів судової влади відповідної держави-члена.

#### **Article 8. Examination of the application**

The court seised of an application for a European order for payment shall examine, as soon as possible and on the basis of the application form, whether the requirements set out in Articles 2, 3, 4, 6 and 7 are met and whether the claim appears to be founded. This examination may take the form of an automated procedure.

### **Стаття 8. Перевірка заяви**

Суд, після отримання заяви про видачу Європейського судового наказу, поданої у встановленій стандартній формі, повинен у найкоротші строки перевірити, чи дотримано вимог, які визначені статтями 2, 3, 4, 6 та 7, і чи заявлена вимога не є безпідставною. Така перевірка може проводитись автоматично.

### **Коментар**

Розгляд заяви і видача Європейського судового наказу здійснюється стадійно. На першій стадії вирішується питання про те, чи відповідає подана заява вимогам, установленим цими Правилами. Суд перевіряє, чи входять заявлені вимоги до сфери застосування ЕОР, винятки з якої встановлено в статті 2; чи має справа транскордонний характер відповідно до статті 3; чи відповідає зміст заявленої вимоги положенням, зазначеним у статті 4; чи правильно обрано суд, компетентний розглядати цю заяву, згідно зі статтею 6. Вимоги до стандартної форми заяви визначено статтями 7 та Додатком I до Правил.

Наслідки недотримання зазначених вимог наведено в статтях 9 (доповнення та уточнення) та 10 (зміна заявлених вимог), а також у статті 11 (відхилення заяви) цих Правил. Див. детальніше коментарі до цих статей.

### **Article 9. Completion and rectification**

1. If the requirements set out in Article 7 are not met and unless the claim is clearly unfounded or the application is inadmissible, the court shall give the claimant the opportunity to complete or rectify the application. The court shall use standard form B as set out in Annex II.

2. Where the court requests the claimant to complete or rectify the application, it shall specify a time limit it deems appropriate in the circumstances. The court may at its discretion extend that time limit.

### **Стаття 9. Доповнення та уточнення**

1. Якщо вимог, викладених у статті 7, не дотримано і якщо позов є явно необґрунтованим або заява є неприпустимою, суд повинен надати заявникові можливість доповнити або виправити



заяву. При цьому суд повинен використовувати форму В, наявну в Додатку II до Правил.

2. Якщо суд звертається до заявника з вимогою про доповнення або уточнення заяви, це має бути здійснено у визначені відповідно до обставин строки. Суд може на свій розсуд подовжити цей строк.

### **Коментар**

У коментованій статті йдеться про наслідки недотримання заявником вимог, установлених цими Правилами. Так, суд може надати заявникові строк для усунення недоліків — доповнення або уточнення своїх вимог — у разі:

- 1) порушення вимог, передбачених статтею 7;
- 2) відсутності обґрунтування заявлених вимог (статті 4, 7) або
- 3) неприпустимості заяви (стаття 2).

Серед стандартних форм, які додаються до Правил, є запит суду до заявника про доповнення та/або уточнення заяви про видачу Європейського судового наказу (форма В в Додатку II).

Для доповнення або уточнення заявлених вимог суд повинен надати заявникові певний строк. Цей строк визначається з урахуванням обставин справи, а також недоліків заяви. Законом також встановлено право суду подовжити цей строк.

### **Article 10. Modification of the application**

1. If the requirements referred to in Article 8 are met for only part of the claim, the court shall inform the claimant to that effect, using standard form C as set out in Annex III. The claimant shall be invited to accept or refuse a proposal for a European order for payment for the amount specified by the court and shall be informed of the consequences of his decision. The claimant shall reply by returning standard form C sent by the court within a time limit specified by the court in accordance with Article 9(2).

2. If the claimant accepts the court's proposal, the court shall issue a European order for payment, in accordance with Article 12, for that part of the claim accepted by the claimant. The consequences

with respect to the remaining part of the initial claim shall be governed by national law.

3. If the claimant fails to send his reply within the time limit specified by the court or refuses the court's proposal, the court shall reject the application for a European order for payment in its entirety.

#### **Стаття 10. Зміна заявлених вимог**

1. Якщо вимогам, визначеним у статті 8, відповідає лише частина заявлених вимог, суд повинен проінформувати заявника, використовуючи стандартну форму С, викладену в Додатку III. Заявнику пропонується або прийняти, або відмовитись від Європейського судового наказу на визначену судом суму, а також він інформується про наслідки такого рішення. Заявник повинен відповісти, використовуючи стандартну форму С, надіслану судом у визначений судом строк відповідно до частини 2 статті 9.

2. Якщо заявник приймає пропозицію суду, суд повинен видати Європейський судовий наказ, відповідно до статті 12, щодо тієї частини вимог, яка погоджена із заявником. Наслідки щодо іншої частини вимог встановлюються національним законодавством.

3. Якщо заявник не відправив свою відповідь упродовж установленого судом строку або відмовився від пропозиції суду, суд повинен відхилити заяву про видачу Європейського судового наказу повністю.

#### **Коментар**

Серед стандартних форм, які додаються до Правил, є Пропозиція заявнику змінити заявлені вимоги про видачу Європейського судового наказу (форма С в Додатку III).

У разі заявлення кількох вимог, які не підлягають розгляду в порядку видачі Європейського судового наказу, суд повинен надати заявникові можливість змінити їх. Суд у передбаченому порядку повинен видати Європейський судовий наказ тільки згідно з тими вимогами, які відповідають зазначеним Правилам.

Якщо заявник не надав своєї відповіді впродовж установленого судом строку, останній може відхилити заяву (див. коментар до статті 11).

**Article 11. Rejection of the application**

1. The court shall reject the application if:

(a) the requirements set out in Articles 2, 3, 4, 6 and 7 are not met;  
or

(b) the claim is clearly unfounded;  
or

(c) the claimant fails to send his reply within the time limit specified by the court under Article 9(2);  
or

(d) the claimant fails to send his reply within the time limit specified by the court or refuses the court's proposal, in accordance with Article 10.

The claimant shall be informed of the grounds for the rejection by means of standard form D as set out in Annex IV.

2. There shall be no right of appeal against the rejection of the application.

3. The rejection of the application shall not prevent the claimant from pursuing the claim by means of a new application for a European order for payment or of any other procedure available under the law of a Member State.

**Стаття 11. Відхилення заяви**

1. Суд повинен відхилити заяву, якщо:

(a) вимог, викладених у статтях 2, 3, 4, 6 та 7, не дотримано;  
або

(b) заява є явно необґрунтованою;  
або

(c) заявник не надав свою відповідь упродовж встановленого судом строку відповідно до частини 2 статті 9;  
або

(d) заявник не надав свою відповідь упродовж встановленого судом строку або відмовився від пропозиції суду, згідно зі статтею 10.

Заявник має бути проінформований про підстави відхилення за допомогою стандартної форми D, наведеної в Додатку IV.

2. Не повинно бути права на оскарження відхилення заяви.

3. Відхилення заяви не повинно перешкоджати позивачеві повторно звернутися з вимогами в порядку процедури видачі Європейського судового наказу або в порядку

будь-якої іншої процедури, доступної відповідно до законодавства держави-члена.

### **Коментар**

У коментованій статті йдеться про відхилення заяви про видачу Європейського судового наказу, що не перешкоджає повторному зверненню заявника в тому самому порядку, а також у порядку інших процедур, передбачених національним законодавством держави-члена суду.

У частині 1 коментованої статті чітко визначено перелік підстав для відхилення заяви. Серед них такі:

- недотримання вимог щодо сфери застосування цих Правил (стаття 2), транскордонного характеру справи (стаття 3), змісту заявлених вимог (їхнього грошового характеру), що можуть бути розглянуті в цьому порядку (стаття 4), правил юрисдикції — суд не компетентний розглядати цю заяву (стаття 6) та вимог до заяви (стаття 7);
- відсутність відповіді заявника про доповнення, уточнення або зміну заявлених вимог (частина 2 стаття 9 та стаття 10).

Явна необґрунтованість як підстава для відхилення заяви про видачу Європейського судового наказу закріплена в пункті (b) частини 1 коментованої статті, застосовується в разі відсутності доказів, якими заявник обґрунтовує заявлені вимоги.

### **Article 12. Issue of a European order for payment**

1. If the requirements referred to in Article 8 are met, the court shall issue, as soon as possible and normally within 30 days of the lodging of the application, a European order for payment using standard form E as set out in Annex V.

The 30-day period shall not include the time taken by the claimant to complete, rectify or modify the application.

2. The European order for payment shall be issued together with a copy of the application form. It shall not comprise the information provided by the claimant in Appendices 1 and 2 to form A.

3. In the European order for payment, the defendant shall be advised of his options to:

(a) pay the amount indicated in the order to the claimant; or  
(b) oppose the order by lodging with the court of origin a statement of opposition, to be sent within 30 days of service of the order on him.

4. In the European order for payment, the defendant shall be informed that:

(a) the order was issued solely on the basis of the information which was provided by the claimant and was not verified by the court;

(b) the order will become enforceable unless a statement of opposition has been lodged with the court in accordance with Article 16;

(c) where a statement of opposition is lodged, the proceedings shall continue before the competent courts of the Member State of origin in accordance with the rules of ordinary civil procedure unless the claimant has explicitly requested that the proceedings be terminated in that event.

5. The court shall ensure that the order is served on the defendant in accordance with national law by a method that shall meet the minimum standards laid down in Articles 13, 14 and 15.

### **Стаття 12. Видача Європейського судового наказу**

1. Якщо вимог, викладених у статті 8, дотримано, суд повинен якнайшвидше, зазвичай упродовж 30 днів із часу подання заяви, видати Європейський судовий наказ, використовуючи стандартну форму Е, наведену в Додатку V.

Тридцятиденний період не повинен включати час, наданий позивачеві для доповнення, уточнення або зміни заявлених вимог.

2. Європейський судовий наказ має бути ухвалений і виданий разом із копією заяви. Інформація, надана заявником у Додатках 1 та 2 до форми А, не видається.

3. У Європейському судовому наказі боржник має бути проінформований про свій можливий вибір:

(a) сплатити суму, визначену в наказі, на вимогу заявника; або

(b) заперечити проти наказу, подавши до суду заяву про заперечення впродовж 30 днів з дня його отримання.

4. У Європейському судовому наказі боржник повинен бути проінформований про те, що:

(a) наказ було видано судом лише на підставі інформації, наданої заявником, яка не перевірялася судом;

(b) наказ буде підлягати виконанню, допоки заяву про заперечення не буде подано до суду відповідно до статті 16;

(c) у разі подання заяви про заперечення процедура триватиме перед компетентним судом держави-члена походження відповідно до правил звичайного цивільного процесу, якщо заявник явно не вимагав, щоб у такому випадку процедуру було завершено.

5. Суд повинен гарантувати, що наказ було вручено боржнику відповідно до вимог національного законодавства способом, який відповідає мінімальним стандартам, визначеним у статтях 13, 14 та 15.

### **Коментар**

Коментована стаття визначає порядок проведення останньої стадії процедури видачі Європейського судового наказу, а також вимоги до його змісту.

Темпоральні межі видачі Європейського судового наказу становлять 30 днів, але цей період не включає строків ймовірних ускладнень провадження цієї процедури — доповнення, уточнення заявлених вимог або їх зміни відповідно до статей 9 та 10 цих Правил.

У змісті Європейського судового наказу має міститись інформація для боржника щодо можливості сплати визначеної суми або заперечення проти наказу. Виходячи з того, що наказ видається судом тільки на підставі неперевіреної інформації, наданої заявником, процедура передбачає спрощений порядок заперечення проти нього (див. детальніше статті 16 та 17 Правил).

До виданого Європейського судового наказу, що вручається боржникові, має також додаватися копія заяви для забезпечення його інформацією, необхідною для заперечення проти наказу. Суд ЄС у своєму рішенні у справі АСМЛ (*ASML Netherlands BV*) проти «Семікондактор Індастрі Сервіс» (*Semiconductor Industry Services GmbH (SEMIS)*) зазначив, що «можливість» для боржника порушувати справу, щоб апелювати щодо заочного рішення проти нього, є тільки в разі, якщо він був насправді ознайомлений з його змістом і воно було надано йому в строк, достатній для того, щоб організувати свій захист у судах тієї держави, в

якій було подано позов. Для того, щоб боржник мав можливість захищати себе, він повинен бути в змозі ознайомитися з предметом і підставою позову, адже самого факту, що зацікавлена особа усвідомлює існування цього позову, недостатньо. Належне повідомлення про заочний розгляд, тобто дотримання всіх правил, що застосовуються до цих формальностей, не є необхідною умовою для того, щоб стверджувати, що боржник мав змогу брати участь у розгляді справи. Це є врученням документа про розгляд справи завчасно, з забезпеченням достатнього часу для організації захисту боржника<sup>1</sup>.

Частиною 5 передбачено обов'язок суду вручити боржнику або його представнику виданий Європейський судовий наказ, застосовуючи положення національного процесуального законодавства своєї держави-члена, дотримуючись при цьому вимог, установлених статтями 13—15 цих Правил щодо способів такого вручення — з повідомленням або без такого (див. детальніше статті 13, 14, 15). Після спливу строку, впродовж якого відповідно до частини 2 статті 16 боржник має право звернутися із заявою про заперечення, Європейський судовий наказ набуває необхідної сили і може бути приведений до виконання, а суд, згідно із частиною 3 статті 18 цих Правил, зобов'язаний його надіслати заявникові. Див. детальніше коментар до статті 18 та 19 цих Правил.

### ***Article 13. Service with proof of receipt by the defendant***

The European order for payment may be served on the defendant in accordance with the national law of the State in which the service is to be effected, by one of the following methods:

(a) personal service attested by an acknowledgement of receipt, including the date of receipt, which is signed by the defendant;

(b) personal service attested by a document signed by the competent person who effected the service stating that the defendant has

<sup>1</sup>Judgment of the Court (First Chamber) 14 December 2006 ASML Netherlands BV v Semiconductor Industry Services GmbH (SEMIS) [Electronic resource]. – Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?isOldUri=true&uri=CELEX:62005CJ0283>.

received the document or refused to receive it without any legal justification, and the date of service;

(c) postal service attested by an acknowledgement of receipt, including the date of receipt, which is signed and returned by the defendant;

(d) service by electronic means such as fax or e-mail, attested by an acknowledgement of receipt, including the date of receipt, which is signed and returned by the defendant.

### **Стаття 13. Повідомлення боржника з підтвердженням**

Європейський судовий наказ може бути вручений відповідачу відповідно до національного законодавства держави, в якій буде здійснюватися, одним із таких способів:

(a) особисто з підтвердженням, підписаним відповідачем, із зазначенням дати отримання;

(b) особисто з підтвердженням, підписаним уповноваженою особою, яка має право заявити, що відповідач отримав документ або відмовився його отримати без достатніх підстав, із зазначенням дати отримання;

(c) поштою з підтвердженням отримання повідомлення і дати отримання, яке було підписане й повернене відповідачем;

(d) за допомогою електронних засобів зв'язку, таких як факс або e-mail, з підтвердженням отримання повідомлення із зазначенням дати отримання, яке було підписане та повернене відповідачем.

### **Коментар**

Див. коментар до статті 14.

### **Article 14. Service without proof of receipt by the defendant**

1. The European order for payment may also be served on the defendant in accordance with the national law of the State in which service is to be effected, by one of the following methods:

(a) personal service at the defendant's personal address on persons who are living in the same household as the defendant or are employed there;

(b) in the case of a self-employed defendant or a legal person, personal service at the defendant's business premises on persons who are employed by the defendant;



(c) deposit of the order in the defendant's mailbox;

(d) deposit of the order at a post office or with competent public authorities and the placing in the defendant's mailbox of written notification of that deposit, provided that the written notification clearly states the character of the document as a court document or the legal effect of the notification as effecting service and setting in motion the running of time for the purposes of time limits;

(e) postal service without proof pursuant to paragraph 3 where the defendant has his address in the Member State of origin;

(f) electronic means attested by an automatic confirmation of delivery, provided that the defendant has expressly accepted this method of service in advance.

2. For the purposes of this Regulation, service under paragraph 1 is not admissible if the defendant's address is not known with certainty.

3. Service pursuant to paragraph 1(a), (b), (c) and (d) shall be attested by:

(a) a document signed by the competent person who effected the service, indicating:

(i) the method of service used; and

(ii) the date of service; and

(iii) where the order has been served on a person other than the defendant, the name of that person and his relation to the defendant;

or

(b) an acknowledgement of receipt by the person served, for the purposes of paragraphs (1)(a) and (b).

#### **Стаття 14. Повідомлення боржника без підтвердження**

1. Європейський судовий наказ може бути також вручений боржнику відповідно до національного законодавства держави, в якій буде здійснюватися, одним із таких способів:

(a) особистим повідомленням на адресу боржника або когось з осіб, які проживають або працюють разом з ним;

(b) якщо боржник — самозайнята особа або юридична особа, повідомлення може бути надіслане на його юридичну адресу і прийняте особами, які ним найняті;

(c) повідомленням на поштову скриньку;

(d) на пошту до запитання з обов'язковим зазначенням характеру повідомлення (судового) за умови, що таке повідомлення чітко дає зрозуміти характер судового виклику як судового документа та його силу, а також встановлює певні часові межі;

(е) поштовим врученням без підтвердження, надісланим на адресу місця проживання боржника до держави — члена суду;

(f) використовуючи будь-які засоби електронного зв'язку, за умови, що боржник послугується такими.

2. Для цілей цих Правил, вручення документів відповідно до пункту 1 цієї статті не допускається, якщо адреса відповідача точно не відома.

3. Вручення документів відповідно до пункту 1 (a), (b), (c) і (d) засвідчується:

(a) підписом компетентної особи, яка отримала документ, із зазначенням:

(i) способу вручення;

(ii) дати вручення; а також

(iii) якщо документ був вручений іншій особі, ніж відповідачеві, імені цієї особи і характеру її відносин з відповідачем;

або

(c) підтвердженням про вручення документа особі, для цілей пунктів (1) (a) і (b).

### **Коментар**

Належне повідомлення боржника має вкрай важливе значення для забезпечення правосуддя. Принцип належного повідомлення боржника та інших учасників процесу про справу, що розглядається, реалізується за допомогою одного з найважливіших інститутів цивільного процесуального права — вручення судових та позасудових документів. Таким чином особи повідомляються про розпочате провадження у справі, оскільки, виходячи з гарантованого Європейською конвенцією права на судовий розгляд своєї справи, учасники процесу повинні бути забезпечені інформацією про дату, час і місце судового розгляду справи, а також ухвалені судом процесуальні рішення, з метою забезпечення можливості реалізації їхніх процесуальних прав та обов'язків, зокрема

права боржника організувати свій захист, про що неодноразово у своїх рішеннях вказував ЄСПЛ.

Статтями 13 та 14 цих Правил визначено два способи належного повідомлення боржника — залежно від підтвердження боржником вручення такого повідомлення. Так забезпечується право боржника на заперечення проти ухваленого Європейського судового наказу та право заявника на своєчасний захист його прав навіть тоді, коли немає можливості з'ясувати, чи боржника повідомлено про розпочату процедуру та чи надано йому можливість заперечувати проти неї, ніби заочний режим, в якому вимоги розглядаються, презюмуючи відсутність заперечень боржника.

Порушення принципу належного повідомлення боржника може призвести до негативних наслідків. Так, Суд Європейського Союзу у своєму рішенні у справі «Еко косметик» (*Eco cosmetics GmbH & Co. KG*) проти пані Віржинії Летіції Барбари Дюпуї (*Virginie Laetitia Barbara Dupuy*) та «Райффайзенбанк» (*Raiffeisenbank St. Georgen reg. Gen. mbH*) проти пані Тетяни Бончик (*Tetyana Bonchuk*) постановив, що неналежне повідомлення боржника може позбавити рішення сили<sup>1</sup>.

Вручення документів здійснюється за процесуальним законодавством держави-члена суду, який розглядає заяву про видачу Європейського судового наказу, та тими способами, які є прийнятними для нього. При цьому враховуються положення коментованих статей, якими встановлено мінімальні стандарти, яким повинен відповідати порядок вручення документів в ЕОР. На веб-сайті e-Justice є доступною інформація про порядок вручення судових документів, що застосовуються в судах держав-членів.

<sup>1</sup> Judgment of the Court (Third Chamber) of 4 September 2014. *Eco cosmetics GmbH & Co. KG v Virginie Laetitia Barbara Dupuy* (C-119/13) and *Raiffeisenbank St. Georgen reg. Gen. mbH v Tetyana Bonchuk* (C-120/13) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1434114041866&uri=CELEX:62013CJ0119>.

**Article 15. Service on a representative**

Service pursuant to Articles 13 or 14 may also be effected on a defendant's representative.

**Стаття 15. Повідомлення представника**

Повідомлення відповідно до статей 13 і 14 можуть також бути вручені представнику боржника.

**Коментар**

Повідомлення про видачу Європейського судового наказу у відповідній стандартній формі може бути вручено також представнику боржника.

**Article 16. Opposition to the European order for payment**

1. The defendant may lodge a statement of opposition to the European order for payment with the court of origin using standard form F as set out in Annex VI, which shall be supplied to him together with the European order for payment.

2. The statement of opposition shall be sent within 30 days of service of the order on the defendant.

3. The defendant shall indicate in the statement of opposition that he contests the claim, without having to specify the reasons for this.

4. The statement of opposition shall be submitted in paper form or by any other means of communication, including electronic, accepted by the Member State of origin and available to the court of origin.

5. The statement of opposition shall be signed by the defendant or, where applicable, by his representative. Where the statement of opposition is submitted in electronic form in accordance with paragraph 4, it shall be signed in accordance with Article 2(2) of Directive 1999/93/EC. The signature shall be recognised in the Member State of origin and may not be made subject to additional requirements.

However, such electronic signature shall not be required if and to the extent that an alternative electronic communications system exists in the courts of the Member State of origin which is available to a certain group of preregistered authenticated users and which permits the identification of those users in a secure manner. Member States shall inform the Commission of such communications systems.

### **Стаття 16. Заперечення проти Європейського судового наказу**

1. Боржник може подати заяву про заперечення проти Європейського судового наказу до суду, який його видав, використовуючи стандартну форму F, викладену в Додатку VI, яку має бути додано до Європейського судового наказу.

2. Заява про заперечення може бути надіслана до суду впродовж 30 днів після вручення боржнику виданого судового наказу.

3. Боржник може зазначити в заяві про заперечення, що він заперечує проти позову, не вказуючи причин.

4. Заяву про заперечення має бути подано в паперовій формі або іншим способом зв'язку, включаючи електронні, які застосовуються в державі-члені походження і доступні в суді держави-члена.

5. Заява про заперечення має бути підписана боржником або, якщо це необхідно, його представником. У разі подання заяви в електронному вигляді, відповідно до пункту 4, вона має бути підписана згідно із частиною 2 статті 2 Директиви 1999/93/ЄС<sup>1</sup>. Електронний підпис має визнаватися в державі-члені походження та не потребує додаткового підтвердження.

Проте, такий електронний підпис не потрібний, якщо в державі-члені існує альтернативна електронна система комунікацій, яка дозволяє ідентифікувати попередньо зареєстрованих (авторизованих) користувачів безпечним способом. Держави-члени повинні інформувати Комісію про існування таких комунікаційних систем.

### **Коментар**

Процедура розгляду заяви й видачі Європейського судового наказу передбачає окрему стадію — заперечення боржника проти виданого судового наказу. Відповідно до положень статей 12–14 Регламенту № 1896/2006, боржник повідомляється про виданий наказ та разом з його копією отримує

<sup>1</sup> Директива 1999/93/ЄС Європейського парламенту та Ради від 13 грудня 1999 р. про систему електронних підписів, що застосовується в межах Співтовариства (Directive 1999/93/EC of the European Parliament and of the Council of 13 December 1999 on a Community framework for electronic signatures [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31999L0093:en:HTML>).

стандартну форму для заперечення проти нього. При цьому, згідно із частиною 3 статті 16, він не зобов'язаний повідомляти причини заперечення, заяву про це він може подати впродовж 30 днів після вручення наказу до суду, що його видав. Після цього, відповідно до статті 17, процедура розгляду справи продовжується за правилами цивільного процесуального законодавства держави компетентного суду (*in accordance with the rules of ordinary civil procedure*), якщо заявник не заперечує проти цього (див. детальніше коментар до статті 17).

Цими Правилами не визначено особливих вимог до заяви про заперечення боржника. Наприклад, у справі «Голдбет Спортветтен» (*Goldbet Sportwetten GmbH*), Австрія, проти пана Сперіндео (*Massimo Sperindeo*), резидента Італії, Суд ЄС у своєму рішенні про заперечення боржника зазначив, що боржник може її подати, використовуючи стандартну форму ЕОР, проте суди мусять брати до уваги будь-які інші письмові заяви про заперечення, якщо вони виражені в ясній формі<sup>1</sup>.

#### **Article 17. Effects of the lodging of a statement of opposition**

1. If a statement of opposition is entered within the time limit laid down in Article 16(2), the proceedings shall continue before the competent courts of the Member State of origin in accordance with the rules of ordinary civil procedure unless the claimant has explicitly requested that the proceedings be terminated in that event.

Where the claimant has pursued his claim through the European order for payment procedure, nothing under national law shall prejudice his position in subsequent ordinary civil proceedings.

2. The transfer to ordinary civil proceedings within the meaning of paragraph 1 shall be governed by the law of the Member State of origin.

3. The claimant shall be informed whether the defendant has lodged a statement of opposition and of any transfer to ordinary civil proceedings.

---

<sup>1</sup> Judgment of the Court (Third Chamber) of 13 June 2013. *Goldbet Sportwetten GmbH v Massimo Sperindeo*. Reference for a preliminary ruling; Oberster Gerichtshof – Austria [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1434114041866&uri=CELEX:62012CJ0144>.

1. If a statement of opposition is lodged within the time limit laid down in Article 16(2), the proceedings shall continue before the competent courts of the Member State of origin unless the claimant has explicitly requested that the proceedings be terminated in that event. The proceedings shall continue in accordance with the rules of:

(a) the European Small Claims Procedure laid down in Regulation (EC) No. 861/2007, if applicable; or

(b) any appropriate national civil procedure.

2. Where the claimant has not indicated which of the procedures listed in points (a) and (b) of paragraph 1 he requests to be applied to his claim in the proceedings that ensue in the event of a statement of opposition or where the claimant has requested that the European Small Claims Procedure as laid down in Regulation (EC) No. 861/2007 be applied to a claim that does not fall within the scope of that Regulation, the proceedings shall be transferred to the appropriate national civil procedure, unless the claimant has explicitly requested that such transfer not be made.

3. Where the claimant has pursued his claim through the European order for payment procedure, nothing under national law shall prejudice his position in subsequent civil proceedings.

4. The transfer to civil proceedings within the meaning of points (a) and (b) of paragraph 1 shall be governed by the law of the Member State of origin.

5. The claimant shall be informed of whether the defendant has lodged a statement of opposition and of any transfer to civil proceedings within the meaning of paragraph 1<sup>1</sup>.

### **Стаття 17. Наслідки подання заяви про заперечення**

1. Якщо заяву про заперечення подано впродовж строку, встановленого в частині 2 статті 16, процедура має продовжуватися в компетентному суді держави-члена походження відповідно до правил звичайного цивільного процесу, якщо заявник явно не вимагав завершення процедури в такому випадку.

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ.L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ.L:2015:341:TOC).

Якщо заявник подав заяву щодо своїх вимог у порядку процедури видачі Європейського судового наказу, це ніяк не впливає на його становище в подальшому під час розгляду його заяви відповідно до національного законодавства.

2. Перехід до звичайного цивільного процесу відповідно до першої частини цієї статті має регулюватися законодавством держав-членів походження.

3. Заявник повинен бути проінформований про те, що боржник подав заяву про заперечення і про будь-який перехід до звичайного цивільного процесу.

1. Якщо заяву про заперечення було подано впродовж встановленого в частині 2 статті 16 строку, процедура має продовжуватися перед компетентним судом держави-члена походження, якщо заявник явно не вимагав завершення процедури в такому випадку. Процедура може продовжуватися відповідно до:

(а) Європейської процедури вирішення дрібних спорів, встановленої в Регламенті (ЄС) № 861/2007, якщо вона може бути застосована; або

(б) будь-якої відповідної процедури національного цивільного процесу.

2. Якщо позивач не зазначив, які з перелічених у пунктах (а) та (б) частини 1 процедур він просить застосувати до його заяви в разі подання боржником заперечення проти виданого судового наказу, або якщо він вимагав, щоб Європейська процедура вирішення дрібних спорів, передбачена в Регламенті (ЄС) № 861/2007, була застосована для розгляду його заяви, але це неможливо відповідно до передбачених вимог, процедура має перейти до відповідного національного цивільного процесу, якщо тільки заявник явно не вимагав, що такий перехід не був застосований.

3. Якщо заявник подав заяву щодо своїх вимог у порядку видачі Європейського судового наказу, це жодним чином не впливає на його становище в подальшому під час розгляду його заяви відповідно до національного законодавства.

4. Перехід до звичайного цивільного процесу відповідно до пунктів (а) та (б) частини 1 має регулюватися законодавством держави-члена походження.

5. Заявник повинен бути проінформований про те, що боржник подав заяву про заперечення, і про будь-який перехід до звичайного цивільного процесу відповідно до частини 1.



### Коментар

Положеннями коментованої статті визначено порядок розгляду судом заяви про заперечення проти виданого Європейського судового наказу. Так, за положенням частин 1—3 цієї статті, передбачено необхідність переходу до звичайного цивільного процесу, встановленого цивільним процесуальним законодавством держави-члена компетентного суду, а також право заявника, виходячи з принципу диспозитивності, відмовитися від такого переходу.

У грудні 2015 р. положення коментованої статті було істотно змінено й заявникові було надано право обрати порядок для розгляду своєї заяви в разі подання заперечення проти виданого Європейського судового наказу між судовим розглядом за правилами, встановленими національним процесуальним законодавством, або в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів.

Поняття *ordinary civil procedure* визначається положеннями національного процесуального законодавства держав-членів. У Проекті *European Judicial Enforcement* зазначається, що порядок розгляду заперечень проти виданого Європейського судового наказу, передбачений положеннями національного процесуального законодавства держави — члена компетентного суду, значно варіюється. Так, наприклад, в Італії після отримання заява про заперечення реєструється та передається судді, який відповідно до процесуальних вимог видає ухвалу про те, що заяву про заперечення прийнято, де обов'язково зазначає дату її прийняття; надає сторонам строк для подання заяв, а також зазначає дату першого слухання справи.

У Польщі в разі подання заяви про заперечення Європейський судовий наказ визнається недійсним, а подальший розгляд справи відбувається відповідно до звичайних правил цивільного судочинства, якщо заявник не заперечує. Процедура розгляду заяви здійснюється відповідно до звичайних правил, передбачених статтею 505-19 § 1-3 ЦПК Польщі<sup>1</sup>.

<sup>1</sup> To apply for a European order for payment procedure in Poland [Electronic resource]. – Mode of access : [http://www.europeeje.eu/sites/default/files/pj/dossiers/ipe\\_poland\\_english.pdf](http://www.europeeje.eu/sites/default/files/pj/dossiers/ipe_poland_english.pdf).

В Угорщині нотаріус відсилає листа до заявника впродовж 8 днів від дати отримання заяви про заперечення, в якому інформує його про подання цієї заяви боржником. Якщо заяву подано впродовж встановленого строку, провадження в суді триває як звичайна процедура (*an ordinary procedure*). Нотаріус відсилає справу до компетентного суду, який запрошує заявника підтвердити докази, викладені в заяві, і сплатити судові витрати впродовж 15 днів з дати отримання заяви нотаріуса. Якщо витрати сплачено, процедура продовжується у звичайному порядку<sup>1</sup>.

У Нідерландах заявника потрібно проінформувати про подання заяви про заперечення боржником та початок її розгляду в порядку звичайного цивільного судочинства, що здійснюється звичайним листом. Оскільки Регламент не надає відповіді на питання щодо порядку та механізму переходу до звичайного порядку цивільного судочинства, це здійснюється відповідно до національного законодавства. У такому разі суд повинен вирішити, чи ця заява більше підходить до *Dutch summons procedure* (*dagvaardingsprocedure*, або викличне провадження) або *Dutch application procedure* (*verzoekschriftprocedure*, або позовне провадження), оскільки в Нідерландах немає процедури, схожої до ЕОР. Як правило, суд вирішує це питання на користь *summons procedure*<sup>2</sup>.

У Бельгії також не передбачено спеціального порядку переходу до звичайної процедури цивільного судочинства. З огляду на це, судовий співробітник просто надсилає листи сторонам, інформуючи їх про те, що надійшла заява про заперечення, і закликає сторони до судового засідання. Суддя розглядає справу за первісною заявою про видачу наказу, ураховуючи заперечення боржника<sup>3</sup>.

<sup>1</sup> To apply for a European order for payment procedure in Hungary [Electronic resource]. — Mode of access : [http://www.europe-eje.eu/sites/default/files/pj/dossiers/ipe\\_hongrie\\_english.pdf](http://www.europe-eje.eu/sites/default/files/pj/dossiers/ipe_hongrie_english.pdf).

<sup>2</sup> To apply for a European order for payment procedure in the Netherlands [Electronic resource]. — Mode of access : [http://www.europe-eje.eu/sites/default/files/pj/dossiers/ipe\\_nl\\_english.pdf](http://www.europe-eje.eu/sites/default/files/pj/dossiers/ipe_nl_english.pdf).

<sup>3</sup> To apply for a European order for payment procedure in Belgium [Electronic resource]. — Mode of access : [http://www.europe-eje.eu/sites/default/files/pj/dossiers/ipe\\_belgique\\_english.pdf](http://www.europe-eje.eu/sites/default/files/pj/dossiers/ipe_belgique_english.pdf).

У Люксембурзі заява про заперечення розглядається у звичайному порядку розгляду позовів про відшкодування (*action for recovery of claims*). Судовий співробітник інформує сторони про необхідність найняти адвоката впродовж 15 днів та закликає їх до судового засідання не пізніше ніж за 8 днів до його початку<sup>1</sup>.

Бажливе значення має положення про те, що порядок та підстави переходу до звичайного цивільного процесу мають регулюватися законодавством держави-члена походження. Слід зауважити, що більшість кодифікованих актів законодавства держав—членів ЄС містять окремі положення про застосування загальноєвропейських процедур, зокрема ЕОР. Інформацію про це можна знайти на веб-сайтах органів судової влади держав-членів.

### **Article 18. Enforceability**

1. If within the time limit laid down in Article 16(2), taking into account an appropriate period of time to allow a statement to arrive, no statement of opposition has been lodged with the court of origin, the court of origin shall without delay declare the European order for payment enforceable using standard form G as set out in Annex VII. The court shall verify the date of service.

2. Without prejudice to paragraph 1, the formal requirements for enforceability shall be governed by the law of the Member State of origin.

3. The court shall send the enforceable European order for payment to the claimant.

### **Стаття 18. Приведення до виконання**

1. Якщо впродовж строку, встановленого в частині 2 статті 16, беручи до уваги відповідний період часу для подання заяви про заперечення та її надходження до суду, жодної заяви про заперечення не надходило до суду походження, останній повинен без зволікань проголосити Європейський судовий наказ таким, що може підлягати виконанню, використовуючи стандартну

<sup>1</sup> To apply for a European order for payment procedure in Luxembourg [Electronic resource]. — Mode of access : [http://www.europe-eje.eu/sites/default/files/pj/dossiers/ipe\\_lux\\_english.pdf](http://www.europe-eje.eu/sites/default/files/pj/dossiers/ipe_lux_english.pdf).

форму G, наведену в Додатку VII. Суд повинен перевірити дату вручення наказу боржнику.

2. Не порушуючи вимог частини 1, формальні вимоги до приведення до виконання мають бути врегульовані положеннями законодавства держави-члена походження.

3. Суд повинен надіслати Європейський судовий наказ, що може підлягати виконанню, заявникові.

### **Коментар**

У коментованій статті йдеться про «enforceability», або «приведення до виконання», тобто надання рішенню суду іноземної держави необхідної сили для його виконання. Зазвичай виконання рішення суду іноземної держави передує його визнання, але в межах Співтовариства було забезпечено режим вільного обігу судових рішень. Див. детальніше коментар до статті 19 цих Правил.

Отже, єдиною умовою приведення до виконання рішення суду, ухваленого в порядку процедури видачі Європейського судового наказу, є не надходження до суду, який видав наказ, впродовж встановленого строку, заяви про заперечення.

Усі інші формальні вимоги про приведення до виконання Європейського судового наказу, врегульовані положеннями законодавства держави-члена походження, не можуть погіршувати становище особи, яка звертається щодо виконання.

Частиною 3 коментованої статті закріплено обов'язок суду надіслати Європейський судовий наказ, що може підлягати виконанню, заявникові. Див. детальніше коментар до статті 12 цих Правил.

### **Article 19. Abolition of exequatur**

A European order for payment which has become enforceable in the Member State of origin shall be recognised and enforced in the other Member States without the need for a declaration of enforceability and without any possibility of opposing its recognition.

**Стаття 19. Скасування екзекватури**

Європейський судовий наказ, який може підлягати виконанню в державі-члені походження, має бути визнаний та підлягати виконанню в іншій державі-члені без необхідності декларації про виконання та без будь-якої можливості заперечувати його визнання.

**Коментар**

Упродовж кодифікацій цивільного процесуального законодавства, які відбулися у XIX-XX ст., було запроваджено особливий механізм визнання та виконання судових рішень іноземних держав з метою забезпечення юридичною силою рішень своїх національних судів — так звану процедуру екзекватури.

Після запровадження спільного ринку та утворення ЄС скасування екзекватури було визнано важливим кроком у напрямі створення єдиного європейського простору правосуддя. Довіра держав-членів єдиного об'єднання до актів судової влади стала запорукою стабільного розвитку і забезпечення належного функціонування спільного ринку.

На *Засіданні в Тампері*, що відбулося 15–16 жовтня 1999 р., було передбачено необхідність спрощення примусового стягнення коштів як інструменту, що сприяє розвитку судового співробітництва та підвищенню доступу до правосуддя, прискоренню вирішення дрібних транскордонних спорів (пункти 30–31, 38), а також затверджено принцип взаємного визнання судових рішень як наріжний камінь для створення справжньої спільної судової галузі в ЄС. З цією метою було скасовано проміжні процедури визнання рішень, ухвалених у порядку розгляду дрібних цивільних і комерційних спорів, вони мали стати автоматично визнаними у всьому Союзі без будь-якого проміжного розгляду або підстав для відмови виконання й супроводжуватися встановленням мінімальних стандартів їх судового розгляду (пункт 34)<sup>1</sup>.

<sup>1</sup> Tampere European Council 15 and 16 October 1999 Presidency Conclusions [Electronic resource]. — Mode of access : [http://www.europarl.europa.eu/summits/tam\\_en.htm](http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm).

Для продовження реалізації цих ідей 30 листопада 2000 р. Рада ЄС затвердила *Програму заходів щодо реалізації принципу взаємного визнання рішень у цивільних і комерційних справах*<sup>1</sup>. У межах зазначеної Програми було окреслено конкретні цілі та етапи роботи, які мали здійснюватися в межах ЄС для реалізації принципу взаємного визнання судових рішень. Зокрема, це були заходи, що стосуються визнання й виконання в одній державі-члені рішення, ухваленого в іншій державі-члені.

Поступове запровадження вільного обігу судових рішень у ЄС зумовило необхідність дотримання єдиних стандартів судового розгляду справ — передусім, з огляду на те, що судові рішення є результатом розгляду справи. Результатом розбудови європейського простору вільного обігу судових рішень стали перші загальноєвропейські процедури з розгляду та вирішення дрібних спорів та видачі судового наказу, рішення в яких не потребують визнання для приведення виконання в іншій державі-члені.

Найважливіше значення для запровадження режиму вільного обігу судових рішень в ЄС мало запровадження єдиних комплексних процедур судового розгляду справ транскордонного характеру, зокрема процедури видачі Європейського судового наказу.

Відповідно до положень коментованої статті, Європейський судовий наказ мав бути визнаний та підлягати виконанню в будь-якій державі-члені без необхідності декларації про виконання та без будь-якої можливості заперечувати його визнання.

Визнання судового рішення, в процесі якого може бути відмовлено у виконанні, потрібно відрізнити від його виконання. Підстави для відмови у виконанні Європейського судового наказу визначено в статті 22, підстави для припинення або обмеження виконання судового рішення — у статті 23 цих Правил.

---

<sup>1</sup> Draft programme of measures for implementation of the principle of mutual recognition of decisions in civil and commercial matters [Electronic resource]. — Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32001Y0115\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32001Y0115(01)).

**Article 20. Review in exceptional cases**

1. After the expiry of the time limit laid down in Article 16(2) the defendant shall be entitled to apply for a review of the European order for payment before the competent court in the Member State of origin where:

(a) (i) the order for payment was served by one of the methods provided for in Article 14,

and

(ii) service was not effected in sufficient time to enable him to arrange for his defence, without any fault on his part,

or

(b) the defendant was prevented from objecting to the claim by reason of force majeure or due to extraordinary circumstances without any fault on his part, provided in either case that he acts promptly.

2. After expiry of the time limit laid down in Article 16(2) the defendant shall also be entitled to apply for a review of the European order for payment before the competent court in the Member State of origin where the order for payment was clearly wrongly issued, having regard to the requirements laid down in this Regulation, or due to other exceptional circumstances.

3. If the court rejects the defendant's application on the basis that none of the grounds for review referred to in paragraphs 1 and 2 apply, the European order for payment shall remain in force.

If the court decides that the review is justified for one of the reasons laid down in paragraphs 1 and 2, the European order for payment shall be null and void.

**Стаття 20. Перегляд у виняткових випадках**

1. Після закінчення строку, визначеного в частині 2 статті 16, боржник має право ініціювати перегляд виданого Європейського судового наказу компетентним судом держави-члена походження, якщо:

(a) (i) наказ було вручено способом, передбаченим статтею 14,

і

(ii) повідомлення не було вручено за час, достатній для організації його захисту, без будь-якої його провини;

або

(b) боржник був позбавлений можливості заперечувати проти позову через форс-мажорні обставини або внаслідок надзвичайних обставин, без будь-якої його провини, якщо він діє швидко.

2. Після закінчення строку, визначеного в частині 2 статті 16, боржник також має право ініціювати перегляд виданого Європейського судового наказу компетентним судом держави-члена походження, якщо наказ було видано явно помилково, з порушенням вимог, установлених у цих Правилах, або через інші виняткові обставини.

3. Якщо немає обґрунтованих підстав для перегляду відповідно до частин 1 та 2, суд відхиляє заяву боржника і Європейський судовий наказ залишається в силі.

Якщо суд ухвалює рішення про те, що перегляд є необхідним з однієї з зазначених у частинах 1 та 2 причин, Європейський судовий наказ визнається недійсним.

### **Коментар**

Право на оскарження ухвалених судових рішень забезпечує реалізацію права на судовий захист і справедливе та неупереджене правосуддя. Воно закріплене на конституційному рівні та впливає з практики застосування Європейської конвенції з захисту прав та основоположних свобод. Під час підготовки перших загальноєвропейських процедур, передбачених відповідними регламентами, порядок оскарження судових рішень у різних державах — членах ЄС не було гармонізовано. Таким чином, єдині спрощені правила цивільного судочинства в державах — членах ЄС, які склали основу цивільного процесу Союзу, застосовуються під час розгляду і вирішення цивільних та комерційних спорів транскордонного характеру, а також для визначення підстав перегляду ухвалених судових рішень. Порядок оскарження цих рішень визначений положеннями національного законодавства держави компетентного суду. Отже, національне законодавство, як і раніше, відіграє важливу роль у регулюванні цивільних процесуальних відносин.

Коментованою статтею передбачено такі підстави оскарження судових рішень, ухвалених у порядку ЕОР:



1) повідомлення боржника без підтвердження, якщо при цьому йому не було надано достатньо часу для організації свого захисту, без будь-якої його провини;

2) форс-мажорні обставини або надзвичайні обставини, через які боржник був позбавлений можливості заперечувати проти висунутих вимог, без будь-якої його провини, у будь-якому разі, якщо він діє швидко;

3) наказ було видано явно помилково, з порушенням вимог, установлених у цих Правилах, або через інші виняткові обставини.

Відсутність необхідних підстав для оскарження рішення, ухваленого в порядку ЕОР, унеможливає його скасування. Такий підхід до оскарження судових рішень відрізняється новизною та може бути охарактеризований як особливий принцип цивільного процесу ЄС — принцип обмеженого перегляду ухвалених судових рішень.

У судовій практиці траплялися справи, в яких вирішувалося питання про підстави оскарження ухваленого судового наказу, зокрема визначення «надзвичайних обставин у справі» як підстави для оскарження виданого Європейського судового наказу.

Так, у справі «Новонтех-Зала» (*Novontech-Zala kft*) проти «Логісдата електронік та Софтвєр ентвїклєунг» (*Logicdata Electronic & Software Entwicklungs GmbH*, далі — «Логісдата») про видачу судового наказу представник боржника порушив 30-денний строк для надання заперечень, визначений у ст. 16 Регламенту № 1896/2006. 14 жовтня 2011 р. «Логісдата» було подано заяву про видачу судового наказу 30 586 євро до районного комерційного суду м. Відня, 25 жовтня 2011 р. було видано судовий наказ, 13 грудня 2011 р. його було отримано «Новонтех-Зала» в м. Залегерцер (*Zalaegerszeg*), Угорщина.

Представник боржника, «Новонтех-Зала», угорський адвокат, помилився у своїх обчисленнях і подав заяву про заперечення проти висунутих вимог 14 січня 2012 р., хоча 30 денний строк на заперечення проти ЕОР минув 13 січня 2012 р., не запитуючи суд про час та порядок обчислення зазначеного строку. Як наслідок, зазначене заперечення було відхилено судом. Після цього

новий представник «Новонтех-Зала» — австрійська юридична компанія оскаржив ухвалене рішення на підставі неправильного застосування норм, а також порушення порядку заперечення проти наказу, яке полягало в протиправних діях адвоката, що, на його переконання, может трактуватися як надзвичайні обставини у справі (*extraordinary circumstances*).

Суд ЄС у своєму рішенні вказав, що для того, аби в боржника були наявні підстави для перегляду європейського судового наказу за відсутності форс-мажорних обставин, мають виконуватися три сукупні умови: по-перше, мають бути надзвичайні обставини, через які боржник був позбавлений можливості оскаржити судовий наказ протягом установленого для цього строку; по-друге, не має бути ніякої помилки боржника; по-третє, боржник мусить діяти негайно. Те, що одну із цих умов не виконано, означає, що боржник не може поспішитися на неї для перегляду судового наказу.

При цьому слід зважати на те, що недотримання строків, пов'язане з відсутністю працьовитості представника, який потрапив у ситуацію, якої легко можна було уникнути, не є надзвичайним або винятковим за своїм змістом. Отже, недотримання встановленого строку не можна визнати надзвичайною обставиною (*extraordinary circumstances*), відповідно до частини 1 статті 20, або винятковою (*exceptional circumstances*), згідно із частиною 2 статті 20 Регламенту № 1896/2006<sup>1</sup>.

### **Article 21. Enforcement**

1. Without prejudice to the provisions of this Regulation, enforcement procedures shall be governed by the law of the Member State of enforcement.

A European order for payment which has become enforceable shall be enforced under the same conditions as an enforceable decision issued in the Member State of enforcement.

<sup>1</sup> Order of the Court (Third Chamber) of 21 March 2013. *No.vontech-Zala kft. v Logidata Electronic & Software Entwicklungs GmbH* [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1434114041866&uri=CELEX:62012CO0324>.

2. For enforcement in another Member State, the claimant shall provide the competent enforcement authorities of that Member State with:

(a) a copy of the European order for payment, as declared enforceable by the court of origin, which satisfies the conditions necessary to establish its authenticity;

and

(a) where necessary, a translation of the European order for payment into the official language of the Member State of enforcement or, if there are several official languages in that Member State, the official language or one of the official languages of court proceedings of the place where enforcement is sought, in conformity with the law of that Member State, or into another language that the Member State of enforcement has indicated it can accept. Each Member State may indicate the official language or languages of the institutions of the European Union other than its own which it can accept for the European order for payment. The translation shall be certified by a person qualified to do so in one of the Member States.

3. No security, bond or deposit, however described, shall be required of a claimant who in one Member State applies for enforcement of a European order for payment issued in another Member State on the ground that he is a foreign national or that he is not domiciled or resident in the Member State of enforcement.

### *Стаття 21. Виконання*

1. Процедура виконання судових рішень має регулюватися законодавством держави-члена, в якій вона здійснюється, з урахуванням положень цих Правил.

Європейський судовий наказ, який підлягає виконанню, має бути виконаний за таких самих умов, як і судові рішення, що підлягає виконанню, ухвалене в державі-члені, в якій воно виконується.

2. Для виконання судового рішення в іншій державі-члені заявник повинен надати компетентним органам держави-члена:

(a) копію Європейського судового наказу, який було проголошене таким, що підлягає виконанню судом походження та відповідає вимогам, необхідним для встановлення його автентичності;

(b) якщо це необхідно, переклад Європейського судового наказу офіційною мовою держави-члена його виконання або, якщо в цій державі-члені існує кілька офіційних мов, офіційною мовою або однією з офіційних мов судочинства, яку держава-член зазначила як погоджену. Кожна держава-член може зазначити офіційну мову або мови інституцій Європейського Союзу іншу, ніж свою власну, яка теж може бути погоджена для Європейського судового наказу. Переклад має бути сертифікований кваліфікованою особою, компетенція якої визнана державою-членом.

3. Ні гарантійна застава, ні грошовий депозит, як би вони не були визначені, не можуть вимагатися від заявника, який в одній з держав-членів вимагає приведення до виконання Європейського судового наказу, виданого в іншій державі-члені, зокрема, на таких підставах, що він є іноземцем або не доміцільований чи не проживає постійно в державі-члені виконання.

### **Коментар**

Коментована стаття закріплює право заявника на стягнення боргу, присудженого в Європейському судовому наказі. Виходячи з того, що екзекватуру відповідно до статті 19 скасовано, наказ може бути приведений до виконання, якщо від боржника не надійшла заява про заперечення впродовж встановленого строку (стаття 18). Після цього суд зобов'язаний надіслати Європейський судовий наказ заявнику, який може звернутися до органів виконання тієї держави-члена, що мають його виконувати. Процедура виконавчого провадження регулюється положеннями національного законодавства держави-члена, з урахуванням тих вимог, які закріплені в положеннях статей 21, 22 та 23 цих Правил. До відносин з виконання судових рішень іноземних судів у державах-членах ЄС також застосовуються положення Регламенту № 1215/2012 про визнання та виконання судових рішень у цивільних та комерційних справах<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Regulation (EU) No. 1215/2012 of the European Parliament and the Council on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters of 12 December 2012 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32012R1215>.

Частиною 3 коментованої статті заборонено будь-які обмеження в правах на виконання Європейського судового наказу на таких підставах, які є наявними в національному законодавстві держав-членів. Це можуть бути обмеження, пов'язані зі статусом особи (іноземець, «foreign national»), що доміцильована у державі-члені виконання або постійно проживає в іншій державі-члені.

**Article 22. Refusal of enforcement**

1. Enforcement shall, upon application by the defendant, be refused by the competent court in the Member State of enforcement if the European order for payment is irreconcilable with an earlier decision or order previously given in any Member State or in a third country, provided that:

(a) the earlier decision or order involved the same cause of action between the same parties;

and

(b) the earlier decision or order fulfils the conditions necessary for its recognition in the Member State of enforcement;

and

(c) the irreconcilability could not have been raised as an objection in the court proceedings in the Member State of origin.

2. Enforcement shall, upon application, also be refused if and to the extent that the defendant has paid the claimant the amount awarded in the European order for payment.

3. Under no circumstances may the European order for payment be reviewed as to its substance in the Member State of enforcement.

**Стаття 22. Відмова від виконання**

1. Відповідно до заяви боржника, у виконанні наказу має бути відмовлено компетентним судом держави-члена, в якій він пред'явлений до виконання, якщо Європейський судовий наказ є несумісним з рішенням, яке було ухвалено раніше, або наказом, раніше виданим в іншій державі-члені або третій країні, за умови, якщо:

(a) раніше було ухвалено рішення або наказ у справі з такою самою підставою позову між тими ж сторонами;

i

(b) раніше ухвалене рішення або наказ відповідають вимогам, необхідним для визнання в державі-члені, в якій вони пред'являються до виконання;

i

(c) несумісність не могла розглядатися як заперечення під час судового розгляду в державі-члені походження.

2. На підставі відповідної заяви у виконанні також має бути відмовлено в тій частині, яку боржник сплатив заявнику з усієї стягненої на його користь в Європейському судовому наказі суми.

3. За жодних обставин Європейський судовий наказ не може бути переглянутий у державі-члені, в якій вимагається його виконання.

### **Коментар**

Відмова від виконання рішення, ухваленого в порядку видачі Європейського судового наказу, відрізняється від оскарження ухваленого в порядку загальноєвропейських процедур рішення і заперечення проти виданого судового наказу.

Принцип неприпустимості паралельного судового розгляду справи, або *Lis Pendans*, є одним з основоположних. Паралельний судовий розгляд справи може призвести до різних за змістом рішень, виконати які буде неможливо. З огляду на це Правилами визначено вимоги, які встановлюють виключні підстави для відмови у виконанні судових рішень, якщо раніше між тими самими сторонами в тій самій справі було ухвалено судове рішення, яке відповідає вимогам щодо його виконання.

У частині 3 коментованої статті закріплено ще один основоположний принцип цивільного процесу — ухвалений судовий наказ не може бути переглянуто по суті.

Слід звернути увагу на те, що підставою для відмови у виконанні Європейського судового наказу може бути наявність раніше ухваленого судового рішення в третій країні, наприклад в Україні.

Відповідно до частини 2 коментованої статті, у процесі виконання Європейського судового наказу боржник

може надати підтвердження частково виконаних ним зобов'язань, що унеможливило стягнення з нього в подальшому цих коштів.

**Article 23. Stay or limitation of enforcement**

Where the defendant has applied for a review in accordance with Article 20, the competent court in the Member State of enforcement may, upon application by the defendant:

- (a) limit the enforcement proceedings to protective measures;  
or
- (b) make enforcement conditional on the provision of such security as it shall determine;  
or
- (c) under exceptional circumstances, stay the enforcement proceedings.

**Стаття 23. Припинення або обмеження виконання**

Якщо боржник подав заяву про перегляд відповідно до статті 20, компетентний суд держави-члена, в якій вимагається виконання, відповідно до заяви боржника може:

- (a) обмежити виконавче провадження до забезпечувальних заходів;  
або
- (b) зробити виконання залежним від забезпечення такого захисту, яке він вважатиме за потрібне;  
або
- (c) припинити виконання судового рішення у виняткових обставинах.

**Коментар**

Під час виконання Європейського судового наказу, якщо боржник подав заяву про його перегляд, він має право на припинення або обмеження виконання зазначеного наказу. Для цього він повинен подати заяву про припинення або обмеження виконання судового рішення на визначених у коментованій статті підставах.

У державах-членах не гармонізовано порядок виконання судових рішень іноземних держав і воно здійснюється на підставі їхнього національного процесуального

законодавства. Інформації про особливості виконання судових рішень іноземних судів можна знайти на веб-сайті *European e-Justice*.

#### **Article 24. Legal representation**

Representation by a lawyer or another legal professional shall not be mandatory:

(a) for the claimant in respect of the application for a European order for payment;

(b) for the defendant in respect of the statement of opposition to a European order for payment.

#### **Стаття 24. Правове представництво**

Представництво інтересів адвокатом або іншим представником юридичної професії не має бути обов'язковим:

(a) для заявника в разі підготовки ним заяви про видачу Європейського судового наказу;

(b) для боржника в разі підготовки ним заяви про заперечення проти Європейського судового наказу.

#### **Коментар**

У коментованій статті закріплено положення про представництво, яке не є обов'язковим під час розгляду справи за процедурою видачі Європейського судового наказу. Спрощеність загальноєвропейських процедур вирішення спорів забезпечується завдяки кільком елементам, зокрема відсутністю обов'язкового представництва інтересів сторін. Так, у *Green Paper* про європейський порядок примусового стягнення коштів та про заходи щодо спрощення і прискорення дрібних спорів<sup>1</sup> було зазначено, що за їх допомогою жителям ЄС забезпечується швидке і доступне правосуддя шляхом запровадження спрощених альтернативних національних процедур розгляду справ, які є одноманітними у всіх державах-членах і в усіх процесуальних діях від початку процедури до виконання рішення суду. Водночас

---

<sup>1</sup> Green Paper on a European order for payment procedure and on measures to simplify and speed up small claims litigation [Electronic resource]. — Mode of access : [http://europa.eu/legislation\\_summaries/other/l33212\\_en.htm](http://europa.eu/legislation_summaries/other/l33212_en.htm).



зазначеним положенням не забороняється представництво інтересів сторін у суді.

В ЄС надання правової допомоги регулюється Директивою 2002/8/ЄС від 27 січня 2003 р. для поліпшення доступу до правосуддя в транскордонних спорах шляхом встановлення мінімальних загальних правил, що стосуються юридичної допомоги для таких спорів<sup>1</sup>, до якої додає кілька уніфікованих форм для звернення по допомогу.

До відносин між державами-членами та третіми країнами застосовуються Європейська конвенція від 27 січня 1977 р. про передачу заяв про правову допомогу і Додатковий протокол до Європейської угоди про передачу заяв про правову допомогу, підписаний у Москві у 2001 р. Але Директива 2002/8/ЄС має пріоритет над їхніми положеннями.

Варто зауважити, що коментована стаття містить конкретні вказівки, в яких випадках представництво інтересів сторін не є обов'язковим. Це пов'язано з особливістю саме наказного провадження, яке за загальним правилом є суто письмовою процедурою. Отже, до видачі судового наказу не вимагається представництво інтересів заявника. Після його видачі та надіслання боржникові він може безперешкодно подати заяву про заперечення, яка буде розглядатися за правилами національного процесуального законодавства держави-члена суду. У цьому випадку національним законодавством може бути встановлено вимогу щодо представництва інтересів боржника. Так, зокрема, в Італії під час розгляду заяви про заперечення участь представника є обов'язковою, що не відповідає сутності спрощених загальноєвропейських процедур і обмежує їхню доступність<sup>2</sup>. Водночас зазначене положення не порушує вимог коментованої статті, оскільки судовий розгляд заяви

<sup>1</sup> Council Directive 2002/8/EC of 27 January 2003 to improve access to justice in cross-border disputes by establishing minimum common rules relating to legal aid for such disputes [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32003L0008>.

<sup>2</sup> To apply for a European order for payment procedure in Italy [Electronic resource]. — Mode of access : [http://www.europe-eje.eu/sites/default/files/pj/dossiers/ipe\\_italia\\_english.pdf](http://www.europe-eje.eu/sites/default/files/pj/dossiers/ipe_italia_english.pdf).

про заперечення відбувається відповідно до положень національного процесуального законодавства.

На веб-сайті «*European judicial enforcement*» розміщено інформацію про особливості визнання та виконання судових рішень у різних державах-членах.

### **Article 25. Court fees**

1. The combined court fees of a European order for payment procedure and of the ordinary civil proceedings that ensue in the event of a statement of opposition to a European order for payment in a Member State shall not exceed the court fees of ordinary civil proceedings without a preceding European order for payment procedure in that Member State.

1. Where, in a Member State, the court fees for civil proceedings within the meaning of point (a) or point (b) of Article 17(1), as applicable, are equivalent to or higher than those of the European order for payment procedure, the total of the court fees for a European order for payment procedure and for the civil proceedings that ensue in the event of a statement of opposition in accordance with Article 17(1) shall not exceed the fees for those proceedings without a preceding European order for payment procedure in that Member State.

No additional court fees may be charged in a Member State for the civil proceedings that ensue in the event of a statement of opposition in accordance with point (a) or point (b) of Article 17(1), as applicable, if the court fees for such proceedings in that Member State are lower than those for the European order for payment procedure<sup>1</sup>.

2. For the purposes of this Regulation, court fees shall comprise fees and charges to be paid to the court, the amount of which is fixed in accordance with national law<sup>2</sup>.

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

<sup>2</sup> Ibid.

**Стаття 25. Судові витрати**

1. Судові витрати на процедуру видачі Європейського судового наказу та звичайний цивільний процес, які підлягають сплаті в разі подання заяви про заперечення на Європейський судовий наказ у державі-члені, у своїй сукупності не мають перевищувати судові витрати у звичайному цивільному процесі без здійснення процедури видачі Європейського судового наказу попередньо в цій державі-члені.

1. Якщо в державі-члені судові витрати на розгляд справи в порядку цивільного судочинства в значенні положень пункту (а) або (б) частини 1 статті 17. у відповідних випадках, еквівалентні за розміром або вищі, ніж ті, які передбачені для процедури видачі Європейського судового наказу, загальна сума судових витрат для Європейського судового наказу та для цивільного процесу, який триває в разі подання заяви про заперечення, відповідно до частини 1 статті 17, не повинна перевищувати витрат на ці процедури без здійснення процедури видачі Європейського судового наказу попередньо в цій державі-члені.

Жодні додаткові судові витрати не можуть стягуватися в державі-члені для здійснення судового розгляду в порядку цивільного судочинства в разі подання заяви про заперечення відповідно до пунктів (а) або (б) частини 1 статті 17, якщо судові витрати на такі процедури в державі-члені нижчі, ніж для процедури видачі Європейського судового наказу.

2. Для цілей цих Правил судові витрати мають включати платежі та збори, що сплачуються, розмір яких визначається відповідно до положень національного законодавства<sup>1</sup>.

**Коментар**

Порядок визначення розміру судових зборів, а також способи їх оплати належать до компетенції держави-члена суду, в якому розглядається справа. При цьому судові витрати можуть значно варіюватися залежно від держави-члена.

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ.L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ.L:2015:341:TOC).

Особливо — якщо вимагається переклад документів (як це відбувається в більшості країн, оскільки вони приймають тільки документи національною мовою), витрати на загальноєвропейські процедури доволі високі, хоча їхньою основною метою є забезпечення доступного правосуддя в усіх державах — членах ЄС.

Роз'яснюючи право кожної держави-члена на визначення розміру судових витрат, Суд ЄС у справі Івони Широчки (*Iwona Szyrocka*) проти компанії «Сигер Технолоджи» (*SiGer Technologie*) вказав таке. Застосування окремих положень національного законодавства під час розгляду справи в порядку загальноєвропейської процедури має здійснюватися, ураховуючи їхній пріоритет та необхідність застосування відповідно до їхньої основної мети. Так, у зазначеній справі в заяві не було вказано предмет спору, ціну позову в національній валюті, а також не визначено конкретних відсотків до основної суми боргу на дату подання заяви<sup>1</sup>. Відповідно до національного законодавства може вирішуватися питання про те, щоб заявник заповнив заяву й зазначив загальну суму вимоги, що виражається в польській валюті, з метою визначення суми судових зборів, оскільки правила визначення розміру судових витрат належать до сфери регулювання національного процесуального законодавства кожної держави-члена, відповідно до принципу процесуальної самостійності держав-членів. Водночас, ці правила не повинні бути менш сприятливими, ніж ті, які регулюють подібні внутрішні дії (за принципом еквівалентності), або, наприклад, ускладнювати порядок, визначений законодавством Європейського Союзу<sup>2</sup>.

#### **Article 26. Relationship with national procedural law**

All procedural issues not specifically dealt with in this Regulation shall be governed by national law.

<sup>1</sup> Judgment of the Court (First Chamber) 13 December 2012 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=131803&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=835302>.

<sup>2</sup> Ibid.

**Стаття 26. Взаємодія з національним процесуальним законодавством**

Усі процесуальні питання, які конкретно не врегульовані цими Правилами, мають регулюватися національним законодавством.

**Коментар**

Процедура видачі Європейського судового наказу є автономною комплексною процедурою розгляду цивільних і комерційних справ транскордонного характеру, яка є альтернативою для національного процесуального порядку їх розгляду. Вона дає змогу забезпечити дійсно єдиний порядок вирішення справ у всіх державах-членах. Відповідно положення національного процесуального законодавства держави-члена компетентного суду можуть застосовуватися тільки до тих питань, які не врегульовані цими Правилами.

При цьому застосування положень національного процесуального законодавства держав-членів не повинно суперечити основній меті запровадження загальноєвропейських процедур, зокрема ЕОР. У своєму рішенні Суд ЄС підкреслив пріоритет загальноєвропейських процедур та необхідність застосування їхніх положень, виходячи з їхньої мети. Встановлення правил цивільного судочинства належить до сфери регулювання національного процесуального законодавства кожної держави-члена, відповідно до принципу їхньої процесуальної самостійності. Водночас, ці правила не повинні бути менш сприятливими, ніж ті, які регулюють подібні внутрішні дії (за принципом еквівалентності), або, наприклад, ускладнювати порядок, визначений законодавством ЄС<sup>1</sup>. Таким чином, застосування положень національного процесуального законодавства держав-членів під час розгляду справ у порядку ЕОР не може приводити до ускладнення, затягу-

<sup>1</sup> Judgment of the Court (First Chamber) 13 December 2012 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=131803&pageIndex=0&doclang=EN& mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=835302>.

вання або зростання судових витрат, що не відповідає її сутності.

Коментовану статтю потрібно застосовувати разом зі статтями 1, 3 та іншими положеннями цих Правил. Зокрема, потрібно ще раз наголосити на тому, що, незважаючи на критику, ЕОР застосовується тільки до транскордонних справ.

Застосування процедури видачі Європейського судового наказу вимагає узгодження із законодавством держав-членів і може стосуватися таких положень:

1) визначення компетенції суду, що може розглядати заяву про видачу Європейського судового наказу;

2) порядку переходу від загальноєвропейських процедур у встановлених випадках до розгляду справи в порядку, встановленому національним цивільним процесуальним законодавством;

3) способів повідомлення учасників процесу та вручення документів;

4) порядку сплати судових витрат, у тому числі судового збору;

5) процедури розгляду заяви про відмову у визнанні судового рішення, ухваленого в порядку загальноєвропейських процедур, тощо.

#### **Article 27. Relationship with Regulation (EC) No. 1348/2000**

This Regulation shall not affect the application of Council Regulation (EC) No. 1348/2000 of 29 May 2000 on the service in the Member States of judicial and extrajudicial documents in civil and commercial matters.

#### **Стаття 27. Взаємодія з Регламентом (ЄС) № 1348/2000**

Ці Правила не впливають на застосування Регламенту (ЄС) № 1348/2000 від 29 травня 2000 р. про вручення судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах у державах-членах.

#### **Коментар**

Регламент (ЄС) № 1348/2000 про вручення в державах-членах судових і позасудових документів у цивільних або

комерційних справах<sup>1</sup> було ухвалено одним з перших після набуття чинності Амстердамським договором. Відносини з питань вручення судових та позасудових документів є одними з найважливіших елементів судового співробітництва. З 1965 р. вони були врегульовані Конвенцією про вручення за кордоном судових і позасудових документів у цивільних або комерційних справах<sup>2</sup>. Але до середини 90-х рр. минулого століття учасницями цієї Конвенції стали чотирнадцять держав — членів ЄС (у 1969 р. її ратифікували Великобританія, Данія, Фінляндія, Швеція; упродовж 1971–1979 рр. — Бельгія, Франція, Португалія, Люксембург, Нідерланди та ФРН, Італія — у 1982 р., Греція — у 1983 р., Іспанія — тільки у 1987 р., Ірландія — у 1994 р.; Австрія досі не ратифікувала її)<sup>3</sup>. Тобто вступ у силу цієї Конвенції в державах — членах ЄС відбувався впродовж майже 30 років, що зумовило виникнення ідей про необхідність ухвалення подібної Конвенції серед держав — членів ЄС.

Із часу утворення ЄС механізм вручення судових і позасудових документів у державах — членах ЄС суттєво змінився. За допомогою ухваленого Регламенту № 1348/2000 здійснювалося вручення судових і позасудових документів в усіх державах — членах ЄС, що гарантувало не тільки швидкість і економію відповідних коштів, але й надійність отриманого документа. Безпека при передачі вимагає, щоб документ, який передається, супроводжувався стандартними формами передачі та отримання, був складений офіційною мовою тієї держави, якій він адресований, або однією з офіційних мов цього регіону. Для полегшення вручення документів було розроблено стандартні форми, які додаються до Регламенту. Отже, одним із найважливіших положень Регламенту

<sup>1</sup> Regulation (EC) No. 1348/2000 on the service in the Member States of judicial and extrajudicial documents in civil or commercial matters [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1423167739517&uri=CELEX:32000R1348>.

<sup>2</sup> Convention of 15 November 1965 on the Service Abroad of Judicial and Extrajudicial Documents in Civil or Commercial Matters [Electronic resource]. — Mode of access : [http://www.hcch.net/index\\_en.php?act=conventions.status&cid=17](http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.status&cid=17).

<sup>3</sup> Ibid.

№ 1348/2000 стало звільнення від легалізації та інших подібних формальностей документів, які належало передати.

13 листопада 2007 р. було ухвалено новий Регламент (ЄС) № 1393/2007 про вручення в державах-членах судових і позасудових документів у цивільних або комерційних справах<sup>1</sup>, або так званий Регламент про вручення документів, яким було скасовано Регламент № 1348/2000. Його було підготовлено на підставі доповіді Комісії 2004 р., в якій зазначалося про те, що його застосування в цілому поліпшило й прискорило вручення документів між державами-членами з моменту його вступу в силу у 2001 р., але не може бути визнане задовільним<sup>2</sup>, а також на підставі підготовлених у грудні 2006 р. Пропозицій з поправками<sup>3</sup>, відповідно до яких було уточнено деякі положення Регламенту № 1348/2000.

Таким чином, чинним сьогодні є Регламент № 1393/2007 про вручення судових та позасудових документів, яким значно вдосконалено процедуру вручення в державах-членах судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах, зокрема визначено скорочені строки, створено стандартні форми звернення, уведено фіксовану плату тощо.

<sup>1</sup> Regulation (EC) No. 1393/2007 of the European Parliament and the Council of 13 November 2007 on the service in the Member States of judicial and extrajudicial documents in civil or commercial matters (service of documents) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:32007R1393>.

<sup>2</sup> Report from the Commission to the Council, the European Parliament and the European Economic and Social Committee on the application of Council Regulation (EC) 1348/2000 on the service in the Member States of Judicial and Extrajudicial documents in civil or commercial matters [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1423168016111&uri=CELEX:52004DC0603>.

<sup>3</sup> Amended proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the service in the Member States of judicial and extrajudicial documents in civil or commercial matters (Service of documents) (presented by the Commission pursuant to Article 250 (2) of the EC Treaty) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52006PC0751>.



**Article 28. Information relating to service costs and enforcement**

Member States shall cooperate to provide the general public and professional circles with information on:

- (a) costs of service of documents; and
- (b) which authorities have competence with respect to enforcement for the purposes of applying Articles 21, 22 and 23, in particular via the European Judicial Network in civil and commercial matters established in accordance with Council Decision 2001/470/EC<sup>1</sup>.

**Стаття 28. Інформація про вартість вручення документів та виконання рішень**

Держави-члени повинні співпрацювати, щоб забезпечити широку громадськість та професійні кола інформацією про:

- (a) витрати на вручення документів; і
- (b) те, які органи компетентні привести до виконання судових рішень відповідно до статей 21, 22 та 23, зокрема за допомогою Європейської судової мережі в цивільних та комерційних справах, запровадженої Рішенням Ради 2001/470/ЕС.

**Коментар**

Коментованою статтею встановлено обов'язок держав-членів щодо поширення інформації про процедуру видачі Європейського судового наказу, а також встановлено можливий порядок її оприлюднення.

Ідеї про запровадження електронного судочинства і єдиного для всього ЄС порталу активно розвивалися після набуття чинності Амстердамським договором, ст. 65 якого встановлює важливість забезпечення спрощеного доступу до правосуддя та необхідність посилення судового співробітництва<sup>2</sup>.

<sup>1</sup> Council Decision 2001/470/EC of 28 May 2001 establishing a European Judicial Network in civil and commercial matters [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32001D0470>.

<sup>2</sup> Treaty of Amsterdam amending the Treaty on European Union, the Treaties establishing the European Communities and certain related acts [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:11997D/TXT>.

Основні підвалини спільного європейського простору правосуддя було закладено на засіданні *Європейської ради в Тампері* у 1999 р.<sup>1</sup>, де було зазначено, що жителі ЄС не повинні утриматись від здійснення своїх прав у зв'язку з несумісністю або складністю правових систем держав-членів, для чого було визнано необхідним запустити інформаційну кампанію й опублікувати відповідні вказівки для користувача «Про судові співробітництво в рамках Союзу і про правові системи держав-членів».

У 2003 р. було запроваджено проект із підготовки Європейської судової мережі в цивільних та комерційних справах (*European Judicial Network in civil and commercial matters*)<sup>2</sup>. У рамках цього проекту було створено правові атласи, які дозволяють визначити компетентні юридичні органи в державах-членах, а також здійснено заходи із заохочення до використання відеоконференцій і електронної передачі документів між державними органами.

Нині наступником *European Judicial Network* став портал *European e-Justice* (<https://e-justice.europa.eu>), який містить велику кількість інформації про держави-члени та їхні правові системи, загальне законодавство, європейське право та різні аспекти цивільного й комерційного права, що забезпечує легкий доступ жителів ЄС до необхідної інформації для вирішення спору.

Портал електронної юстиції *European e-Justice* було запущено 16 липня 2010 р.<sup>3</sup> Цей проект планувався як майбутній електронний one-stop-one у сфері правосуддя, як перший крок до спрощеного надання інформації про систему правосуддя, покращення доступу до правосуддя в ЄС 23 мовами. Основне завдання порталу *e-Justice* — стати «єдиним вікном» для європейських громадян та

---

<sup>1</sup> Tampere European Council 15 and 16 October 1999 Presidency Conclusions [Electronic resource]. — Mode of access : [http://www.europarl.europa.eu/summits/tam\\_en.htm](http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm).

<sup>2</sup> European Judicial Network in civil and commercial matters [Electronic resource]. — Mode of access : [http://ec.europa.eu/civiljustice/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/civiljustice/index_en.htm).

<sup>3</sup> European e-Justice Portal [Electronic resource]. — Mode of access : <https://e-justice.europa.eu/home.do?Action=home>.

професіоналів у сфері юриспруденції, що дозволяє їм отримати їхньою рідною мовою інформацію про європейські й національні процедури та функціонування системи правосуддя.

На порталі e-Justice міститься *European Judicial Atlas in civil matters*<sup>1</sup>, що підтримується Європейською комісією і надає інформацію щодо судового співробітництва в цивільних справах (далі — Атлас). Атлас надає зручний доступ до інформації, що стосується судового співробітництва в цивільних справах, дозволяє визначити компетентні суди або органи, до яких можна звернутися (назви і адреси всіх судів у державах-членах, які розглядають цивільні і комерційні справи (суди першої інстанції, апеляційні суди тощо) і географічних районів, в яких вони мають юрисдикцію), а також заповнити форми он-лайн, які існують для деяких із цих питань, змінити мову форми й передати форми в електронному вигляді.

Інформація Атласу стосується таких питань: 1) юридична допомога; 2) медіація (посередництво) у цивільних і комерційних справах; 3) вручення судових та позасудових документів; 4) європейські процедури (*European Order for Payment Procedure* та *European Small Claims Procedure*); 5) отримання доказів; 6) визнання та виконання судових рішень у цивільних і комерційних справах та Європейського виконавчого листа; 7) аліментні зобов'язання; 8) компенсація жертвам злочинів.

#### **Article 29. Information relating to jurisdiction, review procedures, means of communication and languages**

1. By 12 June 2008, Member States shall communicate to the Commission:

(a) which courts have jurisdiction to issue a European order for payment;

(b) the review procedure and the competent courts for the purposes of the application of Article 20;

<sup>1</sup> European Judicial Atlas in civil matters [Electronic resource]. — Mode of access : [https://e-justice.europa.eu/content\\_european\\_judicial\\_atlas\\_in\\_civil\\_matters-88-en.do](https://e-justice.europa.eu/content_european_judicial_atlas_in_civil_matters-88-en.do).

(c) the means of communication accepted for the purposes of the European order for payment procedure and available to the courts;

(d) languages accepted pursuant to Article 21(2)(b).

Member States shall apprise the Commission of any subsequent changes to this information.

2. The Commission shall make the information notified in accordance with paragraph 1 publicly available through publication in the *Official Journal of the European Union* and through any other appropriate means.

**Стаття 29. Інформація, що стосується юрисдикції, перегляду, засобів зв'язку та мов**

1. З 12 червня 2008 р. держави-члени повинні повідомляти Комісію про:

(a) суди, які компетентні видати Європейський судовий наказ;

(b) процедури з перегляду судових рішень, визначеного у статті 20, та суди, компетентні їх здійснювати;

(c) засоби зв'язку, прийнятні для застосування в процесі процедури видачі Європейського судового наказу та доступні судам;

(d) мови, доступні відповідно до пункту (b) частини 2 статті 21.

Держави-члени повинні інформувати Комісію про будь-які зміни цієї інформації.

2. Комісія повинна зробити інформацію, отриману на підставі частини 1 цієї статті, доступною, опублікувавши її в Офіційному віснику Європейського Союзу або іншим належним способом.

**Коментар**

Відповідно до Правил, що застосовуються для розгляду справи в порядку видачі Європейського судового наказу, низка питань вирішується за допомогою положень національного процесуального законодавства держав-членів. Це, зокрема, питання про суди, які компетентні розглядати заяви в такому порядку, а також засоби зв'язку і мови, які вони приймають. Така інформація має бути доступною для заявників на тому самому рівні, як і інформація про порядок видачі Європейського судового наказу.

**Article 30. Amendments to the Annexes**

The standard forms set out in the Annexes shall be updated or technically adjusted, ensuring full conformity with the provisions of this Regulation, in accordance with the procedure referred to in Article 31(2).

The Commission shall be empowered to adopt delegated acts in accordance with Article 31 concerning the amendment of Annexes I to VII<sup>1</sup>.

**Стаття 30. Поправки до додатків**

Стандарті форми, які розміщені в додатках, мають оновлюватися або технічно коригуватися, забезпечуючи повну відповідність з положеннями цих Правил згідно з процедурою, передбаченою частиною 2 статті 31.

Комісія повинна бути наділена правом приймати делеговані акти відповідно до статті 31 щодо виправлень до Додатків I-VII.

**Коментар**

Для виконання своїх завдань інституції ЄС наділені повноваженнями ухвалювати різні правові акти. Ці акти можуть бути законодавчі або не законодавчі, залежно від їхнього характеру вони можуть мати обов'язкову або рекомендаційну силу. Відповідно до статті 288 Договору про функціонування Європейського Союзу (TFEU), європейські інституції можуть приймати такі правові акти: регламент (*the regulation*); директива (*the directive*); рішення (*the decision*); рекомендація (*the recommendation*); думка (*the opinion*). Правила, директиви і рішення є обов'язковими правовими актами, рекомендація і думка — ні.

За положеннями Лісабонського договору було внесено певні зміни до класифікації правових актів ЄС і запроваджено нову категорію актів — делеговані акти (*the delegated acts*). Ці зміни були покликані підвищити ефективність прийняття рішень ЄС та їх реалізації. Відповідно

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

до статті 290 цього ж Договору, законодавцю ЄС (як правило, Європейському парламенту і Раді) дозволяється делегувати Комісії повноваження ухвалювати зміни або доповнення певних несуттєвих елементів законодавчого акта. При цьому делегування таких повноважень здійснюється у визначених межах і строках, а також із чітко визначеним завданням, змістом, обсягом делегування повноважень (див. детальніше статтю 31).

Наприклад, такі делеговані акти можуть стосуватися нових правил щодо деяких аспектів законодавчого акта. Правила доповнені додатками, в яких викладено стандартні форми, за допомогою яких відбувається спілкування суду з учасниками процесу. Так, правилами передбачено звернення заявника у стандартній формі з заявою про видачу Європейського судового наказу (Додаток I); звернення суду із запитом до заявника про доповнення та/або уточнення заяви про видачу Європейського судового наказу (Додаток II); пропозиції заявнику змінити заявлені вимоги про видачу Європейського судового наказу (Додаток III); рішення про відхилення заяви про видачу Європейського судового наказу (Додаток IV); Європейський судовий наказ (Додаток V); заява про заперечення проти Європейського судового наказу (Додаток VI); декларації про приведення до виконання (Додаток VII).

### *Article 31. Committee*

1. The Commission shall be assisted by the committee established by Article 75 of Regulation (EC) No. 44/2001.

2. Where reference is made to this paragraph, Article 5a(1)–(4) and Article 7 of Decision 1999/468/EC<sup>1</sup> shall apply, having regard to the provisions of Article 8 thereof.

3. The Committee shall adopt its Rules of Procedure.

---

<sup>1</sup> Council Decision of 28 June 1999 laying down the procedures for the exercise of implementing powers conferred on the Commission (1999/468/EC) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A31999D0468>.

**Article 31. Exercise of the delegation**

1. The power to adopt delegated acts is conferred on the Commission subject to the conditions laid down in this Article.

2. The power to adopt delegated acts referred to in Article 30 shall be conferred on the Commission for an indeterminate period of time from 13 January 2016.

3. The delegation of power referred to in Article 30 may be revoked at any time by the European Parliament or by the Council. A decision to revoke shall put an end to the delegation of the power specified in that decision. It shall take effect the day following the publication of the decision in the *Official Journal of the European Union* or at a later date specified therein. It shall not affect the validity of any delegated acts already in force.

4. As soon as it adopts a delegated act, the Commission shall notify it simultaneously to the European Parliament and to the Council.

5. A delegated act adopted pursuant to Article 30 shall enter into force only if no objection has been expressed either by the European Parliament or the Council within a period of two months of notification of that act to the European Parliament and the Council or if, before the expiry of that period, the European Parliament and the Council have both informed the Commission that they will not object. That period shall be extended by two months at the initiative of the European Parliament or of the Council<sup>1</sup>.

**Стаття 31. Комітет**

1. Комісія повинна надавати допомогу комітету, створеному відповідно до статті 75 Регламенту (ЄС) № 44/2201<sup>2</sup>.

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

<sup>2</sup> Council Regulation (EC) No. 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters [Electronic resource]. — Mode of access : [http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/pdf/oj\\_112\\_20010116\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/oj_112_20010116_en.pdf).

2. Якщо зроблено посилання на це положення, пункт (а) частин 1—4 статті 5 і статтю 7 Рішення 1999/468/ЕС має застосовуватися з урахуванням положень статті 8 цих Правил.

3. Комітет повинен ухвалити власні процедурні правила.

### **Стаття 31. Здійснення делегованих повноважень**

1. Повноваження щодо ухвалення актів покладено на Комісію на умовах цієї статті.

2. Повноваження ухвалити акти, визначені в статті 30, мають бути покладені на Комісію на невизначений час із 13 січня 2016 р.

3. Передача повноважень, визначених у статті 30, може бути відкликана в будь-який момент Європейським парламентом або Радою. Рішення про відкликання має припинити передачу повноважень, конкретно зазначених у ньому. Воно набирає чинності наступного дня після його опублікування в Офіційному віснику Європейського Союзу або пізніше в конкретно зазначений день. Це не впливає на дійсність будь-якого з актів, які вже набули чинності.

4. Як тільки було запроваджено акт шляхом застосування делегованих повноважень, про це має бути повідомлено Європейський парламент та Раду.

5. Делегований акт, ухвалений відповідно до статті 30, набирає чинності, тільки якщо Європейським парламентом або Радою не було висловлено заперечень протягом двох місяців після повідомлення про цей акт в Європейський парламент і Раду, або якщо до спливу цього строку Європейський парламент і Рада спільно проінформували Комісію про те, що вони не будуть заперечувати. Цей період може бути подовжений на два місяці з ініціативи Європейського парламенту або Ради.

### **Коментар**

Положення статті 31 «Committee» в результаті проведених у 2015 р. реформ було повністю замінено на статтю «Exercise of the delegation».

Як зазначено вище, відповідно до статті 290 Договору про функціонування Європейського Союзу (TFEU), Європейський парламент і Рада можуть делегувати Комісії



повноваження ухвалювати зміни або доповнення певних несуттєвих елементів законодавчого акта. Делегування таких повноважень здійснюється в певних межах, строках, а також із чітко визначеним завданням, змістом, обсягом делегування повноважень.

Відповідно до зазначеного положення, Європейський парламент і Рада наділили Комісію повноваженнями ухвалювати делеговані акти щодо зміни та доповнення несуттєвих елементів Регламенту № 1896/2006. Такими повноваженнями, відповідно до змін, внесених у грудні 2015 р., Комісія наділена з 13 січня 2016 р. Але ці повноваження можуть бути відкликані в будь-який момент Європейським парламентом або Радою.

Див. детальніше коментар до статті 30.

#### **Article 32. Review**

By 12 December 2013, the Commission shall present to the European Parliament, the Council and the European Economic and Social Committee a detailed report reviewing the operation of the European order for payment procedure. That report shall contain an assessment of the procedure as it has operated and an extended impact assessment for each Member State.

To that end, and in order to ensure that best practice in the European Union is duly taken into account and reflects the principles of better legislation, Member States shall provide the Commission with information relating to the cross-border operation of the European order for payment. This information shall cover court fees, speed of the procedure, efficiency, ease of use and the internal payment order procedures of the Member States.

The Commission's report shall be accompanied, if appropriate, by proposals for adaptation.

#### **Стаття 32. Перегляд**

До 12 грудня 2013 р. Комісія повинна подати Європейському парламенту, Раді та Європейському соціально-економічному комітету детальну доповідь про застосування процедури видачі Європейського судового наказу. Ця доповідь має містити оцінку застосування зазначеної процедури в кожній державі-члені.

Для цього, а також для забезпечення найкращої практики в Європейському Союзі потрібно взяти до уваги й відобразити принципи найкращого законодавства, тому держави-члени повинні надати Комісії інформацію стосовно застосування процедури видачі Європейського судового наказу у транскордонних справах. Ця інформація має стосуватися судових витрат, швидкості процедури, її ефективності, простоти використання й особливостей внутрішнього порядку видачі судового наказу в державах-членах.

Доповідь Комісії має, у разі необхідності, бути доповнена пропозиціями щодо адаптації.

### **Коментар**

У коментованій статті йдеться про обов'язок Комісії підготувати доповідь про застосування процедури видачі Європейського судового наказу та, у разі потреби, запропонувати законодавчі зміни й доповнення для її вдосконалення.

Комісія, або Європейська комісія, — це виконавчий орган Європейського Союзу, що відповідає за пропозиції до законодавства, реалізацію рішень, відповідно до положень установчих договорів ЄС, а також керує справами ЄС. До складу Комісії входять представники урядів держав-членів, які повинні діяти самостійно, виходячи з інтересів усього Європейського Співтовариства, на відміну від Ради, яка представляє уряд, Парламенту, що представляє громадян, а також Європейського соціально-економічного комітету, який представляє організоване громадянське суспільство. Таким чином, на підставі доповіді, підготовленої Комісією, забезпечується комплексна підтримка й обговорення цієї загальноєвропейської процедури Європейською спільнотою.

До повноважень Комісії належать: розробка законодавства і участь у законодавчому процесі; представлення ЄС у торгових переговорах; підготовка норм і правил у сфері конкуренції; складання бюджету ЄС; дослідження реалізації договорів і законодавства.

Таким чином, саме на Комісію покладено обов'язок щодо підготовки доповіді і визначення інформації про

судові витрати, швидкість процедури, її ефективність, простоту використання і внутрішній порядок видачі судового наказу в державах-членах.

Доповідь Комісії про застосування процедури видачі Європейського судового наказу було підготовлено 13 жовтня 2015 р.<sup>1</sup> За її даними, в останні роки до судів держав-членів надійшло 12–13 тис. заяв про видачу Європейського судового наказу, більшість з них — в Австрії та Німеччині; строки його видачі варіюються від кількох тижнів до дев'яти місяців. Заяви про заперечення подаються щодо менше ніж 4 % справ у Австрії до більше ніж 50 % у Греції; при цьому значно зростає вартість судових витрат, зокрема через необхідність перекладати документи офіційною мовою суду.

### **Article 33. Entry into force**

This Regulation shall enter into force on the day following the date of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

It shall apply from 12 December 2008, with the exception of Articles 28, 29, 30 and 31 which shall apply from 12 June 2008.

This Regulation shall be binding in its entirety and directly applicable in the Member States in accordance with the Treaty establishing the European Community.

### **Стаття 33. Набуття чинності**

Ці Правила набирають чинності на наступний день після їх опублікування в Офіційному віснику Європейського Союзу.

Вони повинні застосовуватися з 12 грудня 2008 р., за винятком статей 28, 29, 30 та 31, які мають застосовуватися з 12 червня 2008 р.

Ці Правила є обов'язковими в повному обсязі та безпосередньо застосовуються в державах-членах відповідно до Договору про заснування Європейського Співтовариства.

<sup>1</sup> Report from the Commission to the European Parliament, the Council and the European economic and social Committee on the application of Regulation (EC) 1896/2006 of the European Parliament and of the Council creating a European Order for Payment Procedure [Electronic resource]. — Mode of access : <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2015/EN/1-2015-495-EN-F1-1.PDF>.

### Коментар

У статті 33 визначено дату набрання чинності Правилами та дату, з якої вони можуть застосовуватися в державах-членах. Відповідно до встановленого порядку, цей законодавчий акт ЄС набуває чинності з наступного дня після його опублікування в друкованому виданні, що відбулося 30 грудня 2006 р. (OJ L 399 of 30.12.2006, pp. 1–32).

Відповідно до коментованої статті, Правила застосовуються з 12 грудня 2008 р., окрім визначених статей, які містять вимоги про надання інформації до держав-членів. Ця інформація стосується вартості судових процедур; органів, компетентних щодо визнання судових рішень; перегляду ухвалених судових рішень; судів, компетентних розглядати справи в порядку процедури видачі Європейського судового наказу; засобів зв'язку застосовуються в цих судах; а також технічного забезпечення розгляду справ у зазначеному порядку тощо.

Зміни до цих Правил з часу їх запровадження вносилися неодноразово. Масштабні реформи, що торкнулися майже всіх стадій та процесуальних дій, визначених у Правилах, відбулися зовсім недавно. Зміни та доповнення до Правил були внесені Регламентом № 2015/2421 від 16 грудня 2015 р.<sup>1</sup> Ці положення набирають чинності на дванадцятий день після їх опублікування в Офіційному віснику Європейського Союзу, але підлягають застосуванню тільки з 14 липня 2017 р.

У частині 3 коментованої статті визначено межі та підстави застосування таких Правил. Це пов'язано з гармонізаційними процесами, що відбуваються в ЄС упродовж останніх років після ухвалення Маастрихтського договору і створення Європейського Союзу як об'єднання держав. Відповідно до умов цього договору, держави-члени зобов'язалися підтримувати спільну політику у сфері юстиції та внутрішніх справ.

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

У межах цих положень почали розвиватися ідеї про справжній спільний правовий простір у ЄС — *A Genuine European Area of Justice*<sup>1</sup>. Амстердамським договором 1997 р. було визначено необхідність поживавлення гармонізації у сфері цивільного процесуального права<sup>2</sup> та у статті 65 (73m) «Судове співробітництво в цивільних справах» (*Judicial Cooperation in Civil Matters*) визначено конкретні заходи у сфері співробітництва судових органів у цивільних справах, що мають транскордонний характер. Серед них важливе місце посідають запроваджені в ЄС спільні правила цивільного процесу, що застосовуються в державах-членах, які були покликані усунути перешкоди на шляху нормального функціонування цивільного судочинства, — Європейська процедура вирішення дрібних спорів та процедура видачі Європейського судового наказу.

Відповідно до коментованого положення, Правила застосовуються повністю, що означає комплексність процедури видачі Європейського судового наказу. Положення національного процесуального законодавства держав-членів застосовуються тільки в тому разі, якщо зазначеними Правилами не встановлено порядок вчинення конкретної процесуальної дії (див. коментар до статті 26). Одним з найбільш яскравих прикладів положень, що регулюються на національному рівні, є оскарження судових рішень, що ухвалені в порядку загальноєвропейських процедур (див. коментар до статті 20).

<sup>1</sup> Tampere European Council 15 and 16 October 1999 Presidency Conclusions [Electronic resource]. — Mode of access : [http://www.europarl.europa.eu/summits/tam\\_en.htm](http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm).

<sup>2</sup> Storme M. Improving access to Justice in Europe / M. Storme // Teka Kom. Praw. — OL PAN, 2010. — Pp. 207–217.

## Annex I

### Application for a European order for payment

Form A Article 7 (1) of Regulation (EC) № 1896/2006 of the European Parliament and of the Council creating a European order for payment procedure

Please ensure that you read the guidelines on the last page – they will help you to understand this form!

Please note in particular that this form must be completed in the language or one of the languages accepted by the court to be seised.

The form is available in all official languages of the European Union; this may help you fill the form in the required language.

|                                         |      |         |                                               |  |
|-----------------------------------------|------|---------|-----------------------------------------------|--|
| <b>1. Court</b><br><br>Court<br>Address |      |         | Case number<br>(to be completed by the court) |  |
|                                         |      |         | Received by the court                         |  |
| Postal code                             | City | Country |                                               |  |

### 2. Parties and their representatives

Codes:

01 Claimant 03 Claimant's representative\* 05 Claimant's legally authorised representative\*\*

02 Defendant 04 Defendant's representative\* 06 Defendant's legally authorised representative\*\*

| Code                                                                            | Surname, first name/ Name of company or organisation |  | Identification code (if applicable) |           |
|---------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|--|-------------------------------------|-----------|
|                                                                                 | Address                                              |  | Postal code                         | City      |
|                                                                                 | Phone***                                             |  | Fax***                              | e-Mail*** |
|                                                                                 | Occupation ***                                       |  | Other details ***                   |           |
| * e.g. lawyer      ** e.g. parent, guardian, managing director      ***optional |                                                      |  |                                     |           |

## Додаток 1

### Заява про видачу Європейського судового наказу про сплату

Форма А Частина 1 статті 7 Регламенту (ЄС) № 1896/2006 Європейського парламенту та Ради щодо запровадження процедури видачі Європейського судового наказу

Будь ласка, переконайтеся, що ви прочитали практичні вказівки на останній сторінці, – це допоможе вам зрозуміти цю форму!  
Будь ласка, зверніть увагу, зокрема, що ця форма має заповнюватися мовою або однією з мов, погоджених судом, до якого звертаються.  
Ця форма є доступною всіма офіційними мовами Європейського Союзу; це може допомогти вам заповнити форму необхідною мовою.

|                                    |       |        |                                      |
|------------------------------------|-------|--------|--------------------------------------|
| <b>1. Суд</b><br><br>Суд<br>Адреса |       |        | Номер справи<br>(заповнюється судом) |
| Поштовий код                       | Місто | Країна | Отримано судом                       |

### 2. Сторони та їх представники

Коди:

01 Заявник    03 Представник заявника\*    05 Законний представник заявника\*\*

02 Боржник    04 Представник боржника\*    06 Законний представник боржника\*\*

| Код                                                                                                 | Прізвище, ім'я/ назва компанії або організації | Ідентифікаційний код (у разі необхідності) |                 |        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|--------------------------------------------|-----------------|--------|
|                                                                                                     | Адрес                                          | Поштовий код                               | Місто           | Країна |
|                                                                                                     | Телефон***                                     | Факс ***                                   | e-Mail***       |        |
|                                                                                                     | Рід занять, професія ***                       |                                            | Інші деталі *** |        |
| *напр., юрист                      ** напр., батьки, опікуни, керуючий директор<br>***необов'язково |                                                |                                            |                 |        |

### 3. Grounds for the court's jurisdiction

Codes:

- 01 Domicile of the defendant or co-defendant
- 02 Place of performance of the obligation in question
- 03 Place of the harmful event
- 04 Where a dispute arises out of the operations of a branch, agency or other establishment, the place in which the branch, agency or other establishment is situated
- 05 Domicile of the trust
- 06 Where a dispute arises concerning the payment of remuneration claimed in respect of the salvage of a cargo or freight, the place of the court under the authority of which the cargo or freight is or could have been arrested
- 07 Domicile of the policyholder, the insured or the beneficiary in insurance matters
- 08 Domicile of the consumer
- 09 Place where the employee carries out his work
- 10 Place where the business which engaged the employee is situated
- 11 Place where the immovable property is situated
- 12 Choice of court agreed by the parties
- 12 Domicile of the maintenance creditor
- 14 Other (please specify)

|       |                                |
|-------|--------------------------------|
| Codes | Specification only for code 14 |
|-------|--------------------------------|

### 4. Cross-border of the case

Codes:

|                   |            |               |                    |                                        |
|-------------------|------------|---------------|--------------------|----------------------------------------|
| 01 Belgium        | 06 Spain   | 11 Lettland   | 16 The Netherlands | 21 Slovakia                            |
| 02 Czech Republic | 07 France  | 12 Litauen    | 17 Austria         | 22 Finland                             |
| 03 Germany        | 08 Ireland | 13 Luxembourg | 18 Poland          | 23 Sweden                              |
| 04 Estonia        | 09 Italy   | 14 Ungarn     | 19 Portugal        | 24 United Kingdom                      |
| 05 Greece         | 10 Cyprus  | 15 Malta      | 20 Slovenia        | 25 other (please specify) <sup>1</sup> |

|                                           |                                            |                      |
|-------------------------------------------|--------------------------------------------|----------------------|
| Domicil or habitual residence of claimant | Domicil or habitual residence of defendant | Country of the court |
|-------------------------------------------|--------------------------------------------|----------------------|



**3. Підстава для вибору юрисдикції суду**

Коди:

- 01 Доміциль боржника або співборжника
- 02 Місце виконання відповідного зобов'язання
- 03 Місце заподіяння шкоди
- 04 У разі виникнення спору з відносин, пов'язаних з операціями філії, агенції або іншої установи, місце, в якому вона знаходиться
- 05 Доміциль трасту
- 06 У разі виникнення спору про виплату винагороди за порятунок вантажу або фрахту, місце суду, до повноважень якого входить арешт вантажу або фрахту
- 07 Доміциль страхувальника, застрахованого або вигодонабувача у спорах, що виникають зі страхових відносин
- 08 Доміциль споживача
- 09 Місце, де працівник виконує свою роботу
- 10 Місце, де знаходиться бізнес, в якому залучений працівник
- 11 Місце, де знаходиться нерухоме майно
- 12 Вибір суду, погоджений сторонами
- 12 Доміциль кредитора
- 14 Інше (будь ласка, конкретизуйте)

|      |                              |
|------|------------------------------|
| Коди | Уточнення тільки для коду 14 |
|------|------------------------------|

**4. Транскордонний характер справи**

Коди:

|                      |             |               |               |                                                  |
|----------------------|-------------|---------------|---------------|--------------------------------------------------|
| 01 Бельгія           | 06 Іспанія  | 11 Латвія     | 16 Нідерланди | 21 Словаччина                                    |
| 02 Чеська Республіка | 07 Франція  | 12 Литва      | 17 Австрія    | 22 Фінляндія                                     |
| 03 Німеччина         | 08 Ірландія | 13 Люксембург | 18 Польща     | 23 Швеція                                        |
| 04 Естонія           | 09 Італія   | 14 Угорщина   | 19 Португалія | 24 Великобританія                                |
| 05 Греція            | 10 Кіпр     | 15 Мальта     | 20 Словенія   | 25 Інше (будь ласка, конкретизуйте) <sup>1</sup> |

|                                                   |                                                   |             |
|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------|-------------|
| Доміциль або місце постійного проживання заявника | Доміциль або місце постійного проживання боржника | Країна суду |
|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------|-------------|

<sup>1</sup> Серед інших держав – членів ЄС: Bulgaria (Болгарія), Croatia (Хорватія), Denmark (Данія), Estonia (Естонія), Romania (Румунія).

|                                                                                                                                                                      |                                             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| <b>5. Bank details (optional)</b>                                                                                                                                    |                                             |
| <b>5.1. Payment of court fees by the claimant</b>                                                                                                                    |                                             |
| Codes:                                                                                                                                                               |                                             |
| 01 By bank transfer                                                                                                                                                  | 02 By credit card                           |
| 03 Collection by court from claimant's bank account                                                                                                                  |                                             |
| 04 Legal aid                                                                                                                                                         | 05 Other (please specify)                   |
| If you choose code 02 or 03, please fill the bank details in Appendix 1                                                                                              |                                             |
| Code                                                                                                                                                                 | If you choose code 05, please specify       |
| <b>5.2. Payment by defendant of amount awarded</b>                                                                                                                   |                                             |
| Account holder                                                                                                                                                       | Bank name (BIC) or other relevant bank code |
| Account holder                                                                                                                                                       | International bank account number (IBAN)    |
| <b>6. Principal</b>                                                                                                                                                  |                                             |
| The claim relates to (Code 1)                                                                                                                                        |                                             |
| 01 Sales contract                                                                                                                                                    |                                             |
| 02 Rental agreement – movable property                                                                                                                               |                                             |
| 03 Rental agreement – immovable property                                                                                                                             |                                             |
| 04 Rental agreement – commercial lease                                                                                                                               |                                             |
| 05 Contract of service – electricity, gas, water, phone                                                                                                              |                                             |
| 06 Contract of service – medical service                                                                                                                             |                                             |
| 07 Contract of service – transport                                                                                                                                   |                                             |
| 08 Contract of service – legal, tax, technical advice                                                                                                                |                                             |
| 09 Contract of service – hotel, restaurant                                                                                                                           |                                             |
| 10 Contract of service – repair                                                                                                                                      |                                             |
| 11 Contract of service – brokerage                                                                                                                                   |                                             |
| 12 Contract of service – other (please specify)                                                                                                                      |                                             |
| 13 Building contract                                                                                                                                                 |                                             |
| 14 Insurance contract                                                                                                                                                |                                             |
| 15 Loan                                                                                                                                                              |                                             |
| 16 Guarantee or other collateral(s)                                                                                                                                  |                                             |
| 17 Claims arising from non-contractual obligations if they are subject to an agreement between the parties or an admission of debt (e.g. damages, unjust enrichment) |                                             |
| 18 Claims arising from joint ownership of property                                                                                                                   |                                             |
| 19 Damages – contract                                                                                                                                                |                                             |
| 20 Subscription agreement (newspaper, magazine)                                                                                                                      |                                             |
| 21 Membership fee                                                                                                                                                    |                                             |
| 22 Employment agreement                                                                                                                                              |                                             |

**5. Банківські реквізити (за умови)****5.1. Оплата судових витрат заявником**

Коди:

01 Банківським переказом  
 02 Кредитною картою  
 03 Стягненням з банківського рахунку заявника  
 04 Правова допомогу  
 05 Інше (будь ласка, конкретизуйте)  
 Якщо ви обираєте код 02 або 03, будь ласка, заповніть реквізити банку в Додатку 1

|     |                                                    |
|-----|----------------------------------------------------|
| Код | Якщо ви обираєте код 05, будь ласка, конкретизуйте |
|-----|----------------------------------------------------|

**5.2. Сплата боржником суми, що була присуджена**

|                   |                                              |
|-------------------|----------------------------------------------|
| Утримувач рахунку | Найменування банку або інший банківський код |
| Утримувач рахунку | Міжнародний банківський номер рахунку        |

**6. Основна сума, що стягується**

Позов стосується (Код 1)

01 Договору продажу  
 02 Договору оренди – рухомого майна  
 03 Договору оренди – нерухомого майна  
 04 Договору оренди – комерційного лізингу  
 05 Договору про надання послуг – електрики, газу, води, телефону  
 06 Договору про надання послуг – медичне обслуговування  
 07 Договору про надання послуг – транспорт  
 08 Договору про надання послуг – правових, податкових, технічних консультацій  
 09 Договору про надання послуг – готельних, ресторанних  
 10 Договору про надання послуг – ремонт  
 11 Договору про надання послуг – брокерських  
 12 Договору про надання послуг – інше (будь ласка, конкретизуйте)  
 13 Будівельного контракту  
 14 Договору страхування  
 15 Кредиту  
 16 Гарантії або іншої застави  
 17 Вимог з позадоговірних зобов'язань, якщо вони підлягають узгодженню сторонами або визнання боргу (наприклад, заподіяння збитків, безпідставне збагачення)  
 18 Вимог, що впливають зі спільної власності на майно  
 19 Відшкодування – контрактного  
 20 Угоди про передплату (газети, журнали)  
 21 Плати за членство  
 22 Угоди про найм

23 Out-of-court settlement  
 24 Maintenance agreement  
 25 Other (please specify)

Circumstances invoked (Code 2)

30 Non-payment  
 31 Insufficient payment  
 32 Late payment  
 33 Non-delivery of goods or service  
 34 Delivery of defective goods or poor services  
 35 Goods or services not in conformity with the order  
 36 Other (please specify)

Other details (Code 3)

40 Place of purchase  
 41 Place of delivery  
 42 Date of purchase  
 43 Date of delivery  
 44 Type of goods or services concerned  
 45 Address of immovable property  
 46 In case of loan, purpose: Consumer credit  
 47 In case of loan, purpose: Mortgage credit  
 48 Other (please specify)

ID

Code 1

Code 2

Code 3

Explanatory statement

Date (or period)

Amount

The claim has been assigned to the claimant (if applicable)

Surname, first name / Name of company or organisation

Identification code (if applicable)

Postal code Address Country

Additional specifications for claims relating to consumer contracts (if applicable)

The claim concerns matters relating to consumer contracts

Yes no

If yes, the defendant is the consumer

Yes no

If yes, the defendant is domiciled within the meaning of Article 59 of Council Regulation (EC) No 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters

Yes no

23 Угоди про позасудове врегулювання

24 Угоди про технічне обслуговування

25 Інше (будь ласка, конкретизуйте)

Обставини, які обґрунтовуються (Код 2)

30 Несплата

31 Недостатня оплата

32 Несвоєчасна оплата

33 Не доставлений товар або не надана послуга

34 Доставка неякісного товару або надання неякісної послуги

35 Товари або послуги не відповідають замовленню

36 Інше (будь ласка, конкретизуйте)

Інші деталі (Код 3)

40 Місце покупки

41 Місце доставки

42 Дата придбання

43 Дата доставки

44 Тип товару або послуги

45 Адреса нерухомого майна

46 У випадку кредиту — призначення: споживчий кредит

47 У випадку кредиту — призначення: іпотечний кредит

48 Інше (будь ласка, конкретизуйте)

ID

Код 1

Код 2

Код 3

Пояснювальна записка

Дата (або період)

Сума

Право вимоги було передане заявнику (за необхідності)

Прізвище, ім'я / Назва компанії або організації

Ідентифікаційний код (за необхідності)

Поштовий код

Адреса

Країна

Додаткові специфікації позовних вимог, що впливають зі споживчих договорів (за необхідності)

Позов стосується питань, що впливають зі споживчих договорів

Так ні

Якщо так, боржник є споживачем

Так ні

Якщо так, боржник доміцільований відповідно до статті 59 Регламенту № 44/2001 від 22 грудня 2000 р. про юрисдикцію і визнання та виконання рішень у цивільних і комерційних справах

Так ні

### **7. Interest**

Codes (please combine number with the letter):

01 Statutory

02 Contractual

03 Capitalisation of interest

04 Interest rate on a loan\*\*

05 Amount calculated by the claimant

06 Other \*\*\*

A per year

B per half year

C per quarter

D per month

E Other \*\*\*

ID\*

Code

Interest rate (%)

% over base rate (ECB)

on (amount)

Starting from to

ID\*

Please specify in case of Code 6 and/or E

\* Fill in corresponding claim ID

\*\* taken out by the claimant at least in the amount of the principal ()

\*\*\* Please specify

### **8. Contractual penalties (if applicable)**

Amount

Please specify

### **9. Costs (if applicable)**

Codes:

01 Court fees

02 Other (please specify)

Code

Specification only for code 02

Currency

Amount

### 7. Відсотки

Коди (будь ласка, поєднайте число і літеру):

01 Нормативні

02 Договірні

03 Капіталізація відсотків

04 Відсоткова ставка за кредитом\*\*

05 Сума, розрахована заявником

06 Інше\*\*\*

A за рік

B за півроку

C за квартал

D за місяць

E Інше\*\*\*

ID\*

Код

Відсоткова ставка (%)

% порівняно з базовою ставкою ЄЦБ

На (сума)

Починаючи від \_\_\_\_\_ до \_\_\_\_\_

ID\*

Будь ласка, зазначте у випадку коду 6 або/і E)

\* Заповніть відповідно до позову ID

\*\* вимагається заявником, принаймні до суми основного боргу

\*\*\* Будь ласка, конкретизуйте

### 8. Договірні штрафи (за необхідності)

Сума

Будь ласка, конкретизуйте

### 9. Витрати (за необхідності)

Коди:

01 Судові витрати

02 Інше (будь ласка, конкретизуйте)

Код

Конкретизуйте тільки для коду 02

Валюта

Сума

**10. Evidence available in support of the claim**

Codes:

01 Written evidence

02 Oral evidence

03 Expert evidence

04 Inspection of an object or site

05 Other (please specify)

ID\*

Code

Description of evidence

Date (day/month/year)

**11. Additional statements and further information (if necessary)**

I hereby request the court to order the defendant(s) to pay to the claimant(s) the sum of the above principal plus interest, contractual penalties and costs.

I declare that to the best of my knowledge and belief the information provided is true.

I acknowledge that any deliberate false statement could lead to appropriate penalties under the law of the Member State of origin.

Done at

Date (day/month/year)

Signature and/or stamp

**Appendix 1 to the application for a European order for payment**

Bank details for the purposes of payment of court fees by the claimant

Code

Account holder

Bank name (BIC) or other relevant bank code / Credit card company

Account number / Credit card number

International bank account number (IBAN) / Expiry date and security number of credit card

**Appendix 2 to the application of a European order for payment**

Opposition to a transfer to ordinary civil proceedings

Case number (to be completed if this Appendix is sent to the court separately from the application form)

Done at

Date (day/month/year)

Signature and/or stamp



### 10. Докази в обґрунтування вимог

Коди:

01 Письмові докази

02 Усні докази

03 Експертні висновки

04 Огляд об'єкта або місця

05 Інше (будь ласка, конкретизуйте)

ID\*

Код

Опис доказів

Дата (день/місяць/рік)

### 11. Додаткові твердження та інша інформація (у разі необхідності)

Цим я вимагаю від суду присудити боржнику(ам) сплатити заявнику(ам) вищевказану суму боргу, а також відсотки, штрафи за договором і витрати.

Я заявляю, що відповідно до моїх знань і переконань надана мною інформація є правдивою.

Я розумію, що будь-яке навмисне хибне твердження може призвести до відповідальності згідно із законодавством держави-члена походження.

Місце

Дата (день/місяць/рік)

Підпис і/та печатка

### Додаток 1 до заяви про видачу Європейського судового наказу

Реквізити банку для сплати судових витрат заявнику

Код

Утримувач рахунку

Назва банку (BIC) або інший відповідний код банку / Кредитна картка компанії

Номер рахунку / Номер кредитної картки

Міжнародний номер банківського рахунку / Термін дії та захисний номер кредитної картки

### Додаток 2 до заяви про видачу Європейського судового наказу

Заява проти переходу до звичайного цивільного процесу

Номер справи (заповнюється в разі, якщо цей Додаток подається до суду окремо від заяви)

Місце

Дата (день/місяць/рік)

Підпис та/або печатка

## **GUIDELINES FOR FILLING IN THE APPLICATION FORM**

### **Important information**

This form must be filled in the language or one of the languages accepted by the court to be seised. Please note that the form is available in all official languages of the European Union; this may help you fill in the form in the required language.

If the defendant lodges an opposition to your claim, proceedings will continue before the competent courts in accordance with the rules of ordinary civil procedure. If you do not wish to continue proceedings in that event, you should also fill in Appendix 2 to this form. This appendix should reach the court before the European order for payment is issued.

If the application concerns a claim against a consumer relating to a consumer contract, it must be lodged with the competent court of the Member State in which the consumer is domiciled. In other cases, the application must be lodged with the court having jurisdiction in accordance with the rules of Council Regulation (EC) No. 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters. Information on the rules of jurisdiction can be found on the European Judicial Atlas ([http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/index.htm](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/index.htm)).

Please make sure you duly sign and date the form on the last page.

### **Guidelines**

At the start of each section you will find specific code that should be inserted, as appropriate, in the relevant boxes.

#### **1. Court**

When deciding which court to choose, you need to consider the ground's of the court's jurisdiction.

#### **2. Parties and their representatives**

This field must identify the parties and their representatives, if any, in accordance with the codes indicated on the form. The box [identification code] should refer, where applicable, to the special number which solicitors have in certain Member States for the purposes of electronic communication with the court (see Article 7 (6)), second subparagraph, of Regulation (EC) No. 1896/2006), to the registration number for companies or organizations or to any applicable identification number for natural persons. The box [Other details] may contain any other information that helps to identify the person (e.g. date of birth, position of the named person in the company or organization concerned). If there are more than four parties and/or representatives, please use field [11].

#### **3. Grounds for the court's jurisdiction**

See "Important information" above.

#### **4. Cross-border nature of the case**

For you to be allowed to use this European order for payment procedure, at least two of the boxes in this field must refer to different States.

## РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ЗАПОВНЕННЯ ФОРМИ ЗАЯВИ

### Важлива інформація

Цю форму слід заповнювати мовою або однією з мов, прийнятих судом, яким розглядається заява. Будь ласка, зверніть увагу, що форма є доступною всіма офіційними мовами Європейського Союзу; це може допомогти вам заповнити форму відповідною мовою.

Якщо боржник подає заяву про заперечення на вашу заяву, провадження буде тривати в компетентних судах відповідно до правил звичайного цивільного процесу. Якщо ви не бажаєте продовжувати розгляд справи у цьому разі, вам слід заповнити Додаток 2 до цієї форми. Цей додаток слід подати до суду перед тим, як буде видано Європейський судовий наказ.

Якщо до боржника заявлено вимоги, що заснована на споживчому договорі, заяву потрібно подавати до компетентного суду держави-члена, в якому доміцільований споживач. В інших випадках заяву слід подавати до суду відповідно до правил юрисдикції, визначених у Регламенті (ЄС) № 44/2001 від 22 грудня 2000 р. про юрисдикцію і визнання та приведення до виконання судових рішень у цивільних і комерційних справах. Інформацію про правила юрисдикції можна знайти в Європейському судовому атласі ([http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/index.htm](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/index.htm)).

Будь ласка, переконайтеся, що ви належним чином підписали та зазначили дату на останній сторінці форми.

### Керівні вказівки

На початку кожного розділу ви знайдете спеціальний код, який слід використати для заповнення відповідних полів

#### 1. Суд

Вирішуючи, до якого суду потрібно звернутися, вам необхідно визначитися з підставами судової юрисдикції.

#### 2. Сторони та їхні представники

Це поле потрібне для ідентифікації сторін та їхніх представників, якщо такі є, відповідно до кодів, зазначених у формі. У полі [Ідентифікаційний код] потрібно зазначити, у разі необхідності, спеціальний номер, який адвокати отримують у деяких державах-членах для електронного зв'язку із судом (див. другий абзац частини 6 статті 7 Регламенту № 1896/2006), реєстраційний номер компаній або організацій або відповідний ідентифікаційний номер для фізичних осіб. Поле [Інші деталі] може містити будь-яку іншу інформацію, яка допомагає ідентифікувати особу (наприклад, дата народження, посада зазначеної особи в компанії або організації). Якщо є більше, ніж чотири сторони та/або їхніх представників, будь ласка, використовуйте поле [1 1]).

#### 3. Підстави для юрисдикції суду

Дивіться «Важливу інформацію» вище.

#### 4. Транскордонний характер спору

Для того, щоб скористатися процедурою видачі Європейського судового наказу, потрібно, щоб принаймні в двох полях було зазначено різні держави.

#### 5. Bank details (optional)

In field [5.1], you may inform the court by what means you intend to pay the court fees. Please note that not all methods of payment in this field are necessarily available at the court to which you are making this application.

You should verify which method of payment will be accepted by this court. You can do this by contacting the court concerned or by consulting the website of the European Judicial Network in civil and commercial matters (<http://ec.europa.eu/civiljustice/>). If you choose to pay by credit card or to allow the court to collect the fees from your bank account, you should give the necessary credit card /bank account details in Appendix 1 to this form.

In field [5.2], you may indicate by what means you wish to receive payment from the defendant. If you wish to be paid by bank transfer, please give the necessary bank details.

#### 6. Principal

This field must contain a description of the principal and the circumstances forming the basis of the claim in accordance with the codes indicated on the form. You need to use an identification number ("ID") for each claim, numbering them from 1 through 4. Each claim must be specified on the line of the box following the ID number, by filling in the relevant numbers of codes 1, 2 and 3. If you need more space, please use the field [11]. The box [Date (or period)] refers, for instance, to the date of the contract or harmful event or to the period of the rent.

#### 7. Interest

If interest is demanded, this should be specified for each claim as identified in field [6] in accordance with the codes indicated on the form. The code must contain both the relevant number (first row of the codes) and the letter (second row of the codes). For instance, if the interest rate has been agreed by contract and covers annual period, the code is 02A. If interest is demanded up to the decision by the court, the last box [to] should be left blank. Code 01 refers to an interest rate laid down by statute. Code 02 refers to an interest rate agreed by the parties. If you use Code 03 (capitalisation of interest), the amount indicated should be the basis for the remainder of the term to be covered. Capitalisation of interest refers to the situation where the accrued interest is added to the principal and is taken into account for the purposes of calculating further interest. Please note that in commercial transactions as referred to in Directive 2000/35/EC of 29 June 2000 on combating late payment<sup>1</sup>, the statutory interest rate is the sum of the interest rate applied by the European Central Bank to its most recent main refinancing operation carried out before the first calendar day of the half-year in question ("the reference rate"), plus at least seven percentage points. For a Member State which is not participating in the third stage of economic and monetary union, the reference rate referred to above is the equivalent rate set at the national level (e.g. by the national central bank). In both cases the reference rate

#### 5. Банківські реквізити (за бажанням)

У полі [5.1] ви можете повідомити суд про те, яким способом ви збираєтеся сплатити судові витрати. Будь ласка зверніть увагу, що не всі способи платежу, зазначені в цьому полі, є обов'язково доступними в суді, до якого ви подаєте цю заяву.

Ви повинні перевірити, який спосіб платежу буде прийнятий цим судом. Ви можете зробити це, зв'язавшись з відповідним судом або звернувшись до веб-сайта Європейської судової мережі в цивільних і комерційних справах (<http://ec.europa.eu/civiljustice/>). Якщо ви обираєте спосіб оплати кредитною карткою або дозволяєте суду стягнути плату з вашого банківського рахунку, ви повинні надати необхідну інформацію або кредитну картку / реквізити банківського рахунку в Додатку 1 до цієї форми.

У полі [5.2] ви можете зазначити, яким чином ви бажаєте отримати платіж від боржника. Якщо ви бажаєте отримати платіж банківським переказом, будь ласка, вкажіть необхідні банківські реквізити.

#### 6. Основна сума, що стягується

Це поле має містити опис основної суми боргу, що стягується, та обставини, які обґрунтовують вимоги відповідно до кодів, позначених у формі. Ви повинні використовувати ідентифікаційний номер (ID) для кожної вимоги, нумеруючи їх від 1 до 4. Кожна вимога має бути конкретизована в одному полі після номера ID шляхом заповнення відповідного номера рядку кодів 1, 2 та 3. Якщо вам потрібно більше місця, будь ласка, використовуйте поле [11]. Поле [Дата (або період)] позначає, для прикладу, дату укладення договору або заподіяння шкоди чи період оренди.

#### 7. Відсотки

Якщо вимагаються відсотки, це має бути конкретизовано для кожної вимоги окремо, як це зазначено в полі [6], відповідно до кодів, визначених у формі. Код повинен містити відповідний номер (перший рівень кодів) і літеру (другий рівень кодів). Наприклад, якщо відсоткова ставка була визначена договором і охоплює річний період, код — 02A. Якщо відсотки вимагаються відповідно до рішення суду, останнє поле [to] слід залишати пустим. Код 01 означає, що відсоткова ставка встановлена законом. Код 02 означає, що відсоткова ставка погоджена сторонами. Якщо ви використовуєте код 03 (капіталізація відсотків), ця сума має визначатися відповідно до залишку періоду, за який вона стягується. Капіталізація відсотків застосовується в тому разі, якщо нараховані відсотки додаються до основної суми і беруться до уваги при розрахунку відсотків у подальшому. Будь ласка, зверніть увагу, що в комерційних транзакціях, як вони визначені в Директиві 2000/35/ЄС від 29 червня 2000 р. про протидію затримкам платежів, встановлена законом відсоткова ставка має дорівнювати відсотковій ставці Європейського центрального банку, яку він використовував у своєму нещодавньому рефінансуванні перед першим календарним днем відповідної половини року

in force on the first calendar day of the half-year in question will apply for the following six months (see Article. 3(1)(d) of Directive 2000/35/EC). The "base rate (ECB)" refers to the interest rate applied by the European Central Bank to its main refinancing operation.

8. Contractual penalties (of applicable)

9. Costs (of applicable)

If reimbursement of costs is demanded, these must be described using the codes indicated on the form. The box [specification] must be used only for code 02, i.e. when reimbursement of costs other than court fees is demanded. These other costs could include, for instance, fees of a claimant's representative or prelitigation costs. If you request reimbursement of the court fees but you do not know the exact amount, you must fill in the box [Code] (01) but you may leave the box [Amount] blank and it will be filled in by the court.

10. Evidence available in support of the claim

This field must specify the evidence available in support of each claim using the codes indicated on form. The box [Description of evidence] will contain, for instance, the title, name, date, and/or reference number of the document concerned, the amount mentioned on the document concerned, and/or the name of the witnesses or expert.

11. Additional statement and further information (if necessary)

You may use this field if you need more space for any of the fields above or, if necessary, to provide additional information useful to the court. For instance, if there are several defendants each being liable for a portion of the claim, you should indicate here the amount individually owed by each defendant.

Appendix 1

Here you must indicate the details of your credit card or bank account if you choose to pay the court fees by credit card or if you allow the court to collect the fees from your bank account. Please note that not all methods of payment in this field are necessarily available at the court to which you are making this application. Please note that the information given in Appendix 1 will not be sent to the defendant.

Appendix 2

Here you must inform the court if you do not wish to continue proceedings in the event of the defendant opposing the claim. If you send this information to the court after having sent the application form, please make sure you fill in the case number given by the court. Please note that the information given in Appendix 2 will not be sent to the defendant.

(«Базова ставка»), а також додатково щонайменше сім відсотків. Для держав-членів, які не беруть участь у третьому етапі економічного та грошового союзу, вище вказана базова ставка є еквівалентною до ставки, встановленої на національному рівні (наприклад, національним центральним банком). В обох випадках базова ставка застосовується впродовж шести місяців з першого календарного дня кожного півріччя (див. пункт d частини 1 статті 3 Директиви 2000/35/ЄС). «Базова ставка ЄЦБ» означає, що застосовується відсоткова ставка Європейського центрального банку до основних фінансових операцій.

8. Договірні штрафи (у разі необхідності)

9. Витрати (у разі необхідності)

Якщо вимагається відшкодування витрат, вони мають бути описані за допомогою кодів, установлених у формі. Поле [конкретизація] повинно бути використано тільки для коду 02, тобто коли вимагається відшкодування інших витрат, крім судових. Такі інші витрати можуть охоплювати, наприклад, витрати на представництво заявника або судові витрати. Якщо ви вимагаєте відшкодування судових витрат, але не знаєте точно суми, ви повинні заповнити поле [Код] (01), але залишити поле [Сума] пустим; воно буде заповнено судом.

10. Докази, наявні для обґрунтування вимог

У цьому полі має бути зазначено докази, наявні для обґрунтування кожного вимоги, з використанням кодів, наведених у формі. Поле [Опис доказів] має містити, наприклад, звернення, ім'я, дату та/або довідковий номер відповідного документа, та/або ім'я свідка або експерта

11. Додаткові твердження та інша інформація (у разі необхідності)

Ви можете використовувати це поле, якщо вам потрібно більше місця для будь-якого з полів вище або, у разі необхідності, для надання додаткової інформації, корисної для суду. Наприклад, якщо, у справі кілька боржників, кожен з яких відповідає у частині вимог, ви повинні зазначити суму, яка вимагається, індивідуально для кожного.

Додаток 1

Тут необхідно зазначити інформацію про вашу кредитну картку або банківський рахунок, якщо ви обрали спосіб оплати судових витрат за допомогою кредитної картки або дозволяєте суду стягнути витрати з банківського рахунку. Будь ласка, зверніть увагу, що не всі способи оплати, зазначені в цьому полі, є доступними в суді, до якого ви подали цю заяву. Будь ласка, зверніть увагу, що ця інформація не буде надіслана боржнику.

Додаток 2

Тут необхідно зазначити інформацію для суду, якщо ви не бажаєте продовжувати розгляд справи у випадку подання боржником заяви про заперечення. Якщо ви надсилаєте цю інформацію до суду після того, як відправили заяву, будь ласка, переконайтеся, що ви зазначили номер справи, наданий їй судом. Будь ласка, зверніть увагу, що інформація, викладена в Додатку 2, не буде надіслана і боржникові.

## Annex II

### Request to the claimant to complete and/or rectify an application for a European order for payment

#### Form B

Article 9 (1) of Regulation (EC) № 1896/2006 of the European Parliament and of the Council creating a European order for payment procedure

|                                         |      |         |  |                                  |  |
|-----------------------------------------|------|---------|--|----------------------------------|--|
| <b>1. Court</b><br><br>Court<br>Address |      |         |  | Case number                      |  |
|                                         |      |         |  | Done at<br>Date (day/month/year) |  |
| Postal code                             | City | Country |  | Signature and/or stamp           |  |

|                                                                                                                                                                                                                 |                                                         |        |             |                                        |         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|--------|-------------|----------------------------------------|---------|
| <b>2. Parties and their representatives</b>                                                                                                                                                                     |                                                         |        |             |                                        |         |
| Codes:<br>01 Claimant   03 Claimant's representative*   05 Claimant's legally authorized representative**<br>02 Defendant   04 Defendant's representative*   06 Defendant's legally authorized representative** |                                                         |        |             |                                        |         |
| Code                                                                                                                                                                                                            | Surname, first name/<br>Name of company or organization |        |             | Identification code<br>(if applicable) |         |
|                                                                                                                                                                                                                 | Address                                                 |        | Postal code | City                                   | Country |
|                                                                                                                                                                                                                 | Phone***                                                | Fax*** |             | e-Mail***                              |         |
|                                                                                                                                                                                                                 | Occupation ***                                          |        |             | Other details ***                      |         |
| * e.g. lawyer      ** e.g. parent, guardian, managing director      ***optional                                                                                                                                 |                                                         |        |             |                                        |         |



**Додаток II****Запит до заявника про доповнення або/і уточнення  
заяви про видачу Європейського судового наказу****Форма В**

Частина 1 статті 9 Регламенту (ЄС) № 1896/2006 Європейського парламенту та Ради щодо запровадження процедури видачі Європейського судового наказу

|                                    |       |        |                                                          |  |
|------------------------------------|-------|--------|----------------------------------------------------------|--|
| <b>1. Суд</b><br><br>Суд<br>Адреса |       |        | Номер справи                                             |  |
|                                    |       |        | Місце<br>Дата (день/місяць/рік)<br>Підпис та/або печатка |  |
| Поштовий код                       | Місто | Країна |                                                          |  |

|                                                                                                                                                                       |                                                   |              |                                               |        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|--------------|-----------------------------------------------|--------|
| <b>2. Сторони та їх представники</b>                                                                                                                                  |                                                   |              |                                               |        |
| Коди:<br>01 Заявник    03 Представник заявника*    05 Законний представник заявника**<br>02 Боржник    04 Представник боржника*    06 Законний представник боржника** |                                                   |              |                                               |        |
| Код                                                                                                                                                                   | Прізвище, ім'я/<br>Назва компанії або організації |              | Ідентифікаційний код<br>(у разі необхідності) |        |
|                                                                                                                                                                       | Адреса                                            | Поштовий код | Місто                                         | Країна |
|                                                                                                                                                                       | Телефон***                                        | Факс ***     | e-Mail***                                     |        |
|                                                                                                                                                                       | Рід занять, професія ***                          |              | Інші деталі ***                               |        |
| *напр., юрист ** напр., батьки, опікуни, керуючий директор<br>***необов'язково                                                                                        |                                                   |              |                                               |        |

Following the examination of your application for European order for payment, please complete and/or rectify the attached application as indicated below as soon as possible and in any event by \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_

Your initial application should be completed and/or rectified in the language or on of the languages accepted by the court seised.

The court will reject the application, under the conditions provided for in the Regulation, if you fail to complete and/or rectify the application within the time limit set out above.

Your application has not been filled in the correct language. Please fill it in one of the following languages:

- 01 Czech
- 02 Germany
- 03 Estonia
- 04 Spain
- 05 Greek
- 06 France
- 07 Italy
- 08 Latvian
- 09 Lithuanian
- 10 Hungarian
- 11 Maltese
- 12 Dutch
- 13 Polish
- 14 Portuguese
- 15 Slovak
- 16 Slovene
- 17 Finnish
- 18 Swedish
- 19 English
- 20 Other (please specify)

Language code

Language specification (only for code 20)

За результатами перевірки вашої заяви про видачу Європейського судового наказу, будь ласка, доповніть та/або уточніть додану заяву, якщо це зазначено нижче, якнайшвидше, але в будь-якому разі не пізніше ніж \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_

Ваша первісна заява має бути доповнена та/ або уточнена тією мовою або мовами, які прийняті судом, до якого звертаються.

Суд відхилить заяву на умовах, передбачених у Правилах, якщо ви не доповните та/або уточните заяву впродовж установленого вище строку.

Ваша заява не була заповнена правильною мовою. Будьласка, заповніть її однією з запропонованих нижче мов:

- 01 Чеська
- 02 Німецька
- 03 Естонська
- 04 Іспанська
- 05 Грецька
- 06 Французька
- 07 Італійська
- 08 Латвійська
- 09 Литовська
- 10 Угорська
- 11 Мальтійська
- 12 Данська
- 13 Польська
- 14 Португальська
- 15 Словацька
- 16 Словенська
- 17 Фінська
- 18 Швецька
- 19 Англійська
- 20 Інша (будь ласка, зазначте)

Код мови

Конкретизація мови (тільки для коду 20)

The following items must be completed and/or rectified:

Codes:

01 Parties and their representatives

02 Grounds of jurisdiction

03 Cross-border nature of the case

04 Bank details

05 Principal

06 Interest

07 Contractual penalties

08 Costs

09 Evidence

10 Additional statements

11 Signature

Code

Please specify

## Annex III

### Proposal to the claimant to modify an application for a European order for payment

#### Form C

Article 10 (1) of Regulation (EC) № 1896/2006 of the European Parliament and of the Council creating a European order for payment procedure

|                  |      |         |
|------------------|------|---------|
| <b>1. Court</b>  |      |         |
| Court<br>Address |      |         |
| Postal code      | City | Country |

|                                  |  |
|----------------------------------|--|
| Case number                      |  |
| Done at<br>Date (day/month/year) |  |
| Signature and/or stamp           |  |

Такі поля повинні бути доповнені та/або виправлені:

Коди:

- 01 Сторони та їхні представники
- 02 Підстави юрисдикції
- 03 Транскордонний характер справи
- 04 Банківські реквізити
- 05 Основна сума, що стягується
- 06 Відсотки
- 07 Договірні штрафи
- 08 Витрати
- 09 Докази
- 10 Додаткові твердження
- 11 Підпис

Код

Будь ласка, зазначте

## Додаток III

### Пропозиція заявнику змінити заявлені вимоги про видачу Європейського судового наказу

#### Форма С

Частина 1 статті 10 Регламенту (ЄС) № 1896/2006 Європейського парламенту та Ради щодо запровадження процедури видачі Європейського судового наказу

|               |       |        |
|---------------|-------|--------|
| <b>1. Суд</b> |       |        |
| Суд<br>Адреса |       |        |
| Поштовий код  | Місто | Країна |

|                                      |  |
|--------------------------------------|--|
| Номер справи                         |  |
| Зроблено у<br>Дата (день/місяць/рік) |  |
| Підпис та/або печатка                |  |

## 2. Parties and their representatives

Codes:

01 Claimant    03 Claimant's representative\*    05 Claimant's legally authorized representative\*\*  
 02 Defendant    04 Defendant's representative\*    06 Defendant's legally authorized representative\*\*

|      |                                                      |        |                                     |         |
|------|------------------------------------------------------|--------|-------------------------------------|---------|
| Code | Surname, first name/ Name of company or organization |        | Identification code (if applicable) |         |
|      | Address                                              |        | Postal code                         | City    |
|      |                                                      |        |                                     | Country |
|      | Phone***                                             | Fax*** | e-Mail***                           |         |
|      | Occupation ***                                       |        | Other details ***                   |         |

\* e.g. lawyer      \*\* e.g. parent, guardian, managing director      \*\*\*optional

After examination of your application for European order for payment, the court considers that the necessary requirements are met only a part of the claim. Therefore, the court proposes the following modification to the application:

Please send your reply to the court as soon as possible and in any event by \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_

If you fail to send your reply to the court within the time limit set out above or refuse this proposal, the court will reject your application for a European order for payment, under the conditions provided for in the Regulation, in its entirety.

If you accept this proposal, the court will issue a European order for Payment for that part of the claim. It depends on the national law of the Member State where the court is seised whether you will be able, in further proceedings, to recover the remaining part of your initial claim not covered by the European order for Payment.

I accept the above proposal by the court

I refuse the above proposal by the court

Done at

Date (day/month/year)

Surname, first name

Signature and/or stamp

**2. Сторони та їхні представники**

Коди:

|            |                          |                                    |
|------------|--------------------------|------------------------------------|
| 01 Заявник | 03 Представник заявника* | 05 Законний представник заявника** |
| 02 Боржник | 04 Представник боржника* | 06 Законний представник боржника** |

| Код | Прізвище, ім'я/<br>Назва компанії або організації |              | Ідентифікаційний код (у разі<br>необхідності) |        |
|-----|---------------------------------------------------|--------------|-----------------------------------------------|--------|
|     | Адреса                                            | Поштовий код | Місто                                         | Країна |
|     | Телефон***                                        | Факс ***     | e-Mail***                                     |        |
|     | Рід занять, професія ***                          |              | Інші деталі ***                               |        |

\*напр., юрист \*\* напр., батьки, опікуни, керуючий директор  
\*\*\*необов'язково

Після перевірки вашої заяви про видачу Європейського судового наказу, суд вирішив, що необхідним вимогам відповідає тільки частина заявлених вимог. Тому суд пропонує наступні зміни до заяви:

Будь ласка, відправте свою відповідь до суду якнайшвидше, але в будь-якому разі не пізніше ніж \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_

Якщо ви не надішлете свою відповідь до суду впродовж встановленого вище строку або відмовитеся від пропозиції, суд відхилить вашу заяву про видачу Європейського судового наказу відповідно до вимог, які встановлені Правилами, у повному розмірі.

Якщо ви погодитесь на пропозицію, суд видасть Європейський судовий наказ у частині заявлених вимог. Від національного законодавства держави-члена суду, до якого подано заяву, залежить процедура стягнення тієї частини боргу, що залишилася не покритою Європейським судовим наказом.

Я погоджуюся на пропозицію суду

Я відмовляюся від пропозиції суду

Місце

Дата (день/місяць/рік)

Прізвище, ім'я

Підпис та/або печатка

## Annex IV

### Decision to reject the application for a European order for payment

#### Form D

Article 11 (1) of Regulation (EC) No. 1896/2006 of the European Parliament and of the Council creating a European order for payment procedure

|                 |      |         |
|-----------------|------|---------|
| <b>1. Court</b> |      |         |
| Court           |      |         |
| Address         |      |         |
| Postal code     | City | Country |

|                        |  |
|------------------------|--|
| Case number            |  |
| Done at                |  |
| Date (day/month/year)  |  |
| Signature and/or stamp |  |

|                                                                                                                                                                                                                                    |                                                      |             |                                     |         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|-------------|-------------------------------------|---------|
| <b>2. Parties and their representatives</b>                                                                                                                                                                                        |                                                      |             |                                     |         |
| <p>Codes:</p> <p>01 Claimant    03 Claimant's representative*    05 Claimant's legally authorized representative**</p> <p>02 Defendant    04 Defendant's representative*    06 Defendant's legally authorized representative**</p> |                                                      |             |                                     |         |
| Code                                                                                                                                                                                                                               | Surname, first name/ Name of company or organization |             | Identification code (if applicable) |         |
|                                                                                                                                                                                                                                    | Address                                              | Postal code | City                                | Country |
|                                                                                                                                                                                                                                    | Phone***                                             | Fax***      | e-Mail***                           |         |
|                                                                                                                                                                                                                                    | Occupation ***                                       |             | Other details ***                   |         |
| <p>* e.g. lawyer      ** e.g. parent, guardian, managing director      ***optional</p>                                                                                                                                             |                                                      |             |                                     |         |



## Додаток IV

### Рішення про відхилення заяви про видачу Європейського судового наказу

**Форма D**

Частина 1 статті 11 Регламенту (ЄС) № 1896/2006 Європейського парламенту та Ради щодо запровадження процедури видачі Європейського судового наказу

|                                 |  |  |                                                              |
|---------------------------------|--|--|--------------------------------------------------------------|
| <b>1. Суд</b><br>Суд<br>Адреса  |  |  | Номер справи                                                 |
| Поштовий код    Місто    Країна |  |  | Місце<br>Дата (день/місяць/рік)<br><br>Підпис та/або печатка |

|                                                                                                                                                                       |                                                |              |                                            |        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|--------------|--------------------------------------------|--------|
| <b>2. Сторони та їхні представники</b>                                                                                                                                |                                                |              |                                            |        |
| Коди:<br>01 Заявник    03 Представник заявника*    05 Законний представник заявника**<br>02 Боржник    04 Представник боржника*    06 Законний представник боржника** |                                                |              |                                            |        |
| Код                                                                                                                                                                   | Прізвище, ім'я/ назва компанії або організації |              | Ідентифікаційний код (у разі необхідності) |        |
|                                                                                                                                                                       | Адрес                                          | Поштовий код | Місто                                      | Країна |
|                                                                                                                                                                       | Телефон***                                     | Факс ***     | e-Mail***                                  |        |
|                                                                                                                                                                       | Рід занять, професія ***                       |              | Інші деталі ***                            |        |
| *напр., юрист      ** напр., батьки, опікуни, керуючий директор<br>***необов'язково                                                                                   |                                                |              |                                            |        |

The court has examined your application for a European order for payment, in accordance with Article 8 of the Regulation (EC) No. 1896/2006 and rejects it on the following ground(s):

01 The application does not fall within the scope of Article 2 of the Regulation (Article 11(1)(a)).

02 The application does not concern a cross-border case within the meaning of Article 3 of the Regulation (Article 11(1)(a)).

03 The application does not concern a pecuniary claim for a specific amount that has fallen due as referred to in Article 4 of the Regulation (Article 11(1)(a)).

04 The court does not have jurisdiction in accordance with Article 6 of the Regulation (Article 11(1)(a)).

05 The application does not fulfill the requirements set out in Article 7 of the Regulation (Article 11(1)(a)).

06 The claim is clearly unfounded (Article 11(1)(b)).

07 The application was not completed or rectified within the time limit specified by the court (Article 11(1)(c)).

Ground(s) for rejection (please use code)

Code

Further information, where necessary

There is no right of appeal against this rejection. However, this does not preclude a new application for a European order for Payment or any other procedure available under the law of a Member State.

## Annex V

### European order for payment

#### Form E

Article 12 (1) of Regulation (EC) No. 1896/2006 of the European Parliament and of the Council creating a European order for payment procedure

|                  |      |         |
|------------------|------|---------|
| <b>1. Court</b>  |      |         |
| Court<br>Address |      |         |
| Postal code      | City | Country |

|                                  |  |
|----------------------------------|--|
| Case number                      |  |
| Done at<br>Date (day/month/year) |  |
| Signature and/or stamp           |  |

Суд перевірів вашу заяву про видачу Європейського судового наказу, відповідно до статті 8 Регламенту (ЄС) № 1896/2006 і відхиляє заяву на таких підставах:

01 Заява не підпадає під дію статті 2 Правил (пункт а частини 1 статті 11).

02 Заява не стосується вимог транскордонного характеру відповідно до вимог статті 3 Правил (пункт а частини 1 статті 11).

03 Заява не містить вимог грошового характеру визначеного розміру, як це встановлено у статті 4 Правил (пункт а частини 1 статті 11).

04 Суд не компетентний розглядати цю заяву відповідно до статті 6 цих Правил (пункт а частини 1 статті 11).

05 Заява не відповідає вимогам, викладеним у статті 7 Правил (пункт а частини 1 статті 11).

06 Вимога є явно необґрунтованою (пункт б частини 1 статті 11).

07 Заяву не було доповнено або уточнено впродовж встановленого судом строку (пункт с частини 1 статті 11).

Підстава (ви) для відмови (будьласка, використовуйте код)

Код

Інша інформація, у разі необхідності

Права на оскарження відмови немає. Проте, це не виключає нового звернення із заявою про видачу Європейського судового наказу або в будь-якому іншому порядку, передбаченому законодавством держави — члена.

## Додаток V

### Європейський судовий наказ

#### Форма Е

Частина 1 статті 12 Регламенту (ЄС) № 1896/2006 Європейського парламенту та Ради щодо запровадження процедури видачі Європейського судового наказу

|               |       |        |
|---------------|-------|--------|
| <b>1. Суд</b> |       |        |
| Суд<br>Адреса |       |        |
| Поштовий код  | Місто | Країна |

|                                 |  |
|---------------------------------|--|
| Номер справи                    |  |
| Місце<br>Дата (день/місяць/рік) |  |
| Підпис та/або печатка           |  |

## 2. Parties and their representatives

Codes:

01 Claimant    03 Claimant's representative\*    05 Claimant's legally authorized representative\*\*  
 02 Defendant    04 Defendant's representative\*    06 Defendant's legally authorized representative\*\*

|                                                                                 |                                                       |        |                                     |      |
|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|--------|-------------------------------------|------|
| Code                                                                            | Surname, first name / Name of company or organization |        | Identification code (if applicable) |      |
|                                                                                 | Address                                               |        | Postal code                         | City |
|                                                                                 | Phone***                                              | Fax*** | e-Mail***                           |      |
|                                                                                 | Occupation ***                                        |        | Other details ***                   |      |
| * e.g. lawyer      ** e.g. parent, guardian, managing director      ***optional |                                                       |        |                                     |      |

EUR Euro  
 HUF Hungarian Forint  
 SEK Swedish Krona  
 CYP Cypriot Pound  
 LTL Lithuanian Litas  
 SIT Slovenian Tolars  
 CZK Czech Koruna  
 LVL Latvian Lats  
 SKK Slovak Koruna  
 EEK Estonian Kroon  
 MTL Maltese Lira  
 GBR Pound sterling  
 PLN Polish Zloty  
 Other (according to international banking code)

In accordance with Article 12 of Regulation (EC) No 1896/2006, the court has issued this European order for payment on the basis of the attached application. By virtue of this decisions, you are ordered to pay the claimant the following amount:

Defendant 1

Surname, first name / Name of company or organisation

Currency

Amount

Date (day/month/year)

Principal

Interest (as of)

Contractual penalties

**2. Сторони та їхні представники**

Коди:

01 Заявник    03 Представник заявника\*    05 Законний представник заявника\*\*  
 02 Боржник    04 Представник боржника\*    06 Законний представник боржника\*\*

|                                                                                                     |                                                   |            |                                               |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|------------|-----------------------------------------------|-----------|
| Код                                                                                                 | Прізвище, ім'я/<br>Назва компанії або організації |            | Ідентифікаційний код<br>(у разі необхідності) |           |
|                                                                                                     | Адреса                                            |            | Поштовий код                                  | Місто     |
|                                                                                                     | Країна                                            | Телефон*** | Факс ***                                      | е-Mail*** |
|                                                                                                     | Рід занять, професія ***                          |            | Інші деталі ***                               |           |
| *напр., юрист                      ** напр., батьки, опікуни, керуючий директор<br>***необов'язково |                                                   |            |                                               |           |

EUR Євро

HUF Угорський форинт

SEK Шведська крона

CYP Кіпрський фунт

LTL Литовські літи

SIT Словенські толари

CZK Чеська крона

LVL Латвійські лати

SKK Словацькі крони

EEK Естонські крони

MTL Мальтійські ліри

GBR Фунт стерлінгів

PLN Польські злоти

Інше (відповідно до міжнародного банківського коду)

Відповідно до статті 12 Регламенту (ЄС) № 1896/2006, суд видав цей Європейський судовий наказ на основі поданої заяви. У результаті цього рішення вам наказано сплатити заявникові таку суму:

Боржник 1

Прізвище, ім'я / Назва компанії або організації

Валюта

Сума

Дата (день/місяць/рік)

Основна сума, що стягується

Відсотки (станом на)

Договірні штрафи

Costs  
Total amount  
Defendant 2  
Surname, first name / Name of company or organisation  
Currency  
Amount  
Date (day/month/year)  
Principal  
Interest (as of)  
Contractual penalties  
Costs  
Total amount  
Joint liability

#### IMPORTANT INFORMATION FOR THE DEFENDANT

You are hereby advised that:

a. You have the option to:

- i. pay the amount indicated in this order to the claimant; or
- ii. oppose the order by lodging a statement of opposition with the court that issued this order within the time limit indicated in (b).

b. The statement of opposition must be sent to the court within 30 days if service of this order on you. This 30-day period starts on the day following that on which this order was served. This period includes Saturdays, Sundays and public holidays. Where the last day of such a period is a Saturday, a Sunday or a public holiday, the period will expire on the following working day (see Council Regulation (EEC, Euratom ) No.1182/71 of the Council of 3 June 1971). The public holidays to be taken into account are those of the Member State where the court is situated.

c. This order has been issued solely on the basis of the information provided by the claimant. That information has not been verified by the court;

d. This order will become enforceable unless a statement of opposition has been lodged with the court within the time limit indicated in (b).

e. Where a statement of opposition is lodged, the proceedings will continue before the competent courts of the Member State where this order was issued in accordance with the rules of ordinary civil procedure unless the claimant has explicitly requested that the proceedings be terminated in that event.

Витрати  
Загальна сума  
Боржник 2  
Прізвище, ім'я / Назва компанії або організації  
Валюта  
Сума  
Дата (день/місяць/рік)  
Основна сума, що стягується  
Відсотки (станом на)  
Договірні штрафи  
Витрати  
Загальна сума  
Спільна відповідальність

#### ВАЖЛИВА ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ БОРЖНИКА

Повідомляємо вам, що:

a. Ви маєте можливість:

i. оплатити суму, зазначену в цьому наказі, заявнику; або  
ii. заперечувати проти наказу шляхом подання заяви про заперечення до суду, який видав цей наказ, протягом строку, встановленого в пункті (b).

b. Заява про заперечення має бути направлена до суду протягом 30 днів, якщо ви отримали цей наказ. Цей 30-денний період починається наступного дня після того, в який ви отримали цей наказ. Цей період включає в себе суботи, неділі та державні свята. Якщо останній день такого строку припадає на суботу, неділю або святковий день, строк закінчується наступного робочого дня (див. Регламент Ради (ЄЕС, Євратом) № 1182/71 від 3 червня 1971 р.). Потрібно взяти до уваги святкові дні тієї держави-члена, де знаходиться суд.

c. Цей наказ був виданий тільки на підставі інформації, поданої заявником. Ця інформація не була перевірена судом.

d. Цей наказ буде підлягати виконанню, якщо заяву про заперечення не буде подано до суду протягом строку, зазначеного в (b).

e. Якщо заява про заперечення подана, судовий розгляд триватиме в компетентному суді держави-члена, де цей наказ було видано відповідно до правил звичайного цивільного процесу, якщо заявник явно не просив завершити провадження у справі в такому випадку.

## Annex VI

### Opposition to a European order for payment

#### Form F

Article 16 (1) of Regulation (EC) No. 1896/2006 of the European Parliament and of the Council creating a European order for payment procedure

|                  |      |         |  |                                      |  |
|------------------|------|---------|--|--------------------------------------|--|
| <b>1. Court</b>  |      |         |  | Case number                          |  |
| Court<br>Address |      |         |  | Done at<br>Date (day / month / year) |  |
| Postal code      | City | Country |  | Signature and/or stamp               |  |

|                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                       |        |             |                                     |         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|--------|-------------|-------------------------------------|---------|
| <b>2. Parties and their representatives</b><br><br>Codes:<br>01 Claimant    03 Claimant's representative*    05 Claimant's legally authorized representative**<br>02 Defendant    04 Defendant's representative*    06 Defendant's legally authorized representative** |                                                       |        |             |                                     |         |
| Code                                                                                                                                                                                                                                                                   | Surname, first name / Name of company or organization |        |             | Identification code (if applicable) |         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                        | Address                                               |        | Postal code | City                                | Country |
|                                                                                                                                                                                                                                                                        | Phone***                                              | Fax*** |             | e-Mail***                           |         |
|                                                                                                                                                                                                                                                                        | Occupation ***                                        |        |             | Other details ***                   |         |
| * e.g. lawyer      ** e.g. parent, guardian, managing director      ***optional                                                                                                                                                                                        |                                                       |        |             |                                     |         |

|                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I hereby lodge a statement of opposition against the European order for payment issued on ____/____/____<br>Done at<br>Date (day/month/year)<br>Surname, first name<br>Signature and/or stamp |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|



## Додаток VI

### Заява про заперечення проти Європейського судового наказу

**Форма F**

Частина 1 статті 16 Регламенту (ЄС) № 1896/2006 Європейського парламенту та Ради щодо запровадження процедури видачі Європейського судового наказу

|                                |       |        |                                 |  |
|--------------------------------|-------|--------|---------------------------------|--|
| <b>1. Суд</b><br>Суд<br>Адреса |       |        | Номер справи                    |  |
|                                |       |        | Місце<br>Дата (день/місяць/рік) |  |
| Поштовий код                   | Місто | Країна | Підпис та/або печатка           |  |

**2. Сторони та їхні представники**

Коди:

01 Заявник    03 Представник заявника\*    05 Законний представник  
заявника\*\*

02 Боржник    04 Представник боржника\*    06 Законний  
представник боржника\*\*

|                                                                                |                                                   |          |                                               |        |
|--------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|----------|-----------------------------------------------|--------|
| Код                                                                            | Прізвище, ім'я/<br>Назва компанії або організації |          | Ідентифікаційний код (у разі<br>необхідності) |        |
|                                                                                | Адреса                                            |          | Поштовий код                                  | Місто  |
|                                                                                | Телефон***                                        | Факс *** |                                               | Країна |
|                                                                                | Рід занять, професія ***                          |          | e-Mail***                                     |        |
| Інші деталі ***                                                                |                                                   |          |                                               |        |
| *напр., юрист ** напр., батьки, опікуни, керуючий директор<br>***необов'язково |                                                   |          |                                               |        |

Цим я подаю заяву про заперечення проти Європейського судового на-  
казу, виданого \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_\_  
Місце  
Дата (день/місяць/рік)  
Прізвище, ім'я  
Підпис та/або печатка

## Annex VII

### Declaration of enforceability

#### Form G

Article 18 (1) of Regulation (EC) No. 1896/2006 of the European Parliament and of the Council creating a European order for payment procedure

|                                     |      |         |                                  |  |
|-------------------------------------|------|---------|----------------------------------|--|
| <b>1. Court</b><br>Court<br>Address |      |         | Case number                      |  |
|                                     |      |         | Done at<br>Date (day/month/year) |  |
| Postal code                         | City | Country | Signature and/or stamp           |  |

|                                                                                                                                                                                                                     |                                                      |        |                                     |         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|--------|-------------------------------------|---------|
| <b>2. Parties and their representatives</b>                                                                                                                                                                         |                                                      |        |                                     |         |
| Codes:<br>01 Claimant    03 Claimant's representative*    05 Claimant's legally authorized representative**<br>02 Defendant    04 Defendant's representative*    06 Defendant's legally authorized representative** |                                                      |        |                                     |         |
| Code                                                                                                                                                                                                                | Surname, first name/ Name of company or organization |        | Identification code (if applicable) |         |
|                                                                                                                                                                                                                     | Address                                              |        | Postal code                         | City    |
|                                                                                                                                                                                                                     |                                                      |        |                                     | Country |
|                                                                                                                                                                                                                     | Phone***                                             | Fax*** | e-Mail***                           |         |
|                                                                                                                                                                                                                     | Occupation ***                                       |        | Other details ***                   |         |
| * e.g. lawyer      ** e.g. parent, guardian, managing director      ***optional                                                                                                                                     |                                                      |        |                                     |         |

The court hereby declares that the attached European order for payment, issued on \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_ and served on \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_ is enforceable in accordance with Article 18 of Regulation (EC) No. 1896/2006.

#### Important information

This European order for payment is automatically enforceable in all Member States of the European Union except Denmark, without the need for an additional declaration of enforceability in the Member State where enforcement is sought and without any possibility of opposing its recognition. The enforcement procedures are governed by the law of the Member State of enforcement, except where the Regulation provides otherwise.

## Додаток VII

### Декларація про приведення до виконання

#### Форма G

Частина 1 статті 18 Регламенту (ЄС) № 1896/2006 Європейського парламенту та Ради щодо запровадження процедури видачі Європейського судового наказу

|               |       |        |                        |  |
|---------------|-------|--------|------------------------|--|
| <b>1. Суд</b> |       |        | Номер справи           |  |
| Суд           |       |        | Місце                  |  |
| Адреса        |       |        | Дата (день/місяць/рік) |  |
| Поштовий код  | Місто | Країна | Підпис та/або печатка  |  |

|                                                                                |                                                   |                                    |                                               |        |
|--------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|------------------------------------|-----------------------------------------------|--------|
| <b>2. Сторони та їхні представники</b>                                         |                                                   |                                    |                                               |        |
| Коди:                                                                          |                                                   |                                    |                                               |        |
| 01 Заявник                                                                     | 03 Представник заявника*                          | 05 Законний представник заявника** |                                               |        |
| 02 Боржник                                                                     | 04 Представник боржника*                          | 06 Законний представник боржника** |                                               |        |
| Код                                                                            | Прізвище, ім'я/<br>Назва компанії або організації |                                    | Ідентифікаційний код<br>(у разі необхідності) |        |
|                                                                                | Адреса                                            | Поштовий код                       | Місто                                         | Країна |
|                                                                                | Телефон***                                        | Факс ***                           | e-Mail***                                     |        |
|                                                                                | Рід занять, професія ***                          |                                    | Інші деталі ***                               |        |
| *напр., юрист ** напр., батьки, опікуни, керуючий директор<br>***необов'язково |                                                   |                                    |                                               |        |

Суд цим заявляє, що наданий Європейський судовий наказ, виданий \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_ і вручений боржникові \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_, може бути виконаним відповідно до статті 18 Регламенту (ЄС) № 1896/2006.

**Важлива інформація**

Цей Європейський судовий наказ може бути автоматично виконаним у всіх державах — членах Європейського Союзу, за винятком Данії, без необхідності додаткової декларації про приведення до виконання в державі-члені, в якій запитується виконання, і без будь-якої можливості заперечувати проти його визнання. Виконавче провадження регулюється законодавством держави-члена виконання, крім випадків, коли Регламентом передбачено інше.

## EUROPEAN SMALL CLAIMS PROCEDURE<sup>1</sup>

*(Regulation (EC) No. 861/2007 of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 establishing a European Small Claims Procedure<sup>2</sup>)*

### ЄВРОПЕЙСЬКА ПРОЦЕДУРА ВИРІШЕННЯ ДРІБНИХ СПОРІВ

*(Регламент (ЄС) № 861/2007 Європейського парламенту та Ради від 11 липня 2007 р. про запровадження Європейської процедури вирішення дрібних спорів)*

THE EUROPEAN PARLIAMENT  
AND THE COUNCIL OF THE  
EUROPEAN UNION,

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ  
ПАРЛАМЕНТ ТА РАДА  
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ,

Having regard to the Treaty establishing the European Community<sup>3</sup>, and in particular Article 61(c) and Article 67 thereof,

Виходячи з умов Договору про заснування Європейської спільноти, зокрема статей 61 (c) та 67,

<sup>1</sup> Використовується також скорочена назва процедури European small claims procedure – ESCP.

<sup>2</sup> Regulation (EC) No. 861/2007 of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 creating a European Small Claims Procedure [Electronic resource]. — Mode of access : [http://europa.eu/legislation\\_summaries/consumers/protection\\_of\\_consumers/116028\\_en.htm](http://europa.eu/legislation_summaries/consumers/protection_of_consumers/116028_en.htm).

<sup>3</sup> Treaty establishing the European Community [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A12002E%2FTEXT>.

Having regard to the proposal from the Commission,

Having regard to the opinion of the European Economic and Social Committee,

Acting in accordance with the procedure laid down in Article 251 of the Treaty,

Whereas:

(1) The Community has set itself the objective of maintaining and developing an area of freedom, security and justice in which the free movement of persons is ensured. For the gradual establishment of such an area, the Community is to adopt, *inter alia*, measures in the field of judicial cooperation in civil matters having cross-border implications and needed for the proper functioning of the internal market.

(2) According to Article 65(c) of the Treaty, those measures are to include those eliminating obstacles to the good functioning of civil proceedings, if necessary by promoting the compatibility of the rules on civil procedure applicable in the Member States.

(3) In this respect, the Community has, among other measures, already adopted

Виходячи з пропозицій, зроблених Комісією,

Враховуючи думку Європейського соціально-економічного комітету,

Діючи відповідно до процедури, встановленої статтею 251 Договору,

Беручи до уваги, що:

(1) Спільнота поставила собі за мету збереження та розвиток простору свободи, безпеки та правосуддя, в якому забезпечується вільне пересування осіб. Для поступового запровадження такого простору Спільнота повинна вжити, крім усього іншого, заходів у сфері судового співробітництва в цивільних справах, що мають транскордонні наслідки, потрібних для підтримання належного функціонування внутрішнього ринку.

(2) Відповідно до статті 65(c) Договору, ці заходи повинні включати заходи з усунення перешкод на шляху ефективного здійснення цивільного судочинства, у разі потреби — завдяки запровадженню спільних правил цивільного судочинства в державах-членах.

(3) Виходячи з цього, що Спільнота серед інших заходів уже ухвалила

Council Regulation (EC) No. 1348/2000 of 29 May 2000 on the service in the Member States of judicial and extrajudicial documents in civil or commercial matters, Council Regulation (EC) No. 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters, Council Decision 2001/470/EC of 28 May 2001 establishing a European Judicial Network in civil and commercial matters, Regulation (EC) No. 805/2004 of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 creating a European Enforcement Order for uncontested claims and Regulation (EC) No. 1896/2006 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 creating a European order for payment procedure.

Регламент (ЄС) № 1348/2000 від 29 травня 2000 р. про вручення судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах у державах-членах<sup>1</sup>, Регламент (ЄС) № 44/2001 від 22 грудня 2000 р. про юрисдикцію і визнання та приведення до виконання судових рішень у цивільних або комерційних справах<sup>2</sup>, Рішення Ради 2001/470/ЄС від 28 травня 2001 р., що запроваджує Європейську судову мережу в цивільних і комерційних справах<sup>3</sup>, Регламент (ЄС) № 805/2004 Європейського парламенту та Ради від 21 квітня 2004 р., що запроваджує Європейський наказ про виконання незаперечних вимог<sup>4</sup>, і Регламент (ЄС) Європейського парламенту та Ради від 12 грудня 2006 р., що запроваджує процедуру видачі Європейського судового наказу<sup>5</sup>.

<sup>1</sup> Regulation (EC) No. 1348/2000 on the service in the Member States of judicial and extrajudicial documents in civil or commercial matters [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1423167739517&uri=CELEX:32000R1348>.

<sup>2</sup> Council Regulation (EC) No. 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters [Electronic resource]. — Mode of access : [http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/pdf/oj\\_112\\_20010116\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/oj_112_20010116_en.pdf).

<sup>3</sup> Council Decision of 28 May 2001 establishing a European Judicial Network in civil and commercial matters [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32001D0470>.

<sup>4</sup> Regulation (EC) No. 805/2004 of the European Parliament and the Council of 21/4/2004 creating a European Enforcement Order for uncontested claims (EEO Regulation) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32004R0805>.

<sup>5</sup> Regulation (EC) No. 1896/2006 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32006R1896>.

(4) The European Council meeting in Tampere on 15 and 16 October 1999 invited the Council and the Commission to establish common procedural rules for simplified and accelerated cross-border litigation on small consumer and commercial claims.

(5) On 30 November 2000, the Council adopted a joint programme of the Commission and the Council of measures for the implementation of the principle of mutual recognition of decisions in civil and commercial matters. The programme refers to simplifying and speeding up the settlement of cross-border litigation on small claims. This was taken forward by the Hague Programme, adopted by the European Council on 5 November 2004, which called for work on small claims to be actively pursued.

(6) On 20 December 2002, the Commission adopted a Green Paper on a European order for payment procedure and on measures to simplify and speed up small claims litigation. The Green Paper launched a consultation on measures concerning the simplification and the speeding up of small claims litigation.

(4) На засіданні Європейської ради в Тампері, що відбулося 15 та 16 жовтня 1999 р., Рада та Комісія прийняли рішення про ухвалення спільних процесуальних правил для спрощення та пришвидшення транскордонного судочинства в дрібних споживчих та комерційних справах.

(5) 30 листопада 2000 р. Рада ухвалила підготовлену спільно Комісією і Радою програму заходів для реалізації принципу взаємного визнання рішень у цивільних і комерційних справах. Цією програмою передбачено спрощення і пришвидшення транскордонного судочинства в дрібних спорах. У подальшому Гаазькою програмою, ухваленною Європейською радою 5 листопада 2004 р., було активізовано роботу, пов'язану з вирішенням дрібних спорів.

(6) 20 грудня 2002 р. Комісія ухвалила *Green Paper* про процедуру видачі Європейського судового наказу і заходи спрощення і пришвидшення вирішення дрібних спорів. Цими *Green Paper* було започатковано консультації щодо спрощення та пришвидшення вирішення дрібних спорів.

(7) Many Member States have introduced simplified civil procedures for small claims since costs, delays and complexities connected with litigation do not necessarily decrease proportionally with the value of the claim. The obstacles to obtaining a fast and inexpensive judgment are exacerbated in cross-border cases. It is therefore necessary to establish a European procedure for small claims (European Small Claims Procedure). The objective of such a procedure should be to facilitate access to justice. The distortion of competition within the internal market due to imbalances with regard to the functioning of the procedural means afforded to creditors in different Member States entails the need for Community legislation that guarantees a level playing-field for creditors and debtors throughout the European Union. It should be necessary to have regard to the principles of simplicity, speed and proportionality when setting the costs of dealing with a claim under the European Small Claims Procedure. It is appropriate that details of the costs to be charged be made public, and that the means of setting any such costs be transparent.

(7) Багато держав-членів запровадили спрощені процедури цивільного судочинства для вирішення дрібних спорів, оскільки витрати, затримки та складнощі, пов'язані з розглядом цих справ, повинні бути пропорційними розміру позовних вимог. Отримання судового рішення швидко і недорого особливо ускладнюється в транскордонних справах. Тому необхідним було визнано запровадження Європейської процедури для вирішення дрібних спорів (*European Small Claims Procedure*). Метою такої процедури має стати покращення доступу до правосуддя. Дисбаланс процесуальних засобів, якими забезпечені кредитори в різних державах-членах, призводить до спотворення конкуренції в середині спільного ринку й викликає необхідність запровадження законодавства на рівні Спільноти, що гарантує рівні умови для кредиторів та боржників повсюди в Європейському Союзі. При цьому слід урахувати принципи спрощення, пришвидшення та пропорційності, визначаючи витрати на справу, яка розглядається в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів. Цілком доречно, що



інформація про витрати, які будуть стягуватися, а також порядок визначення таких витрат будуть публічними та прозорими.

(8) The European Small Claims Procedure should simplify and speed up litigation concerning small claims in cross-border cases, while reducing costs, by offering an optional tool in addition to the possibilities existing under the laws of the Member States, which will remain unaffected. This Regulation should also make it simpler to obtain the recognition and enforcement of a judgment given in the European Small Claims Procedure in another Member State.

(8) Європейська процедура вирішення дрібних спорів покликана спростити та пришвидшити вирішення дрібних спорів у транскордонних справах за допомогою зниження витрат, пропонуючи додатковий інструмент до тих можливостей, які існують у законодавстві держав-членів, яке залишається незмінним. Ці Правила мають також забезпечити простоту визнання та приведення у виконання судового рішення, ухваленого в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів.

(9) This Regulation seeks to promote fundamental rights and takes into account, in particular, the principles recognised by the Charter of Fundamental Rights of the European Union. The court or tribunal should respect the right to a fair trial and the principle of an adversarial process, in particular when deciding on the necessity of an oral hearing and on the means

(9) Ці Правила покликані сприяти забезпеченню фундаментальних прав і враховують, зокрема, принципи, визначені в Хартії фундаментальних прав Європейського Союзу<sup>1</sup>. Суд або уповноважений орган повинні ставитися з відповідною повагою до права на справедливий суд і принципу змагальності, — зокрема, під час вирішення питання про

<sup>1</sup> Хартія основних прав Європейського Союзу [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994\\_524](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_524).

of taking evidence and the extent to which evidence is to be taken.

(10) For the purposes of facilitating calculation of the value of a claim, all interest, expenses and disbursements should be disregarded. This should affect neither the power of the court or tribunal to award these in its judgment nor the national rules on the calculation of interest.

(11) In the commencement of the European Small Claims Procedure, the claimant should make an application by filling in a standard claim form and lodging it with the court or tribunal. The claim form should be submitted only to a court or tribunal that has jurisdiction.

(12) The claim form should be accompanied, where appropriate, by any relevant supporting documents. However, this does not prevent the claimant from submitting, where appropriate, further evidence during the procedure. The same principle should apply to the response by the defendant.

необхідність проведення судового засідання (в усній формі), а також при отриманні доказів та визначенні доказів, які можуть бути прийняті.

(10) Для полегшення визначення розміру позовних вимог усі відсотки, витрати і виплати неповинні враховуватися. Це має вплинути на повноваження суду або уповноваженого органу присудити зазначену суму у своєму рішенні, не застосовуючи правила національного законодавства про визначення відсотків.

(11) Для того, щоб розпочати Європейську процедуру вирішення дрібних спорів заявник повинен подати заяву, заповнивши стандартну форму, до суду або уповноваженого органу. Заяву встановленої форми належить подавати тільки до суду або уповноваженого органу, компетентного її розглядати.

(12) Заява встановленої форми має доповнюватися, коли це необхідно, документами, які підтверджують заявлені вимоги. У будь-якому разі це не перешкоджає заявнику, якщо буде потрібно, додати ці документи або докази впродовж розгляду справи. Такий самий принцип має застосовуватися до заперечень відповідача.

(13) The concepts of 'clearly unfounded' in the context of the dismissal of a claim and of 'inadmissible' in the context of the dismissal of an application should be determined in accordance with national law.

(14) The European Small Claims Procedure should be a written procedure, unless an oral hearing is considered necessary by the court or tribunal or a party so requests. The court or tribunal may refuse such a request. Such refusal may not be contested separately.

(15) The parties should not be obliged to be represented by a lawyer or another legal professional.

(16) The concept of 'counterclaim' should be interpreted within the meaning of Article 6(3) of Regulation (EC) No. 44/2001 as arising from the same contract or facts on which the original

(13) Концепція «явної необґрунтованості» в контексті відмови від розгляду заявлених вимог або «неприпустимості» в контексті відмови від розгляду заяви мають тлумачитися відповідно до положень національного законодавства.

(14) Європейська процедура вирішення дрібних спорів має бути письмовою процедурою, допоки проведення судового засідання (в усній формі) не визнає необхідним суд або уповноважений орган або не будуть клопотати сторони. Суд або уповноважений орган може відмовити в задоволенні такого клопотання. Така відмова не може оскаржуватися окремо.

(15) Сторони не повинні бути зобов'язані представляти свої інтереси в суді з допомогою адвоката або іншого професійного юриста.

(16) Концепція «зустрічного позову» має тлумачитися, відповідно до частини 3 статті 6 Регламенту (ЄС) № 44/2001<sup>1</sup>, як вимога, яка впливає з того самого договору або ґрунтується

<sup>1</sup> Council Regulation (EC) No. 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters [Electronic resource]. — Mode of access : [http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/pdf/oj\\_112\\_20010116\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/oj_112_20010116_en.pdf).

claim was based. Articles 2 and 4 as well as Article 5(3), (4) and (5) should apply, *mutatis mutandis*, to counterclaims.

(17) In cases where the defendant invokes a right of set off<sup>1</sup> during the proceedings, such claim should not constitute a counterclaim for the purposes of this Regulation. Therefore, the defendant should not be obliged to use standard Form A, as set out in Annex I, for invoking such a right.

(18) The Member State addressed for the purposes of the application of Article 6 is the Member State where service is to be effected or to where the document is to be dispatched. In order to reduce costs and delays, documents should be served on the parties primarily by postal service attested by an acknowledgment of receipt, including the date of receipt.

на тих самих фактах, що й первісні вимоги. Статті 2 та 4, як і частини 3, 4 та 5 статті 5, мають застосовуватися, *mutatis mutandis*, до зустрічного позову.

(17) У випадку, якщо відповідач виявив бажання скористатися своїм правом на залік<sup>1</sup> упродовж процесу, це не може розглядатися як зустрічний позов для цілей цих Правил. Таким чином, відповідач не зобов'язаний використовувати стандартну форму А, викладену в Додатку І, для реалізації цього права.

(18) Держава-член для цілей цих Правил, зокрема, для застосування статті 6, — це та держава — член, в якій має здійснюватися вручення документа або в яку його має бути передано. З метою скорочення витрат і затримок документи мають передаватися сторонам переважно за допомогою поштової служби з підтвердженням отримання, включаючи дату отримання.

---

<sup>1</sup> Термін «a right of set off» означає зустрічний залік вимог кредитора та боржника.

(19) A party may refuse to accept a document at the time of service or by returning the document within one week if it is not written in, or accompanied by a translation into, the official language of the Member State addressed (or, if there are several official languages in that Member State, the official language or one of the official languages of the place where service is to be effected or to where the document is to be dispatched) or a language which the addressee understands.

(20) In the context of oral hearings and the taking of evidence, the Member States should encourage the use of modern communication technology subject to the national law of the Member State where the court or tribunal is situated. The court or tribunal should use the simplest and least costly method of taking evidence.

(21) The practical assistance to be made available to the parties should include technical information concerning the availability and the filling in of the forms.

(19) Сторона може відмовитися прийняти документ в момент вручення або повернути документ протягом одного тижня, якщо його не написано офіційною мовою, або він не супроводжується перекладом офіційною мовою держави-члена, до якої звертаються (або, якщо є кілька офіційних мов у цій державі-члені, офіційною мовою чи однією з офіційних мов місця передачі повідомлення або того, куди документ повинен бути відправлена) або мовою, яку розуміє адресат.

(20) У контексті проведення судового засідання (в усній формі) та отримання доказів держави-члени повинні заохочуватися до використання сучасних комунікаційних технологій відповідно до положень національного законодавства компетентного суду або уповноваженого органу. Суд або уповноважений орган повинні застосовувати найпростіші та найдешевші способи отримання доказів.

(21) Для сторін має бути доступною практична допомога, що охоплює технічну інформацію щодо наявності та заповнення форм.

(22) The information about procedural questions can also be given by the court or tribunal staff in accordance with national law.

(23) As the objective of this Regulation is to simplify and speed up litigation concerning small claims in cross-border cases, the court or tribunal should act as soon as possible even when this Regulation does not prescribe any time limit for a specific phase of the procedure.

(24) For the purposes of calculating time limits as provided for in this Regulation, Regulation (EEC, Euratom) No. 1182/71 of the Council of 3 June 1971 determining the rules applicable to periods, dates and time limits should apply.

(25) In order to speed up the recovery of small claims, the judgment should be enforceable not with standing any possible appeal and without the condition of the provision of a security except as provided for in this Regulation.

(22) Інформація про процесуальні питання також може надаватися судом або уповноваженим органом відповідно до положень національного законодавства.

(23) Оскільки метою цих Правил є спрощення та пришвидшення судочинства в дрібних спорах, суд або уповноважений орган повинні діяти якомога швидше, навіть якщо цими Правилами не встановлено строків для конкретних стадій процедури.

(24) Задля визначення процесуальних строків, які встановлені цими Правилами, потрібно застосовувати Регламент (ЕЕС, Euratom) № 1182/71 Ради від 3 червня 1971 р. щодо правил, які застосовуються до визначення періодів, дат і строків<sup>1</sup>.

(25) Для пришвидшення вирішення дрібних спорів судове рішення має бути визнаним без очікування на оскарження, а також без умови надання забезпечення, за винятком випадків, установлених цими Правилами.

---

<sup>1</sup> Regulation (EEC, Euratom) No. 1182/71 of the Council of 3 June 1971 determining the rules applicable to periods, dates and time limits [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A31971R1182>.

(26) Any reference in this Regulation to an appeal should include any possible means of appeal available under national law.

(27) The court or tribunal a person qualified to serve as a judge in accordance with national law.

(28) Whenever the court or tribunal is required to set a time limit, the party concerned should be informed of the consequences of not complying with it.

(29) The unsuccessful party should bear the costs of the proceedings. The costs of the proceedings should be determined in accordance with national law. Having regard to the objectives of simplicity and cost-effectiveness, the court or tribunal should order that an unsuccessful party be obliged to pay only the costs of the proceedings, including for example any costs resulting from the fact that the other party was represented by a lawyer or another legal professional, or any costs arising from the service or translation of documents, which are proportionate to the value of the claim or which were necessarily incurred.

(26) Положення цих Правил про оскарження мають включати будь-які способи оскарження, доступні відповідно до національного законодавства.

(27) Суд або уповноважений орган особу, яка діє як суддя відповідно до національного законодавства.

(28) Щоразу, коли суд або уповноважений орган зобов'язаний встановити строки, зацікавлену сторону потрібно проінформувати про наслідки їх недотримання.

(29) На сторону, що програла, покладаються витрати на ведення справи. Ці витрати потрібно тлумачити відповідно до положень національного законодавства. Беручи до уваги такі цілі цієї процедури, як спрощення та зниження витрат, суд або уповноважений орган має зобов'язати сторону, яка програла, сплатити тільки витрати, що пов'язані з розглядом справи, включаючи, наприклад, будь-які витрати на представлення інтересів адвокатом або іншим фахівцем у галузі права, витрати, пов'язані з врученням документів, які пропорційні розміру вимог або які було фактично понесено.

(30) In order to facilitate recognition and enforcement, a judgment given in a Member State in the European Small Claims Procedure should be recognised and enforceable in another Member State without the need for a declaration of enforceability and without any possibility of opposing its recognition

(30) Для того, щоб полегшити визнання та приведення у виконання, судові рішення, ухвалені в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів у суді однієї держави-члена, має визнаватися і приводитися до виконання в іншій державі-члені без декларації про визнання і без можливості заперечити проти визнання.

(31) There should be minimum standards for the review of a judgment in situations where the defendant was not able to contest the claim.

(31) Має бути встановлено мінімальні стандарти перегляду судових рішень для випадків, коли відповідач був не в змозі заперечувати проти позову.

(32) Having regard to the objectives of simplicity and cost-effectiveness, the party seeking enforcement shall not be required to have an authorised representative or a postal address in the Member State of enforcement, other than with agents having competence for the enforcement procedure in accordance with the national law of that Member State.

(32) З метою спрощення та скорочення витрат, від сторони, що вимагає виконання судового рішення, не вправі вимагати представлення її інтересів уповноваженими особами або надання поштової адреси в державі-члені виконання, крім агентів, які компетентні виконувати судові рішення відповідно до положень національного законодавства.

(33) Chapter III of this Regulation should also apply to the determination of costs and expenses made by officers of the court or tribunal due to a judgment given pursuant to the procedure specified in this Regulation.

(33) Главу III цих Правил потрібно застосовувати для визначення витрат і зборів, які можуть бути стягнені на вимогу співробітників суду або уповноваженого органу за ухвалені рішення відповідно до процедури, передбаченої цими Правилами.



(34) The measures necessary for the implementation of this Regulation should be adopted in accordance with Council Decision 1999/468/EC of 28 June 1999 laying down the procedures for the exercise of implementing powers conferred on the Commission.

(35) In particular, power should be conferred on the Commission to adopt measures necessary to update or make technical amendments to the forms set out in the Annexes. Since those measures are of general scope and are designed to amend non-essential elements of this Regulation and/or to supplement this Regulation by the addition of new non-essential elements, they should be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny provided for in Article 5a of Decision 1999/468/EC.

(34) Заходи, необхідні для реалізації цих Правил, мають бути запроваджені відповідно до Рішення Ради 1999/468/ЕС від 28 червня 1999 р. про встановлення процедур здійснення повноважень, покладених на Комісію<sup>1</sup>.

(35) Зокрема, на Комісію має бути покладено повноваження ухвалити заходи, необхідні для оновлення або технічного виправлення форм, викладених у додатках. Оскільки ці заходи мають загальний характер і призначені для зміни несуттєвих елементів цих Правил та/або доповнення цих Правил за допомогою додавання несуттєвих елементів, їх має бути ухвалено відповідно до встановленої контрольованої процедури згідно із частиною а статті 5 Рішення 1999/468/ЕС<sup>2</sup>.

<sup>1</sup> Council Decision 1999/468/EC of 28 June 1999 laying down the procedures for the exercise of implementing powers conferred on the Commission [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A31999D0468>.

<sup>2</sup> Ibid.

(36) Since the objectives of this Regulation, namely, the establishment of a procedure to simplify and speed up litigation concerning small claims in cross-border cases, and to reduce costs, cannot be sufficiently achieved by the Member States and can therefore, by reason of the scale and effects of this Regulation, be better achieved at Community level, the Community may adopt measures in accordance with the principle of subsidiarity as set out in Article 5 of the Treaty. In accordance with the principle of proportionality, as set out in that Article, this Regulation does not go beyond what is necessary to achieve those objectives.

(37) In accordance with Article 3 of the Protocol on the position of the United Kingdom and Ireland annexed to the Treaty on European Union and to the Treaty establishing the European Community, the United Kingdom and Ireland have given notice of their wish to take part in the adoption and application of this Regulation.

(38) In accordance with Articles 1 and 2 of the Protocol on the position of Denmark annexed to the Treaty on European Union

(36) Оскільки мети запровадження цих Правил — встановлення процедури спільного швидкого та ефективного вирішення дрібних спорів в транскордонних справах і скорочення судових витрат повсюди в Європейському Союзі — не може бути успішно досягнуто державами-членами, ураховуючи сферу застосування та очікуваний ефект, а тільки вирішено на рівні Спільноти, остання може вжити заходів відповідно до принципів субсидіарності згідно зі статтею 5 Договору. Запринципом пропорційності, як його викладено у статті, ці Правила не повинні виходити за межі необхідного для досягнення своєї мети.

(37) Відповідно до статті 3 Протоколу про позицію Великобританії та Ірландії, доданого до Договору про Європейський Союз та Договору про заснування Європейського Співтовариства, Великобританія та Ірландія повідомили про своє бажання взяти участь у запровадженні й застосуванні цих Правил.

(38) Відповідно до статей 1 та 2 Протоколу про позицію Данії, доданого до Договору про Європейський Союз

and to the Treaty establishing the European Community, Denmark does not take part in the adoption of this Regulation and is not bound by it or subject to its application,

та Договору про заснування Європейського Співтовариства, Данія не бере участі в запровадженні цих Правил і не зобов'язана їх застосовувати,

HAVE ADOPTED THIS  
REGULATION:

УХВАЛИЛИ ЦІ ПРАВИЛА:

## CHAPTER I SUBJECT MATTER AND SCOPE

### ГЛАВА I ПРЕДМЕТ РЕГУЛЮВАННЯ ТА СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

#### *Article 1. Subject matter*

This Regulation establishes a European procedure for small claims (here in after referred to as the *European Small Claims Procedure*), intended to simplify and speed up litigation concerning small claims in cross-border cases, and to reduce costs. The European Small Claims Procedure shall be available to litigants as an alternative to the procedures existing under the laws of the Member States.

This Regulation also eliminates the intermediate proceedings necessary to enable recognition and enforcement, in other Member States, of judgments given in one Member State in the European Small Claims Procedure.

#### *Стаття 1. Предмет регулювання*

Ці Правила запроваджують Європейську процедуру вирішення дрібних спорів (тут і далі по тексті — Європейська процедура вирішення дрібних спорів), спрямовану на спрощення

та пришвидшення розгляду дрібних спорів транскордонного характеру, а також на скорочення витрат. Європейська процедура вирішення дрібних спорів доступна для застосування як альтернатива процедурам, встановленим законодавством держав-членів.

Цими Правилами також усуваються проміжні процедури, необхідні для визнання та приведення до виконання судового рішення, ухваленого судом однієї з держав-членів, в іншій.

### **Коментар**

Процедура ESCP покликана забезпечити єдиний порядок вирішення цивільних і комерційних справ транскордонного характеру в усіх державах — членах ЄС. Відповідно для цього в Регламенті № 861/2007 передбачено процесуальний порядок, згідно з яким суд держави-члена може розглянути заяву та ухвалити своє рішення, яке не потребує додаткового визнання для приведення у виконання в іншій державі — члені ЄС. За допомогою встановленого порядку забезпечується ефективно вирішення дрібних спорів, ускладнених транскордонним елементом.

Встановлений порядок ESCP є практично повністю автономним комплексним альтернативним провадженням із захисту прав жителів ЄС та громадян третіх країн, у тому числі України. При цьому ніяких обов'язкових підстав для застосування такої процедури не визначено.

### **Article 2. Scope**

1. This Regulation shall apply, in cross-border cases, to civil and commercial matters, whatever the nature of the court or tribunal<sup>1</sup>, where the value of a claim does not exceed EUR 2000 at the time when the claim form is received by the court or tribunal with jurisdiction,

---

<sup>1</sup> Термін «court or tribunal» слід тлумачити як суд або інший орган, наділений правосудними повноваженнями відповідно до положень національного законодавства. Такими органами можуть бути, наприклад, арбітражі або трибунали. У Франції, наприклад, суди, наділені повноваженнями розглядати заяви про видачу Європейського судового наказу, є судами першої інстанції конкретного району (tribunal de premiere instance), а також комерційними судами (tribunal de commerce).

excluding all interest, expenses and disbursements. It shall not extend, in particular, to revenue, customs or administrative matters or to the liability of the State for acts and omissions in the exercise of State authority (*acta jure imperii*).

2. This Regulation shall not apply to matters concerning:

- (a) the status or legal capacity of natural persons;
- (b) rights in property arising out of a matrimonial relationship, maintenance obligations, wills and succession;
- (c) bankruptcy, proceedings relating to the winding-up of insolvent companies or other legal persons, judicial arrangements, compositions and analogous proceedings;
- (d) social security;
- (e) arbitration;
- (f) employment law;
- (g) tenancies of immovable property, with the exception of actions on monetary claims; or
- (h) violations of privacy and of rights relating to personality, including defamation.

3. In this Regulation, the term 'Member State' shall mean Member States with the exception of Denmark.

1. This Regulation shall apply, in cross-border cases as defined in Article 3, to civil and commercial matters, whatever the nature of the court or tribunal, where the value of a claim does not exceed EUR 5 000 at the time when the claim form is received by the court or tribunal with jurisdiction, excluding all interest, expenses and disbursements. It shall not extend, in particular, to revenue, customs or administrative matters or to the liability of the State for acts and omissions in the exercise of State authority (*acta jure imperii*).

2. This Regulation shall not apply to matters concerning:

- (a) the status or legal capacity of natural persons;
- (b) rights in property arising out of a matrimonial relationship or out of a relationship deemed by the law applicable to such relationship to have comparable effects to marriage;
- (c) maintenance obligations arising from a family relationship, parentage, marriage or affinity;
- (d) wills and succession, including maintenance obligations arising by reason of death;

(e) bankruptcy, proceedings relating to the winding-up of insolvent companies or other legal persons, judicial arrangements, compositions and analogous proceedings;

(f) social security;

(g) arbitration;

(h) employment law;

(i) tenancies of immovable property, with the exception of actions on monetary claims; or

(j) violations of privacy and of rights relating to personality, including defamation<sup>1</sup>.

3. In this Regulation, the term 'Member State' shall mean Member States with the exception of Denmark.<sup>2</sup>

### **Стаття 2. Сфера застосування**

1. Ці Правила застосовуються в цивільних та комерційних справах транскордонного характеру, незалежно від суду або уповноваженого органу, в яких розмір позовних вимог не перевищує 2000 євро на той час, коли стандартну форму заяви прийнято до суду або уповноваженого органу, який компетентний її розглядати, виключаючи всі відсотки, витрати і виплати. Вони не поширюються, зокрема, на справи про доходи, митні або адміністративні справи або щодо відповідальності держави за дії і бездіяльність органів державної влади (*acta jure imperii*).

2. Ці Правила не поширюються на справи про:

(a) статус або правоздатність фізичних осіб;

(b) право власності, що впливає зі шлюбних відносин, зобов'язань з утримання, заповітів і правонаступництва;

(c) банкрутство, процедури, пов'язані з визнання неспроможності компаній або інших юридичних осіб та аналогічних процедур;

(d) соціальне забезпечення;

---

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

<sup>2</sup> Ibid.

- (е) арбітраж;
- (f) трудові відносини;
- (g) утримання нерухомого майна, за винятком дій за грошовими вимогами; або
- (h) порушення недоторканності приватного життя і прав особи, що включає наклеп.

3. У цих Правилах термін «держава-член» означає будь-яку державу-член, за винятком Данії.

1. Ці Правила мають застосовуватися до цивільних і комерційних справ транскордонного характеру, визначених у статті 3, будь-яким судом або уповноваженим органом, в яких розмір позовних вимог не перевищує межу в 5 000 євро на час отримання судом заяви встановленої форми, не включаючи процентів, витрат та видатків. Вони не поширюються, зокрема, на справи про доходи, митні або адміністративні справи або щодо відповідальності держави за дії й бездіяльність органів державної влади (*acta jure imperii*).

2. Ці Правила не поширюються на справи про:

- (a) статус або правоздатність фізичних осіб;
- (b) право власності, що випливає зі шлюбних відносин або з відносин, які визнаються законом як такі, що мають наслідки, аналогічні шлюбним;
- (c) аліментні зобов'язання, що випливають із сімейних відносин, батьківства чи материнства, шлюбу чи спорідненості;
- (d) заповіт і спадкування, включаючи зобов'язання з технічного обслуговування, що виникають у зв'язку зі смертю;
- (e) банкрутство, процедури, пов'язані з визнанням неспроможності компаній або інших юридичних осіб, судових механізмів, структур та аналогічних процедур;
- (f) соціальне забезпечення;
- (g) арбітраж;
- (h) трудові відносини;
- (i) утримання нерухомого майна, за винятком дій за грошовими вимогами; або
- (j) порушення недоторканності приватного життя і прав, що стосуються особи, що включає наклеп.

3. У цих Правилах термін «держава-член» означає будь-яку державу-член, за винятком Данії.

### Коментар

У Регламенті № 861/2007 запроваджується спрощений порядок вирішення дрібних спорів, який застосовується в цивільних і комерційних справах незалежно від характеру суду або уповноваженого органу. Однак водночас визначено низку справ, у яких застосування такої спрощеної процедури не дозволяється. Так, у порядку ESCP не можуть розглядатися справи з приводу статусу або правоздатності фізичних осіб, режиму майнових відносин подружжя, аліментних зобов'язань (застосовується, наприклад, Регламент (EC) № 4/2009 від 18 грудня 2008 р. про юрисдикцію, застосовуване право, визнання та виконання рішень і співробітництво у справах про стягнення аліментів<sup>1</sup>); банкрутство (застосовується Регламент (EU) № 2015/848 від 20 травня 2015 р. про процедури банкрутства<sup>2</sup>) тощо. Актуальним є наразі питання про можливість розгляду в порядку ESCP трудових спорів.

Більшість із цих справ належать до так званих *acta jure imperii*, і вони виключені з огляду на те, що деякі держави-члени мають спеціальні процедури або навіть спеціальні суди для цих випадків<sup>3</sup>.

Важливе значення має характер спору, який може розглядатися в порядку процедури ESCP. У коментованій статті закріплено положення, за яким процедура застосовується в цивільних і комерційних справах, які містять грошову або негрошову вимогу, що істотно відрізняє її від процедури ЕОР, яка застосовується тільки до справ, що містять

<sup>1</sup> Council Regulation (EC) No 4/2009 of 18 December 2008 on jurisdiction, applicable law, recognition and enforcement of decisions and cooperation in matters relating to maintenance obligations [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32009R0004>.

<sup>2</sup> Regulation (EU) 2015/848 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on insolvency proceedings (Recast Insolvency Regulation) [Electronic resource]. — Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.141.01.0019.01.ENG](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.141.01.0019.01.ENG).

<sup>3</sup> Kramer X. E. A Major Step in the Harmonization of Procedural Law in Europe: the European Small Claims Procedure Accomplishments. New Features and Some Fundamental Questions of European Harmonization / A. W. Jongbloed (ed.) // The XIII World Congress of Procedural Law: The Belgian and Dutch Reports. — Antwerpen : Intersentia, 2008. — Pp. 253–283.



грошові вимоги. Таким чином, оскільки негрошові вимоги можуть бути предметом позову за ESCP, позивач може вимагати запобігти правопорушенню, наприклад пошкодженню майна, або забезпечити належне виконання зобов'язань, таких як доставка товарів, при цьому визначивши грошовий еквівалент своєї вимоги, який підпадає під рамки процедури ESCP.

Питання про те, як визначається сума позову, який доцільно розглядати у спрощеній процедурі, поринає в кількісні розрахунки вартості проведення судового розгляду справи. Спершу в коментованій статті було зазначено, що процедура розгляду дрібних спорів застосовується в цивільних і комерційних справах незалежно від характеру суду або уповноваженого органу, в яких загальна вартість грошової або негрошової вимоги, не враховуючи відсотків і витрат, не перевищує 2000 євро.

Таке обмеження покликане забезпечити раціональний порядок розгляду справи, який є співрозмірним з можливими витратами для її учасників, незалежно від того, грошовий чи негрошовий характер має предмет спору, оскільки середні витрати на процедури ESCP становлять приблизно 1750 євро, тоді як у разі розгляду цих вимог у звичайних процедурах середня вартість розгляду справи оцінюється у 2800 євро, а середня тривалість розгляду — в один рік.

У подальшому Комісією було запропоновано підвищити до 10 000 євро межу віднесення спору до дрібного, зважаючи на позитивний вплив прискорення судових розглядів і скорочення витрат, які є пропорційними з урахуванням середньої кількості спорів<sup>1</sup>. Передусім, йшлося про комерційні спори, — зокрема, організації, що представляють споживачів та бізнес в ЄС, висловилися на підтримку

<sup>1</sup> Commission Staff Working Document Impact Assessment Accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EC) No. 861/2007 of the European Parliament and of the Council establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1421775797117&uri=CELEX:52013SC0459>.

підвищення межі розміру позову й запровадження спрощених процедур, які дають змогу скоротити витрати та зменшити тривалість судового розгляду.

Упродовж реформи, що відбулася у 2015 р., межу віднесення спору до дрібного було збільшено до 5000 євро. Це має надзвичайно важливе значення для вдосконалення системи судового захисту прав, оскільки дозволяє встановити розумні межі витрат на розгляд справи. Доволі часто судами розглядаються справи на невеликі суми, які, проте, мають важливе значення для заявника, отже, це сприятиме забезпеченню ідеї доступності судового захисту, при збереженні гарантій справедливого судового розгляду, які не можуть бути обмежені навіть у спрощеному провадженні.

Щодо частини 3 коментованої статті див. коментар до статті 2 Регламенту № 1896/2006.

### **Article 3. Cross-border cases**

1. For the purposes of this Regulation, a cross-border case is one in which at least one of the parties is domiciled or habitually resident in a Member State other than the Member State of the court or tribunal seised.

2. Domicile shall be determined in accordance with Articles 59 and 60 of Regulation (EC) No. 44/2001.

2. Domicile shall be determined in accordance with Articles 62 and 63 of Regulation (EU) No. 1215/2012 of the European Parliament and of the Council<sup>1</sup>.

3. The relevant moment for determining whether there is a cross-border case is the date on which the claim form is received by the court or tribunal with jurisdiction.

3. The relevant moment for determining whether a case is a cross-border case is the date on which the claim form is received by the court or tribunal with jurisdiction<sup>2</sup>.

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

<sup>2</sup> Ibid.

### **Стаття 3. Транскордонні справи**

1. Для цілей цих Правил справи транскордонного характеру визначено як такі, в яких принаймні одна зі сторін доміцільована або постійно проживає в іншій державі-члені, ніж держава — член суду або уповноваженого органу, який розглядає справу.

2. Доміциль визначається відповідно до вимог статей 59 та 60 Регламенту (ЄС) № 44/2001.

2. Доміциль визначається відповідно до вимог статей 62 та 63 Регламенту (ЄУ) № 1215/2012 Європейського парламенту та Ради.

3. Моментом, коли з'ясовується, чи є справа транскордонною, є день, коли заяву встановленої форми отримує компетентний суд або уповноважений орган.

3. Те, чи має справа транскордонний характер, з'ясовується в день, коли заяву встановленої форми отримує компетентний суд або уповноважений орган.

### **Коментар**

У частині 1 коментованої статті йдеться про визначення характеру спору, що може розглядатися в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів. За загальним положенням для цього застосовується суб'єктний критерій, так само, як і для процедури видачі Європейського судового наказу, — одна зі сторін спору не є жителем тієї держави-члена, де знаходиться суд, що розглядає справу.

У частині 2 коментованої статті визначено поняття «доміциля» з посиланням на Регламент (ЄС) № 44/2001 від 22 грудня 2000 р., який у результаті реформ було замінено Регламентом (ЄУ) № 1215/2012 про юрисдикцію, визнання і виконання судових рішень у цивільних і комерційних справах від 12 грудня 2012 р.<sup>1</sup>

<sup>1</sup> Regulation (EU) No. 1215/2012 of the European Parliament and the Council on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters of 12 December 2012 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32012R1215>.

Згідно з положеннями Регламенту № 2015/2421, до частини 2 коментованої статті було внесено зміни і доміциль визначається відповідно до положень Регламенту № 1215/2012. Статтями 4—6 цього Регламенту врегульовано питання підсудності особи суду держави-члена свого доміциля, а також особи, яка не є громадянином держави-члена, в якому вона проживає, яка має дотримуватися правил цієї держави-члена. Особа може бути притягнена до суду в іншій державі-члені тільки у визначених цим Регламентом випадках (спеціальна юрисдикція). Якщо відповідач не доміцильований у державі-члені, він підпадає під дію закону держави-члена суду.

Виходячи з положень коментованої статті, жителі держав — не членів ЄС мають також право брати участь в ESCP. Так, виходячи з визначення «транскордонних спорів» і правил юрисдикції, позивач, що проживає або зазвичай проживає в державі — не члені ЄС, може скористатися ESCP проти відповідача, який проживає або постійно проживає на території ЄС, якщо відповідач проживає або звичайно проживає в іншій державі-члені, ніж компетентний суд.

Крім того, якщо позивач проживає або звичайно проживає в державі — члені ЄС, яка не є державою компетентного суду, він може подати заяву в рамках ESCP проти відповідача, який не є резидентом або постійно проживає за межами ЄС<sup>1</sup>.

Таким чином, громадяни України є потенційними учасниками процедур спрощеного вирішення транскордонних спорів, як і всі інші громадяни держав — не членів ЄС.

У частині 3 коментованої статті йдеться про момент, коли визначається характер спору. Зміни торкнулися цієї частини статті тільки редакційно. Якщо спершу

<sup>1</sup> Commission Staff Working Document Impact Assessment Accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EC) No. 861/2007 of the European Parliament and of the Council establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1421775797117&uri=CELEX:52013SC0459>.

йшлося «про визначення, чи є справа транскордонною» (*for determining whether there is a cross-border case*), зі змінами — для визначення, яка справа має транскордонний характер (*for determining whether a case is a cross-border case*).

## CHAPTER II THE EUROPEAN SMALL CLAIMS PROCEDURE

### ГЛАВА II ЄВРОПЕЙСЬКА ПРОЦЕДУРА ВИРІШЕННЯ ДРІБНИХ СПОРІВ

#### *Article 4. Commencement of the Procedure*

1. The claimant shall commence the European Small Claims Procedure by filling in standard claim Form A, as set out in Annex I, and lodging it with the court or tribunal with jurisdiction directly, by post or by any other means of communication, such as fax or e-mail, acceptable to the Member State in which the procedure is commenced. The claim form shall include a description of evidence supporting the claim and be accompanied, where appropriate, by any relevant supporting documents.

2. Member States shall inform the Commission which means of communication are acceptable to them. The Commission shall make such information publicly available.

3. Where a claim is outside the scope of this Regulation, the court or tribunal shall inform the claimant to that effect. Unless the claimant withdraws the claim, the court or tribunal shall proceed with it in accordance with the relevant procedural law applicable in the Member State in which the procedure is conducted.

4. Where the court or tribunal considers the information provided by the claimant to be inadequate or insufficiently clear or if the claim

form is not filled in properly, it shall, unless the claim appears to be clearly unfounded or the application inadmissible, give the claimant the opportunity to complete or rectify the claim form or to supply supplementary information or documents or to withdraw the claim, within such period as it specifies. The court or tribunal shall use standard Form B, as set out in Annex II, for this purpose.

Where the claim appears to be clearly unfounded or the application inadmissible or where the claimant fails to complete or rectify the claim form within the time specified, the application shall be dismissed.

The court or tribunal shall inform the claimant of such dismissal and whether an appeal is available against such dismissal<sup>1</sup> (inserted).

5. Member States shall ensure that the claim form is available at all courts and tribunals at which the European Small Claims Procedure can be commenced.

5. Member States shall ensure that the standard claim Form A is available at all courts and tribunals before which the European Small Claims Procedure can be commenced, and that it is accessible through relevant national websites<sup>2</sup>.

#### **Стаття 4. Початок процедури**

1. Заявник ініціює Європейську процедуру вирішення дрібних спорів, заповнюючи заяву у стандартній формі А (Додаток І), і подає її до суду або уповноваженого органу, до компетенції якого належить її розгляд, особисто, поштою або іншим способом зв'язку (факс або e-mail), який прийнятний у державі-члені, в якій розпочинається зазначена процедура. Заява має містити опис доказів, якими обґрунтовані вимоги, і супроводжується, у разі потреби, відповідними документами.

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

<sup>2</sup> Ibid.

2. Держави-члени повинні інформувати Комісію, які способи зв'язку прийнятні. Комісія має зробити таку інформацію доступною та відкритою.

3. Якщо вимога не входить до сфери застосування цих Правил, суд або уповноважений орган повинен повідомити заявника про це. Якщо заявник не відкликає свою заяву, суд або уповноважений орган повинен діяти відповідно до процесуального законодавства держави-члена, в якій проводиться процедура.

4. Якщо суд або уповноважений орган з'ясує, що інформація, надана заявником, є невідповідною або недостатньо обґрунтованою або якщо стандартна форма заяви заповнена неналежно, суд повинен, окрім випадків, коли вимога здається явно необґрунтованою або неприйнятною, надати заявникові можливість доповнити або уточнити заяву, або надати додаткову інформацію чи документи, або відкликати заяву впродовж визначеного строку. Суд або уповноважений орган повинен для цього використовувати стандартну форму В, наведену в Додатку II.

Якщо вимога виявляється необґрунтованою чи неприйнятною або в разі, якщо заявник не доповнив або не уточнив свої вимоги впродовж встановленого строку, заяву має бути відхилено.

Суд або уповноважений орган повинні проінформувати заявника про відхилення заяви та про те, чи може бути оскаржено таке рішення.

5. Держави-члени повинні гарантувати, що форма заяви є доступною у всіх судах і органах, в яких може бути розпочата Європейська процедура вирішення дрібних спорів.

5. Держави-члени повинні гарантувати, що стандартна форма заяви (форма А) є доступною у всіх судах та уповноважених органах, в яких може бути розпочато Європейську процедуру вирішення дрібних спорів, і також на відповідних національних веб-сайтах.

### **Коментар**

Як і будь-який розгляд цивільної справи судом, усі процесуальні дії суду й учасників процесу регламентовані законодавством та здійснюються на відповідних стадіях, які об'єднані конкретною метою. Так, на першій стадії Європейської

процедури вирішення дрібних спорів з'ясовується питання про наявність підстав для відкриття провадження і початку процедури, а також здійснюється повідомлення відповідача про заявлені проти нього вимоги для організації ним свого захисту.

На цій стадії заявник звертається до суду, який визначає відповідність вимог і розпочинає процедуру ESCP. Так, щоб подати позов у порядку ESCP, позивач заповнює стандартну форму заявки (форма А), надаючи детальну інформацію про суть вимог, стягувану суму тощо, і подає її до компетентного суду за допомогою засобів зв'язку, прийнятих для судової системи держави – члена ЄС.

Суд за результатами перевірки поданої заяви має право вчинити одну з таких процесуальних дій:

1) повідомити заявника, якщо вимога виходить за рамки Регламенту № 861/2007; і якщо вимога не може розглядатися за його положеннями, суд повинен застосувати правила чинного національного процесуального законодавства своєї країни. Це означає, що подана заява має розглядатися за положеннями позовного (спірного) провадження цивільного судочинства держави-члена, в якій знаходиться суд, до якого подано таку заяву, якщо заявник її не відкликає;

2) надіслати заявникові форму В (Додаток II) з проханням про її надання, якщо заявник не надав достатньої інформації. Позов буде відхилено, якщо позивач не виправив зауваження в зазначений строк або якщо позов є явно необґрунтованим чи неприйнятним (явна необґрунтованість або неприйнятність позову визначається на підставі положень національного процесуального законодавства держави-члена компетентного суду);

3) відхилити заяву, якщо вимога є необґрунтованою або неприйнятною або в разі, якщо заявник не доповнив або не уточнив свої вимоги впродовж встановленого строку.

Важливе значення має закріплений у коментованій статті обов'язок держав-членів гарантувати, що стандартна форма заявки (форма А) є доступною у всіх судах та органах, в яких може бути розпочата Європейська процедура вирішення дрібних спорів, і має бути доступною на відповідних національних веб-сайтах.



**Article 5. Conduct of the Procedure**

1. The European Small Claims Procedure shall be a written procedure.

1a. The court or tribunal shall hold an oral hearing if it considers this to be necessary or if a party so requests. The court or tribunal may refuse such a request if it considers that with regard to the circumstances of the case, an oral hearing is obviously not necessary for the fair conduct of the proceedings. The reasons for refusal shall be given in writing. The refusal may not be contested separately.

2. After receiving the properly filled in claim form, the court or tribunal shall fill in Part I of the standard answer Form C, as set out in Annex III.

A copy of the claim form, and, where applicable, of the supporting documents, together with the answer form thus filled in, shall be served on the defendant in accordance with Article 13. These documents shall be dispatched within 14 days of receiving the properly filled in claim form.

3. The defendant shall submit his response within 30 days of service of the claim form and answer form, by filling in Part II of standard answer Form C, accompanied, where appropriate, by any relevant supporting documents, and returning it to the court or tribunal, or in any other appropriate way not using the answer form.

4. Within 14 days of receipt of the response from the defendant, the court or tribunal shall dispatch a copy thereof, together with any relevant supporting documents to the claimant.

5. If, in his response, the defendant claims that the value of a non-monetary claim exceeds the limit set out in Article 2(1), the court or tribunal shall decide within 30 days of dispatching the response to the claimant, whether the claim is within the scope of this Regulation. Such decision may not be contested separately.

6. Any counterclaim, to be submitted using standard Form A, and any relevant supporting documents shall be served on the claimant in accordance with Article 13. Those documents shall be dispatched within 14 days of receipt.

The claimant shall have 30 days from service to respond to any counterclaim.

7. If the counterclaim exceeds the limit set out in Article 2(1), the claim and counterclaim shall not proceed in the European Small Claims Procedure but shall be dealt with in accordance with

the relevant procedural law applicable in the Member State in which the procedure is conducted.

Articles 2 and 4 as well as paragraphs 3, 4 and 5 of this Article shall apply, *mutatis mutandis*, to counterclaims.

### **Стаття 5. Проведення процедури**

1. Європейська процедура вирішення дрібних спорів має бути письмовою. Суд або уповноважений орган повинен провести судові засідання (в усній формі), якщо вважатиме це за необхідне або за клопотанням сторін. Суд або уповноважений орган може відмовити в задоволенні такого клопотання, якщо вважатиме, що з урахуванням обставин справи судові засідання (усно), очевидно, не є необхідним для справедливого розгляду справи. Причини відмови мають бути зазначені письмово. Таку відмову не може бути оскаржено окремо від рішення суду.

2. Після отримання правильно заповненої форми заяви суд або уповноважений орган повинен заповнити частину I стандартної відповіді форми С, викладеної в Додатку III. Копію форми заяви, де це необхідно, копії доданих документів разом з відповіддю у встановленій формі має бути надіслано відповідачеві згідно зі статтею 13. Ці документи має бути відправлено впродовж 14 днів після отримання правильно заповненої форми заяви.

3. Відповідач повинен надати свою відповідь упродовж 30 днів після отримання форми заяви і форми відповіді, заповнивши частину II стандартної відповіді форми С, додавши, у разі необхідності, підтверджувальні документи і повернувши її суду або уповноваженому органу, або в будь-який інший спосіб, не використовуючи запропоновану для відповіді форму.

4. Упродовж 14 днів з моменту отримання відповіді від відповідача суд або уповноважений орган повинні направити її копію з підтверджувальними документами заявнику.

5. Якщо у своїй відповіді відповідач стверджує, що вартість негрошових вимог перевищує межу, встановлену в частині I статті 2, то суд або уповноважений орган упродовж 30 днів з моменту відправлення відповіді заявнику повинен з'ясувати, чи відповідає його заява вимогам цих Правил. Таке рішення не може бути оскаржено окремо від рішення суду.

6. Будь-який зустрічний позов має бути заявлений за допомогою використання форми А; будь-які відповідні підтверджувальні документи має бути надіслано заявникові відповідно до статті 13. Ці документи має бути відправлено впродовж 14 днів після отримання.

Заявник повинен мати 30 днів з моменту їх одержання для відповіді на будь-який зустрічний позов.

7. Якщо зустрічний позов перевищує межу, визначену в частині 1 статті 2, позов та зустрічний позов не повинні розглядатися в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів, але можуть розглядатися відповідно до чинного процесуального законодавства, що застосовується в державі-члені, де процедура розпочиналася.

Статті 2 та 4, а також пункти 3, 4 та 5 цієї статті мають застосовуватися з відповідними змінами до зустрічних позовів.

### **Коментар**

У коментованій статті йдеться про другу стадію Європейської процедури вирішення дрібних спорів, яку можна назвати підготовкою до судового розгляду. Суд переходить до неї, отримавши заяву встановленої форми, після цього готує стандартну форму для відповідача (форма С, Додаток III), яку разом з копією позову й підтверджувальними документами впродовж 14 днів надсилає відповідачу поштою із зазначенням дати підтвердження.

Відповідач має право заперечити протягом 30 днів з дати вручення документів, а суд упродовж 14 днів з моменту отримання заперечень повинен направити їх копію з підтверджувальними документами заявнику.

Зустрічний позов, поданий відповідачем за допомогою форми А, надсилається позивачу так само, як первісний позов — відповідачу. Якщо сума зустрічного позову перевищує 2 000 євро (після 14 липня 2017 р. — 5 000 євро) або сума обох позовів більша, ніж визначена цими Правилами, справа буде розглядатися за відповідним процесуальним законодавством держави — члена компетентного суду, а не згідно з порядком ESCP.

До строків подання зустрічного позову ставляться такі самі вимоги: документи суд має відправити заявникові

впродовж 14 днів після їх отримання, заявник повинен мати 30 днів з моменту їх отримання для відповіді.

Незважаючи на те, що Європейська процедура вирішення дрібних спорів має бути письмовою, упродовж судового розгляду справи суд за клопотанням сторін або з власної ініціативи може призначити судові засідання (див. детальніше коментар до статті 8).

### **Article 6. Languages**

1. The claim form, the response, any counterclaim, any response to a counterclaim and any description of relevant supporting documents shall be submitted in the language or one of the languages of the court or tribunal.

2. If any other document received by the court or tribunal is not in the language in which the proceedings are conducted, the court or tribunal may require a translation of that document only if the translation appears to be necessary for giving the judgment.

3. Where a party has refused to accept a document because it is not in either of the following languages:

(a) the official language of the Member State addressed, or, if there are several official languages in that Member State, the official language or one of the official languages of the place where service is to be effected or to where the document is to be dispatched; or

(b) a language which the addressee understands,

the court or tribunal shall so inform the other party with a view to that party providing a translation of the document.

### **Стаття 6. Мови**

1. Форма заяви, відповіді, будь-якого зустрічного позову, будь-якої відповіді на зустрічний позов і будь-який опис відповідних підтверджувальних документів мають подаватися мовою або однією з мов, що прийняті судом або уповноваженим органом.

2. Якщо будь-який інший документ отриманий судом або уповноваженим органом не тією мовою, якою розпочиналася процедура, суд або уповноважений орган може просити перекласти цей документ, тільки якщо такий переклад є необхідним для ухвалення рішення.

3. Якщо сторона відмовляється прийняти документ тому, що він викладений іншою мовою, ніж такі:

(a) офіційна мова держави-члена адресата або, якщо існує кілька офіційних мов, офіційна мова або одна з офіційних мов місця, де отримано повідомлення або того, куди документ потрібно було відправити; або

(b) мова, яку розуміє адресат,

суд або уповноважений орган повинні ознайомити іншу сторону з позицією сторони, яка забезпечує переклад документа.

### **Коментар**

Важливе значення для забезпечення доступності та ефективності правосуддя в транскордонних справах має мова, якою готуються судові документи. Так, усі форми й заяви мають подаватися мовою або однією з мов, що прийняті судом. Суд може зажадати перекладу цього документа, тільки якщо такий переклад є необхідним для ухвалення рішення.

Сторона може відмовитися прийняти документ, тому що він викладений іншою мовою, ніж офіційна мова її держави-члена або, якщо існує кілька офіційних мов, офіційна мова або одна з офіційних мов місця, де отримано повідомлення або того, куди документ мало бути відправлено; або мовою, яку вона розуміє.

У цьому разі суд або уповноважений орган повинні ознайомити іншу сторону з висловленою позицією і дати їй можливість забезпечити переклад документа.

### **Article 7. Conclusion of the Procedure**

1. Within 30 days of receipt of the response from the defendant or the claimant within the time limits laid down in Article 5(3) or (6), the court or tribunal shall give a judgment, or:

(a) demand further details concerning the claim from the parties within a specified period of time, not exceeding 30 days;

(b) take evidence in accordance with Article 9; or

(c) summon the parties to an oral hearing to be held within 30 days of the summons.

2. The court or tribunal shall give the judgment either within 30 days of any oral hearing or after having received all information necessary for giving the judgment. The judgment shall be served on the parties in accordance with Article 13.

3. If the court or tribunal has not received an answer from the relevant party within the time limits laid down in Article 5(3) or (6), it shall give a judgment on the claim or counterclaim.

### **Стаття 7. Завершення процедури**

1. Протягом 30 днів після отримання відповіді відповідача або заявника впродовж строків, установлених у частинах 3 або 6 статті 5, суд або уповноважений орган повинні ухвалити рішення або:

(a) вимагати додаткових деталей, що стосуються заяви, від сторін упродовж встановленого строку, який не перевищує 30 днів;

(b) отримати докази відповідно до статті 9; або

(c) викликати сторони на судове засідання в усній формі і призначити його упродовж 30 днів з часу їх виклику.

2. Суд або уповноважений орган повинні ухвалити рішення або протягом 30 днів після судового засідання в усній формі, або після отримання всієї відповідної інформації, необхідної для ухвалення рішення. Рішення має бути надіслано сторонам згідно з вимогами статті 13.

3. Якщо суд або уповноважений орган не отримали відповідь від сторони впродовж встановленого в частині 3 або 6 статті 5 строку, рішення має бути ухвалено за позовом або зустрічним позовом.

### **Коментар**

Остання, третя стадія Європейської процедури вирішення дрібних спорів — це розгляд заявлених вимог і ухвалення рішення. Так, упродовж розгляду заяви, який може відбуватися в судовому засіданні або поза його межами, суд має право:

1) вимагати уточнення деталей усіх заяв і заперечень сторін;

2) отримати додаткові докази у справі (див. детальніше коментар до статті 9).

Ухвалення рішення має відбутися впродовж 30 днів після:

1) проведення судового засідання в усній формі; або

2) після отримання всієї відповідної інформації, необхідної для ухвалення рішення.

Порядок надсилання ухваленого рішення визначено в статті 13.

### **Article 8. Oral hearing**

The court or tribunal may hold an oral hearing through video conference or other communication technology if the technical means are available.

1. Where an oral hearing is considered necessary in accordance with Article 5(1a), it shall be held by making use of any appropriate distance communication technology, such as videoconference or teleconference, available to the court or tribunal, unless the use of such technology, on account of the particular circumstances of the case, is not appropriate for the fair conduct of the proceedings.

Where the person to be heard is domiciled or habitually resident in a Member State other than the Member State of the court or tribunal seised, that person's attendance at an oral hearing by way of videoconference, teleconference or other appropriate distance communication technology shall be arranged by making use of the procedures provided for in Council Regulation (EC) No.1206/2001<sup>1</sup>.

2. A party summoned to be physically present at an oral hearing may request the use of distance communication technology, provided that such technology is available to the court or tribunal, on the grounds that the arrangements for being physically present, in particular as regards the possible costs incurred by that party, would be disproportionate to the claim.

3. A party summoned to attend an oral hearing through distance communication technology may request to be physically present at that hearing. The standard claim Form A and the standard answer Form C, established in accordance with the procedure referred to in Article 27(2), shall provide information to the parties that the recovery of any costs incurred by a party as a result of being physically present at the oral hearing, upon request of that party, is subject to the conditions laid down in Article 16.

---

<sup>1</sup> Council Regulation (EC) No. 1206/2001 of 28/5/2001 on cooperation between the courts of the Member States in the taking of evidence in civil or commercial matters (Evidence Regulation) [Electronic resource]. – Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32001R1206>.

4. The decision of the court or tribunal on a request provided for in paragraphs 2 and 3 may not be contested separately from a challenge to the judgment itself<sup>1</sup>.

### **Стаття 8. Судове засідання (в усній формі)**

Суд або уповноважений орган може провести судове засідання в усній формі за допомогою відеоконференції або інших засобів зв'язку, якщо технічні засоби доступні.

1. Якщо проведення усного судового засідання визнано необхідним відповідно до вимог, установлених у пункті а частини 1 статті 5 цих Правил, воно має відбутися із застосуванням будь-яких засобів зв'язку на відстані, таких як відео- або телеконференції, доступних у суді або уповноваженому органі, якщо використання таких технологій, ураховуючи конкретні обставини справи, відповідає вимогам справедливого розгляду справи.

Якщо особа, яка хоче бути почутою, доміцильована або постійно проживає в іншій державі-члені, ніж держава-член суду або уповноваженого органу, що розглядає справу, ця особа може бути присутньою на судовому засіданні, що проводиться в усній формі, за допомогою відеоконференції зв'язку, телеконференції або іншого відповідного способу зв'язку на відстані, користуючись процедурами, передбаченими Регламентом (ЄС) № 1206/2001.

2. Сторона, яку суд викликав бути (особисто) присутньою на судовому засіданні, що проводиться в усній формі, може подати запит про використання засобів зв'язку на відстані, якщо застосування таких технологій є доступним у суді або уповноваженому органі, на тих підставах, що ймовірні витрати, пов'язані з її особистою присутністю, будуть (непропорційні) заявленим нею вимогам.

3. Сторона, яку суд викликав на судове засідання за допомогою дистанційних засобів зв'язку, може подати запит про можливість своєї особистої присутності на слуханні. Стандартна форма А заяви та стандартна форма С відповіді, запроваджені

---

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).



відповідно до вимог процедури, викладених у частині 2 статті 27, мають надавати інформацію сторонам про вілшкодування будь-яких витрат, понесених стороною для забезпечення своєї особистою присутності на судовому засіданні, на прохання сторони, відповідно до умов статті 16.

4. Рішення суду або уповноваженого органу щодо запиту, передбаченого частинами 2 і 3 цієї статті, не може бути оскаржене окремо від остаточного рішення суду.

### **Коментар**

Положеннями коментованої статті регламентовано порядок призначення і проведення судового засідання у справі, що розглядається за Європейською процедурою вирішення дрібних спорів. Упродовж реформи 2015 р. до неї було внесено істотні зміни та суттєво доповнено. Так, спершу вимогами коментованої статті було визначено право суду призначити і провести судові засідання за допомогою засобів комунікаційного зв'язку. Згідно зі змінами, що були внесені, запроваджується принцип пріоритетності дистанційного судового засідання. В основу цього принципу покладено необхідність забезпечення економії судових витрат сторін, пов'язаних з їхньою особистою присутністю в судовому засіданні. Так, наприклад, суд може відмовити в оплаті витрат сторони, яка виграла, якщо вони були надмірними або непропорційними із заявленими вимогами, зокрема тих, що пов'язані з її особистою участю в судовому засіданні.

Підставами призначення судового засідання можуть бути ініціатива суду, обґрунтована неможливістю ухвалити рішення, або клопотання сторін, які висловили бажання бути почутими судом.

Пріоритетним є проведення судового засідання в режимі відеоконференції або із застосуванням інших комунікаційних технологій, доступних у суді, який розглядає заяву в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів. При цьому сторона може подати до суду клопотання й вимагати проведення судового засідання із застосуванням комунікаційних технологій або за її особистої участі.

**Article 9. Taking of evidence**

1. The court or tribunal shall determine the means of taking evidence and the extent of the evidence necessary for its judgment under the rules applicable to the admissibility of evidence.

2. The court or tribunal may admit the taking of evidence through written statements of witnesses, experts or parties. It may also admit the taking of evidence through video conference or other communication technology if the technical means are available.

3. The court or tribunal may take expert evidence or oral testimony only if it is necessary for giving the judgment. In making its decision, the court or tribunal shall take costs into account.

The court or tribunal shall use the simplest and least burdensome method of taking evidence.

1. The court or tribunal shall determine the means of taking evidence, and the extent of the evidence necessary for its judgment, under the rules applicable to the admissibility of evidence. It shall use the simplest and least burden some method of taking evidence.

2. The court or tribunal may admit the taking of evidence through written statements of witnesses, experts or parties.

3. Where the taking of evidence involves a person being heard, that hearing shall be carried out in accordance with the conditions set out in Article 8.

4. The court or tribunal may take expert evidence or oral testimony only if it is not possible to give the judgment on the basis of other evidence<sup>1</sup>.

**Стаття 9. Отримання доказів**

1. Суд або уповноважений орган повинен визначити способи отримання доказів та обсяг доказів, необхідних для ухвалення рішення відповідно до правил допустимості доказів.

2. Суд або уповноважений орган може визначити, що прийнятними є такі докази, як письмові показання свідків, експертів або сторін, а також визначити порядок отримання доказів

---

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

за допомогою відеоконференції або інших засобів зв'язку, якщо такі технічні засоби доступні.

3. Суд або уповноважений орган можуть прийняти висновки експерта або усні свідчення, тільки якщо це необхідно для ухвалення рішення. При ухваленні рішення суд або орган повинні врахувати витрати.

Суд або уповноважений орган повинні використовувати найбільш простий та найменш обтяжливий спосіб отримання доказів.

1. Суд або уповноважений орган повинен визначити способи отримання та обсяг доказів, необхідний для ухвалення рішення відповідно до правил допустимості доказів. При цьому потрібно використовувати найбільш простий та найменш обтяжливий спосіб отримання доказів.

2. Суд або уповноважений орган може визначити, що прийнятними є такі докази, як письмові показання свідків, експертів або сторін.

3. Якщо доказами є показання особи, яка бажає бути почутою в суді, судове засідання має бути проведено відповідно до положень статті 8.

4. Суд або уповноважений орган можуть прийняти висновки експерта або усні показання, тільки якщо інакше не можна ухвалити рішення на підставі інших доказів.

### **Коментар**

У коментованій статті закріплено положення про надзвичайно важливий принцип цивільного процесу ЄС — принцип використання під час доказування найбільш простого та найменш обтяжливого способу отримання доказів. За допомогою такого принципу забезпечується спрощеність і доступність загальноєвропейських процедур вирішення цивільних і комерційних справ транскордонного характеру, оскільки найістотнішими перешкодами на шляху до ефективного правосуддя, що ставали на заваді належному функціонуванню спільного внутрішнього ринку ЄС, були надмірна тривалість та високі витрати на проведення судового розгляду справ, які мали транскордонний характер. І не останню роль у цьому відіграє саме порядок отримання доказів судом.

Серед доказів, що можуть бути використані сторонами на обґрунтування своїх вимог або заперечень, є такі, що не потребують значних витрат, як, наприклад, письмові докази; водночас є такі, що вимагають особистої присутності особи, яка їх надає, — показання свідка, пояснення сторін, роз'яснення експерта. Щоб уникнути зайвих ускладнень та надмірного обтяження витратами учасників транскордонного процесу, було запропоновано використовувати як докази письмові показання свідка.

Слід також додати, що вимог стосовно проведення допиту свідка або до висновків експерта тощо в цих Правилах не передбачено, тому в процесі дослідження доказів застосовуються положення національного процесуального законодавства держави-члена компетентного суду, який розглядає справу в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів.

Принцип використання під час доказування найбільш простого та найменш обтяжливого способу отримання доказів розкривається в таких важливих елементах загальноєвропейських процедур:

- за можливості суд має ухвалити рішення на підставі наявних доказів і не може вимагати усних свідчень;
- суд визначає способи отримання та обсяг доказів, необхідний для ухвалення рішення;
- у процесі доказування в разі можливості суд повинен застосовувати сучасні засоби зв'язку на відстані.

#### **Article 10. Representation of parties**

Representation by a lawyer or another legal professional shall not be mandatory.

#### **Стаття 10. Представництво сторін**

Представництво інтересів адвокатом або іншим представником юридичної професії не має бути обов'язковим.

#### **Коментар**

У коментованій статті закріплено положення, за допомогою якого забезпечується спрощеність загальноєвропейських процедур вирішення спорів. Так, у *Green Paper* про

європейський порядок примусового стягнення коштів та про заходи щодо спрощення і прискорення розгляду дрібних спорів<sup>1</sup> було зазначено, що за їх допомогою жителям ЄС забезпечується швидке й доступне правосуддя шляхом запровадження спрощених альтернативних національних процедур розгляду справ, які є одноманітними у всіх державах-членах і в усіх процесуальних діях від початку процедури до виконання рішення суду. Водночас зазначеним положенням не забороняється представництво інтересів сторін у суді.

В ЄС надання правової допомоги регулюється Директивою 2002/8/ЄС від 27 січня 2003 р. для поліпшення доступу до правосуддя в транскордонних справах шляхом встановлення мінімальних загальних правил, що стосуються юридичної допомоги для таких спорів<sup>2</sup>, до якої додають кілька уніфікованих форм для звернення за допомогою.

До відносин між державами-членами та третіми країнами застосовується Європейська конвенція від 27 січня 1977 р. про передачу заяв про правову допомогу і Додатковий протокол до Європейської угоди про передачу заяв про правову допомогу, підписаний у Москві у 2001 р. Але Директива має пріоритет над положеннями, що містяться в Конвенції 1977 р. і Додатковому протоколі.

### **Article 11. Assistance for the parties**

The Member States shall ensure that the parties can receive practical assistance in filling in the forms.

1. The Member States shall ensure that it is possible for the parties to receive both practical assistance in filling in the forms and general information on the scope of application of the European Small Claims Procedure, as well as general information as to which

<sup>1</sup> Green Paper on a European order for payment procedure and on measures to simplify and speed up small claims litigation [Electronic resource]. — Mode of access : [http://europa.eu/legislation\\_summaries/other/l33212\\_en.htm](http://europa.eu/legislation_summaries/other/l33212_en.htm).

<sup>2</sup> Council Directive 2002/8/EC of 27 January 2003 to improve access to justice in cross-border disputes by establishing minimum common rules relating to legal aid for such disputes [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32003L0008>.

courts or tribunals in the Member State concerned are competent to give a judgment in the European Small Claims Procedure. That assistance shall be provided free of charge. Nothing in this paragraph requires the Member States to provide for legal aid or for legal assistance in the form of a legal assessment of a specific case.

2. The Member States shall ensure that information on the authorities or organisations competent to give assistance in accordance with paragraph 1 is available at all courts and tribunals before which the European Small Claims Procedure can be commenced, and is accessible through relevant national websites<sup>1</sup>.

### **Стаття 11. Допомога сторонам**

Держави-члени повинні гарантувати, що сторони можуть дістати практичну допомогу під час заповнення форм.

1. Держави-члени повинні гарантувати, що обидві сторони можуть дістати практичну допомогу під час заповнення форм, а також отримати загальну інформацію про сферу застосування Європейської процедури вирішення дрібних спорів, так само як і загальну інформацію про суд або уповноважений орган, який є компетентним розглядати таку заяву й ухвалити судові рішення в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів. Така допомога має надаватися безоплатно. Положення цієї частини не зобов'язують держави-члени забезпечити надання правової допомоги або правового висновку в конкретній справі.

2. Держави-члени повинні гарантувати, що інформація про органи або організації, які компетентні надавати допомогу відповідно до частини 1 цієї статті, є доступною у всіх судах і уповноважених органах перед тим, як розпочинається Європейська процедура вирішення дрібних спорів, і також на національних веб-сайтах.

---

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

### Коментар

Коментовану статтю після проведених у 2015 р. реформ було значно розширено. Спершу її положеннями було визначено обов'язок держав-членів забезпечити надання практичної допомоги для застосування жителями ЄС загальноєвропейської процедури вирішення дрібних спорів. У результаті запропонованих змін було встановлено обов'язок держав-членів забезпечити доступ до інформації про Європейську процедуру вирішення дрібних спорів на певному рівні та у визначеній формі — за допомогою національних веб-сайтів.

Зауважимо, що ЄС докладає чималих зусиль для реалізації цього положення і розширення сфери застосування загальноєвропейських процедур. Для цього в ЄС активно розвивається так зване електронне судочинство — e-Justice, що реалізоване у формі єдиного загального порталу *European e-Justice*<sup>1</sup>, який діє з 16 липня 2010 р. (до цього — *European Judicial Network in civil and commercial matters*). За допомогою цього ресурсу ЄС реалізує кілька таких важливих задань, як забезпечення високого рівня поінформованості громадян щодо їхніх прав і надання їм доступу до широкого спектра інформації й послуг усередині судових систем, зокрема про діяльність органів судової влади, а також про правила звернення до суду, процесуальне законодавство й судові системи держав — членів ЄС та суміжні інститути (медіацію, правове представництво в суді) тощо.

На порталі e-Justice міститься *European Judicial Atlas in civil matters*<sup>2</sup>, що підтримується Європейською комісією й надає інформацію щодо судового співробітництва в цивільних справах (далі — Атлас). Атлас надає зручний доступ до інформації, що стосується судового співробітництва в цивільних справах, дозволяє визначити компетентні суди або органи, до яких можна звернутися (назви й адреси всіх

<sup>1</sup> European e-Justice Portal [Electronic resource]. — Mode of access : <https://e-justice.europa.eu/home.do?Action=home>.

<sup>2</sup> European Judicial Atlas in civil matters [Electronic resource]. — Mode of access : [https://e-justice.europa.eu/content\\_european\\_judicial\\_atlas\\_in\\_civil\\_matters-88-en.do](https://e-justice.europa.eu/content_european_judicial_atlas_in_civil_matters-88-en.do).

судів у державах-членах, які розглядають цивільні і комерційні справи (суди першої інстанції, апеляційні суди тощо) і географічних районів, в яких вони мають юрисдикцію), а також заповнити форми он-лайн, які існують для деяких із цих питань, змінити мову форми й передати форми в електронному вигляді.

Інформація Атласу стосується таких питань: 1) юридична допомога; 2) медіація (посередництво) у цивільних і комерційних справах; 3) вручення судових та позасудових документів; 4) європейські процедури (*European order for payment procedure* та *European Small Claims Procedure*); 5) прийняття доказів; 6) визнання та виконання судових рішень у цивільних і комерційних справах та Європейського виконавчого листа; 7) аліментні зобов'язання; 8) компенсація жертвам злочинів.

На сайті також розміщено кілька практичних посібників та інструкцій, які нададуть корисну допомогу при застосуванні Європейської процедури вирішення дрібних спорів, заповненні стандартних форм тощо (*A Guide for Users to the European Small Claims Procedure: A short introduction to the main practical aspects of the use of the procedure based on the Regulation, Practice guide for the application of the European Small Claims Procedure under Regulation (EC) No. 861/2007 of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 establishing a European Small Claims Procedure* та ін.)<sup>1</sup>.

## **Article 12. Remit of the court or tribunal**

1. The court or tribunal shall not require the parties to make any legal assessment of the claim.

<sup>1</sup> A Guide for Users to the European Small Claims Procedure : A short introduction to the main practical aspects of the use of the procedure based on the Regulation [Electronic resource]. — Mode of access : [https://e-justice.europa.eu/content\\_small\\_claims-42-en.do](https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-42-en.do); Practice guide for the application of the European Small Claims Procedure under Regulation (EC) No. 861/2007 of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 establishing a European Small Claims Procedure [Electronic resource]. — Mode of access : [https://e-justice.europa.eu/content\\_small\\_claims-42-en.do](https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-42-en.do).



2. If necessary, the court or tribunal shall inform the parties about procedural questions.

3. Whenever appropriate, the court or tribunal shall seek to reach a settlement between the parties.

**Стаття 12. Повноваження суду або уповноваженого органу**

1. Суд або уповноважений орган не повинен спонукати сторону до застосування будь-якої правової допомоги у процесі.

2. У разі потреби суд або уповноважений орган повинні інформувати сторони про процесуальні питання.

3. По можливості суд або уповноважений орган мають спонукати сторони до врегулювання спору шляхом досягнення згоди.

**Коментар**

У коментованій статті йдеться про особливі повноваження суду, який розглядає справу в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів. У першій частині коментованої статті суду або уповноваженому органу, який розглядає справу в порядку ESCR, заборонено спонукати сторони до застосування правової допомоги.

У другій частині коментованої статті визначено повноваження суду щодо інформування або роз'яснення сторонам процесуальних питань, які можуть виникнути в процесі розгляду справи. Суд може зробити це в межах та в порядку, передбаченому положеннями національного законодавства держави-члена. Варто наголосити, що в ЄС з повагою ставляться до права особи на інформацію про свої права та обов'язку суду сприяти роз'ясненню процесуальних питань, що виникають у сторін. Зокрема, Суд ЄС у своєму рішенні у справі «Новонтех-Зала» (*Novontech-Zala kft*) проти «Логісдата електронік та Софтвер ентвіклунг» (*Logicdata Electronic & Software Entwicklungs GmbH*), в якій представник боржника порушив 30-денний строк для надання заперечень, визначений у статті 16 Регламенту № 1896/2006, зауважив, що представник не звертався до суду із запитом щодо

строків заперечення проти виданого наказу та порядку їх обчислення<sup>1</sup>.

Третя частина коментованої статті має надзвичайно важливе значення і є відлунням диспозитивності цивільного процесу. Виходячи із сучасної концепції суду як об'єктивного іх неупередженого арбітра, який розглядає справу, на протипагу сторонам спору, які в змагальному процесі повинні довести свої вимоги і заперечення, в Європейській процедурі вирішення дрібних спорів визначено повноваження суду або уповноваженого органу спонукати сторони до самостійного врегулювання свого спору, зокрема шляхом укладення мирової угоди. У результаті проведених реформ Правила було доповнено окремою статтею, яка присвячена мировій угоді ( стаття 23а). Порядок її укладення буде регулюватися положеннями національного законодавства.

### **Article 13. Service of documents**

1. Documents shall be served by postal service attested by an acknowledgement of receipt including the date of receipt.

2. If service in accordance with paragraph 1 is not possible, service may be effected by any of the methods provided for in Articles 13 or 14 of Regulation (EC) No. 805/2004.

### **Article 13. Service of documents and other written communications**

1. The documents referred to in Article 5(2) and (6) and judgments given in accordance with Article 7 shall be served:

(a) by postal service, or

(b) by electronic means:

(i) where such means are technically available and admissible in accordance with the procedural rules of the Member State in which the European Small Claims Procedure is conducted and, if the party to be served is domiciled or habitually resident in another Member State.

---

<sup>1</sup> Order of the Court (Third Chamber) of 21 March 2013. No. vontech-Zala kft. v Logidata Electronic & Software Entwicklungs GmbH [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1434114041866&uri=CELEX:62012CO0324>.

in accordance with the procedural rules of that Member State; and

(ii) where the party to be served has expressly accepted in advance that documents may be served on him by electronic means or is, in accordance with the procedural rules of the Member State in which that party is domiciled or habitually resident, under a legal obligation to accept that specific method of service.

The service shall be attested by an acknowledgment of receipt including the date of receipt.

2. All written communications not referred to in paragraph 1 between the court or tribunal and the parties or other persons involved in the proceedings shall be carried out by electronic means attested by an acknowledgment of receipt, where such means are technically available and admissible in accordance with the procedural rules of the Member State in which the European Small Claims Procedure is conducted, provided that the party or person has accepted in advance such means of communication or is, in accordance with the procedural rules of the Member State in which that party or person is domiciled or habitually resident, under a legal obligation to accept such means of communication.

3. In addition to any other means available in accordance with the procedural rules of the Member States for expressing acceptance in advance, as required under paragraphs 1 and 2, of the use of electronic means, it shall be possible to express such acceptance by means of the standard claim Form A and the standard answer Form C.

4. If service in accordance with paragraph 1 is not possible, service may be effected by any of the methods provided for in Article 13 or 14 of Regulation (EC) No. 1896/2006.

If communication in accordance with paragraph 2 is not possible, or, on account of the particular circumstances of the case, not appropriate, any other method of communication admissible under the law of the Member State in which the European Small Claims Procedure is conducted may be used<sup>1</sup>.

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ.L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ.L:2015:341:TOC).

**Стаття 13. Вручення документів**

1. Документи мають вручатися за допомогою поштової служби, доповнюючись повідомленням про вручення із зазначенням дати.

2. Якщо вручення відповідно до частини 1 цієї статті неможливе, воно може бути здійснене будь-яким зі способів, передбачених у статтях 13 та 14 Регламенту (ЄС) № 805/2004.

**Стаття 13. Вручення документів та інших письмових повідомлень**

1. Документи, зазначені в частинах 2 та 6 статті 5, а також рішення суду, відповідно до статті 7, можуть вручатися так:

(а) поштовою службою або

(b) за допомогою електронних засобів:

(i) якщо такі засоби технічно доступні й допустимі відповідно до процесуальних правил держави-члена, в якій розпочато Європейську процедуру вирішення дрібних спорів, і якщо сторона, якій вони мають вручатися, доміцільована або постійно проживає в іншій державі-члені, відповідно до процесуальних правил тієї держави-члена;  
i

(ii) якщо сторона, якій вони мають вручатися, явно виражає свою згоду про те, що документи можуть бути вручені таким способом або якщо відповідно до процесуальних правил держави-члена, в якій вона доміцільована або постійно проживає, цей специфічний спосіб вручення документів застосовується відповідно до законодавства.

Вручення документів має підтверджуватися повідомленням про вручення із зазначенням дати.

2. Усі письмові повідомлення, не згадані в частині 1, що здійснюються між судом або уповноваженим органом та сторонами або іншими учасниками процесу, мають здійснюватися за допомогою електронних засобів зв'язку, із повідомленням про вручення, якщо такі способи технічно доступні та допустимі відповідно до процесуального законодавства держави-члена, в якій розпочато Європейську процедуру вирішення дрібних спорів, за умови, що така сторона або особа погодилася заздалегідь на такий спосіб вручення або якщо вона, відповідно до процесуального законодавства держави-члена, в якій ця сторона або особа

доміпильована або постійно проживає, за законом зобов'язана прийняти такий спосіб вручення.

3. Визнання заздалегідь, як це вимагається відповідно до частин 1 та 2, застосування електронних способів вручення документів може бути зроблено відповідно до положень процесуального законодавства, а також має бути передбачено можливість висловлення такої згоди шляхом заповнення стандартної форми А заяви та форми С відповіді.

4. Якщо вручення документів відповідно до частини 1 цієї статті неможливе, воно може бути здійснене будь-яким зі способів, передбачених у статтях 13 та 14 Регламенту (ЄС) № 1896/2006.

Якщо вручення документів відповідно до частини 2 цієї статті неможливе або внаслідок особливих обставин справи не підходить, може використовуватися будь-який інших спосіб зв'язку, допустимий відповідно до законодавства держави-члена, в якій розпочато Європейську процедуру вирішення дрібних спорів.

### **Коментар**

Див. коментар до статей 13 та 14 Регламенту (ЄС) № 1896/2006.

### **Article 14. Time limits**

1. Where the court or tribunal sets a time limit, the party concerned shall be informed of the consequences of not complying with it.

2. The court or tribunal may extend the time limits provided for in Article 4(4), Article 5(3) and (6) and Article 7(1), in exceptional circumstances, if necessary in order to safeguard the rights of the parties.

3. If, in exceptional circumstances, it is not possible for the court or tribunal to respect the time limits provided for in Article 5(2) to (6) and Article 7, it shall take the steps required by those provisions as soon as possible.

### **Стаття 14. Строки**

1. У разі встановлення судом або вповноваженим органом строків сторони мають бути проінформовані про наслідки їх недотримання.

2. Суд або уповноважений орган можуть продовжувати строки, встановлені для вчинення процесуальних дій, передбачених частиною 4 статті 4, частинами 3 і 6 статті 5, а також частиною 1 статті 7, у виняткових випадках задля забезпечення захисту прав сторін.

3. У виняткових випадках, якщо суд або уповноважений орган не може дотриматися строків, встановлених частинами 2 та 6 статті 5, а також статтею 7, він повинен вчинити необхідні дії настільки швидко, наскільки це можливо.

### **Коментар**

Згідно з положеннями коментованої статті, суд або уповноважений орган мають право продовжувати строки здійснення процесуальних дій, які встановлені законом. Це строки, встановлені для таких процесуальних дій:

1) підготовки відповіді відповідачем упродовж 30 днів після отримання форми заяви і форми відповіді та повернення її суду або уповноваженому органу (частина 3 статті 5);

2) відправлення зустрічного позову заявнику впродовж 14 днів після його отримання судом (частина 6 статті 5);

3) ухвалення судом рішення впродовж 30 днів після отримання відповіді відповідача або заявника впродовж сто років, установлених у частинах 3 або 6 статті 5 (частина 1 статті 7).

Судом встановлюються і можуть бути продовжені строки, визначені у:

1) частина 4 статті 4 (надання заявнику можливості доповнити або уточнити заяву, або надати додаткову інформацію чи документи, або відкликати заяву, якщо суд або уповноважений орган з'ясує, що інформація, надана заявником, є неприйнятною або недостатньо обґрунтованою або якщо стандартна форма заяви заповнена неналежно);

2) частина 2 статті 5 (надіслання відповідачеві впродовж 14 днів після її отримання правильно заповненої форми заяви, а також, у разі необхідності, копій доданих документів, разом з відповіддю у встановленій формі);

3) частина 6 статті 5 (надіслання заявникові зустрічного позову та доданих до нього документів упродовж 14 днів з моменту їх отримання).

Продовження процесуальних строків можливе тільки у виняткових випадках задля забезпечення захисту прав сторін.

У разі неможливості здійснити передбачені Правилами дії в установлені строки суд повинен діяти настільки швидко, наскільки це можливо.

За даними останнього звіту Комісії, строки розгляду заяви в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів у деяких державах-членах тривають від 3 до 8 місяців: у Болгарії — 6 місяців; Естонії — 4 місяці; Фінляндії — 3 місяці; Франції — 4,6 місяця; на Мальті — 6 місяців; у Польщі — 6,3 місяця; Словаччині — 3 місяці; Словенії — 4,3 місяця; Іспанії — 8,2 місяця; Німеччині — 3,4–5,3 місяця. Отже, у середньому — близько 5 місяців (до прийняття Правил — 2 роки і 5 місяців)<sup>1</sup>.

Окрім іншого, варто зауважити, що строки розгляду справ у порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів не тривалі, порівняно зі строками розгляду справ за загальними правилами, передбаченими національним законодавством. Так, за даними *EU Justice Scoreboard 2015 р.*, своєчасність і результативність розгляду справ у різних державах-членах істотно різняться: час, необхідний для вирішення цивільних, комерційних, адміністративних та інших справ (в суді, тобто час, необхідний суду для ухвалення рішення в першій інстанції), — від менш ніж 100 днів у таких країнах, як Данія, Естонія, Литва, Польща, Австрія, Болгарія, Нідерланди, Фінляндія, до близько 400 днів в Італії, на Кіпрі, у Греції, на Мальті та в Португалії<sup>2</sup>.

<sup>1</sup> Report from the Commission to the European Parliament, the Council and the European economic and social Committee on the application of Regulation (EC) 861/2007 of the European Parliament and of the Council establishing a European Small Claims Procedure [Electronic resource]. — Mode of access : <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2015/EN/1-2015-495-EN-F1-1.PDF>.

<sup>2</sup> Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions The 2015 EU Justice Scoreboard [Electronic resource]. — Mode of access : [http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/files/justice\\_scoreboard\\_2015\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/files/justice_scoreboard_2015_en.pdf).

**Article 15. Enforceability of the judgment**

1. The judgment shall be enforceable notwithstanding any possible appeal. The provision of a security shall not be required.

2. Article 23 shall also apply in the event that the judgment is to be enforced in the Member State where the judgment was given.

**Стаття 15. Приведення рішення до виконання**

1. Рішення має бути визнаним, незважаючи на будь-яке можливе оскарження. При цьому не повинні запитуватися забезпечувальні заходи.

2. Стаття 23 має застосовуватися також тоді, коли судове рішення виконується в державі-члені, в якій його було ухвалено.

**Коментар**

Про скасування екзекватури див. детальніше коментар до статті 19 Регламенту № 1896/2006.

Згідно з даними Комісії, у правозастосовчій практиці немає ніяких проблем, пов'язаних зі скасуванням екзекватури. Проте, існують деякі проблеми щодо виконання рішень, наприклад необхідність перекладу, оскільки тільки деякі держави-члени приймають форму D, заповнену англійською мовою, а також відсутність інформації про процедури виконання судових рішень або контактних даних виконавчої служби в різних державах-членах. Це потребує додаткових витрат на виконання від сторони, яка за ним звертається. Витрати на переклад, як правило, стягуються, незважаючи на те, що більша частина інформації вже доступна всіма офіційними мовами і тільки поле 4 форми D містить текст, який потрібно перекласти<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Report from the Commission to the European Parliament, the Council and the European economic and social Committee on the application of Regulation (EC) 861/2007 of the European Parliament and of the Council establishing a European Small Claims Procedure [Electronic resource]. – Mode of access : <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2015/EN/1-2015-495-EN-F1-1.PDF>.



**Article 15a. Court fees and methods of payment (inserted)**<sup>1</sup>

1. The court fees charged in a Member State for the European Small Claims Procedure shall not be disproportionate and shall not be higher than the court fees charged for national simplified court procedures in that Member State.

2. The Member States shall ensure that the parties can pay the court fees by means of distance payment methods which allow the parties to make the payment also from a Member State other than the Member State in which the court or tribunal is situated, by offering at least one of the following methods of payment:

(a) bank transfer:

(b) credit or debit card payment: or

(c) direct debit from the claimants's bank account.

**Стаття 15а. Судові витрати і способи оплати (додано)**

1. Судові витрати, що стягуються в державі-члені для розгляду справи в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів, не повинні бути непропорційними і не мають перевищувати судових витрат, які стягуються в національних спрощених процедурах у цій державі-члені.

2. Держави-члени повинні гарантувати, що сторони можуть оплатити судові витрати за допомогою способів дистанційного платежу, які дозволяють сторонам злізснити оплату також з іншої держави-члена, ніж та, в якій суд розглядає справу, пропонуючи один з таких способів оплати:

(a) банківський переказ:

(b) кредитна або дебетова картка: або

(c) прямий переказ з банківського рахунку заявника.

**Коментар**

Див. коментар до статті 16.

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

### **Article 16. Costs**

The unsuccessful party shall bear the costs of the proceedings. However, the court or tribunal shall not award costs to the successful party to the extent that they were unnecessarily incurred or are disproportionate to the claim.

### **Стаття 16. Витрати**

Сторона, що програла, має понести витрати на ведення справи. Проте, суд або уповноважений орган не повинен присудити оплати витрат сторони, яка виграла, якщо вони були надмірними або непропорційними до заявлених вимог.

### **Коментар**

У коментованих статтях 15а та 16 цих Правил закріплено ще один важливий принцип цивільного процесу ЄС — принцип пропорційності судових витрат, понесених сторонами на проведення судового розгляду. Завдяки цьому принципу забезпечується спрощеність і доступність загальноєвропейських процедур вирішення цивільних і комерційних справ транскордонного характеру.

Як ми вже зазначали, істотними перешкодами на шляху до ефективного правосуддя й належного функціонування внутрішнього ринку ЄС були надмірна тривалість та високі витрати на проведення судового розгляду справи, яка мала транскордонний характер. З огляду на це, Правилами передбачено обмеження судових витрат в Європейській процедурі вирішення дрібних спорів.

Серед судових витрат можна виділити такі види:

- витрати на представництво та допомогу в розгляді справи (статті 10, 11). Слід зауважити, що Комісією підготовлено величезну кількість практичних довідників і керівних вказівок щодо застосування цих Правил. Водночас представництво при розгляді справи в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів не вимагається, що теж істотно знижує витрати у справі;
- судові збори та інші витрати, що стягуються державою-членом суду або уповноваженого органу. Відповідно до принципу пропорційності судових витрат, ці витрати не можуть перевищувати таких, що встановлені для

спрощених процедур, які застосовуються у відповідній державі-члені;

- особиста явка до судового засідання, яке проводиться в усній формі (стаття 8);
- витрати на отримання та подання до суду доказів та вручення документів (стаття 9), а також виклики сторін та надсилання їм інформації (стаття 13).

Для уникнення зайвих витрат, пов'язаних з розглядом справи, у статті 16 передбачено обов'язок держав-членів прийняти один із запропонованих дистанційних способів такої оплати.

Слід також додати, що вимог про порядок визначення та сплати судових витрат у цих Правилах не передбачено, тому для цього застосовуються положення національного процесуального законодавства держави-члена компетентного суду, який розглядає справу в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів.

Потрібно зауважити, що непропорційні судові витрати є істотною перешкодою для застосування Європейської процедури вирішення дрібних спорів у деяких державах-членах. Такі витрати оплачуються наперед заявником, тому можуть здійснити на нього стримуючий вплив. Більшість осіб, які вважають свої права порушеними, не прагнуть судового розгляду саме тому, що його вартість не відповідає заявленим вимогам. У Доповіді Комісії зазначається, що непропорційні судові витрати є тим фактором, який перешкоджає споживачам використовувати цю процедуру. Судові витрати, які більш ніж на 10 % перевищують вартість позову, можуть розглядатися як непропорційні, особливо в транскордонних випадках, коли слід очікувати також додаткових витрат на переклад<sup>1</sup>.

<sup>1</sup> Report from the Commission to the European Parliament, the Council and the European economic and social Committee on the application of Regulation (EC) 861/2007 of the European Parliament and of the Council establishing a European Small Claims Procedure [Electronic resource]. – Mode of access : <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2015/EN/1-2015-495-EN-F1-1.PDF>.

### **Article 17. Appeal**

1. Member States shall inform the Commission whether an appeal is available under their procedural law against a judgment given in the European Small Claims Procedure and within what time limit such appeal shall be lodged. The Commission shall make that information publicly available.

Article 16 shall apply to any appeal.

2. Articles 15a and 16 shall apply to any appeal<sup>1</sup>.

### **Стаття 17. Апеляція**

1. Держави-члени повинні проінформувати Комісію, чи існує можливість оскаржити рішення та в якому порядку за їхнім законодавством оскаржується рішення, ухвалене судом у порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів, а також який строк встановлено для звернення зі скаргою. Комісія повинна зробити цю інформацію доступною.

2. Статтю 16 потрібно застосовувати до будь-якого оскарження.

2. Статті 15a та 16 мають застосовуватися до будь-якого оскарження.

### **Коментар**

Перегляд ухваленого в Європейській процедурі вирішення дрібних спорів рішення відбувається відповідно до положень процесуального законодавства держави-члена суду, який його ухвалив.

Див. детальніше коментар до статті 18.

### **Article 18. Minimum standards for review of the judgment**

1. The defendant shall be entitled to apply for a review of the judgment given in the European Small Claims Procedure before the court or tribunal with jurisdiction of the Member State where the judgment was given where:

---

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

(a) (i) the claim form or the summons to an oral hearing were served by a method without proof of receipt by him personally, as provided for in Article 14 of Regulation (EC) No. 805/2004; and

(ii) service was not effected in sufficient time to enable him to arrange for his defence without any fault on his part,

or

(b) the defendant was prevented from objecting to the claim by reason of *force majeure*, or due to extraordinary circumstances without any fault on his part, provided in either case that he acts promptly.

2. If the court or tribunal rejects the review on the basis that none of the grounds referred to in paragraph 1 apply, the judgment shall remain in force.

If the court or tribunal decides that the review is justified for one of the reasons laid down in paragraph 1, the judgment given in the European Small Claims Procedure shall be null and void.

**Article 18. Review of the judgment in exceptional cases**

1. A defendant who did not enter an appearance shall be entitled to apply for a review of the judgment given in the European Small Claims Procedure before the competent court or tribunal of the Member State in which the judgment was given, where:

(a) the defendant was not served with the claim form, or, in the event of an oral hearing, was not summoned to that hearing, in sufficient time and in such a way as to enable him to arrange for his defence; or

(b) the defendant was prevented from contesting the claim by reason of *force majeure* or due to extraordinary circumstances without any fault on his part.

unless the defendant failed to challenge the judgment when it was possible for him to do so.

2. The time limit for applying for a review shall be 30 days. It shall run from the day the defendant was effectively acquainted with the contents of the judgment and was able to react, at the latest from the date of the first enforcement measure having the effect of making the property of the defendant non-disposable in whole or in part. No extension of the time limit may be granted.

3. If the court rejects the application for a review referred to in paragraph 1 on the basis that none of the grounds for a review set out in that paragraph apply, the judgment shall remain in force.

If the court decides that a review is justified on any of the grounds set out in paragraph 1, the judgment given in the European Small Claims Procedure shall be null and void. However, the claimant shall not lose the benefit of any interruption of prescription or limitation periods where such an interruption applies under national law<sup>1</sup>.

**Стаття 18. Мінімальні стандарти перегляду рішення**

1. Відповідач має право подати заяву про перегляд рішення, ухваленого в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів, до суду або уповноваженого органу згідно з юрисдикцією держави-члена, в якій було ухвалено це рішення, у разі, якщо:

(а) (i) форма заяви або виклик до судового засідання були надіслані способом без підтвердження вручення повідомлення особисто, як це визначено у статті 14 Регламенту (ЄС) № 805/2004;

(ii) повідомлення відповідача не було здійснене вчасно для того, щоб організувати захист, без жодної провини з його боку, або

(b) відповідач не зміг заперечувати проти позову через форс-мажорні обставини або через надзвичайні обставини без жодної провини з його боку,

в будь-якому разі якщо він діє без зволікань.

2. Якщо суд або уповноважений орган відхиляє заяву про перегляд у разі відсутності підстав, визначених у першій частині цієї статті, рішення залишається в силі.

Якщо суд або уповноважений орган визнає, що перегляд виправдано через одну з визначених у частині 1 підстав, рішення, ухвалене в порядку Європейської процедури вирішення спорів, визнається недійсним.

**Стаття 18. Перегляд рішення у виняткових випадках**

1. Відповідач, який не брав участі в процесі, має право звернутися із заявою про оскарження рішення, ухваленого в порядку

---

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

Європейської процедури вирішення дрібних спорів, до компетентного суду або уповноваженого органу держави-члена, в якій це рішення було ухвалено, у разі, якщо:

(а) його не було повідомлено про заяву або в разі проведення судового засідання не було викликано на це слухання завчасно, таким чином, щоб дати йому можливість організувати свій захист; або

(b) він був позбавлений можливості заперечити проти позову через форс-мажорні обставини або внаслідок надзвичайних обставин без будь-якої провини з його боку.

якщо відповідачу не вдалося оскаржити рішення, коли це було можливо.

2. Строк для подання заяв про перегляд рішення має становити 30 днів. Він розпочинається з дня, коли відповідач ознайомився зі змістом судового рішення і міг на нього відреагувати, щонайпізніше з дати перших заходів приведення до виконання, у результаті чого на майно відповідача може бути накладено стягнення. Продовження строку не передбачено.

3. Якщо суд відхиляє заяву для перегляду, передбачену частиною 1, через відсутність підстав для перегляду, визначених у цій статті, рішення має залишитися в силі.

Якщо суд вирішить, що перегляд виправдано на одній з підстав, визначених у частині 1, рішення, ухвалене в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів, має бути визнано недійсним. Проте, заявник не повинен втратити можливості перервати строк позовної давності відповідно до національного законодавства.

### **Коментар**

Право на оскарження ухвалених судових рішень забезпечує реалізацію права на судовий захист і справедливе та неупереджене правосуддя. Воно закріплене на конституційному рівні та впливає з практики застосування Європейської конвенції з захисту прав та основоположних свобод. При підготовці перших загальноєвропейських процедур, передбачених відповідними регламентами, порядок оскарження судових рішень у різних державах — членах ЄС не був гармонізований і визначається положенням національного законодавства держави-члена компетентного суду. Відсутність необхідних підстав для оскарження рішення,

ухваленого в порядку загальноєвропейських процедур, унеможливило його скасування. Такий підхід до оскарження судових рішень відрізняється новизною та може бути охарактеризований як особливий принцип цивільного процесу ЄС — принцип обмеженого перегляду ухвалених судових рішень.

Коментована стаття до змін 2015 р. визначала мінімальні стандарти перегляду ухвалених у порядку ESCP рішень — «*Minimum standards for review of the judgment*», тоді як після реформування була істотно змінена й дістала назву «*Review of the judgments in exceptional cases*», як і в положеннях Регламенту № 1896/2006.

Узагальнюючи, слід виділити такі підстави оскарження рішень, ухвалених у порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів:

1) повідомлення відповідача без підтвердження відповідно до встановлених вимог та повідомлення в строк, який недостатній для організації його захисту;

2) форс-мажорні або надзвичайні обставини (*extraordinary circumstances*), які позбавили відповідача можливості заперечувати проти вимоги.

У будь-якому разі обов'язковою умовою оскарження ухваленого судового рішення є швидкі, без зайвих зволікань, дії відповідача, і, якщо суд з'ясує наявність однієї із зазначених вище підстав, рішення, ухвалене в порядку будь-якої з загальноєвропейських процедур, буде скасовано (*be null and void*). При цьому відсутність необхідних підстав для оскарження рішення, ухваленого в порядку загальноєвропейських процедур, унеможливило його скасування.

Повідомлення відповідача для організації захисту є однією з найважливіших гарантій доступності судового захисту, забезпечення змагальності судового процесу. З огляду на це, порушення вимог статті 14 ЕОП та недостатність часу для організації свого часу було визнано підставою для скасування ухваленого судового рішення.

Порядок повідомлення відповідача визначено в Регламенті № 1896/2006, а також у Регламенті № 805/2004 від 21 квітня 2004 р. про Європейський виконавчий лист



щодо незаперечних вимог<sup>1</sup>. Цими положеннями визначено вимоги до проведення процедури розгляду справи щодо поінформованості боржника про розгляд справи й забезпечення достатнього часу для організації його захисту, що гарантує можливість його активної участі в процесі.

Визначено два способи повідомлення відповідача — з підтвердженням (*service with proof of receipt by the defendant*) та без такого (*service without proof of receipt by the defendant*). Детальніше про це див. коментар до статей 13 і 14 Регламенту № 1896/2006.

Наявність форс-мажорних, або надзвичайних, обставин (*extraordinary circumstances*) також є підставою для перегляду ухвалених у порядку загальноєвропейських процедур судових рішень. Див. детальніше коментар до статті 20 Регламенту № 1896/2006.

#### **Article 19. Applicable procedural law**

Subject to the provisions of this Regulation, the European Small Claims Procedure shall be governed by the procedural law of the Member State in which the procedure is conducted.

#### **Стаття 19. Процесуальне законодавство, що застосовується**

З урахуванням положень цих Правил, порядок проведення Європейської процедури вирішення дрібних спорів має регулюватися за допомогою процесуального законодавства держави-члена, в якій розпочато процедуру.

#### **Коментар**

Європейська процедура вирішення дрібних спорів є автономним комплексним провадженням із розгляду цивільних і комерційних справ транскордонного характеру, яке є альтернативою до національного процесуального

<sup>1</sup> Regulation (EC) No. 805/2004 of the European Parliament and the Council of 21/4/2004 creating a European Enforcement Order for uncontested claims (EEO Regulation) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32004R0805>.

порядку їх розгляду. Вона дає змогу забезпечити дійсно єдиний порядок вирішення справ у всіх державах-членах. Положення національного процесуального законодавства держави-члена компетентного суду можуть застосовуватися тільки до тих питань, які не врегульовані цими Правилами.

При цьому застосування положень національного процесуального законодавства держав-членів не має суперечити основній меті запровадження загальноєвропейських процедур, зокрема Європейської процедури вирішення дрібних спорів. У своєму рішенні Суд ЄС підкреслив пріоритет загальноєвропейських процедур та необхідність застосування їхніх положень, виходячи з їхньої основної мети. Деякі правила належать до сфери регулювання національного процесуального законодавства кожної держави-члена, відповідно до принципу їхньої процесуальної самостійності. Водночас, ці правила не повинні бути менш сприятливими, ніж ті, які регулюють подібні внутрішні дії (за принципом еквівалентності), або, наприклад, ускладнювати порядок, визначений законодавством Європейського Союзу<sup>1</sup>. Таким чином, застосування положень національного процесуального законодавства держав-членів під час розгляду справ у порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів не може призвести до ускладнення, затягування або підвищення судових витрат, що не відповідає її сутності.

Коментовану статтю потрібно застосовувати відповідно до статей 1 і 3 та інших положень цих Правил. Варто ще раз наголосити на тому, що, незважаючи на дискусії, Європейська процедура вирішення дрібних спорів застосовується тільки до справ транскордонного характеру.

---

<sup>1</sup> Judgment of the Court (First Chamber) 13 December 2012 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=131803&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&id=835302>.

## CHAPTER III RECOGNITION AND ENFORCEMENT IN ANOTHER MEMBER STATE

### ГЛАВА III ВИЗНАННЯ ТА ВИКОНАННЯ В ІНШІЙ ДЕРЖАВІ-ЧЛЕНІ

#### *Article 20. Recognition and enforcement*

1. A judgment given in a Member State in the European Small Claims Procedure shall be recognised and enforced in another Member State without the need for a declaration of enforceability and without any possibility of opposing its recognition.

2. At the request of one of the parties, the court or tribunal shall issue a certificate concerning a judgment in the European Small Claims Procedure using standard Form D, as set out in Annex IV, at no extra cost.

2. At the request of one of the parties, the court or tribunal shall issue a certificate concerning a judgment given in the European Small Claims Procedure using the standard Form D, as set out in Annex IV, at no extra cost. Upon request, the court or tribunal shall provide that party with the certificate in any other official language of the institutions of the Union by making use of the multilingual dynamic standard form available on the European e-Justice Portal. Nothing in this Regulation shall oblige the court or tribunal to provide a translation and/or transliteration of the text entered in the free-text fields of that certificate<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

### **Стаття 20. Визнання та виконання**

1. Рішення, ухвалене в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів, має бути визнане і може бути приведене до виконання в іншій державі-члені без необхідності декларації про приведення до виконання і без будь-якої можливості заперечити проти визнання.

2. На запит однієї зі сторін суд або уповноважений орган повинен видати сертифікат про рішення, ухвалене в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів, використовуючи стандартну форму D, яку викладено в Додатку IV, без додаткової оплати.

2. На запит однієї зі сторін суд або уповноважений орган повинен видати сертифікат рішення, ухваленого в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів, використовуючи стандартну форму D (Додаток IV) без додаткової оплати. Відповідно до запиту, суд або уповноважений орган повинен надати стороні сертифікат, викладений будь-якою офіційною мовою інституцій Європейського Союзу, застосувавши багатомовну динамічну стандартну форму, доступну на веб-порталі European e-Justice. Положення цих Правил не зобов'язують суд або уповноважений орган забезпечити переклад та/або транслітерацію тексту, розмішеного у вільних текстових полях цього сертифіката.

### **Коментар**

Про *enforceability* див. детальніше коментар до статті 15 Регламенту № 861/2007 та статті 19 Регламенту № 1896/2006.

Виконання судових рішень, ухвалених у державах-членах, відбувається в порядку, встановленому їхнім національним процесуальним законодавством, з урахуванням мінімальних стандартів, установлених цими Правилами.

### **Article 21. Enforcement procedure**

1. Without prejudice to the provisions of this Chapter, the enforcement procedures shall be governed by the law of the Member State of enforcement.

Any judgment given in the European Small Claims Procedure shall be enforced under the same conditions as a judgment given in the Member State of enforcement.

2. The party seeking enforcement shall produce:

(a) a copy of the judgment which satisfies the conditions necessary to establish its authenticity; and

(b) a copy of the certificate referred to in Article 20(2) and, where necessary, the translation thereof into the official language of the Member State of enforcement or, if there are several official languages in that Member State, the official language or one of the official languages of court or tribunal proceedings of the place where enforcement is sought in conformity with the law of that Member State, or into another language that the Member State of enforcement has indicated it can accept. Each Member State may indicate the official language or languages of the institutions of the European Union other than its own which it can accept for the European Small Claims Procedure. The content of Form D shall be translated by a person qualified to make translations in one of the Member States.

(b) the certificate referred to in Article 20(2) and, where necessary, the translation thereof into the official language of the Member State of enforcement or, if there are several official languages in that Member State, the official language or one of the official languages of court or tribunal proceedings of the place where enforcement is sought in conformity with the law of that Member State, or into another language that the Member State of enforcement has indicated it can accept<sup>1</sup>.

3. The party seeking the enforcement of a judgment given in the European Small Claims Procedure in another Member State shall not be required to have:

(a) an authorised representative; or

(b) a postal address in the Member State of enforcement, other than with agents having competence for the enforcement procedure.

4. No security, bond or deposit, however described, shall be required of a party who in one Member State applies for enforcement of a judgment given in the European Small Claims Procedure in

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

another Member State on the ground that he is a foreign national or that he is not domiciled or resident in the Member State of enforcement<sup>1</sup>.

### **Стаття 21. Виконавче провадження**

1. Процедура виконання судового рішення має регулюватися законодавством держави-члена виконання, ураховуючи положення цієї глави.

Будь-яке рішення, ухвалене в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів, має виконуватися на таких самих умовах, як і рішення, ухвалене в державі-члені виконання.

2. Сторона, яка запитує виконання рішення, має пред'явити:

(a) копію судового рішення, яке відповідає вимогам, необхідним для встановлення його автентичності;

(b) копію сертифіката, визначеного в частині 2 статті 20 і, у разі необхідності, його переклад офіційною мовою держави-члена виконання або, якщо в цій країні кілька офіційних мов, офіційною мовою або однією з офіційних мов суду або уповноваженого органу, де було подано запит про виконання рішення, або іншою мовою відповідно до законодавства держави-члена, якщо держава-член зазначила про її прийняття. Кожна держава-член може визначити офіційну мову або офіційні мови інституцій Європейського Союзу інші, ніж її власні, які вона погоджується приймати для здійснення Європейської процедури вирішення дрібних спорів. Зміст форми D має перекладати особа, яка є кваліфікованим перекладачем в одній з держав-членів.

(b) сертифікат, визначений у частині 2 статті 20 і, у разі необхідності, його переклад офіційною мовою держави-члена виконання, а якщо в цій країні кілька офіційних мов — офіційною мовою або однією з офіційних мов суду або уповноваженого органу, де було подано запит про виконання рішення відповідно до законодавства держави-члена, або іншою мовою, якщо держава-член зазначила про її прийняття.

---

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

3. Не дозволяється вимагати у сторони, що подала запит про виконання рішення, ухваленого в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів в іншій державі-члені:

(а) мати уповноваженого представника; або

(б) поштову адресу в державі-члені виконання, іншій, ніж агента, компетентного здійснювати виконання рішення.

4. Не можна застосовувати гарантійну заставу і грошовий депозит у будь-якому вигляді на запит однієї зі сторін, яка в одній державі-члені подає запит про виконання рішення, ухваленого в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів в іншій державі-члені, на тій підставі, що сторона є іноземцем або не доміцільована, не проживає постійно в державі-члені виконання.

### **Коментар**

Коментована стаття закріплює право заявника на виконання судового рішення, ухваленого в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів.

Процедура виконавчого провадження регулюється положеннями національного законодавства держави-члена, з урахуванням тих вимог, які закріплені у главі III цих Правил. До відносин з виконання судових рішень іноземних судів у державах-членах ЄС також застосовуються положення Регламенту № 1215/2012 про визнання та виконання судових рішень у цивільних та комерційних справах<sup>1</sup>.

### **Article 21a. Language of the certificate (inserted)**<sup>2</sup>

1. Each Member State may indicate the official language or languages of the institutions of the Union, other than its own, which it can accept for the certificate referred to in Article 20(2).

2. Any translation of the information on the substance of a

<sup>1</sup> Regulation (EU) No. 1215/2012 of the European Parliament and the Council on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters of 12 December 2012 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32012R1215>.

<sup>2</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ.L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ.L:2015:341:TOC).

judgment provided in a certificate as referred to in Article 20(2) shall be done by a person qualified to carry out translations in one of the Member States.

**Стаття 21а. Мова сертифіката (додано)**

1. Кожна держава-член повинна визначити офіційну мову або мови інституцій Союзу, крім своєї власної, які можуть бути прийнятні для сертифіката, про який йдеться в частині 2 статті 20.

2. Будь-який переклад інформації, що становить зміст рішення, про яке йдеться в сертифікаті, визначеному частиною 2 статті 20, має здійснювати особа, яка є кваліфікованим перекладачем в одній з держав-членів.

**Коментар**

Про мовні проблеми було зазначено у Звіті Комісії (див. детальніше коментар до статті 15)<sup>1</sup>. Так, за її даними, лише деякі держави-члени приймають форму D, заповнену англійською мовою та деякими іншими мовами. Це Естонія (англійська), Кіпр (англійська), Мальта (англійська), Фінляндія (шведська і англійська), Швеція (англійська), Франція (англійська, німецька, італійська, іспанська). Такі проблеми пов'язані з додатковими витратами, що покладаються на сторону, яка заявляє клопотання про виконання судового рішення, на переклад, незважаючи на те, що більша частина інформації доступна всіма офіційними мовами і тільки розділ 4.3 містить зміст рішення, який потрібно перекласти.

З огляду на це, Правила було доповнено положеннями коментованої статті, згідно з якими визначено порядок та підстави перекладу сертифіката рішення.

**Article 22. Refusal of enforcement**

---

<sup>1</sup> Report from the Commission to the European Parliament, the Council and the European economic and social Committee on the application of Regulation (EC) 861/2007 of the European Parliament and of the Council establishing a European Small Claims Procedure [Electronic resource]. – Mode of access : <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2015/EN/1-2015-495-EN-F1-1.PDF>.



1. Enforcement shall, upon application by the person against whom enforcement is sought, be refused by the court or tribunal with jurisdiction in the Member State of enforcement if the judgment given in the European Small Claims Procedure is irreconcilable with an earlier judgment given in any Member State or in a third country, provided that:

(a) the earlier judgment involved the same cause of action and was between the same parties;

(b) the earlier judgment was given in the Member State of enforcement or fulfils the conditions necessary for its recognition in the Member State of enforcement; and

(c) the irreconcilability was not and could not have been raised as an objection in the court or tribunal proceedings in the Member State where the judgment in the European Small Claims Procedure was given.

2. Under no circumstances may a judgment given in the European Small Claims Procedure be reviewed as to its substance in the Member State of enforcement.

#### **Стаття 22. Відмова від виконання**

1. Згідно із заявою особи, проти якої здійснено запит про виконання, у виконанні рішення має бути відмовлено компетентним судом або органом держави-члена виконання, якщо рішення, ухвалене в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів, не сумісне з рішенням, раніше ухваленим в іншій державі-члені або третій країні, за умови, якщо:

(a) рішення в справах за тим самим позовом і між тими самими сторонами було ухвалено раніше;

(b) рішення було ухвалено раніше в державі-члені виконання або відповідає вимогам щодо його визнання в державі-члені виконання; і

(c) несумісність не була і не може бути використана як заперечення в суді або органі держави-члена, де було ухвалено рішення в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів.

2. У жодному разі рішення, ухвалене в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів, не може бути переглянуто по суті в державі-члені виконання.

#### **Коментар**

Відмова від виконання рішення, ухваленого в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів, відрізняється від оскарження рішення, ухваленого в порядку загальноєвропейських процедур.

Недопустимість паралельного судового розгляду справи, або *Lis Pendans*, є одним з основоположних принципів цивільного процесу. Паралельний судовий розгляд справи може призвести до різних за змістом рішень, виконати які буде неможливо. З огляду на це, Правилами визначено вимоги, які встановлюють виключні підстави для відмови у виконанні судових рішень, якщо раніше між тими самими сторонами в тій самій справі було ухвалено судове рішення, яке відповідає вимогам щодо його виконання.

В частині 2 коментованої статті закріплено ще один основоположний принцип цивільного процесу — ухвалене рішення не може бути переглянуте по суті.

Слід звернути увагу на те, що підставою для відмови у виконанні Європейського судового наказу може бути наявність раніше ухваленого судового рішення в третій країні, наприклад в Україні.

### **Article 23. Stay or limitation of enforcement**

Where a party has challenged a judgment given in the European Small Claims Procedure or where such a challenge is still possible, or where a party has made an application for review within the meaning of Article 18, the court or tribunal with jurisdiction or the competent authority in the Member State of enforcement may, upon application by the party against whom enforcement is sought:

- (a) limit the enforcement proceedings to protective measures;
- (b) make enforcement conditional on the provision of such security as it shall determine; or
- (c) under exceptional circumstances, stay the enforcement proceedings.

### **Стаття 23. Припинення або обмеження виконання**

Якщо сторона оскаржує рішення, ухвалене в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів, або якщо таке оскарження ще можливе, або якщо сторона подала заяву

про перегляд відповідно до статті 18, компетентний суд або уповноважений орган держави-члена може, відповідно до заяви сторони, проти якої розпочато виконання рішення:

- (а) обмежити виконання до захисних заходів;
- (б) зробити виконання залежним від забезпечення такого захисту, який він вважатиме за потрібне;
- або
- (с) у виняткових випадках зупинити виконавче провадження.

### **Коментар**

Виконання судового рішення, ухваленого в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів, може бути обмежене або припинене, якщо:

- сторона подала заяву про перегляд такого рішення;
- перегляд рішення можливий.

Для цього заявник повинен подати заяву про припинення або обмеження виконання судового рішення на визначених у коментованій статті підставах.

У державах-членах не гармонізовано порядок виконання судових рішень іноземних держав і воно здійснюється на підставі їхнього національного процесуального законодавства. Інформацію про особливості виконання судових рішень іноземних судів можна знайти на веб-сайті European e-Justice. Як приклад, у додатку до видання є форма, за якою боржник має вимагати припинення або обмеження виконання в судах Шотландії.

### **Article 23a. Court settlements (inserted)**<sup>1</sup>

A court settlement approved by or concluded before a court or tribunal in the course of the European Small Claims Procedure and that is enforceable in the Member State in which the procedure was conducted shall be recognised and enforced in another Member State under the same conditions as a judgment given in the European

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

Small Claims Procedure.

The provisions of Chapter III shall apply, *mutatis mutandis*, to court settlements<sup>1</sup>.

**Стаття 23а. Мирова угода (додано)**

Мирова угода, затверджена або укладена в суді або вповноваженому органі під час розгляду справи в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів і визнана в державі-члені, в якій процедуру було розпочато, має бути визнана і може бути приведена до виконання в іншій державі-члені на тих самих умовах, як і рішення, ухвалене в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів. Положення глави III мають застосовуватися, *mutatis mutandis*, до мирових угод.

**Коментар**

Новелою, що була запроваджена в результаті реформ, які відбулися в грудні 2015 р., стало положення коментованої статті щодо права сторін укласти мирову угоду в процесі розгляду їхньої справи в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів.

Термін «settlement» означає угоду з приводу урегулювання спору, до якої дійшли сторони. Термін «court settlement» означає, що угоди між сторонами досягнуто в суді.

Відповідно до коментованої статті до таких мирових угод, укладених під час розгляду справи в порядку ESCP, застосовуються положення глави III цих Правил про визнання та виконання в іншій державі-члені.

---

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

## CHAPTER IV FINAL PROVISIONS

### ГЛАВА IV ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

#### **Article 24. Information**

The Member States shall cooperate to provide the general public and professional circles with information on the European Small Claims Procedure, including costs, in particular by way of the European Judicial Network in Civil and Commercial Matters established in accordance with Decision 2001/470/EC.

#### **Стаття 24. Інформація**

Держави-члени повинні співпрацювати з метою забезпечення інформацією про Європейську процедуру вирішення дрібних спорів широкої громадськості та професійних кіл, у тому числі про витрати, зокрема завдяки використанню Європейської судової мережі в цивільних та комерційних справах, запровадженої відповідно до Рішення 2001/470/ЕС.

#### **Коментар**

У коментованій статті йдеться про обов'язок держав-членів забезпечити відповідний рівень доступності інформації, яка є необхідною для застосування Європейської процедури вирішення дрібних спорів. Детальніше про *European Judicial Network in civil and commercial matters* дивіться в коментарі до статті 28 Регламенту № 1896/2006.

#### **Article 25. Information relating to jurisdiction, means of communication and appeals**

1. By 1 January 2008 the Member States shall communicate to the Commission:

(a) which courts or tribunals have jurisdiction to give a judgment in the European Small Claims Procedure;

(b) which means of communication are accepted for the purposes of the European Small Claims Procedure and available to the courts or tribunals in accordance with Article 4(1);

(c) whether an appeal is available under their procedural law in accordance with Article 17 and with which court or tribunal this may be lodged;

(d) which languages are accepted pursuant to Article 21(2)(b); and

(e) which authorities have competence with respect to enforcement and which authorities have competence for the purposes of the application of Article 23.

Member States shall apprise the Commission of any subsequent changes to this information.

2. The Commission shall make the information notified in accordance with paragraph 1 publicly available through publication in the *Official Journal of the European Union* and through any other appropriate means.

#### **Article 25. Information to be provided by Member States**

1. By 13 January 2017, the Member States shall communicate to the Commission:

(a) the courts or tribunals competent to give a judgment in the European Small Claims Procedure;

(b) the means of communication accepted for the purposes of the European Small Claims Procedure and available to the courts or tribunals in accordance with Article 4(1);

(c) the authorities or organisations competent to provide practical assistance in accordance with Article 11;

(d) the means of electronic service and communication technically available and admissible under their procedural rules in accordance with Article 13(1), (2) and (3), and the means, if any, for expressing acceptance in advance of the use of electronic means as required by Article 13(1) and (2) available under their national law;

(e) the persons or types of professions, if any, under a legal obligation to accept service of documents or other written communications by electronic means in accordance with Article 13(1) and (2);

(f) the court fees of the European Small Claims Procedure or how they are calculated, as well as the methods of payment accepted for the payment of court fees in accordance with Article 15a;

(g) any appeal available under their procedural law in accordance with Article 17, the time period within which such an appeal is to be lodged, and the court or tribunal with which such an appeal may be lodged;

(h) the procedures for applying for a review as provided for in Article 18 and the competent courts or tribunals for such a review;

(i) the languages they accept pursuant to Article 21a(1); and

(j) the authorities competent with respect to enforcement and the authorities competent for the purposes of the application of Article 23.

Member States shall inform the Commission of any subsequent changes to that information.

2. The Commission shall make the information communicated in accordance with paragraph 1 publicly available by any appropriate means, such as the European e-Justice Portal<sup>1</sup>.

#### **Стаття 25. Інформація про юрисдикцію, засоби зв'язку та оскарження**

1. До 1 січня 2008 р. держави-члени повинні повідомити Комісію про таке:

(a) які суди або вповноважені органи компетентні ухвалювати рішення в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів;

(b) які засоби зв'язку, що застосовуються відповідно до частини 1 статті 4, прийнятні для цілей застосування Європейської процедури вирішення дрібних спорів та доступні в судах або органах;

(c) чи доступне оскарження, передбачене статтею 17, відповідно до положень процесуального законодавства і в якому суді або органі воно може бути здійснене;

(d) які мови прийнятні відповідно до частини 2 статті 21; і

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ.L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ.L:2015:341:TOC).

(е) які органи компетентні виконувати рішення і які компетентні в питаннях, визначених у статті 23.

Держави-члени повинні інформувати Комісію про будь-які зміни цієї інформації.

2. Комісія повинна забезпечити публічність інформації, наданої відповідно до частини 1, шляхом публікації в Офіційному віснику Європейського Союзу або за допомогою будь-яких інших відповідних заходів.

**Стаття 25. Інформація, надана державами-членами**

1. До 13 січня 2017 р. держави-члени повинні повідомити Комісію про:

(а) суди або вповноважені органи, компетентні ухвалювати рішення в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів;

(b) засоби зв'язку, що використовуються відповідно до частини 1 статті 4, прийнятні для цілей застосування Європейської процедури вирішення дрібних спорів та доступні в судах або органах;

(c) органи або організації, компетентні надавати практичну допомогу, передбачену статтею 11;

(d) засоби електронного повідомлення та зв'язку, застосування яких передбачено частинами 1, 2 та 3 статті 13, технічно доступні і прийнятні відповідно до положень їхнього процесуального законодавства, а також способи вираження згоди на використання електронних засобів зв'язку, згадані в частинах 1 та 2 статті 13, якщо такі є, доступні відповідно до їхнього національного законодавства;

(е) конкретних осіб або вили професій, якщо такі є, які зобов'язані законом вручати повідомлення або інші судові документи за допомогою електронних способів зв'язку відповідно до частин 1 та 2 статті 13;

(f) судові витрати, понесені стороною під час Європейської процедури вирішення дрібних спорів, або порядок їх обчислення, а також способи, прийнятні для оплати судових витрат відповідно до статті 15а;

(g) будь-які оскарження, передбачені статтею 17, доступні відповідно до їхнього процесуального законодавства, строки, упродовж яких може бути оскаржено рішення, а також суди або органи, до яких можна звернутися за оскарженням;



(h) процедури вирішення питання про перегляд, передбачений статтею 18, і суди або уповноважені органи, компетентні їх розглядати:

(i) мови, які вони визнають, відповідно до частини 1 статті 21a:<sup>i</sup>

(j) органи, компетентні виконувати рішення і компетентні в питаннях, визначених у статті 23.

Держави-члени повинні інформувати Комісію про будь-які істотні зміни в цій інформації.

2. Комісія повинна забезпечити публічність цієї інформації відповідно до частини 1 цієї статті за допомогою доступних засобів, наприклад Європейського порталу e-Justice<sup>1</sup>.

### **Коментар**

У коментованій статті йдеться про інформацію, яку держави-члени повинні надати Комісії та оприлюднити. Відповідно до Правил, що застосовуються для розгляду справи в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів, низка таких питань вирішується за допомогою положень національного процесуального законодавства держав-членів. Це, зокрема, питання про суди, які компетентні розглядати заяви в такому порядку, і прийнятні в них засоби зв'язку та мови. Така інформація має бути доступною для заявників на тому самому рівні, як і інформація про порядок видачі Європейського судового наказу.

Ця інформація має стосуватися тих питань, які є необхідними для застосування Європейської процедури вирішення дрібних спорів. Так, наприклад, за даними Звіту Комісії, у 10 державах-членах, а також 5 федеральних землях Німеччини дозволяється подавати заяви в електронній формі (через Інтернет або електронною поштою). Це Австрія, Естонія, Кіпр, Чехія (хоча, коли документи надсилаються електронною поштою або факсом, оригінал

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

потрібно подати згодом), Фінляндія, Франція, Нідерланди (хоча й не використовується на практиці), Португалія, Словенія, Великобританія (Англія й Уельс); а також такі федеральні землі Німеччини, як Берлін, Бранденбург, Бремен, Саксонія, Гессен<sup>1</sup>.

#### **Article 26. Implementing measures**

The measures designed to amend non-essential elements of this Regulation, including by supplementing it, relating to updates or technical amendments to the forms in the Annexes shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 27(2).

#### **Article 26. Amendment of the Annexes**

The Commission shall be empowered to adopt delegated acts in accordance with Article 27 concerning the amendment of Annexes I to IV<sup>2</sup>.

#### **Стаття 26. Заходи щодо застосування**

Заходи, спрямовані на зміни несуттєвих положень цього Регламенту, у тому числі шляхом їх доповнення, які стосуються оновлень або технічних поправок до форм у додатках, мають здійснюватися відповідно до встановленої процедури під контролем, передбаченим частиною 2 статті 27.

#### **Стаття 26. Поправки до Додатків**

Комісія повинна мати повноваження для прийняття делегованих актів відповідно до статті 27 щодо внесення поправок до Додатків I—IV.

---

<sup>1</sup> Report from the Commission to the European Parliament, the Council and the European economic and social Committee on the application of Regulation (EC) 861/2007 of the European Parliament and of the Council establishing a European Small Claims Procedure [Electronic resource]. – Mode of access : <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2015/EN/1-2015-495-EN-F1-1.PDF>.

<sup>2</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

## **Коментар**

Див. коментар до статті 30 Регламенту № 1896/2006.

### **Article 27. Committee**

The Commission shall be assisted by a Committee.

Where reference is made to this paragraph, Article 5a(1) to (4), and Article 7 of Decision 1999/468/EC shall apply, having regard to the provisions of Article 8 thereof.

### **Article 27. Exercise of the delegation**

1. The power to adopt delegated acts is conferred on the Commission subject to the conditions laid down in this Article.

2. The power to adopt delegated acts referred to in Article 26 shall be conferred on the Commission for an indeterminate period of time from 13 January 2016.

3. The delegation of power referred to in Article 26 may be revoked at any time by the European Parliament or by the Council. A decision to revoke shall put an end to the delegation of the power specified in that decision. It shall take effect the day following the publication of the decision in the *Official Journal of the European Union* or at a later date specified therein. It shall not affect the validity of any delegated acts already in force.

4. As soon as it adopts a delegated act, the Commission shall notify it simultaneously to the European Parliament and to the Council.

5. A delegated act adopted pursuant to Article 26 shall enter into force only if no objection has been expressed either by the European Parliament or the Council within a period of two months of notification of that act to the European Parliament and the Council or if, before the expiry of that period, the European Parliament and the Council have both informed the Commission that they will not object. That period shall be extended by two months at the initiative of the European Parliament or of the Council<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. – Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

**Стаття 27. Комітет**

1. Комісія повинна всіляко допомагати Комітету.
2. При посиланні на цю частину мають застосовуватися частина 1 статті 5а та стаття 7 Рішення 1999/468/ЕС, ураховуючи також положення статті 8 цих Правил.

**Стаття 27. Здійснення делегованих повноважень**

1. Повноваження щодо ухвалення актів покладено на Комісію на умовах цієї статті.
2. Повноваження ухвалити акти, визначені у статті 30, має бути покладено на Комісію на невизначений час із 13 січня 2016 р.
3. Передача повноважень, визначених у статті 30, може бути відкликана в будь-який момент Європейським парламентом або Радою. Рішення про відкликання має припинити передачу повноважень, конкретно зазначених у ньому. Воно набирає чинності наступного дня після його опублікування в Офіційному віснику Європейського Союзу або пізніше в конкретно зазначений день. Це не впливає на дійсність будь-якого з актів, які вже набули чинності.
4. Як тільки акт було запроваджено шляхом застосування делегованих повноважень, Комісія повинна одночасно повідомити Європейський парламент та Раду.
5. Делегований акт, ухвалений відповідно до статті 26, набирає чинності, тільки якщо Європейським парламентом або Радою не було висловлено заперечень протягом двох місяців після повідомлення про цей акт в Європейський парламент і Раду, або якщо до закінчення цього строку Європейський парламент і Рада спільно проінформували Комісію про те, що вони не будуть заперечувати. Цей період може бути подовжений на два місяці з ініціативи Європейського парламенту або Ради.

**Коментар**

Див. коментар до статті 31 Регламенту № 1896/2006.

**Article 28. Review**

By 1 January 2014, the Commission shall present to the European Parliament, the Council and the European Economic and

Social Committee a detailed report reviewing the operation of the European Small Claims Procedure, including the limit of the value of the claim referred to in Article 2(1). That report shall contain an assessment of the procedure as it has operated and an extended impact assessment for each Member State.

To that end and in order to ensure that best practice in the European Union is duly taken into account and reflects the principles of better legislation, Member States shall provide the Commission with information relating to the cross-border operation of the European Small Claims Procedure. This information shall cover court fees, speed of the procedure, efficiency, ease of use and the internal small claims procedures of the Member States.

The Commission's report shall be accompanied, if appropriate, by proposals for adaptation.

1. By 15 July 2022, the Commission shall present to the European Parliament, the Council and the European Economic and Social Committee a report on the operation of this Regulation, including an evaluation as to whether:

(a) a further increase of the limit referred to in Article 2(1) is appropriate in order to attain the objective of this Regulation of facilitating access to justice for citizens and small and medium-sized enterprises in cross-border cases; and

(b) an extension of the scope of the European Small Claims Procedure, in particular to claims for remuneration, is appropriate to facilitate access to justice for employees in cross-border employment disputes with their employer, after considering the full impact of such an extension.

That report shall be accompanied, if appropriate, by legislative proposals.

To that end and by 15 July 2021, Member States shall provide the Commission with information relating to the number of applications under the European Small Claims Procedure as well as the number of requests for enforcement of judgments given in the European Small Claims Procedure.

2. By 15 July 2019, the Commission shall present to the European Parliament, the Council and the European Economic and Social Committee a report on the dissemination of information about the European Small Claims Procedure in the Member States, and

may produce recommendations as to how to make that procedure better known<sup>1</sup>.

### **Стаття 28. Перегляд**

До 1 січня 2014 р. Комісія повинна подати до Європейського парламенту, Ради та Європейського соціально-економічного комітету детальну доповідь з оглядом застосування Європейської процедури вирішення дрібних спорів, включаючи дані про вартість заявлених вимог, визначених у частині 1 статті 2. Ця доповідь має містити оцінку процедури, яка застосовується, і оцінки її впливу на кожну державу-члена.

З цієї метою і для того, щоб гарантувати, що найкраща практика в Європейському Союзі взята до уваги і відображає принципи найкращого законодавства, держави-члени повинні надавати Комісії інформацію, що стосується застосування Європейської процедури вирішення дрібних спорів у транскордонних справах. Ця інформація має також включати судові витрати, тривалість процедури, ефективність, простоту застосування і внутрішні процедури вирішення дрібних спорів, що застосовуються в державах-членах.

Доповідь Комісії має супроводжуватися, якщо це необхідно, пропозиціями про його адаптацію.

1. До 15 липня 2022 р. Комісія повинна надати Європейському парламенту, Раді та Європейському соціально-економічному комітету доповідь про застосування цих Правил, включаючи оцінку стосовно:

(a) доцільності подальшого збільшення розміру вимог, що визначені у частині 1 статті 2, з метою досягнення основної мети або завдання цих Правил і полегшення доступу до правосуддя для громадян, малих та середніх підприємств у транскордонних справах; і

(b) доцільності розширення сфери застосування Європейської процедури вирішення дрібних спорів, зокрема в справах про винагороду, з метою полегшення доступу до правосуддя співробітникам у трудових спорах транскордонного характеру з роботодавцем, після визначення всіх наслідків такого кроку.

---

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).

Ця доповідь має супроводжуватися, у разі необхідності, пропозиціями щодо змін до законодавства.

З цією метою до 15 липня 2021 р. держави-члени повинні надати Комісії інформацію, що стосується кількості заяв про проведення Європейської процедури вирішення дрібних спорів, а також виконання судових рішень, ухвалених у порядку цієї процедури.

2. До 15 липня 2019 р. Комісія повинна надати Європейському парламенту, Раді та Європейському соціально-економічному комітету доповідь про поширення інформації про Європейську процедуру вирішення дрібних спорів у державах-членах і розробити рекомендації, щоб зробити цю процедуру більш відомою.

### **Коментар**

Див. коментар до статті 32 Регламенту № 1896/2006, а також Доповідь Комісії від 19 листопада 2013 р.<sup>1</sup>

### **Article 29. Entry into force**

This Regulation shall enter into force on the day following its publication in the *Official Journal of the European Union*.

It shall apply from 1 January 2009, with the exception of Article 25, which shall apply from 1 January 2008.

This Regulation shall be binding in its entirety and directly applicable in the Member States in accordance with the Treaty establishing the European Community.

### **Стаття 29. Набуття чинності**

Ці Правила набирають чинності на наступний день після їх опублікування в Офіційному віснику Європейського Союзу.

Вони повинні застосовуватися з 1 січня 2009 р., за винятком статті 25, яка набула чинності з 1 січня 2008 р.

Ці Правила є обов'язковими в повному обсязі та безпосередньо застосовуються в державах-членах відповідно до Договору про заснування Європейського Співтовариства.

<sup>1</sup> Report from the Commission to the European Parliament, the Council and the European economic and social Committee on the application of Regulation (EC) 861/2007 of the European Parliament and of the Council establishing a European Small Claims Procedure [Electronic resource]. – Mode of access : <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2015/EN/1-2015-495-EN-F1-1.PDF>.

### Коментар

У статті 29 визначено дату набрання чинності Правилами та дату, з якої вони можуть застосовуватися в державах-членах. Відповідно до встановленого порядку, цей законодавчий акт ЄС набув чинності з наступного дня після його опублікування в друкованому виданні, що відбулося 31 липня 2007 р. (OJ L 199 of 31.07.2007, pp. 1—22).

Відповідно до коментованої статті, Правила застосовуються з 1 січня 2009 р., окрім статті 25, яка первісно містила запит до держав-членів про інформацію, яку вони повинні були надати Комісії до 1 січня 2008 р. Це інформація про те, які суди або органи уповноважені розглядати справи та ухвалювати рішення в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів; які засоби зв'язку прийнятні для застосування в Європейській процедурі вирішення дрібних спорів та доступні в судах або органах відповідно до частини 1 статті 4; в якому порядку і до якого суду може бути оскаржене ухвалене в такому порядку судові рішення; які мови можуть застосовуватися; які органи компетентні визнавати рішення та які можуть зупинити або обмежити таке визнання.

Зміни й доповнення до цих Правил із часу їх запровадження вносилися неодноразово. Найбільші з них, що торкнулися майже всіх стадій та процесуальних дій відбулися зовсім нещодавно та ще не підлягають застосуванню. Зміни та доповнення до Правил були внесені Регламентом № 2015/2421 від 16 грудня 2015 р.<sup>1</sup> Ці положення набирають чинності на дванадцятий день після їх опублікування в Офіційному віснику Європейського Союзу, але підлягають застосуванню тільки з 14 липня 2017 р., за винятком пункту 16 статті 1 (що замінює ст. 25 Регламенту № 861/2007 — про інформацію, яку держави-члени повинні надати Комісії до 13 січня 2017 р.), яка підлягає застосуванню з 14 січня 2017 р.

<sup>1</sup> Regulation (EU) 2015/2421 of the European Parliament and of the Council of 16 December 2015 amending Regulation (EC) No. 861/2007 establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L\\_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.341.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2015:341:TOC).



У частині 3 коментованої статті визначено межі та підстави застосування таких Правил. Це пов'язано з процесом гармонізації законодавства, що відбувається упродовж останніх років після ухвалення Маастрихтського договору і створення Європейського Союзу як об'єднання держав. Відповідно до умов цього договору, держави-члени зобов'язалися підтримувати спільну політику у сфері юстиції та внутрішніх справ. У межах цих положень почали розвиватись ідеї про справжній спільний правовий простір у ЄС — *A Genuine European Area of Justice*<sup>1</sup>. Амстердамським договором 1997 р. було визначено необхідність поглиблення гармонізації у сфері цивільного процесуального права<sup>2</sup>. Зокрема, у статті 65 (73m) «Судове співробітництво в цивільних справах» (*Judicial Cooperation in Civil Matters*) визначено конкретні заходи у сфері співробітництва судових органів у цивільних справах, що мають транскордонний характер. Серед них важливе місце посідають запроваджені в ЄС спільні правила цивільного процесу, що застосовуються в державах-членах, які були покликані усунути перешкоди на шляху нормального функціонування цивільного судочинства, — Європейська процедура вирішення дрібних спорів та Європейська процедура видачі судового наказу.

Відповідно до коментованого положення, Правила застосовуються повністю, що означає комплексність Європейської процедури вирішення дрібних спорів. Положення національного процесуального законодавства держав-членів застосовуються тільки в тому разі, якщо зазначеними Правилами не встановлено порядок учинення конкретної процесуальної дії.

Одним з найбільш яскравих прикладів положень, що регулюються на національному рівні, є оскарження судових рішень, ухвалених у порядку загальноєвропейських процедур.

<sup>1</sup> Tampere European Council 15 and 16 October 1999 Presidency Conclusions [Electronic resource]. — Mode of access : [http://www.europarl.europa.eu/summits/tam\\_en.htm](http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm).

<sup>2</sup> Storme M. Improving access to Justice in Europe / M. Storme // Teka Kom. Praw. — OLPAN. 2010. — Pp. 207–217.

## **Annex I**

# **EUROPEAN SMALL CLAIMS PROCEDURE**

### **Form A**

### **Claim Form**

(Article 4(1) of Regulation (EC) No. 861/2007 of the European Parliament and of the Council establishing a European Small Claims Procedure)

Case number (\*):

Received by the court/tribunal on: \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_ (\*)

(\*) To be filled in by the court/tribunal

#### **IMPORTANT INFORMATION**

PLEASE READ THE GUIDELINES AT THE BEGINNING OF EACH SECTION – THEY WILL HELP YOU TO FILL IN THE FORM

#### **Language**

Fill this form in the language of the court/tribunal to which you are sending your application. Please note that the form is available in all official languages of the institutions of the European Union on the website of the European Judicial Atlas at [http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_en.htm). This may help you in filling in the form in the required language.

#### **Supporting documents**

Please note that the claim form should be accompanied, where appropriate, by any relevant supporting documents. However, this does not prevent you from submitting, where appropriate, further evidence during the procedure.

A copy of the claim form and, where appropriate, of the supporting documents, will be served on the defendant. The defendant will have an opportunity to submit a response.

#### **1. Court/tribunal**

In this field you should identify the court/tribunal before which you are making the claim. When deciding which court/tribunal to choose, you need to consider the grounds for the court's/tribunal's jurisdiction. A non-exhaustive list of possible grounds of jurisdiction is included in section 4.

## Додаток I ЄВРОПЕЙСЬКА ПРОЦЕДУРА ВИРІШЕННЯ ДРІБНИХ СПОРІВ

### Форма А

#### Заява

(Частина 1 статті 4 Регламенту (ЄС) № 861/2007 Європейського парламенту та Ради про запровадження Європейської процедури вирішення дрібних спорів)

Справа номер (\*):

Отримано судом/уповноваженим органом: \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_ (\*)

(\*) Заповнюється судом/уповноваженим органом

#### **ВАЖЛИВА ІНФОРМАЦІЯ**

БУДЬ ЛАСКА. ПРОЧИТАЙТЕ КЕРІВНІ ВКАЗІВКИ. РОЗМІЩЕНІ НА ПОЧАТКУ КОЖНОЇ СЕКЦІЇ. — ЦЕ ДОПОМОЖЕ ВАМ ЗАПОВНИТИ ФОРМУ

#### **Мова**

Заповніть цю форму мовою суду або уповноваженого органу, до якого ви подаєте вашу заяву. Будь ласка, зверніть увагу на те, що форми доступні всіма офіційними мовами інститутів Європейського Союзу на веб-сайті European Judicial Atlas на сторінці [http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_en.htm). Це може допомогти вам заповнити форму мовою, яка необхідна.

#### **Додані документи**

Будьласка, зверніть увагу на те, що заява має супроводжуватися, у разі необхідності, відповідними доданими до неї документами. Це, однак, не означає, що ви не зможете додати, у разі необхідності, докази в подальшому під час розгляду справи.

Копії заяви і, у разі потреби, доданих до неї документів будуть надіслані відповідачу. Відповідач має можливість надіслати відповідь.

#### **1. Суд/уповноважений орган**

У цьому полі ви повинні зазначити суд/уповноважений орган, до якого ви звертаєтесь із заявою. Вирішуючи питання, який саме суд/уповноважений орган обрати, вам потрібно перевірити підстави визначення юрисдикції суду/уповноваженого органу. Неповний перелік підстав визначення юрисдикції наведено в секції 4.

1. Before which court/tribunal are you making your claim?

1.1. Name:

1.2. Street and number/PO box:

1.3. City and postal code:

1.4. Country:

## **2. Claimant**

This field must identify you as the claimant and your representative, if any. Please note that it is not mandatory to be represented by a lawyer or another legal professional.

It may not be sufficient in some countries to give only PO Box as the address and you should therefore include the street name and number with a postcode. Failure to do so may result in the document not being served.

«Other details» may contain information that helps to identify you, for example, your date of birth, occupation, position in the company, personal ID code and the company registry code in certain Member States.

Where there is more than one claimant, please use additional sheets.

### **2. The claimant's details**

2.1. Surname, first name/Name of company or organisation:

2.2. Street and number/PO box:

2.3. City and postal code:

2.4. Country:

2.5. Telephone (\*):

2.6. E-mail (\*):

2.7. Claimant's representative, if any, and contact details (\*):

2.8. Other details (\*):

## **3. Defendant**

In this field you should identify the defendant and, if known, his representative. Please note that it is not mandatory for the defendant to be represented by a lawyer or another legal professional.

It may not be sufficient in some countries to give only P.O. Box as the address and therefore you should include the street name and number with a postcode. Failure to do so may result in the document not being served.

«Other details» may contain information that helps to identify the person, for example, the date of birth, occupation, position in the company, personal ID code and the company registry code in certain Member States. If there is more than one defendant, please use additional sheets.

1. До якого суду/ уповноваженого органу ви звертаєтесь із заявою?

1.1. Назва:

1.2. Вулиця та номер/Номер абонентської скриньки:

1.3. Місто і поштовий код:

1.4. Країна:

## 2. Заявник

Це поле має допомогти ідентифікувати вас як заявника та вашого представника, у разі його наявності. Будь ласка, зверніть увагу, що не обов'язково представництво має здійснюватися адвокатом або іншим представником юридичної професії.

У деяких країнах не достатньо тільки номера абонентської скриньки, і ви повинні додати також назву вулиці та номер будинку і поштовий код. Невиконання цієї вимоги може призвести до того, що документ не буде доставлено.

«Інші дані» може містити інформацію, яка допоможе ідентифікувати вас (наприклад, дата вашого народження, рід занять, посада в компанії, персональний ID код і реєстраційний код компанії в деяких державах-членах). Якщо у справі не один заявник, будь ласка, використовуйте додаткові аркуші.

### 2. Дані про заявника

2.1. Прізвище, ім'я/Назва компанії або організації:

2.2. Вулиця та номер/Номер абонентської скриньки

2.3. Місто і поштовий код:

2.4. Країна:

2.5. Телефон (\*):

2.6. E-mail (\*):

2.7. Представник заявника, якщо такий є, та його контактні дані (\*):

2.8. Інші дані (\*):

## 3. Відповідач

У цьому полі ви повинні зазначити відповідача і, якщо відомо, його представника. Зверніть увагу, що бути представленим адвокатом або іншим юридичним професіоналом не є обов'язковим для відповідача.

Це може бути необхідним у деяких країнах для надання поштової скриньки як адреси, тому вам слід вказати назву вулиці і номер будинку з поштовим кодом. Недотримання цього правила може призвести до того, що документ не буде прийнятий судом.

Поле «Інші дані» може містити інформацію, яка допомагає ідентифікувати людину, наприклад, за датою народження, родом занять, посадою в компанії, особистим кодом і реєстраційним кодом компанії в деяких державах-членах. Якщо у справі є більш, ніж один відповідач, будь ласка, використовуйте додаткові аркуші.

### **3. The defendant's details**

- 3.1. Surname, first name/Name of company or organisation:
- 3.2. Street and number/PO box:
- 3.3. City and postal code:
- 3.4. Country:
- 3.5. Telephone (\*):
- 3.6. E-mail (\*):
- 3.7. Defendant's representative, if known, and contact details (\*):
- 3.8. Other details (\*):

### **4. Jurisdiction**

Your application must be lodged with the court/tribunal that has jurisdiction to deal with it. The court/tribunal must have jurisdiction in accordance with the rules of Council Regulation (EC) No. 44/2001 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters.

This section includes a non-exhaustive list of possible grounds for jurisdiction.

Information on the rules of jurisdiction can be found on one of the website of the European Judicial Atlas at [http://ec.europa.eu/judicialatlascivil/html/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/judicialatlascivil/html/index_en.htm).

You can also look at [http://ec.europa.eu/civiljustice/glossary/glossary\\_en.htm](http://ec.europa.eu/civiljustice/glossary/glossary_en.htm) for an explanation of some of the legal terms employed.

#### **4. On what ground do you consider the court/tribunal to have jurisdiction?**

- 4.1. Domicile of the defendant
- 4.2. Domicile of the consumer
- 4.3. Domicile of the policyholder, the insured or the beneficiary in insurance matters
- 4.4. Place of performance of the obligation in question
- 4.5. Place of the harmful event
- 4.6. Place where the immovable property is situated
- 4.7. Choice of court/tribunal agreed by the parties
- 4.8. Other (please specify): \_\_\_\_\_

### **5. Cross-border nature of the case**

In order to make use of the European Small Claims Procedure, your case must be of a cross-border nature. A case is of a cross-border nature if at least one of the parties is domiciled or habitually resident in a Member State other than the Member State of the court/tribunal.

### **3. Дані про відповідача**

- 3.1. Прізвище, ім'я/Назва компанії або організації:
- 3.2. Вулиця та номер/Номер абонентської скриньки:
- 3.3. Місто і поштовий код:
- 3.4. Країна:
- 3.5. Телефон (\*):
- 3.6. E-mail (\*):
- 3.7. Представник відповідача, якщо такий відомий, та його контактні дані (\*):
- 3.8. Інші дані (\*):

### **4. Юрисдикція**

Вашу заяву має бути подано до суду або уповноваженого органу, який за правилами юрисдикції повинен її розглядати. Суд або уповноважений орган повинен мати юрисдикцію відповідно до правил Регламенту (ЄС) № 44/2001 про юрисдикцію, визнання та виконання судових рішень у цивільних та комерційних справах.

Ця секція включає невичерпний перелік можливих підстав для визначення юрисдикції.

Інформацію про правила юрисдикції можна знайти на веб-сайті European Judicial Atlas на сторінці [http://ec.europa.eu/judicialatlascivil/html/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/judicialatlascivil/html/index_en.htm).

Ви також можете ознайомитись з поясненням деяких правових термінів на сторінці [http://ec.europa.eu/civiljustice/glossary/glossary\\_en.htm](http://ec.europa.eu/civiljustice/glossary/glossary_en.htm).

### **4. Які підстави юрисдикції цього уповноваженого органу?**

- 4.1. Доміциль відповідача
- 4.2. Доміциль споживача
- 4.3. Доміциль страхувальника, застрахованого або вигодонабувача в справах про страхування
- 4.4. Місце виконання зобов'язання
- 4.5. Місце заподіяння шкоди
- 4.6. Місце, де розташоване нерухоме майно
- 4.7. Вибір суду/уповноваженого органу, погоджений сторонами
- 4.8. Інше (будь ласка, вкажіть): \_\_\_\_\_

### **5. Транскордонний характер справи**

Для того, що скористатися Європейською процедурою вирішення дрібних спорів, ваша справа повинна мати транскордонний характер. Справа має транскордонний характер у разі, якщо принаймні одна зі сторін доміцильована або постійно проживає в іншій державі-члені, ніж держава-член суду або уповноваженого органу.

**5. Cross-border nature of the case**

- 5.1. Country of domicile or habitually residence of claimant: \_\_\_\_\_  
 5.2. Country of domicile or habitually residence of defendant: \_\_\_\_\_  
 5.3. Member State of the court/tribunal: \_\_\_\_\_

**6. Bank details (optional)**

In field 6.1 you may inform the court/tribunal by which means you intend to pay the application fee. Please note that not all methods are necessarily available at the court/tribunal to which you are sending your application. You should verify which methods of payment will be accepted by the court/tribunal. You can do this by contacting the court/tribunal concerned or by consulting the website of the European Judicial Network in Civil and Commercial Matters at <http://ec.europa.eu/civiljustice>.

If you choose to pay by credit card or to allow the court/tribunal to collect the fee from your bank account, you should give the necessary credit card or bank account details in the Appendix to this form. The Appendix will be for the information of the court/tribunal only and will not be forwarded to the defendant.

In field 6.2 you are given the possibility of indicating by which means you wish to receive payment from the defendant, for example if the defendant wishes to pay immediately even before the judgment is given. If you wish to be paid by bank transfer, please give the necessary bank details.

**6. Bank details (\*)**

- 6.1. How will you pay the application fee?  
 6.1.1. By bank transfer  
 6.1.2. By credit card  
 6.1.3. Direct debit from your bank account  
 6.1.4. Other (please specify)  
 6.2. To which account do you wish the defendant to pay any amount claimed or awarded?  
 6.2.1. Account holder:  
 6.2.2. Bank name, BIC or other relevant bank code:  
 6.2.3. Account number/IBAN:



### **5. Транскордонний характер**

- 5.1. Країна domiciliа або постійного проживання заявника: \_\_\_\_\_  
 5.2. Країна domiciliа або постійного проживання відповідача: \_\_\_\_\_  
 5.3. Держава-член суду або уповноваженого органу: \_\_\_\_\_

### **6. Дані про банк**

У полі 6.1 ви можете зазначити інформацію для суду, яким чином ви сплатили за подання заяви. Будьласка, зауважте, що не всі можливі способи оплати доступні в суді або уповноваженому органі, до якого ви подали вашу заяву. Вам потрібно перевірити, які способи оплати прийнятні судом або уповноваженим органом. Ви можете зробити це, зв'язавшись з відповідним судом або уповноваженим органом або ознайомившись з інформацією на веб-сайті European Judicial Network in Civil and Commercial Matters на сторінці <http://ec.europa.eu/civiljustice>. Якщо ви обрали платіж за допомогою кредитної картки або дозволяєте суду або уповноваженому органу стягнути необхідну суму витрат з вашого банківського рахунку, ви повинні зазначити необхідну кредитну картку або дані банківського рахунку в Додатку до цієї форми. Додаток містить інформацію тільки для суду або уповноваженого органу і не буде переданий відповідачу.

У полі 6.2 ви можете вказати, яким способом ви бажаєте отримати платіж від відповідача, наприклад, якщо відповідач забажає сплатити негайно — навіть раніше, ніж буде ухвалено рішення. Якщо ви бажаєте отримати цей платіж банківським переказом, будьласка, вкажіть необхідні банківські дані.

### **6. Дані про банк (\*)**

- 6.1. Як ви оплатите збори за подання заяви?  
 6.1.1. За допомогою банківського переказу  
 6.1.2. Кредитною карткою  
 6.1.3. Прямим переказом з вашого банківського рахунку  
 6.1.4. Інше (будь ласка, вкажіть)  
 6.2. На який рахунок ви бажаєте отримати сплачені відповідачем кошти, що вимагаються або присуджені?  
 6.2.1. Утримувач рахунку:  
 6.2.2. Назва банку, BIC або інший відповідний банківський код:  
 6.2.3. Номер рахунку /IBAN:

## 7. Claim

**Scope:** Please note that the European Small Claims Procedure has a limited scope. No claims of a value higher than EUR 2000 or which are listed in Article 2 of Regulation (EC) No. 861/2007 of the European Parliament and of the Council establishing a European Small Claims Procedure can be dealt with under this procedure. If your claim does not relate to an action within the scope of that Regulation in accordance with Article 2, proceedings will continue before the courts/tribunals with jurisdiction in accordance with the rules of ordinary civil procedure. If you do not wish to continue proceedings in that event, you should withdraw your application.

**Monetary or other claims:** You should indicate whether you are claiming money and / or something else (non-monetary claim), for example, delivery of goods, and then fill in respectively either 7.1 and / or 7.2. If your claim is not for money, please indicate the estimated value of your claim. In the case of a non-monetary claim, you should indicate whether you have a secondary claim for compensation if it is not possible to satisfy the original claim.

If you wish to claim costs of the proceedings (e.g. translation costs, lawyer's fees, costs relating to the service of documents etc.), then you should indicate this in 7.3. Please note that rules regarding the costs which courts/tribunals can award vary between different Member States. Details of categories of costs in the Member States can be found on the website of the European Judicial Network in Civil and Commercial Matters at <http://ec.europa.eu/civiljustice>. If you wish to claim any contractual interest, for example on a loan, you should indicate the rate and from what date it runs. The court/tribunal may award statutory interest on your claim, if you are successful. If you wish to claim interest, please indicate this and the date from which the interest should run.

### 7. About your claim

7.1. Claim for money

7.1.1. Amount of principal (excluding interest and costs): \_\_\_\_\_

7.1.2. Currency

EUR Euro

CZK Czech Koruna

HUF Hungarian Forint

MTL Maltese Lira

SEK Swedish Krona

BGN Bulgarian lev

EEK Estonian Kroon

LVL Latvian Lats

PLN Polish Zloty

CYP Cypriot Pound

GBR Pound sterling

LTL Lithuanian Litas

Other (please specify): \_\_\_\_\_

## 7. Позов

**Сфера застосування:** Будь ласка, зверніть увагу що Європейська процедура вирішення дрібних спорів є чітко обмеженою у сфері свого застосування. Позовні вимоги на суму, більшу ніж 2000 євро, що визначено в статті 2 Регламенту № 861/2007 Європейського парламенту та Ради про запровадження Європейської процедури вирішення дрібних спорів, не можуть бути розглянуті в порядку цієї процедури. Якщо ваші вимоги виходять за межі визначених у статті 2, процедура розгляду буде тривати в компетентному суді або уповноваженому органі відповідно до правил звичайного цивільного процесу. Якщо ви не бажаєте продовження процедури в такому випадку, ви повинні забрати свою заяву.

**Грошові або інші позовні вимоги:** Ви повинні визначити, чи ваші вимоги грошового і/або іншого (негрошового) характеру, наприклад поставка товарів, і заповнити відповідно пункт 7.1 або 7.2. Якщо ваші вимоги негрошового характеру, будь ласка, зазначте їхню оцінку вартість. Якщо це негрошові вимоги, ви повинні вказати, чи у вас є право на позов про компенсацію, якщо виявиться неможливо задовольнити первісний позов.

Якщо ви бажаєте стягнути судові витрати (наприклад, вартість перекладу, витрати на представника, витрати на передачу документів тощо), тоді ви повинні зазначити це в пункті 7.3. Будь ласка, зверніть увагу, що правила стягнення судових витрат судами або уповноваженими органами значно варіюються в залежності від держави-члена. Дані про категорії цих судових витрат у різних державах-членах ви можете знайти на веб-сайті European Judicial Network in civil and commercial matters на сторінці <http://ec.europa.eu/civiljustice>.

Якщо ви вимагаєте стягнення будь-яких договірних відсотків, наприклад на кредит, ви повинні зазначити відсоткову ставку та дату, з якої вони нараховуються. Суд або уповноважений орган може присудити відсотки, встановлені законом, у разі виграшу справи. Якщо ви вимагаєте стягнення відсотків, будь ласка, вкажіть це, а також дату, з якої вони мають нараховуватися.

### 7. Про ваш позов

7.1. Позов про гроші

7.1.1. Розмір основного боргу (не включаючи відсотки та витрати): \_\_\_\_

7.1.2. Валюта

EUR Євро

CZK Чеська крона

HUF Угорський форинт

MTL Мальтійська ліра

SEK Шведська крона

BGN Болгарський лев

EEK Естонська крона

LVL Латвійський лат

PLN Польські злоті

7.2. Other claim

7.2.1. Please specify what you are claiming:

7.2.2. Estimated value of the claim:

Currency:

EUR Euro

CZK Czech Koruna

HUF Hungarian Forint

MTL Maltese Lira

SEK Swedish Krona

BGN Bulgarian lev

EEK Estonian Kroon

LVL Latvian Lats

PLN Polish Zloty

CYP Cypriot Pound

GBR Pound sterling

LTL Lithuanian Litas

Other (please specify): \_\_\_\_\_

7.3. Are you claiming the costs of proceedings?

7.3.1. Yes

7.3.2. No

7.3.3. If yes, please specify which costs and indicate the amount claimed or incurred so far:

7.4. Are you claiming interest?

Yes

No

If yes, is the interest:

Contractual? If so, go to 7.4.1.

Statutory? If so, go to 7.4.2.

7.4.1. If contractual

(1) the rate is: \_\_\_\_\_ %

\_\_\_\_\_ % above the base rate of the ECB

other: \_\_\_\_\_

(2) the interest should run from: \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_ (date)

7.4.2. If statutory

the interest should run from: \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_ (date)

CYP Кіпрські фунти

GBR Фунти стерлінги

LTL Литовські літи

Інше (будь ласка, вкажіть): \_\_\_\_\_

7.2. Інші вимоги

7.2.1. Будь ласка, вкажіть, що ви вимагаєте:

7.2.2. Зазначте розмір вимог:

Валюта:

EUR Євро

CZK Чеська крона

HUF Угорський форинт

MTL Мальтійська ліра

SEK Шведська крона

BGN Болгарський лев

EEK Естонська крона

LVL Латвійський лат

PLN Польські злоті

CYP Кіпрські фунти

GBR Фунти стерлінги

LTL Литовські літи

Інше (будь ласка, вкажіть): \_\_\_\_\_

7.3. Ви вимагаєте стягнення судових витрат?

7.3.1. Так

7.3.2. Ні

7.3.3. Якщо так, будь ласка, вкажіть, які саме витрати, та зазначте суму вимог:

7.4. Ви вимагаєте відсотків?

Так

Ні

Якщо так, ці відсотки:

Договірні? Якщо так, то перейдіть до 7.4.1.

Встановлені законом? Якщо так, то перейдіть до 7.4.2.

7.4.1. Якщо відсотки встановлені законом

(1) ставка відсотків: \_\_\_\_\_ %

\_\_\_\_\_ % вище, ніж базова ставка ЄЦБ

інше: \_\_\_\_\_

(2) відсотки нараховуються з: \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_ (дата)

7.4.2. Якщо відсотки встановлені законом

відсотки мають нараховуватися з: \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_ (дата)

### 8. Details of claim

In 8.1 you should describe briefly the substance of your claim.

In 8.2 you should describe any relevant supporting evidence. This could, for example, be written evidence (e.g. contracts, receipts, etc.) or oral or written statements from witnesses. For each piece of evidence, please indicate which aspect of your claim it is intended to support.

If space is insufficient, you can add additional sheets.

#### 8. Details of claim

8.1. Please give reasons for your claim what happened, where and when.

8.2. Please describe the evidence you wish to put forward to support your claim and state which points of claim it supports. Where appropriate, you should add relevant supporting documents.

8.2.1. Written evidence            please specify below

8.2.2. Witnesses                   please specify below

8.2.3. Other                         please specify below

**Oral hearing:** Please note that the European Small Claims Procedure is a written procedure. However, you can request, in this form or at a later stage, that an oral hearing be held. The court/tribunal may decide to hold an oral hearing if it considers it necessary for the fair conduct of the proceedings or it may refuse it, having to all the circumstances of the case.

8.3. Do you want an oral hearing to be held?

Yes

No

If yes, please indicate reasons

### 9. Certificate

A judgment given a Member State in the European Small Claims Procedure can be recognised and enforced in another Member State. If you intend to ask for recognition and enforcement in a Member State other than that of the court/tribunal, you can request in this form that the court/tribunal, after having made a decision in your favour, issue a certificate concerning that judgment.

## 8. Дані про позовні вимоги

У 8.1 ви повинні коротко описати суть вашого позову.

У 8.2 ви повинні описати будь-які відповідні підтверджувальні докази. Це можуть бути, наприклад, письмові докази (наприклад, договори, рахунки) або усні чи письмові показання свідків. Для кожного доказу, будь ласка, зазначайте, які конкретно вимоги вони мають обґрунтувати. Якщо місця недостатньо, ви можете використовувати додаткові аркуші.

### 8. Дані про позовні вимоги

8.1. Будь ласка, зазначте причини вашого звернення з позовом: що сталося, де і коли.

8.2. Будь ласка, опишіть докази, які ви бажаєте використати для обґрунтування ваших вимог, і вкажіть, які саме вимоги вони обґрунтовують. У разі необхідності ви повинні додати підтверджувальні документи.

8.2.1. Письмові докази                      будь ласка, вкажіть нижче

8.2.2. Свідчення                            будь ласка, вкажіть нижче

8.2.3. Інше                                    будь ласка, вкажіть нижче

**Судове засідання (в усній формі):** Будь ласка, зверніть увагу, що Європейська процедура вирішення дрібних спорів є письмовою. Однак, ви можете звернутися із запитом, у цій формі або пізніше, щоб було призначено судове засідання (в усній формі). Суд або уповноважений орган може ухвалити провести судове засідання, якщо вважатиме, що його проведення необхідне для справедливого судового розгляду справи, або може відмовити, виходячи з обставин справи

8.3. Ви бажаєте, щоб було проведено судове засідання в справі?

Так

Ні

Якщо так, будь ласка, зазначте причини

## 9. Сертифікат

Рішення, ухвалене в державі-члені в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів, може бути визнане і виконане в іншій державі-члені. Якщо ви звернулися із запитом про визнання та виконання в іншій державі-члені, ніж держава-член суду або уповноваженого органу, ви можете вимагати в цій формі, щоб суд або уповноважений орган, після ухвалення рішення на вашу користь, видав сертифікат такого рішення.

**9. Certificate**

I ask the court/tribunal to issue a certificate concerning the judgment

Yes

No

**10. Date and signature**

Please make sure that you write your name clearly and sign and date your application at the end.

**10. Date and signature**

I hereby request that the court/tribunal give a judgment against the defendant on the basis of my claim.

I declare that the information provided is true to the best of my knowledge and is given in good faith.

Done at: \_\_\_\_\_

Date: \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_

Name and signature:

Appendix to the claim form (Form A)

Bank details (\*) for the purposes of payment of the application fee

Account holder/Credit card holder:

Bank name, BIC or other relevant bank code/ Credit card company:

Account number or IBAN/Credit card number, expiry date and security number of the credit card:



**9. Сертифікат**

Я прошу суд або уповноважений орган видати сертифікат ухваленого рішення

Так

Ні

**10. Дата та підпис**

Будь ласка, переконайтеся, що ви чітко написали своє ім'я, підписали та поставили дату наприкінці своєї заяви.

**10. Дата і підпис**

Цим я прошу суд або уповноважений орган ухвалити рішення проти відповідача на підставі моєї заяви.

Я заявляю, що надана мною інформація правдива, наскільки мені відомо, і надана сумлінно.

Місце: \_\_\_\_\_

Дата: \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_

Ім'я та підпис:

Додаток до заяви (форма А)

Дані про банк (\*) для сплати збору за подання заяви

Утримувач рахунку / Власник кредитної картки:

Назва банку, BIC або інший відповідний код банку / Кредитна картка компанії:

Номер рахунку або IBAN / Номер кредитної картки, термін її дії та секретний номер кредитної картки:

## **Annex II**

# **EUROPEAN SMALL CLAIMS PROCEDURE**

### **Form B**

### **Request by the court or tribunal to complete and/or rectify the claim form**

(Article 4(4) of Regulation (EC) No. 861/2007 of the European Parliament and of the Council establishing a European Small Claims Procedure)

Case number (\*):

Received by the court/tribunal on: \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_ (\*)

#### **1. Court/tribunal**

1.1. Name:

1.2. Street and number/PO box:

1.3. City and postal code:

1.4. Country:

#### **2. Claimant**

2.1. Surname, first name/Name of company or organisation:

2.2. Street and number/PO box:

2.3. City and postal code:

2.4. Country:

2.5. Telephone (\*):

2.6. E-mail (\*):

2.7. Claimant's representative, if any, and contact details (\*):

2.8. Other details (\*):

#### **3. Defendant**

3.1. Surname, first name/Name of company or organisation:

3.2. Street and number/PO box:

3.3. City and postal code:

3.4. Country:

3.5. Telephone (\*):

3.6. E-mail (\*):

3.7. Defendant's representative, if known, and contact details (\*):

3.8. Other details (\*):

## Додаток II

# ЄВРОПЕЙСЬКА ПРОЦЕДУРА ВИРІШЕННЯ ДРІБНИХ СПОРІВ

### Форма В

#### Запит суду про доповнення та/або уточнення заяви

(Частина 4 статті 4 Регламенту (ЄС) № 861/2007 Європейського парламенту та Ради про запровадження Європейської процедури вирішення дрібних спорів)

Справа номер (\*):

Отримано судом/органом: \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_ (\*)

#### 1. Суду/уповноважений орган

1.1. Назва:

1.2. Вулиця та номер будинку/Номер абонентської скриньки:

1.3. Місто і поштовий код:

1.4. Країна:

#### 2. Заявник

2.1. Прізвище, ім'я/Назва компанії або організації:

2.2. Вулиця та номер/Номер абонентської скриньки

2.3. Місто і поштовий код:

2.4. Країна:

2.5. Телефон (\*):

2.6. E-mail (\*):

2.7. Представник заявника, якщо такий є, та його контактні дані (\*):

2.8. Інші дані (\*):

#### 3. Відповідач

3.1. Прізвище, ім'я/Назва компанії або організації:

3.2. Вулиця та номер/Номер абонентської скриньки

3.3. Місто і поштовий код:

3.4. Країна:

3.5. Телефон (\*):

3.6. E-mail (\*):

3.7. Представник відповідача, якщо такий відомий, та його контактні дані (\*):

3.8. Інші дані (\*):

The court/tribunal has examined your claim form and considers it to be inadequate or insufficiently clear or not properly filled in: please complete and/or rectify your form in the language of the court/tribunal as indicated below as soon as possible and at the last by \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_  
The court/tribunal shall dismiss your application, under the conditions provided for in the Regulation (EC) No. 861(\*)/2007 if you fail to complete and/or rectify the application within the time limit set out above.

Your claimform has not been filled in the correct language. Please fill it in one of the following languages:

Czech  
German  
Estonian  
Spanish  
Greek  
French  
Italian  
Latvian  
Lithuanian  
Hungarian  
Maltese  
Dutch  
Polish  
Portuguese  
Slovak  
Slovene  
Swedish  
English  
Other (please specify)

The following sections of the claim form must be completed and/or rectify as stated below:

-  
-  
-

Done at: \_\_\_\_\_

Date: \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_

Name and signature:

Суд або уповноважений орган перевірів вашу заяву та вирішив, що вона не відповідає вимогам, недостатньо ясно або неправильно заповнено: будь ласка, доповніть та/або уточніть додану заяву мовою суду або органу як це зазначено нижче, якнайшвидше, але в будь-якому разі не пізніше ніж \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_

Суд або уповноважений орган відхилить вашу заяву на умовах, передбачених у Регламенті (ЄС) № 861/2007, якщо ви не доповните та/або уточните заяву впродовж встановленого вище строку.

Ваша заява не була заповнена правильною мовою. Будь ласка, заповніть її однією із запропонованих нижче мов:

Чеська

Німецька

Естонська

Іспанська

Грецька

Французька

Італійська

Латвійська

Литовська

Угорська

Мальтійська

Данська

Польська

Португальська

Словацька

Словенська

Фінська

Швецька

Англійська

Інша (будь ласка, зазначте)

Наступні секції заяви мають бути доповнені та /або уточнені, як це зазначено нижче:

-

-

-

Місце: \_\_\_\_\_

Дата: \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_

Ім'я та підпис:

## **Annex III**

# **EUROPEAN SMALL CLAIMS PROCEDURE**

### **Form C**

### **Answer Form**

(Article 5(2) and 5(3) of Regulation (EC) No. 861/2007 of the European Parliament and of the Council establishing a European Small Claims Procedure)

#### **IMPORTANT INFORMATION AND GUIDELINES FOR THE DEFENDANT**

A claim as set out in the attached claim form has been submitted against you using the European Small Claims Procedure.

You can answer by filling in Part II of this form and returning it the court/tribunal, or in any other appropriate way, within 30 days after the claim has been served on you together with the answer form.

Please note that if you do not answer within 30 days, the court/tribunal shall give a judgment.

Please make sure that you write your name clearly and sign and date the answer form at the end.

You should also read the guidelines included in the claim form; these may help you to prepare your response.

*Language:* You should reply to the claim in the language of the court/tribunal which has sent you this form.

Please note that the form is available in all official languages of the institutions of the European Union on the website of the European Judicial Atlas at [http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_en.htm). This may help you in filling in the form in the required language.

*Oral hearing:* Please note that the European Small Claims Procedure is a written procedure. However, you can ask for an oral hearing to be held. Please be aware that having regard to the circumstances of the case, the court/tribunal can refuse this request.

*Supporting documents:* You can indicate possible means of evidence, and add, where appropriate, supporting documents.

*Counterclaim:* If you want to make a claim against the claimant (counterclaim), you should fill in and attach a separate Form A which you can find on the Internet at [http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/filinginformation\\_en.htm](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/filinginformation_en.htm) or obtain from the court/tribunal which sent you this form. Please note that for the purposes of the counterclaim you are considered to be the claimant.

*Correcting your details:* You can also correct or supplement information about yourself (e.g. contact details, representative etc.) in section 6 "Other information".

*Extra space:* If space is insufficient, you can add additional sheets.

## Додаток III

# ЄВРОПЕЙСЬКА ПРОЦЕДУРА ВИРІШЕННЯ ДРІБНИХ СПОРІВ

### Форма С

## ВІДПОВІДЬ

(Частина 2 статті 5 та частина 3 статті 5 Регламенту (ЄС) № 861/2007 Європейського парламенту та Ради про запровадження Європейської процедури вирішення дрібних спорів)

#### ВАЖЛИВА ІНФОРМАЦІЯ І КЕРІВНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ВІДПОВІДАЧА

Позов, викладений у встановленій формі, було подано проти вас у порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів.

Ви можете відповісти, заповнивши частину II цієї форми і повернути її до суду або уповноваженого органу, або іншим відповідним способом упродовж 30 днів після того, як позов було вручено вам разом з формою для відповіді.

Будь ласка, зверніть увагу, якщо ви не відправите свою відповідь упродовж 30 днів, суд або уповноважений орган ухвалить рішення.

Будь ласка, переконайтеся, що ви чітко написали своє ім'я, підписали і зазначили дату наприкінці форми для відповіді.

Ви також повинні ознайомитися з керівними вказівками, які містяться у формі для заяви; це може допомогти вам підготувати свою відповідь.

**Мова:** Ви повинні надати свою відповідь на позов мовою суду / уповноваженого органу, який надіслав вам цю форму.

Будь ласка, зверніть увагу на те, що форма доступна всіма офіційними мовами інституцій Європейського Союзу, які є на веб-сайті European Judicial Atlas на сторінці [http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_en.htm). Це може допомогти вам заповнити форму потрібною мовою.

**Судове засідання (в усній формі):** Будь ласка, зверніть увагу, що Європейська процедура вирішення дрібних спорів є письмовою. Проте, ви можете вимагати проведення судового засідання. Зверніть увагу на те, що з урахуванням обставин справи суд / уповноважений орган може відмовити в задоволенні вашого клопотання.

**Підтверджувальні документи:** Ви можете зазначити можливі засоби доказування, а також додати, якщо це необхідно, підтверджувальні документи.

**Зустрічний позов:** Якщо ви хочете заявити позов до заявника (зустрічний позов), ви повинні заповнити та додати окремо форму А, яку можна знайти в Інтернеті за адресою [http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/fillinginformation\\_en.htm](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/fillinginformation_en.htm) або отримати від суду / органу, який відправив вам цю форму. Будь ласка, зверніть увагу на те, що стосовно зустрічного позову ви будете вважатися заявником.

**Зміна своїх даних:** Ви можете також виправити або доповнити інформацію про себе (наприклад, контактну інформацію, дані про представника) в розділі 6 «Інші дані».

**Додаткове місце:** Якщо місця недостатньо, ви можете використати додаткові аркуші.

**Part I** (to be filled in by the court/tribunal)

Name of claimant:

Name of defendant:

Court/tribunal:

Claim:

Case number:

**Part II** (to be filled in by defendant)

1. Do you accept the claim?

Yes

No

Partially

If you have answered "no" or "partially", please indicate reasons:

The claim is outside the scope of the European Small Claims Procedure  
please specify below

Other

please specify below

2. If you do not accept the claim please describe the evidence you wish to put forward to contest it. Please state which points of your answer the evidence supports. Where appropriate, you should add relevant supporting documents.

2.1. Written evidence please specify below

2.2. Witnesses please specify below

2.3. Other please specify below

3. Do you want an oral hearing to be held?

Yes

No

If yes, please indicate reasons (\*):

4. Are you claiming the costs of proceedings?

4.1. Yes

4.2. No

4.3. If yes, please specify which costs and if possible, indicate the amount claimed or incurred so far:

5. Do you want to make a counterclaim?

5.1. Yes

5.2. No

5.3. If yes, please fill in and attach a separate Form A



**Частина I** (заповнюється судом або уповноваженим органом)

Ім'я заявника:

Ім'я відповідача:

Суд/ уповноважений орган:

Позов:

Номер справи:

**Частина II** (заповнюється відповідачем)

1. Чи ви погоджуєтесь з позовом?

Так

Ні

Частково

Якщо ви відповіли «ні» або «частково», вкажіть, будь ласка причини:

Позовні вимоги виходять за межі Європейської процедури вирішення дрібних спорів

Будь ласка, вкажіть нижче

Інше

Будь ласка, вкажіть нижче

2. Якщо ви не приймаєте позов, опишіть докази, які ви хочете використати на підтвердження своїх заперечень. Будь ласка, вкажіть, які саме заперечення ці дані підтверджують. У разі необхідності додайте відповідні підтверджувальні документи.

2.1. Письмові докази

Будь ласка, вкажіть нижче

2.2. Свідки

Будь ласка, вкажіть нижче

2.3. Інше

Будь ласка, вкажіть нижче

3. Чи вимагаєте ви проведення судового засідання?

Так

Ні

Якщо так, то конкретизуйте, будь ласка, нижче причини (\*):

4. Ви вимагаєте стягнення судових витрат?

4.1. Так

4.2. Ні

4.3. Якщо так, то вкажіть, які витрати, і, якщо можливо, конкретну суму, що підлягає сплаті:

5. Ви заявляєте зустрічний позов?

5.1. Так

5.2. Ні

5.3. Якщо так, будь ласка, заповніть та додайте окремо форму А

6. Other information (\*)

7. Date and signature

I declare that the information provided is true to the best of my knowledge and is given in good faith.

Done at: \_\_\_\_

Date: \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_

Name and signature:

(\*) Optional.

## **Annex IV**

### **EUROPEAN SMALL CLAIMS PROCEDURE**

#### **Form D**

#### **Certification concerning a judgment in the European small claims procedure**

(Article 20(2) of Regulation (EC) No. 861/2007 of the European Parliament and of the Council establishing a European Small Claims Procedure)  
To be filled in by the court/tribunal

#### **1. Court/tribunal**

1.1. Name:

1.2. Street and number/PO box:

1.3. City and postal code:

1.4. Country:

#### **2. Claimant**

2.1. Surname, first name/Name of company or organisation:

2.2. Street and number/PO box:

2.3. City and postal code:

2.4. Country:

2.5. Telephone (\*):

2.6. E-mail (\*):

2.7. Claimant's representative, if any, and contact details (\*):

2.8. Other details (\*):

6. Інша інформація (\*)

7. Дата і підпис

Я заявляю, що надана мною інформація правильна, наскільки мені відомо, і надана сумлінно.

Місце: \_\_\_\_

Дата: \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_

Ім'я та підпис: \_\_\_\_\_

(\*) Не обов'язково.

## Додаток IV ЄВРОПЕЙСЬКА ПРОЦЕДУРА ВИРІШЕННЯ ДРІБНИХ СПОРІВ

### Форма D

#### Сертифікат рішення, ухваленого в порядку європейської процедури вирішення дрібних спорів

(Частина 2 статті 20 Регламенту (ЄС) № 861/2007  
Європейського парламенту та Ради про запровадження  
Європейської процедури вирішення дрібних спорів)  
Заповнюється судом/уповноваженим органом

#### 1. Суд/уповноважений орган

1.1. Назва:

1.2. Вулиця та номер/Номер абонентської скриньки:

1.3. Місто і поштовий код:

1.4. Країна:

#### 2. Заявник

2.1. Прізвище, ім'я/Назва компанії або організації:

2.2. Вулиця та номер/Номер абонентської скриньки:

2.3. Місто і поштовий код:

2.4. Країна:

2.5. Телефон (\*):

2.6. E-mail (\*):

2.7. Представник заявника, якщо є, та його контактні дані (\*):

2.8. Інші дані (\*):

### **3. Defendant**

- 3.1. Surname, first name/Name of company or organisation:
- 3.2. Street and number/PO box:
- 3.3. City and postal code:
- 3.4. Country:
- 3.5. Telephone (\*):
- 3.6. E-mail (\*):
- 3.7. Defendant's representative, if known, and contact details (\*):
- 3.8. Other details (\*):

### **4. Judgment**

- 4.1. Date:
- 4.2. Case number:
- 4.3. The substance of the judgment:
  - 4.3.1. The court/tribunal has ordered \_\_\_\_\_ to pay to \_\_\_\_\_
    - (1) Principal:
    - (2) Interest:
    - (3) Costs:
  - 4.3.2. The court/tribunal has made an order against \_\_\_\_\_ to \_\_\_\_\_  
(If the judgment was given by an appeal court or in the case of a review of a judgment.)  
This judgment supersedes the judgment given on \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_, case number \_\_\_\_\_, and any certificate relative thereto.  
THE JUDGMENT WILL BE RECOGNISED AND ENFORCEABILITY AND WITHOUT ANY POSSIBILITY OF OPPOSING ITS RECOGNITION.
- Done at:
- Date: \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_
- Signature and/or stamp

### **3. Відповідач**

- 3.1. Прізвище, ім'я/Назва компанії або організації:
- 3.2. Вулиця та номер/Номер абонентської скриньки
- 3.3. Місто і поштовий код:
- 3.4. Країна:
- 3.5. Телефон (\*):
- 3.6. E-mail (\*):
- 3.7. Представник відповідача, якщо він відомий, та його контактні дані (\*):
- 3.8. Інші дані (\*):

### **4. Рішення**

- 4.1. Дата:
  - 4.2. Номер справи:
  - 4.3. Зміст рішення:
    - 4.3.1. Суд/уповноважений орган наказує \_\_\_\_\_ сплатити \_\_\_\_\_
      - (1) Основна сума:
      - (2) Відсотки:
      - (3) Витрати:
    - 4.3.2. Суд/уповноважений орган видав наказ проти \_\_\_\_\_ про \_\_\_\_\_  
(Якщо рішення ухвалене апеляційним судом або в разі перегляду судового рішення.)  
Це рішення замінює рішення, ухвалене \_\_\_\_\_ / \_\_\_\_\_ / \_\_\_\_\_, номер справи \_\_\_\_\_, або будь-який його сертифікат.
- РІШЕННЯ МОЖЕ БУТИ ВИЗНАНЕ І ПРИВЕДЕНЕ ДО ВИКОНАННЯ БЕЗ МОЖЛИВОСТІ ЗАПЕРЕЧЕННЯ ПРОТИ ЙОГО ВИЗНАННЯ.**
- Місце:
- Дата: \_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_
- Підпис та/або печатка

# ОСНОВНІ ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ПЕРШИХ ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРОЦЕДУР ТА ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЄС

За останнє століття значно активізувалися суспільно-економічні відносини між населенням різних країн. Природне бажання людей до спілкування та співробітництва в сучасному світі забезпечується за допомогою розвитку інформаційних та комунікаційних технологій. Можливість безперешкодно перетинати кордони національних держав, наприклад, купуючи товари онлайн, стала причиною поширення так званих транскордонних відносин. В ЄС відповідно до суспільних потреб трансформується система судового захисту прав, у порядку якої розглядаються справи, що мають транскордонний характер.

Водночас змінюються світоглядне значення та основні підходи до сутності цивільного процесу як форми судового захисту прав. Спостерігається чітко виражена тенденція конвергенції різних національних і континентальних культур цивільного процесу, активізація пошуку моделей ефективного судочинства, які б відповідали сучасним викликам забезпечення доступності правосуддя<sup>1</sup>. І основою зближення сучасних моделей цивільного процесу стає утворення міжнародних союзів та об'єднань, жителі яких користуються єдиною гарантованою системою прав, поглибленими економічними та іншими суспільними відносинами.

На європейському континенті впродовж останнього століття було утворено два найвпливовіші міждержавні об'єднання,

---

<sup>1</sup> Комаров В. В. Цивільний процес у глобальному контексті / В. В. Комаров // Право України. — 2011. — № 10. — С. 29.

основним завданням яких стало утвердження загальнолюдських цінностей та верховенства права, сприяння розвитку ефективного економічного співробітництва. Сьогодні населення 47 європейських держав — членів Ради Європи становить близько 820 млн осіб, більше 500 млн із яких є громадянами 28 держав — членів Європейського Союзу. Саме ці організації відіграють важливу роль в утвердженні загальноєвропейських цінностей верховенства права та права на судовий захист.

За допомогою рішень Європейського суду з прав людини реалізуються положення Конвенції про захист прав і основоположних свобод<sup>1</sup> й утверджуються загальноєвропейські цінності верховенства права і права особи на судовий розгляд у державах — членах Ради Європи. Корені основних положень статті 6 цієї Конвенції сягають у римське право й відображають спільні ідеї та уявлення про справедливе правосуддя, що забезпечило сталий фундамент для гармонізації цивільного процесу в державах — членах ЄС<sup>2</sup>.

У Європейському Союзі єдині основоположні засади права особи на судовий захист гарантовані установчими договорами. Відтворюючи положення установчих договорів ЄС та віддзеркалюючи суспільне прагнення до об'єднання, у межах ЄС активно розбудовується спільний правовий простір. Запропоновані у 1986 р. М. Стормом еволюційні ідеї подолання табу і преференції національних держав регулювати цивільні процесуальні правовідносини за допомогою спільного загальноєвропейського законодавства, забезпечили успішний розвиток гармонізації цивільного процесу та розбудову єдиного цивільного процесу ЄС.

Суттєві відмінності національного процесуального законодавства держав — членів ЄС, яке застосовувалося до регулювання відносин з розгляду та вирішення цивільних і комерційних справ транскордонного характеру, стали істотними перепонами на шляху до ефективного судового захисту прав жителів спільного ринку. Для вирішення цієї проблеми було запроваджено дві перші

<sup>1</sup> Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995\\_004](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004).

<sup>2</sup> Storme M. Improving access to Justice in Europe / M. Storme // Teka Kom. Praw. — OLPAN. 2010. — Pp. 207–217.

загальноєвропейські процедури — **з видачі Європейського судового наказу та вирішення дрібних спорів**. Так поступово було закладено основу майбутнього єдиного цивільного процесу ЄС, що розбудовувався не за рахунок імплементації цих положень до національного законодавства, а завдяки створенню альтернативного механізму, закріпленого в положеннях загальноєвропейського законодавства.

Гармонізація цивільного процесу в ЄС стала новим шляхом зближення права, який істотно відрізняється від уніфікації, за допомогою якої впродовж останніх століть намагалися створити ефективний механізм вирішення судом справ за участі іноземців. Основи теорії універсалізації права було закладено наприкінці XIX ст.<sup>1</sup> П. Манчіні, який сформулював ідею про те, що колізійні норми, відображаючи міжнародний характер регульованих ними відносин, мають будуватися не на національній основі, а відповідно до міжнародно-правових засад, задля чого необхідно було здійснити міжнародну уніфікацію колізійних норм на конвенційній основі. Він одним з перших запропонував розпочати уніфікацію норм приватного права й укласти про це спеціальну міжнародну конвенцію. Ухвалені в результаті реалізації його ідей перші Гаазькі конференції 1893–1894 рр. були присвячені питанням запровадження єдиної міжнародної процедури розгляду цивільних позовів, наступних років — судовим нормам сімейного права, шлюбу, розлучення, опіки над неповнолітніми.

Час і практика довели певну неефективність цих конвенцій у регулюванні відносин, пов'язаних із розглядом та вирішенням справ, ускладнених іноземним елементом. На заваді став доволі складний і тривалий механізм приєднання до них, а також внесення до них змін та доповнень.

Так, Конвенція із цивільного процесу 1954 р. (у Радянському Союзі набула чинності 26 липня 1967 р.)<sup>2</sup> досі відіграє важливу роль

<sup>1</sup> Див.: Ануфриєва Л. П. Международное частное право : в 3 т. Том 1. Общая часть : учебник. — М. : Изд-во БЕК, 2002. — 288 с. — С. 7–15; Богуславский М. М. Международное частное право. 5-е изд., перераб. и доп. / М. М. Богуславский. — М. : Юристъ, 2005. — 604 с. — С. 14–18 та ін.

<sup>2</sup> Convention on Civil procedure concluded 1 March 1954 [Electronic resource]. — Mode of access : [http://www.hcch.net/index\\_en.php?act=conventions.text&cid=33](http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.text&cid=33).



у врегулюванні цивільних процесуальних відносин між країнами-учасницями, але не надає можливості створення єдиного правового простору, оскільки її досі не підписали деякі держави- члени ЄС (Болгарія, Великобританія, Греція, Естонія, Ірландія і Мальта).

Конвенція про вручення за кордоном судових і позасудових документів у цивільних або комерційних справах, ухвалена у 1965 р.<sup>1</sup>, відзначила зміну підходу до уніфікації і стала першою спробою виділити конкретні процедури цивільного процесу в окремий документ — питання, пов'язані виключно з наданням допомоги у формі вручення судових і позасудових документів<sup>2</sup>. Цією Конвенцією вперше було передано сферу правової допомоги від дипломатичних та консульських каналів до спеціалізованих органів, і, на нашу думку, слід відзначити також напрям розвитку такої ідеї в бік прямої взаємодії та надання правової допомоги виключно між суддівськими органами. Але впродовж 30 років аж до середини 90-х рр. минулого століття учасницями цієї Конвенції стали тільки чотирнадцять держав — членів ЄС (у 1969 р. її ратифікували Великобританія, Данія, Фінляндія, Швеція; упродовж 1971–1979 рр. — Бельгія, Франція, Португалія, Люксембург, Нідерланди та ФРН, Італія — у 1982 р., Греція — у 1983 р., Іспанія — тільки у 1987 р., Ірландія — у 1994 р.; Австрія досі не ратифікувала її)<sup>3</sup>. Це зумовило виникнення необхідності регулювання відносин з вручення судових та позасудових документів за кордоном серед держав — членів Союзу в іншому порядку.

29 травня 2000 р. було ухвалено Регламент (ЄС) № 1348/2000 про вручення в державах-членах судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах<sup>4</sup>, який

<sup>1</sup> Convention of 15 November 1965 on the Service Abroad of Judicial and Extrajudicial Documents in Civil or Commercial Matters [Electronic resource]. — Mode of access: [http://www.hcch.net/index\\_en.php?act=conventions.status&cid=17](http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.status&cid=17).

<sup>2</sup> Цірат Г. А. Досвід міжнародно-правової уніфікації в сфері міжнародного цивільного процесу. Гаазькі конвенції / Г. А. Цірат // Вісн. Акад. адвокатури України. — 2011. — № 2 (21). — С. 175–181. — С. 176.

<sup>3</sup> Convention of 15 November 1965 on the Service Abroad of Judicial and Extrajudicial Documents in Civil or Commercial Matters [Electronic resource]. — Mode of access : [http://www.hcch.net/index\\_en.php?act=conventions.status&cid=17](http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.status&cid=17).

<sup>4</sup> Regulation (EC) No. 1348/2000 on the service in the Member States of judicial and extrajudicial documents in civil or commercial matters [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1423167739517&uri=CELEX:32000R1348>.

нині замінено однойменним Регламентом (ЕС) № 1393/2007 від 13 листопада 2007 р.<sup>1</sup> Цим регламентом було запроваджено нові правила, що застосовуються в цивільних і комерційних справах, де судовий або позасудовий документ має бути переданий від однієї держави-члена до іншої для подальшого вручення, і передбачено різні способи передачі між державами-членами — поштою або безпосередньо, а у виняткових випадках — за допомогою консульських чи дипломатичних каналів.

Схожа доля спіткала і спроби врегулювання питань, пов'язаних з отриманням доказів у цивільних справах: Гаазьку конвенцію від 18 березня 1970 р. про отримання доказів за кордоном у цивільних або комерційних справах<sup>2</sup> було ратифіковано менш ніж половиною держав — членів ЄС. Її ратифікували Данія (1972 р.), Португалія (1975 р.), Франція (1974 р.), Швеція (1975 р.), Великобританія (1976 р.), Фінляндія (1976 р.), Люксембург (1977 р.), Німеччина (1979 р.), Нідерланди (1981 р.), Італія (1982 р.), Іспанія (1987 р.); Греція підписала Конвенцію тільки у 2005 р. Серед держав, що набули членства в ЄС у 2004 р., Чехія ратифікувала Конвенцію у 1993 р., Словаччина — у 1993 р., Польща — у 1996 р., Естонія — у 1996 р., Кіпр — у 1983 р., Латвія — у 1995 р., Литва — у 2000 р., Словенія — у 2000 р., Мальта — у 2011 р., Угорщина — у 2004 р. Серед тих, що набули членства в ЄС у 2007 р., — Румунія (2003 р.) та Болгарія (2000 р.); Хорватія, яка набула членства в ЄС у 2013 р., підписала її у 2009 р. Австрія, Бельгія, Великобританія та Ірландія досі не підписали цієї Конвенції.

Ураховуючи важливість питань, пов'язаних із отриманням доказів у цивільних справах, було ухвалено Регламент Ради (ЕС) № 1206/2001 від 28 травня 2001 р. про співробітництво між судами держав-членів у отриманні доказів у цивільних або

<sup>1</sup> Regulation (EC) No. 1393/2007 of the European Parliament and of the Council of 13 November 2007 on the service in the Member States of judicial and extrajudicial documents in civil or commercial matters (service of documents) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:32007R1393>.

<sup>2</sup> Convention of 18 March 1970 on the Taking of Evidence Abroad in Civil or Commercial Matters [Electronic resource]. — Mode of access: [http://www.hcch.net/index\\_en.php?act=conventions.status&cid=82#mem](http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.status&cid=82#mem).

комерційних справах, так званий Регламент доказів<sup>1</sup>. Цим регламентом було істотно спрощено порядок отримання доказів в іншій державі — члені ЄС у цивільних або комерційних справах у двох випадках: коли суд держави-члена просить компетентний суд іншої держави-члена про отримання доказів або просить зібрати докази в іншій державі-члені.

Таким чином, можна зауважити, що Гаазькі конвенції не змогли забезпечити ефективної розбудови спільного правового простору в нових політичних та економічних умовах, що склалися зі створенням ЄС. У своїй передмові до Фінального звіту Дж. Джолович відзначив, що мова уніфікації стала вже не модна, наводячи при цьому цитату П. Гуттеріджа 1946 р. про те, що немає можливості уніфікувати різні процедури в державах-учасниках, якщо в них передбачено різні за вартістю або швидкістю процедури<sup>2</sup>. Регламентний, обов'язковий у всіх державах — членах, порядок регулювання відносин, пов'язаних з розглядом та вирішенням цивільних і комерційних справ у ЄС, поступово набув більшого поширення, що в результаті привело до розбудови єдиної системи захисту прав, яка складається з наднаціонального законодавства ЄС у сфері цивільного процесу.

ЄС є наднаціональною організацією, яка в процесі свого розвитку набула багатьох ознак і властивостей федеративної держави, але не стала і навряд чи стане новою супердержавою<sup>3</sup>. Функціонування ЄС передбачає збереження суверенітету держав-членів, оскільки наднаціональна влада Союзу може існувати над державами лише за умови збереження самих держав з усіма притаманними їм атрибутами, а отже — надає необхідні підстави й можливості взаємовигідного перспективного співробітництва з іншими державами. Підписання у 2014 р. Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС є такою підставою для

<sup>1</sup> Council Regulation (EC) No. 1206/2001 of 28 May 2001 on cooperation between the courts of the Member States in the taking of evidence in civil or commercial matters (Evidence Regulation) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32001R1206>.

<sup>2</sup> Storme M. Approximation of Judiciary Law in the European Union / M. Storme : Rapprochement du Droit Judiciaire de l'Union europeenne. — Kluwer Dordrecht, 1994. — 225 p. — P. XIII.

<sup>3</sup> Яковюк І. В. Правові основи інтеграції до ЄС : загальнотеоретичний аналіз : монографія / І. В. Яковюк. — Харків : Право, 2013. — 760 с. — С. 260–261.

розширення та поглиблення взаємодії, зокрема й у сфері цивільного процесу як універсальної форми захисту прав.

У межах ЄС зближення цивільного процесу відбувається поступово, у дусі наукових проектів та на підґрунті європейського законодавства. Так, на підставі положень Єдиного європейського акта 1986 р. було створено робочу групу, яка упродовж 1987–1994 рр. підготувала документ, що містив серію статей з роз'ясненнями, спрямованими на гармонізацію цивільного процесуального права в ЄС. Цей документ дістав назву Фінальний Звіт із зближення процесуального права в Європейському Союзі («Approximation of Judiciary Law in the European Union»)¹.

Основною метою цього проекту було досягнення такого ступеня зближення, який дозволив би громадянам усіх держав-членів мати перевагу й застосовувати найбільш ефективні процесуальні норми². Як згодом зауважив М. Сторм, у контексті інтернаціоналізації процесуального права потрібно прагнути до ефективних, швидких і недорогих процедур судового розгляду³. Дж. Джолович зазначив, що надзвичайно важливим є те, щоб законні права та обов'язки тих, хто займається бізнесом у спільному ринку, не набували різноманітних форм відповідно до різних національних юрисдикцій, спори в яких розглядаються, оскільки функція цивільного процесуального права — вдихнути життя в усі сфери права, привнести у звичне буття та надати реальності й ефекту всім законним правам та обов'язкам кожної особи і суспільства⁴.

Спершу за цим проектом готувався єдиний модельний кодекс цивільного судочинства держав — членів ЄС. Але, як зазначено у зверненні до читача, часу, виділеного на роботу комісії,

¹ Storme M. Approximation of Judiciary Law in the European Union / M. Storme : Rapprochement du Droit Judiciaire de l'Union europeenne. — Kluwer : Dordrecht, 1994. — 225 p. — P. XIII.

² Storme M. Improving access to Justice in Europe / Marcel Storme. — Teka Kom. Praw. — OL PAN, 2010. — Pp. 207–217. — P. 209.

³ Storme M. A. Single Civil Procedure for Europe: A Cathedral Builders' Dream [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.asianlii.org/jp/journals/RitsLRev/2005/6.pdf>.

⁴ Jolovich J. Introduction. Approximation of Judiciary Law in the European Union / M. Storme : Rapprochement du Droit Judiciaire de l'Union europeenne. — Kluwer Dordrecht, 1994. — 225 p. — P. XI.

було недостатньо; з огляду на це було вирішено підготувати серію пропозицій, які надалі стали б основою для зближення правил у різних сферах судового права<sup>1</sup>. У вступній частині Звіту також підкреслювалася нагальна необхідність зближення європейського процесуального права (the approximation of European procedural law) і викладено основні ідеї про те, як цієї мети може бути досягнуто<sup>2</sup>.

Під час роботи було виявлено істотні розбіжності у врегулюванні інститутів цивільного процесуального права. Завдяки порівняльному дослідженню різних систем процесуального права робоча група змогла визначити подібності та відмінності, які дозволили запропонувати певний набір заходів<sup>3</sup>. По суті, робоча група виділила 14 найперспективніших для подальшої апроксимізації питань:

1. Conciliation (примирення) (А. Пессоа Вац, М. Сторм).
2. The commencement of the proceedings (початок розгляду справи) (Дж. Норманд).
3. Subject matter of litigation (предмет судового спору) (Дж. Норманд).
4. Discovery (відкриття доказів) (Дж. Джолович).
5. Evidence (докази) (Е. Сміт).
6. Technology and proof (доказування і докази) (А. Пессоа Вац).
7. Discontinuance (припинення розгляду) (М. Сторм).
8. Default (розгляд за замовчуванням) (Р. Мейкнхет).
9. Costs (витрати) (М. Сторм).
10. Provisional remedies (забезпечувальні заходи) (Дж. Тарція).
11. Order for Payments (судові накази) (Г. Прюттінг).
12. Enforcement of judgments or orders for the payment of money (виконання судових рішень або наказів про сплату) (К. Де Мігель, Дж. Де Леваль).

<sup>1</sup> Storme M. Approximation of Judiciary Law in the European Union / M. Storme : Rapprochement du Droit Judiciaire de l'Union europeenne. — Kluwer Dordrecht, 1994. — 225 p. — P. IX.

<sup>2</sup> Англ. термін «*approximation*» у перекладі означає «зближення». Ми не поділяємо висловлених точок зору з приводу того, що апроксимізація та зближення — не тотожні поняття, оскільки явища, охарактеризовані ними, ті самі.

<sup>3</sup> Storme M. A. Single Civil Procedure for Europe: A Cathedral Builders' Dream [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.asianlii.org/jp/journals/RitsLRev/2005/6.pdf>.

13. *Astreinte*<sup>1</sup> (П. Мейкнехт).

14. Miscellaneous provisions (забезпечувальні заходи):

a) computation of time (обчислення часу) (К. Керамеус);

b) nullities (нікчемність) (К. Керамеус);

c) rules relating to judges (Е. Сміт) and judgment (порядок відводів та ухвалення рішення) (Дж. Джолович).

У різних частинах Звіту було запропоновано пояснення, а також коментарі до визначених для подальшого зближення питань, що дало змогу різнобічно дослідити й показати переваги та можливості гармонізації цивільного процесу в ЄС. Так, наприклад, для пришвидшення та спрощення процедури стягування коштів було запропоновано узагальнити процедури, які існують у різних країнах, на основі *Mahnverfahren* — процедури стягнення боргів за німецьким процесуальним законодавством, що пізніше було втілено в Регламенті № 1896/2006 про Європейський порядок видачі судового наказу (*European order for payment procedure*)<sup>2</sup>. В інших випадках було запропоновано зближення конкретних інститутів цивільного процесуального права — від початку провадження до виконання рішення.

Не можна сказати, що відразу після опублікування результатів проекту зі зближення цивільного процесу в ЄС сприйняли ці ідеї та негайно взяли до гармонізації цивільного процесу. Але майже всі запропоновані у Фінальному Звіті ідеї для подальшого зближення стали основою законодавчих ініціатив ЄС. Попри те, що проект викликав деякі дискусії в науковому товаристві, це, як наголошують у літературі, була перша всеосяжна спроба вирішити найфундаментальніші

<sup>1</sup> Приєднуємося до думки Е. Сільвестрі про недоцільність перекладу терміна «*astreinte*» з огляду на його особливості та невизначеність у різних правових системах. У загальних рисах його можна охарактеризувати як відшкодування не виконаного в натурі судового рішення. Див.: Silvestri E. Research Day on the Translation of Procedural Terms — *Astreinte* [Electronic resource]. — Mode of access : [https://www.academia.edu/8124578/Research\\_Day\\_on\\_the\\_Translation\\_of\\_Procedural\\_Terms\\_-\\_Astrente](https://www.academia.edu/8124578/Research_Day_on_the_Translation_of_Procedural_Terms_-_Astrente).

<sup>2</sup> Regulation (EC) No. 1896/2006 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32006R1896>.

проблеми цивільного процесу задля забезпечення спільного ринку ЄС<sup>1</sup>.

Основні положення було реалізовано впродовж наступних років, і вже у 2002 р. було ухвалено *Green Paper* про європейський порядок примусового стягнення коштів та про заходи щодо спрощення і прискорення вирішення дрібних спорів<sup>2</sup> з метою ініціювання консультацій та обговорень. Запропоновані положення дістали схвалення наукової спільноти та юристів-практиків, відтак було прийнято дві надзвичайно важливі процедури, які утворюють ядро єдиного цивільного процесу ЄС, — це порядок видачі Європейського судового наказу (*European order for payment procedure*) та Європейський порядок вирішення дрібних спорів (*European Small Claims Procedure*).

Метою ухвалення цих загальноєвропейських процедур стало забезпечення ефективного доступу до правосуддя та усунення перешкод для належного функціонування спільного ринку. Вони врегулювали судову діяльність із розгляду транскордонних спорів, в яких відмінності національних процесуальних систем могли стати на заваді ефективному захисту прав жителів ЄС. В основу цих процедур покладено ідеї про єдність цивільного процесу, і сам М. Сторм вважає їх за найбільші досягнення гармонізації цивільного процесуального законодавства в ЄС<sup>3</sup>.

Ця теорія стала науковим підґрунтям для гармонізації цивільного процесу в ЄС та забезпечила можливість створення єдиного механізму судового захисту — цивільного процесу ЄС, в основі якого лежать перші загальноєвропейські процедури розгляду та вирішення цивільних і комерційних справ транскордонного характеру.

<sup>1</sup> Review Essay — Procedural Laws in Europe. Towards Harmonisation (Marcel Storme ed. 2003) [Electronic resource]. — Mode of access : [http://www.germanlawjournal.com/pdfs/Vol06No04/PDF\\_Vol\\_06\\_No\\_04\\_817-826\\_Developments\\_Bolt.pdf](http://www.germanlawjournal.com/pdfs/Vol06No04/PDF_Vol_06_No_04_817-826_Developments_Bolt.pdf).

<sup>2</sup> Green Paper on a European order for payment procedure and on measures to simplify and speed up small claims litigation [Electronic resource]. — Mode of access : [http://europa.eu/legislation\\_summaries/other/l33212\\_en.htm](http://europa.eu/legislation_summaries/other/l33212_en.htm).

<sup>3</sup> Storme M. Improving access to Justice in Europe [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.pan-ol.lublin.pl/wydawnictwa/TPraw3/Storme.pdf>.

Законодавчими підставами гармонізації законодавства держав — членів ЄС стала стаття 65 Амстердамського договору<sup>1</sup>. Згідно із цими положеннями, було запропоновано забезпечити судове співробітництво між державами-членами й ухвалити законодавчі акти ЄС для врегулювання відносин щодо:

- 1) вручення судових і позасудових документів;
- 2) отримання і прийняття доказів;
- 3) визнання і виконання рішень у цивільних та комерційних справах;
- 4) встановлення єдиних правил юрисдикції.

Положеннями зазначеної статті було також перебачено в разі необхідності ухвалення спільних правил цивільного процесу.

Запровадження таких загальнообов'язкових актів та втілення їх у життя викликало необхідність їх узгодження із правилами національного процесуального законодавства держав — членів ЄС.

Таким чином, гармонізацію цивільного процесу можна розглядати як узгодження шляхом формування загальноєвропейського законодавства, що підлягає застосуванню в усіх державах — членах ЄС, та узгодження загальноєвропейського законодавства з національним законодавством держав-членів.

Так, наприклад, на етапі запровадження окремих загальноєвропейських процедур вручення судових і позасудових документів, отримання доказів тощо провадження з розгляду і вирішення справ транскордонного характеру відбувалося за правилами національного процесуального законодавства із застосуванням правил, встановлених регламентами № 1206/2001 від 28 травня 2001 р. про співробітництво між судами держав-членів у отриманні доказів у цивільних або комерційних справах<sup>2</sup>, а також № 1393/2007 від 13 листопада 2007 р. про вручення в державах-членах судових і позасудових документів у цивільних

<sup>1</sup> Treaty of Amsterdam amending the Treaty on European Union, the Treaties establishing the European Communities and certain related acts [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:11997D/TXT>.

<sup>2</sup> Council Regulation (EC) No. 1206/2001 of 28/5/2001 on cooperation between the courts of the Member States in the taking of evidence in civil or commercial matters (Evidence Regulation) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32001R1206>.



або комерційних справах<sup>1</sup> та ін. Для вирішення питань, не врегульованих цими регламентами, застосовувалися положення національного процесуального законодавства держави-члена компетентного суду.

З часу запровадження перших загальноєвропейських процедур із розгляду дрібних спорів та видачі Європейського судового наказу розгляд і вирішення транскордонних спорів у суді першої інстанції відбувається автономно, відповідно до регламентів № 1896/2006 про порядок видачі Європейського судового наказу (European order for payment procedure)<sup>2</sup> та № 861/2007 про Європейський порядок вирішення дрібних спорів (European small claims procedure)<sup>3</sup>. Питання, не врегульовані положеннями цих регламентів, вирішуються за допомогою положень національного процесуального законодавства держави-члена компетентного суду. Оскільки положення зазначених регламентів є загальнообов'язковими, норми національного процесуального законодавства мають бути узгоджені з ними шляхом його реформування. Одним із найяскравіших прикладів такого узгодження є оскарження судових рішень, ухвалених у порядку загальноєвропейських процедур, відповідно до положень національного процесуального законодавства держав-членів.

Важливим питанням є імплементація європейських процедур до національного процесуального законодавства держав — членів ЄС у процесі гармонізації. Так, за прикладом Польщі, у Цивільному процесуальному кодексі вони віднесені до справ окремого провадження як європейські процедури в транскордонних справах<sup>4</sup>.

<sup>1</sup> Regulation (EC) No. 1393/2007 of the European Parliament and the Council of 13 November 2007 on the service in the Members States of judicial and extrajudicial documents in Civil or commercial matters (Service of Documents) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:32007R1393>.

<sup>2</sup> Regulation (EC) No. 1896/2006 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32006R1896>.

<sup>3</sup> Regulation (EC) No. 861/2007 of the European Parliament and the Council of 11 July 2007 establishing a European Small Claims Procedure [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32007R0861>.

<sup>4</sup> Postępowanie cywilne / red. prof. dr hab. E. Marszałkowska-Krzyszewska. — Warszawa : Wyd. C.H. Beck, 2011. — 739 p. — Pp. 394–395.

Такий крок потрібно визнати доцільним, оскільки регулювання порядку розгляду і вирішення справ мусить мати комплексний характер, інститути національного цивільного процесуального права повинні бути узгоджені та ефективно діяти в загальноєвропейських процедурах вирішення транскордонних справ.

Таким чином, у результаті гармонізації цивільного процесу в Союзі відбулося поступове становлення цивільного процесу ЄС, або *European Civil Procedure*. За останні роки було опубліковано чимало праць видатних сучасних науковців, присвячених його дослідженню. Це, передусім, М. Сторм, який очолював робочу групу з гармонізації цивільного процесу в ЄС, члени його групи, а також представники європейських наукових шкіл цивільного процесу — К. Ван Рее, П. Готтвальд, К. Крамер, Ж. Норман, Е. Сільвестрі, А. Стадлер, Є. Сторскрабб, М. Фреденталь та ін. При цьому сутність цивільного процесу ЄС залишається дискусійним питанням.

У вітчизняній науковій літературі явище цивільного процесу ЄС системно й комплексно не досліджувалося. Вітчизняні науковці у своїх працях тільки зауважують про його наявність (З. М. Макаруха<sup>1</sup>, А. О. Філіп'єв<sup>2</sup>, Г. А. Цірат<sup>3</sup>). Водночас варто відзначити монографію Т. В. Комарової «Юрисдикція Європейського Союзу» (2010 р.), в якій авторка першою серед вітчизняних науковців зауважила про формування Європейського цивільного процесу та охарактеризувала його побудову<sup>4</sup>. Першим комплексним дослідженням його природи стала робота І. О. Ізарової «Теоретичні засади цивільного процесу Європейського Союзу» (2015 р.)<sup>5</sup>, в якій було охарактеризовано його сутність та побудову.

<sup>1</sup> Макаруха З. М. Юрисдикція, визнання та виконання судових рішень у цивільних справах транснаціонального характеру в рамках Європейського Союзу // *Порівняльно-правові дослідження*. — 2009. — № 1. — С. 47–52.

<sup>2</sup> Філіп'єв А. О. Право сторін на вибір суду в окремих джерелах міжнародного цивільного процесу Європейського Союзу / А. О. Філіп'єв // *Часопис Нац. ун-ту «Острозька академія»*, Серія «Право». — 2012. — № 2 (6). — С. 1–23.

<sup>3</sup> Цірат Г. А. Особенности унификации норм, регулирующих процедуры получения доказательств за границей в рамках Европейского Союза // *Закон и жизнь*. — 2013. — № 3. — С. 222–226.

<sup>4</sup> Комарова Т. В. Юрисдикція Суду Європейського Союзу : монографія / Т. В. Комарова. — Харків : Право, 2010. — 360 с.

<sup>5</sup> Ізарова І. О. Теоретичні засади цивільного процесу Європейського Союзу : монографія / І. О. Ізарова. — Київ : ВД «Дакор», 2015. — 335. [1] с.

Дослідження цивільного процесу ЄС здійснюється за допомогою порівняльно-правового методу, що зазвичай супроводжується проблемами термінологічного визначення. Оригінальна назва явища, яке використовувалося в роботах зарубіжних науковців, — «European Civil Procedure», що можна перекласти як «Європейський цивільний процес». Але при дослідженні ми повинні орієнтуватися не на дослівний переклад, а відповідно до сутності та природи явища запропонувати найбільш близьку назву, якою, на наше переконання, є «цивільний процес ЄС».

Становлення єдиної системи цивільного процесу ЄС, що відбувається впродовж останніх десятиліть, є доволі складним процесом, який має еволюційне значення для розвитку цивільної процесуальної науки<sup>1</sup>. На перших етапах науковці підкреслюють значення Європейської конвенції<sup>2</sup> 1950 р., що закріпила загальні засади здійснення правосуддя<sup>3</sup>. Положеннями частини 1 статті 6 Конвенції, яку ратифікували всі держави — члени РЄ та ЄС, було визнано право особи на справедливий розгляд справи незалежним і неупередженим судом, яке поступово розкривалося та реалізовувалося в рішеннях ЄСПЛ. Деякі з цих рішень справили значний вплив на гармонізацію національних процедур і сприяли утворенню цивільного процесу ЄС<sup>4</sup>.

Наступним кроком до становлення єдиного цивільного процесу у Співтоваристві вважають Брюссельську конвенцію 1968 р.<sup>5</sup> Як наголошує П. Готтвальд, вона є першою частиною спільних

<sup>1</sup> Ізарова І. О. Цивільний процес Європейського Союзу: проблеми визначення / І. О. Ізарова // *Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту. Серія «Юридичні науки»*. — 2015. — № 3. — С. 131–136.

<sup>2</sup> Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995\\_004](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004).

<sup>3</sup> Storme M. Improving access to Justice in Europe [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.pan-ol.lublin.pl/wydawnictwa/TPraw3/Storme.pdf>.

<sup>4</sup> Див.: Hubbard v Hamburger. 1993 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:61992CJ0020>; Mund & Fester v Hatrex. 1994 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:61992CJ0398>.

<sup>5</sup> Convention of 27 September 1968 on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters [Electronic resource]. — Mode of access : <http://curia.europa.eu/common/recdoc/convention/en/c-textes/brux-idx.htm>.

правил юрисдикції, які можна розглядати як початок спільно-го European Civil Procedure<sup>1</sup>. Упродовж кількох наступних років у європейській спільноті почалися розмови про European Civil Procedure, що значно посилювалися із запровадженням Конвенції Лугано 1988 р.<sup>2</sup>

Це підкреслюють і інші науковці, — зокрема, А. Стадлер зауважує, що Брюссельська конвенція, безумовно, забезпечила основу, на якій розбудовується European Law of Civil Procedure, і його основні принципи досі є серцем великого успіху Конвенції<sup>3</sup>.

Конвенційний механізм визнання та виконання судових рішень можна віднести до передумов створення єдиного правового простору, оскільки Брюссельська конвенція 1968 р. справді подолала прерогативу національних процесуальних систем, запровадивши механізм визнання та виконання рішень іноземних судів. Невід'ємною частиною системи цивільного процесу ЄС став Регламент (ЄС) № 44/2001 від 22 грудня 2000 р., так званий Брюссель I<sup>4</sup>, ухвалення якого ознаменувало новий етап регулювання відносин із визначення юрисдикції, визнання та виконання судових рішень в ЄС.

У результаті проведення останніх реформ вступив у дію Регламент (ЄУ) № 1215/2012 про юрисдикцію, визнання і виконання судових рішень у цивільних і комерційних справах від 12 грудня 2012 р. (Брюссель I recast)<sup>5</sup>, що завершило ста-

<sup>1</sup> Gottwald P. The European Law of Civil Procedure [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.asianlii.org/jp/journals/RitsLRev/2005/3.pdf>.

<sup>2</sup> Convention of 16 September 1988 on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters [Electronic resource]. — Mode of access : <http://curia.europa.eu/common/recdoc/convention/en/c-textes/lug-idx.htm>.

<sup>3</sup> Stadler A. From The Brussels Convention to Regulation 44/2001: cornerstones of a European Law of Civil Procedure [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?id=COLA2005058&PHPSESSID=nvaq0lt34hemf4fa89103hun40>.

<sup>4</sup> Council Regulation (EC) No. 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters [Electronic resource]. — Mode of access : [http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/pdf/oj\\_112\\_20010116\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/oj_112_20010116_en.pdf).

<sup>5</sup> Regulation (EU) No. 1215/2012 of the European Parliament and the Council on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters of 12 December 2012 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32012R1215>.

новлення єдиної комплексної системи цивільного процесу ЄС як механізму захисту прав жителів ЄС у цивільних і комерційних справах транскордонного характеру. Відповідно до цього Регламенту, який набув чинності 10 січня 2015 р., транскордонні рішення підлягають автоматичному виконанню на всій території ЄС, тобто запроваджується загальна процедура виконання судових рішень і скасовується процедура екзекватури для рішень, ухвалених судами держав — членів ЄС.

Важливість запровадження у всіх державах — членах ЄС єдиних підходів саме до виконання судових рішень зумовлена, передусім, його значенням для забезпечення реального захисту прав.

Одним із надбань кодифікаційного періоду розвитку цивільного процесуального законодавства стало запровадження особливих механізмів визнання та виконання судових рішень іноземних держав. Так, кожна держава забезпечила юридичну силу рішень своїх національних судів, при цьому певною мірою обмежуючи на власній території судову владу інших держав за допомогою процедури так званої екзекватури. Не дивно, що скасування екзекватури та створення Європейського виконавчого листа щодо незаперечних вимог (European Enforcement Order for uncontested claims)<sup>1</sup> було визначено першим кроком із запровадження автоматичного визнання судових рішень у ЄС без будь-яких проміжних розглядів або підстав для відмови у виконанні для конкретних справ і встановлення мінімальних стандартів розгляду цих спорів.

Поступове запровадження вільного обігу судових рішень у ЄС зумовило необхідність дотримання єдиних стандартів судового розгляду справ транскордонного характеру, — передусім зважаючи на те, що судові рішення є результатом розгляду справи. Таким чином, ухвалення Регламенту № 1215/2012 відіграло надзвичайно важливу роль для становлення цивільного процесу ЄС як цілісної системи судового захисту прав, зумовило запровадження єдиних процедур з розгляду та вирішення транскордонних справ у ЄС.

<sup>1</sup> Regulation (EC) No. 805/2004 of the European Parliament and the Council of 21/4/2004 creating a European Enforcement Order for uncontested claims (EEO Regulation) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32004R0805>.

Перші загальноєвропейські процедури з розгляду та вирішення дрібних спорів та видачі судового наказу стали результатом розбудови європейського простору вільного обігу судових рішень та реалізації положень установчих договорів ЄС і програм, які було ухвалено для їх запровадження, а також рекомендацій РЄ. Так, РЄ неодноразово наполягала на вдосконаленні національних систем цивільного судочинства, зокрема на здійсненні всіх можливих заходів щодо максимального скорочення строків ухвалення рішень, задля чого слід скасувати застарілі й такі, що не мають практичного значення, процедури, розробити механізми, які дозволяють контролювати хід розгляду справи із самого початку за рахунок спрощення і створення більш гнучкого й оперативного цивільного судочинства при збереженні гарантій, наданих учасникам цивільного процесу, і високого якісного рівня правосуддя<sup>1</sup>.

Забезпечуючи єдиний загальний для всіх держав-членів порядок здійснення судового захисту прав жителів ЄС у транскордонних справах, ці процедури надали ознак завершеності та комплексності системі цивільного процесу ЄС як механізму здійснення правосуддя в цивільних справах. Після прийняття цих актів, як слушно зауважує Т. В. Комарова, цивільний процес у рамках ЄС перестав регулюватися міжнародними договорами, що підтвердило його автономність і суверенітет держав-членів над ними<sup>2</sup>.

Дві перші загальноєвропейські процедури — розгляду дрібних спорів та видачі судового наказу — створили автономну європейську систему цивільного процесу й демонструють важливий крок у розвитку європейського цивільного судочинства. Це було здійснено, як підкреслює К. Крамер, на противагу «класичним» правилам міжнародного приватного права, основна мета яких полягала в координації національних процедур

<sup>1</sup> Рекомендація R (81) 7 Комітету міністрів державам-членам щодо шляхів спрощення доступу до правосуддя, ухвалена Комітетом міністрів 14 травня 1981 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994\\_133](http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_133).

<sup>2</sup> Комарова Т. В. Юрисдикція Суду Європейського Союзу : монографія / Т. В. Комарова. — Харків : Право, 2010. — 360 с. — С. 280.

з розгляду транскордонних спорів, а не у запровадженні узгоджених процедур<sup>1</sup>.

Таким чином, не можна цілком погодитися з думкою про те, що реальні досягнення в уніфікації окремих процесуальних інститутів, серед яких, окрім підсудності та виконання судових рішень, є вручення судових документів, дослідження доказів, обмін правовою інформацією, дають підстави вести мову про якісно новий комплекс правил судочинства — європейське цивільне процесуальне право<sup>2</sup>. Як і з думкою про те, що можна виокремити нову комплексну галузь європейського цивільного процесуального права, яка визначатиме загальноєвропейські норми, що охоплюють інститути підсудності та виконання судових рішень, вручення судових документів, дослідження доказів та обмін правовою інформацією<sup>3</sup>. Запровадження саме цих процедур, що комплексно врегулювали діяльність суду з розгляду і вирішення дрібних спорів та видачі судового наказу, дало можливість засвідчити утворення системного та комплексного явища цивільного процесу ЄС. Їхня автономність є визначальною ознакою цивільного процесу ЄС, що характеризує особливий зв'язок із національним процесуальним законодавством держав-членів.

Загальноєвропейські процедури вирішення дрібних спорів і видачі Європейського судового наказу істотно відрізняються від інших, що стали результатом поступового запровадження європейських правил цивільного процесу, які прийшли на зміну конвенційним механізмам захисту. Г. А. Цірат, говорячи про роль і місце Регламенту № 1206/2001 і його вплив на подальші процеси уніфікації, процитував А. Влозинську, яка зауважила,

<sup>1</sup> Kramer X. E. A Major Step in the Harmonization of Procedural Law in Europe: the European Small Claims Procedure Accomplishments, New Features and Some Fundamental Questions of European Harmonization / A.W. Jongbloed (ed.) // The XIII World Congress of Procedural Law: The Belgian and Dutch Reports. — Antwerpen : Intersentia, 2008. — Pp. 253–283.

<sup>2</sup> Макаруха З. М. Юрисдикція, визнання та виконання судових рішень у цивільних справах транснаціонального характеру в рамках Європейського Союзу / З. М. Макаруха // Порівняльно-правові дослідження. — 2009. — № 1. — С. 47–52. — С. 52.

<sup>3</sup> Елисеєв Н. Г. Гражданское процессуальное право зарубежных стран : учебник. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : ТК Велби : Проспект. 2004. — 624 с. — С. 12.

що цей регламент є кроком у напрямі формування єдиного Європейського цивільного процесу<sup>1</sup>.

Серед законодавства ЄС є ті акти, що врегульовують відносини, пов'язані з розглядом і вирішенням транскордонних цивільних і комерційних спорів, і відіграють важливу роль у становленні цивільного процесу ЄС. Це Регламент (ЄС) № 1393/2007 Європейського парламенту і Ради від 13 листопада 2007 р. про передачу в державах-членах судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах<sup>2</sup>, який замінив Регламент (ЄС) № 1348/2000; Регламент Ради (ЄС) № 1206/2001 від 28 травня 2001 р. про співробітництво між судами держав-членів у отриманні доказів у цивільних або комерційних справах<sup>3</sup>; Регламент (ЄС) № 655/2014 від 15 травня 2014 р., що запроваджує процедуру Європейського порядку забезпечення рахунку для полегшення стягнення транскордонних боргів у цивільних і комерційних справах<sup>4</sup>; Регламент (ЄС) № 805/2004 Європейського парламенту і Ради від 21 квітня 2004 р. про Європейський виконавчий лист щодо незаперечних вимог<sup>5</sup> та ін.

<sup>1</sup> Цират Г. А. Особенности унификации норм, регулирующих процедуры получения доказательств за границей в рамках Европейского Союза / Г. А. Цират // Закон и жизнь. – 2013. — № 3. — С. 222–226; Włosinska A. Taking of evidence between EU Member States (some remarks on a substantive scope of application of the EU Evidence Regulation) [Electronic resource]. — Mode of access : [http://blogs.sps.ed.ac.uk/sls/files/2013/08/Aleksandra-Wlosinska\\_.pdf](http://blogs.sps.ed.ac.uk/sls/files/2013/08/Aleksandra-Wlosinska_.pdf).

<sup>2</sup> Regulation (EC) No. 1393/2007 of the European Parliament and the Council of 13 November 2007 on the service in the Member States of judicial and extrajudicial documents in civil or commercial matters (service of documents) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:32007R1393>.

<sup>3</sup> Council Regulation (EC) No. 1206/2001 of 28/5/2001 on cooperation between the courts of the Member States in the taking of evidence in civil or commercial matters (Evidence Regulation) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32001R1206>.

<sup>4</sup> Regulation (EU) No. 655/2014 of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014 establishing a European Account Preservation Order procedure to facilitate cross-border debt recovery in civil and commercial matters [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1422049979203&uri=CELEX:32014R0655>.

<sup>5</sup> Regulation (EC) No. 805/2004 of the European Parliament and the Council of 21/4/2004 creating a European Enforcement Order for uncontested claims (EEO Regulation) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32004R0805>.



Потрібно зауважити, що запровадження загальноєвропейських процедур викликано необхідністю ефективнішого регулювання судової діяльності з розгляду справ транскордонного характеру і нівелювання відмінностей різних національних процесуальних систем держав — членів ЄС, а також забезпечення своєчасного розгляду і вирішення справ, що мають транскордонний характер, а не бажанням створити особливе європейське цивільне процесуальне законодавство, альтернативне національному. Але водночас, як цілком слушно підкреслює К. Крамер, запроваджені зазначеними регламентами правила залишають так багато проблем, які будуть розв'язуватися в порядку національного процесуального законодавства, що може виникнути питання — чи справді вони гарантують рівні стандарти й чи справді ці процедури європейські?<sup>1</sup>

Таким чином, варто погодитися, що поступове утворення цивільного процесу ЄС відбувається за рахунок запроваджених у регламентах процедур, як зауважує П. Готтвальд<sup>2</sup>. За їх допомогою забезпечується системність цивільного процесу ЄС як автономного утворення з розгляду та вирішення цивільних і комерційних справ транскордонного характеру. Вони забезпечують комплексне регулювання відносин, пов'язаних із розглядом і вирішенням транскордонних спорів в ЄС, і утворюють систему цивільного процесу.

Ця система норм наднаціонального законодавства ЄС, які спрямовані на регулювання відносин, що виникають під час розгляду та вирішення цивільних і комерційних справ транскордонного характеру, на думку сучасних науковців, формує новий єдиний наднаціональний механізм захисту прав жителів ЄС та окрему галузь європейського права — *European Civil Procedure*, або *European Law on Civil Procedure*.

<sup>1</sup> Kramer X. E. A Major Step in the Harmonization of Procedural Law in Europe: the European Small Claims Procedure Accomplishments, New Features and Some Fundamental Questions of European Harmonization / A. W. Jongbloed (ed.) // The XIII-th World Congress of Procedural Law: The Belgian and Dutch Reports. — Antwerpen : Intersentia, 2008. — Pp. 253–283.

<sup>2</sup> Gottwald P. The European Law of Civil Procedure [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.asianlii.org/jp/journals/RitsLRev/2005/3.pdf>.

Так, П. Готтвальд та А. Стадлер<sup>1</sup> розглядають European law on civil procedure та European Civil Procedure (у своїх роботах вони використовують обидві назви) як інститут європейського права, що регулює відповідні цивільні процесуальні відносини, які виникають у транскордонних справах.

К. Крамер визначає сутність цивільного процесу ЄС за допомогою внутрішньої побудови його джерел та принципів<sup>2</sup>. По-перше, передумовами становлення цивільного процесу ЄС стали визначальні принципи *right to be heard* та *access to justice*. Право бути почутим, яке є споконвічною засадою цивільного процесу, та доступності правосуддя, яке було закріплено в Європейській конвенції, вона вважає основою цивільного процесу, тоді як спільний ринок та пов'язана із ним *mutual trust* стали рушійною силою його побудови. Першою сходинкою стали регламенти, які забезпечили отримання доказів, урегулювали процедуру банкрутства та правила юрисдикції, визнання та виконання судових рішень. Наступними стали запроваджені спільні процедури із розгляду справ — видачі судового наказу та розгляду дрібних позовів. Деякі директиви ЄС — наприклад, які регулюють питання захисту прав інтелектуальної власності, та Європейський виконавчий лист вона теж включає до системи цивільного процесу ЄС, але, враховуючи їхню взаємозалежність із національними процедурами, вони посідають проміжне місце<sup>3</sup>.

Однак не тільки законодавство ЄС стало джерелом цивільного процесу ЄС. Специфіка інтеграційної сутності Євросоюзу виявляється в його повноцінній правовій системі, яка почала формуватися з установчих договорів і виникнення вторинного права, потім розвивалася нормотворчою діяльністю інститутів Союзу та практикою Суду ЄС, як слушно зауважує Т. В. Комарова<sup>4</sup>.

<sup>1</sup> Stadler A. From The Brussels Convention to Regulation 44/2001: cornerstones of a European Law of Civil Procedure [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?id=COLA2005058&PHPSESSID=nvaq0lt34hemf4fa89103hun40>.

<sup>2</sup> Kramer X. E. Procedure Matters: Construction and Deconstructivism in European Civil Procedure [Electronic resource]. — Mode of access : [http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract\\_id=2372713](http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2372713).

<sup>3</sup> Ibid.

<sup>4</sup> Комарова Т. В. Юрисдикція Суду Європейського Союзу : монографія / Т. В. Комарова. — Харків : Право, 2010. — 360 с. — С. 254–256, 280–281.

З огляду на це, авторка відносить до джерел цивільного процесу і практику Суду Європейського Союзу, численні рішення якого містять правові принципи європейського цивільного процесу і становлять його базу.

Цивільний процес ЄС можна віднести до правового інституту, сукупність норм якого регулюють відносини тільки транскордонного характеру. Зважаючи на те, що ці норми врегульовують доволі поширені спори, яких у перспективі може стати ще більше, увага ЄС до них не зайва. Утім, питання про те, чи можна поширити дію співвідношення цивільного процесу на внутрішні спори, є надзвичайно дискусійним.

Визначення цивільного процесу ЄС як відповідної галузі європейського права варто підтримати. Як слушно підкреслює Л. А. Луць, право ЄС утворює складну систему правових норм, але, попри всю її складність, вона є системою права з відповідним поділом на галузі права та інститути<sup>1</sup>. Правова система є більш об'ємним поняттям, яке охоплює інституційну, функціональну і нормативну частини — зокрема, систему права та систему джерел права. Авторка зазначає, що система права є складовою частиною правової системи ЄС, і хоча вона є досить своєрідною, проте характеризується єдністю і неоднорідністю, особливо, якщо аналізувати класифікаційні різновиди норм права Євросоюзу, які за предметом регулювання диференціюються на галузі: конституційне, адміністративне, фінансове право тощо.

При визначенні Європейського цивільного процесу варто виходити із перспектив подальшого розвитку цивільного процесу ЄС як сукупності норм, що врегульовують цивільні і комерційні спори транскордонного характеру в єдиному регіональному об'єднанні, що сповідує спільні цивілізаційні цінності. Потрібно відзначити важливий вплив на зближення та гармонізацію цивільного процесу в європейських країнах, який справили Європейська та Брюссельська конвенції, значення діяльності ЄСПЛ. Серед держав — членів РЄ, які ратифікували Європейську конвенцію, гармонізації цивільного процесу не відбувається і немає єдиного наднаціонального європейського законодавства

<sup>1</sup> Луць Л. А. Європейські міждержавні правові системи та проблеми інтеграції з ними правової системи України (теоретичні аспекти) / Л. А. Луць : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — Київ, 2003. — 304 с. — С. 178.

у сфері транскордонного цивільного процесу. Водночас у державах РЄ дотримуються таких спільних цивілізаційних цінностей, які визначають загальні засади здійснення правосуддя.

Цивільний процес ЄС є так званим транскордонним процесом, що, на відміну від національного цивільного процесу, опосередковує провадження судом у справах, ускладнених транскордонним елементом. У цьому його природа більше схожа на природу міжнародного цивільного процесу, який отримав умовну назву, ураховуючи необхідність застосування міжнародного законодавства під час розгляду справ, ускладнених іноземним елементом.

Складність участі іноземних осіб у національному судовому розгляді не можна подолати, забезпечивши їхній доступ до суду на рівні жителів держави компетентного суду, оскільки на заваді стає мовний бар'єр, незнання і нерозуміння положень національного процесуального законодавства, значне підвищення витрат на представництво в суді. Спрощені транскордонні процедури дають можливість застосовувати єдині процедури, які діють в усіх державах-членах, з метою забезпечення функціонування спільного ринку. У разі поширення відносин між споживачами та юридичними особами з різних держав-членів та України в межах поглибленого і всеосяжного вільного ринку єдиним раціональним способом їх урегулювання буде запровадження транскордонних проваджень цивільного судочинства.

За своєю природою поняття «транскордонний елемент» та «іноземний елемент» подібні. При цьому «іноземний елемент» є родовим поняттям, вихідним положенням, яке трансформувалося в умовах Європейського Союзу як об'єднання незалежних держав.

Термін «іноземний елемент», можливо, і не найкращий, як слушно зауважує А. С. Довгерт, але дозволяє відрізнити приватноправові відносини міжнародного приватного права від решти відносин<sup>1</sup>. Це поняття характеризує наявність у цивільному процесі осіб або юридичних фактів, що пов'язані з різними державами, а отже — з необхідністю визначення правил національного законодавства і їх застосування в результаті участі в цивільному

<sup>1</sup> Міжнародне приватне право. Загальна частина : підручник / за ред. А.С. Довгерта і В. І. Кисіля. — Київ : Алерта, 2012. — 376 с. — С. 14.

процесі громадян різних держав. Це прерогатива міжнародного приватного права, яке сформувалося як результат узгодження законодавства різних держав<sup>1</sup>.

Наявність іноземного елементу в справі призводить до певних ускладнень процедури її судового розгляду, які, зокрема, пов'язані з визначенням підсудності, повідомленням, доказуванням тощо. З огляду на це, національним законодавством, а також міжнародними документами визначено особливості судового розгляду і вирішення цивільних справ, ускладнених іноземним елементом, основою метою яких є необхідність забезпечення прав та законних інтересів іноземців та осіб без громадянства на справедливий, своєчасний та неупереджений розгляд та вирішення їхньої справи судом. Провадження, ускладнене іноземним елементом, дістало узагальнену назву «міжнародний цивільний процес».

Можна з упевненістю сказати, що забезпечення рівного доступу всіх осіб — учасників суспільних відносин незалежно від їхнього громадянства до справедливого та неупередженого судочинства є основою досконалої й ефективної правової системи. Ще римські юристи вчасно усвідомили необхідність та доцільність ефективного регулювання відносин за участю іноземців, і впродовж кількох століть римське право стало об'єднуючим елементом для різних народів світу, фундаментом для майбутньої Європи<sup>2</sup>.

Транскордонний елемент пов'язаний тільки з конкретним колом держав — членів ЄС, і правове регулювання відносин, ускладнених ним, визначене наднаціональним законодавством ЄС. Відповідно, діяльність з розгляду і вирішення

<sup>1</sup> Див.: Міжнародне приватне право в Київському університеті : антологія : у 2 т. Т. 1. 1835–1991 / за ред. А. С. Довгерта. — Київ : Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2009. — 495 с.; Міжнародне приватне право в Київському університеті : антологія : у 2 т. Т. 2. 1992–2007 / за ред. А. С. Довгерта. — Київ: Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2009. — 791 с.; Очерки международного частного права / под ред. проф. А. Довгерта. — Харьков : ООО «Одиссей», 2007. — 816 с.; Міжнародне приватне право. Актуальні проблеми / за ред. А. С. Довгерта. — Київ : УПФ, 2001. — 334 с.; Кисіль В. І. Міжнародне приватне право : питання кодифікації / В. І. Кисіль. — Київ : Україна, 2005. — 480 с.

<sup>2</sup> Цивільне процесуальне право : підручник / [І. С. Ярошенко, І. О. Ізарова, О. М. Єфімов та ін.] ; за заг. ред. І. С. Ярошенко. — Київ : КНЕУ, 2014. — 519 с. — С. 468–469. — (Автор розділу — І. О. Ізарова).

справ транскордонного характеру, урегульовану європейським наднаціональним законодавством, слід визнати транскордонним цивільним процесом.

Відповідно до положень регламентів, що регулюють порядок вирішення дрібних спорів та видачі судового наказу, під «транскордонними спорами» маються на увазі спори, в яких щонайменше одна зі сторін не доміцільована або постійно не проживає в іншій державі — члені ЄС, ніж держава-член, де має відбуватися судовий розгляд справи<sup>1</sup>. Тож, основною ознакою поняття «транскордонний елемент» є суб'єктний склад учасників справи, які проживають або перебувають в іншій державі, ніж держава-член компетентного суду. Водночас участь громадянина третьої держави — не члена ЄС не впливає на характер спору.

Так, наприклад, відповідно до положень Регламенту № 1896/2006, під транскордонними справами маються на увазі такі справи, в яких хоча б одна зі сторін доміцільована або проживає в іншій державі-члені, ніж держава-член суду, який розглядає справу на момент подання заяви до суду (частини 1 і 3 статті 3).

Згідно з Регламентом № 861/2007, визначаючи транскордонний спір, потрібно виходити з того, чи принаймні одна зі сторін доміцільована або проживає в іншій державі-члені, ніж держава-член або орган, який розглядає справу. Моментом, коли визначається характер спору (*the relevant moment*), є дата отримання форми звернення судом або уповноваженим органом, який компетентний її розглядати.

Отже, при визначенні транскордонного елементу у справі за суб'єктною ознакою важливе значення має доміціль особи або її постійне місце проживання (*domicile* або *habitually residence*) сторін справи, а також *the relevant moment*.

Доміціль особи (*domicile*) або її постійне місце проживання (*habitually residence*) визначається відповідно до обох

<sup>1</sup> Regulation (EC) No. 1896/2006 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32006R1896>; Regulation (EC) No. 861/2007 of the European Parliament and the Council of 11 July 2007 establishing a European Small Claims Procedure [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32007R0861>.

згаданих вище регламентів за допомогою Регламенту № 44/2001 від 22 грудня 2000 р. про юрисдикцію, визнання і виконання судових рішень у цивільних і комерційних справах<sup>1</sup>, на зміну якому в результаті останніх реформ прийшов Регламент № 1215/2012 від 12 грудня 2012 р. про юрисдикцію, визнання і виконання судових рішень у цивільних і комерційних справах (Брюссель I recast)<sup>2</sup>.

Відповідно до положень Регламенту № 1215/2012, особа підсудна суду держави-члена свого доміциля, а особа, яка не є громадянином держави-члена, в якому вона проживає, має дотримуватися правил цієї держави-члена. Тобто на особу поширюється юрисдикція суду держави й місця проживання.

Отже, під час визначення характеру спору застосовується суб'єктний критерій, але при цьому він визначений настільки широко, що надає можливість участі і громадянам держав — не членів ЄС. Так, відповідно до Регламенту № 1896/2006, жителі держав — не членів ЄС мають право брати участь в ЕОР у таких випадках:

1) якщо боржник є резидентом або постійним жителем іншої держави — члена ЄС, ніж суд, компетентний розглядати справу, а заявник не є громадянином держави — члена ЄС, останній може подати заяву за процедурою ЕОР, оскільки умови статті 3, пов'язані з вимогами до сторін, буде виконано (одна сторона — учасник спору є жителем іншої держави, ніж держава компетентного суду);

2) якщо кредитор є резидентом або постійно проживає в іншій державі — члені ЄС, ніж держава компетентного суду, він може застосувати процедуру ЕОР проти боржника, який постійно або тимчасово проживає за межами ЄС.

Громадяни держав, що не є членами ЄС, можуть бути учасниками ESCP. Так, відповідно до Регламенту № 861/2007, виходячи

<sup>1</sup> Council Regulation (EC) No. 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters [Electronic resource]. — Mode of access : [http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/pdf/oj\\_112\\_20010116\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/oj_112_20010116_en.pdf).

<sup>2</sup> Regulation (EU) No. 1215/2012 of the European Parliament and the Council on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters of 12 December 2012 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32012R1215>.

з визначення «транскордонних спорів» і правил юрисдикції, за певних обставин позивач, що проживає або зазвичай проживає в державі — не члені ЄС, може скористатися ESCP проти відповідача, який проживає або постійно проживає на території ЄС. Це було б у випадку, коли відповідач проживає або звичайно проживає в іншій державі-члені, ніж компетентний суд, оскільки це відповідає умовам статті 3.1 Регламенту № 861/2007<sup>1</sup>. Крім того, якщо позивач проживає або звичайно проживає в державі — члені ЄС, яка не є державою компетентного суду, він може подати заяву в рамках ESCP проти відповідача, який є резидентом або постійно проживає за межами ЄС<sup>2</sup>.

Таким чином, громадяни України є потенційними учасниками процедур спрощеного вирішення транскордонних спорів, як і всі інші громадяни держав — не членів ЄС, що зумовлює як теоретичний, так і практичний інтерес до цивільного процесу ЄС з огляду на необхідність забезпечення ефективного захисту прав таких учасників цивільного процесу.

*The relevant moment* — це момент, коли суд повинен вирішити питання про характер спору, тобто з'ясувати наявність транскордонного елементу та можливість його розгляду за положеннями відповідних загальноєвропейських процедур, передбачених регламентами № 1896/2006 та № 861/2007. При цьому положеннями згаданих документів цей момент визначається по-різному, хоча сутність ідеї полягає в тому, що на першій стадії провадження суд повинен вирішити питання про наявність транскордонного елементу у справі.

Відповідним моментом, коли визначається характер спору (*the relevant moment*), згідно з Регламентом № 861/2007 є дата отримання заяви судом або вповноваженим органом, який компетентний її розглядати. Так само відповідним моментом

<sup>1</sup> Commission Staff Working Document Impact Assessment Accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EC) No. 861/2007 of the European Parliament and of the Council establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1421775797117&uri=CELEX:52013SC0459>.

<sup>2</sup> Ibid.



визначено дату подання заяви про видачу Забезпечувального наказу до компетентного суду. Згідно з № Регламентом 1896/2006, цей момент визначається часом подання заяви про видачу Європейського судового наказу.

Водночас конкретних наслідків визначення характеру спору суд може дійти тільки після закінчення стадії відкриття провадження у справі. Так, відповідно до вимог статті 6 Регламенту № 1896/2006, суд повинен перевірити дотримання вимог, — зокрема, чи підлягає справа розгляду в порядку ЕОР, чи наявний транскордонний елемент, чи вимоги є грошовими, чи підсудна йому справа і чи відповідає заява встановленим вимогам. У разі порушення зазначених вимог він має відмовити, використовуючи встановлену форму, що не підлягає оскарженню.

Згідно з положеннями статті 4 Регламенту № 861/2007, процедура ESCP починається з вирішення судом питання про відповідність заявлених вимог та їхню точність, що в результаті може привести до відхиленні заяви і відмови у відкритті провадження у справі.

Отже, питання про момент визначення характеру спору має надзвичайно важливе значення.

Крім суб'єктного критерію, для визначення «транскордонного елементу» у справі мають важливе значення і деякі юридичні факти, що трапилися на території інших держав-членів. Так, «транскордонний елемент» при застосування загальноєвропейського порядку забезпечення коштів на банківському рахунку означає наявність коштів, які є на рахунку боржника в банку в державі — члені ЄС<sup>1</sup>. Таким чином зазначений порядок дозволяє забезпечити вимоги і запобігти витраті коштів з рахунку боржника в іншій державі, що ускладнило б або взагалі унеможливило спроби кредитора стягнути борг за ухваленим судовим рішенням.

Для цілей Регламенту № 655/2014 транскордонними визначено такі справи, в яких банківський рахунок або банківські рахунки, про які було заявлено в забезпечувальному наказі,

<sup>1</sup> Regulation (EU) No. 655/2014 of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014 establishing a European Account Preservation Order procedure to facilitate cross-border debt recovery in civil and commercial matters [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1422049979203&uri=CELEX:32014R0655>.

розміщені в іншій державі-члені, ніж держава-член суду, до якого подано заяву; або де доміцильований кредитор.

Отже, до транскордонних справ, в яких можна отримати забезпечувальний наказ, відносять ті, в яких банківський рахунок або рахунки, грошові кошти на яких мають бути забезпечені, знаходяться в іншій державі-члені, ніж держава-член компетентного суду, що розглядає заяву, або в іншій державі-члені, де кредитор має місце проживання.

У будь-якому разі те, чи є спір транскордонним, вирішує суд, що має юрисдикцію в застосуванні такого забезпечувального наказу. При цьому положення Регламенту № 655/2014 не застосовуються у відносинах із державами — не членами ЄС, а також деякими державами-членами — Великобританією та Данією, які не беруть у ньому участі. Забезпечувальний наказ не може бути видано у разі розміщення грошових коштів боржника на рахунках банківських установ, що знаходяться в інших державах — не членах ЄС. Отже, ще однією ознакою «транскордонного елементу» буде наявність конкретного юридичного факту, що має місце на території іншої держави — члена ЄС.

Таким чином, транскордонний елемент у цивільному процесі ЄС можна визначити як підвид іноземного елементу, який характеризує наявність суб'єктів спірних матеріально-правових відносин, які є жителями іншої держави-члена, ніж держава-член компетентного суду, та (або) конкретного передбаченого законом юридичного факту, що має місце на території іншої держави — члена Європейського Союзу.

Система цивільного процесу ЄС надає повне уявлення про явище та природу цього альтернативного національним цивільним системам механізму захисту прав. Факультативний характер цивільного процесу ЄС і автономність його процедур зумовлює особливий характер його взаємодії з національним процесуальним законодавством.

Так, положення цивільного процесу ЄС не включені до національного законодавства, натомість за його допомогою вирішуються всі питання, які не врегульовані регламентами ЄС. Таким чином, національне законодавство, як і раніше, відіграє важливу роль: це можна яскраво проілюструвати на прикладі оскарження судових рішень, ухвалених у порядку розгляду дрібних

спорів ESCP: національні правила настільки відрізняються в цьому питанні, що єдиних європейських правил оскарження не було передбачено, натомість воно здійснюється за національними правилами<sup>1</sup>.

З огляду на це, в ході гармонізації цивільного процесу ЄС та держав-членів важливого значення набуває визначення місця загальноєвропейських процедур у структурі національного цивільного процесу, узгодження їхніх правил з іншими національними правилами, забезпечення інстанційного оскарження судових рішень, ухвалених у порядку цих процедур.

Так, наприклад, відповідно до Цивільного процесуального кодексу Республіки Польщі, загальноєвропейські процедури віднесені до справ окремого провадження (*Postępowania odrebne*) як європейські процедури в транскордонних справах (*Europejskie postępowania w sprawach transgranicznych*)<sup>2</sup>. Оскільки за ЦПК України спори не розглядаються в порядку окремого провадження, то під час визначення місця загальноєвропейських процедур у разі набуття Україною членства потрібно виходити, передусім, з їхнього характеру.

К. Крамер розглядає гармонізацію міжнародного приватного права як попередній етап гармонізації цивільного процесу, який може привести до зближення цивільного процесу<sup>3</sup>. Спільні процедури з вирішення спорів транскордонного характеру, на її переконання, стали наступним кроком еволюції міжнародного цивільного процесу, оскільки міжнародний судовий процес є занадто дорогим для невеликих спорів і норми міжнародного приватного права не можуть вирішити проблем, пов'язаних із необхідністю найму кількох адвокатів, які володіють різними мовами, витрат

<sup>1</sup> Kramer X. E. A Major Step in the Harmonization of Procedural Law in Europe: the European Small Claims Procedure Accomplishments, New Features and Some Fundamental Questions of European Harmonization / A. W. Jongbloed (ed.) // The XIII World Congress of Procedural Law: The Belgian and Dutch Reports. — Antwerpen: Intersentia, 2008. — Pp. 253–283.

<sup>2</sup> *Postępowanie cywilne* / red. prof. dr hab. E. Marszałkowska-Krzyszewska. — Warszawa: Wyd. C. H. Beck, 2011. — 739 p. — Pp. 394–395.

<sup>3</sup> Kramer X. E. A Major Step in the Harmonization of Procedural Law in Europe: the European Small Claims Procedure Accomplishments, New Features and Some Fundamental Questions of European Harmonization / A. W. Jongbloed (ed.) // The XIII World Congress of Procedural Law: The Belgian and Dutch Reports. — Antwerpen: Intersentia, 2008. — Pp. 253–283.

на переклад, переїзди тощо. Натомість за допомогою загальноєвропейських процедур було створено простий, єдиний порядок, який містить ефективні положення розгляду й вирішення справ, сприяє зниженню витрат і скороченню судового розгляду.

Регламентний порядок регулювання відносин, що пов'язані з розглядом та вирішенням цивільних і комерційних справ транскордонного характеру в ЄС, витіснив процедуру конвенційного врегулювання відносин цивільного процесу і набув поширення й застосування в державах — членах ЄС. Це сприяло розбудові цілого масиву наднаціонального законодавства ЄС, але тільки комплексні процедури ЕОР та ЕСРП привели до утворення єдиної системи цивільного процесу ЄС.

Перші регламенти, які склали фундамент цивільного процесу ЄС, варто віднести до міжнародного приватного права, або європейського приватного права, оскільки вони мають специфічну повністю автономну природу. Тоді як регламенти, за допомогою яких було врегульовано відносини з визначення юрисдикції в цивільних і комерційних справах, порядок визнання та приведення у виконання судових рішень<sup>1</sup>, вручення судових і позасудових документів<sup>2</sup> та порядок отримання доказів<sup>3</sup>, дістали назви «некласичних» правил міжнародного приватного права, як це запропонувала К. Крамер. Вони застосовуються не тільки в загальноєвропейських процедурах, але й під час розгляду справ за положеннями національного законодавства, що свідчить про їхню подвійну природу. Їх норми пов'язані з транскордонним елементом, що є своєрідною ознакою міжнародного приватного права.

---

<sup>1</sup> Council Regulation (EC) No. 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters [Electronic resource]. — Mode of access : [http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/pdf/oj\\_112\\_20010116\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/oj_112_20010116_en.pdf).

<sup>2</sup> Regulation (EC) No. 1393/2007 of the European Parliament and the Council of 13 November 2007 on the service in the Member States of judicial and extrajudicial documents in Civil or commercial matters (service of documents) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:32007R1393>.

<sup>3</sup> Council Regulation (EC) No. 1206/2001 of 28 May 2001 on cooperation between the courts of the Member States in the taking of evidence in civil or commercial matters (Evidence Regulation) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32001R1206>.

Цивільний процес ЄС як механізм урегулювання спорів транскордонного характеру слід віднести до інститутів міжнародного приватного права, оскільки його визначальною ознакою є транскордонний елемент. Загальноєвропейські процедури з вирішення цивільних і комерційних справ транскордонного характеру слід визнати особливими провадженнями цивільного судочинства. Оскільки вони мають загальнообов'язковий характер, регулюють діяльність суду та учасників процесу з розгляду і вирішення конкретних справ транскордонного характеру, віднести їх до інших проваджень цивільного судочинства неможливо. Їх також не можна розглядати як окремі категорії окремого провадження, оскільки до них не слід застосовувати загальні положення цього виду провадження. Так, порядок вирішення дрібних спорів має змагальний характер, тому може бути віднесений тільки до різновиду позовного провадження.

З огляду на це, їх доцільно виділяти в окремий вид — провадження в цивільних справах транскордонного характеру, яким буде врегульовано відповідно порядок видачі судового наказу та вирішення дрібних спорів.

Із запровадженням цих процедур постане також питання про необхідність узгодження положень національного законодавства, зокрема таких:

- про право на звернення особи в порядку загальноєвропейських процедур вирішення дрібних спорів та видачі Європейського судового наказу;
- право на апеляційне та касаційне оскарження судових рішень, ухвалених у результаті розгляду справ у порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів та процедури видачі Європейського судового наказу;
- поняття транскордонного елементу.

Слід також визнати, що провадження у справах, ускладнених транскордонним елементом, є невід'ємною частиною цивільного процесуального законодавства, як і провадження, ускладнені іноземним елементом.

Подальший розвиток цивільного процесу ЄС і гармонізація цивільного процесу в державах-членах пов'язана з розробкою єдиних регіональних правил цивільного судочинства. Такий проект було розпочато в рамках співробітництва UNIDROIT

з новоствореним Європейським інститутом права (The European Law Institute, далі — ELI)<sup>1</sup>.

Після завершення спільного проекту з підготовки Принципів транскордонного цивільного процесу у планах UNIDROIT було проведення подальшої роботи в цьому напрямі. Зокрема, було вирішено зосередитися на регіональному рівні та адаптувати Принципи до особливостей конкретних правових систем. Так, у Робочій програмі UNIDROIT на 2014–2016 рр., ухваленій 5 грудня 2013 р. на Генеральній Асамблеї 72-ї сесії, одним з напрямів Законодавчої активності (Legislative activities) було передбачено підготовку Transnational civil procedure — formulation of regional rules («Транснаціональний цивільний процес — розробка регіональних правил»)<sup>2</sup>.

Започаткований у 2013 р. проект «From Transnational Principles to European Rules of Civil Procedure» («Від Транснаціональних принципів до Європейських правил цивільного судочинства» (далі — Правила)<sup>3</sup> ознаменував новий етап розвитку цивільного процесуального права в Європі.

Теоретичною основою Правил було визначено Принципи ALI-UNIDROIT, Європейську конвенцію і Хартію фундаментальних прав ЄС, загальні традиції європейських країн, проект М. Сторма, французький Цивільний процесуальний кодекс та інші кодекси, рішення Суду ЄС та ЄСПЛ, директиви й регламенти ЄС. Це забезпечило вплив Правил на всі держави, що входять до ЄС та РЕ, а отже — належать до європейської цивілізації. Таким чином, поліцивілізаційна парадигма сучасного світу, відповідно до якої основною об'єднувальною ознакою є підтримання визначальних культурних цінностей спільноти, забезпечила подальше зближення права ЄС, утвердження загальних традицій європейських країн.

<sup>1</sup> European Law Institute [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.europeanlawinstitute.eu/about-eli/>.

<sup>2</sup> Transnational civil procedure — formulation of regional rules [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.unidroit.org/about-unidroit/work-programme?id=1625>.

<sup>3</sup> From Transnational Principles to European Rules of Civil Procedure [Electronic resource]. — Mode of access : [http://www.europeanlawinstitute.eu/projects/current-projects-contd/article/from-transnational-principles-to-european-rules-of-civil-procedure/?tx\\_ttnews%5BbackPid%5D=137874&cHash=30981e5bc9618fbff47b45f915463642](http://www.europeanlawinstitute.eu/projects/current-projects-contd/article/from-transnational-principles-to-european-rules-of-civil-procedure/?tx_ttnews%5BbackPid%5D=137874&cHash=30981e5bc9618fbff47b45f915463642).

Основним завданням Правил стало утвердження єдиних засад здійснення судочинства, оскільки вони, як зазначають автори проекту, спрямовані на уникнення фрагментарних і безсистемних змін європейського цивільного процесуального права і є першою спробою розвитку регіональних проектів з урахуванням особливостей регіональних правових культур та правил<sup>1</sup>. При цьому потрібно звернути увагу на те, що регіональність як визначальна ознака учасників такого об'єднання не характеризує їх територіально: серед держав — членів РЄ є й ті країни, які не розташовані на Європейському континенті.

Підготовка зазначених Правил ще раз підтверджує зміну суспільної парадигми від уніфікаційного напрямку до гармонізації цивільного процесу і формування його нової сучасної концепції в європейських країнах. Істотна вага та вплив Принципів транскордонного цивільного процесу на розвиток цивільного процесуального права в європейських країнах, успішна реалізація ідей М. Сторма та становлення системи цивільного процесу ЄС забезпечили загальний успіх гармонізаційних процесів у ЄС. При цьому надзвичайно важливого значення набуває питання про сферу застосування регіональних правил цивільного судочинства, а дискусії про необхідність поширення цивільного процесу ЄС на внутрішні спори переходять у нову площину.

За проектом до сфери регулювання Європейських правил цивільного судочинства входять внутрішні національні спори держав — членів ЄС. Так, на засіданні з підготовки Правил, що відбулося 12–13 травня 2014 р., керівним комітетом було вирішено питання про їхню мету — вони мають бути спрямовані на національні суди і кінцевий продукт цього проекту має застосовуватися до всіх спорів, а не тільки комерційних, як транскордонних, так і національних. Також висловлено оптимістичні прогнози щодо перспектив підготовки загальних Європейських правил цивільного процесу<sup>2</sup>. Розробка типового європейського кодексу авторами цього проекту здається реалістичною, тому проект не має обмежуватися транскордонними справами.

<sup>1</sup> Initial report on the ELI-UNIDROIT 1st Exploratory Workshop [Electronic resource]. — Mode of access : [http://www.europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user\\_upload/p\\_eli/Projects/ELI-UNIDROIT\\_Workshop\\_initial\\_report.pdf/](http://www.europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user_upload/p_eli/Projects/ELI-UNIDROIT_Workshop_initial_report.pdf/).

<sup>2</sup> Ibid.

При цьому важливе значення належить механізму застосування Європейських правил і положень національного процесуального законодавства. Утворення цивільного процесу ЄС як комплексної системи з вирішення транскордонних спорів, який увібрав у себе найбільш загальні механізми цивільного судочинства держав — членів ЄС, привело до появи альтернативної національним процесуальній системи. Якщо положення цивільного процесу ЄС стануть фундаментом єдиних Європейських правил цивільного судочинства, вони набудуть характеру транскордонного цивільного процесу, основна мета якого — нівелювати відмінності різних процесуальних систем держав-членів.

При цьому варто відзначити, що проект ELI-UNIDROIT має суто науковий характер і не спрямований на створення законодавчого акта, про що безпідставно зауважується в літературі. Хибне уявлення про те, що метою цього проекту є «початок створення нового нормативного акта — Європейських правил цивільного судочинства, який має стати першим Загальноєвропейським цивільним процесуальним кодексом»<sup>1</sup>, ґрунтується, насамперед, на традиційному сприйнятті цивільного процесуального законодавства, яке для ефективного застосування має бути кодифіковано. Але для цивільного процесу ЄС такий спосіб навряд чи є перспективним чи навіть можливим в умовах особливого порядку законотворення в ЄС.

Ці Правила будуть застосовуватися як модель європейського регулювання цивільних процесуальних відносин, слугуватимуть орієнтиром для національних законодавців та ЄС. З огляду на це, вони мають відповідати конституційним засадам ЄС<sup>2</sup>.

Надзвичайно важливим питанням є участь в організації та підготовці цих Правил. Учасники, які беруть участь у підготовці Європейських правил, забезпечують подальшу перспективу співпраці та взаємодії між різними державами, у тому числі не членами ЄС.

<sup>1</sup> Ермакова Е. П. Унификация гражданского процессуального права и международного частного права в Европейском Союзе : учеб. пособие. / Е. П. Ермакова — М. : Изд. РУДН, 2014. — 65 с. — С. 7.

<sup>2</sup> Prechal S. The European acquis of civil procedure : constitutional aspects / S. Prechal, C. Kees // *Uniform Law Review*. — 2014. — Vol. 19, 2. — Pp. 179–198.



Хоча нині держави залишаються ключовими гравцями на полі міжнародної політики, незабаром вони можуть втратити суверенітет, державні функції і владу: міжнародні інститути обстоюють право судити про те, що держави можуть робити на своїй території, й обмежувати їх у цьому. Тож у світовому масштабі зараз спостерігається тенденція втрати влади центрального апарату державного управління через передачу її субдержавним, регіональним, провінційним і місцевим політичним утворенням<sup>1</sup>. І це надзвичайно помітно в Європі, де міжнародні інститути набули важливих функцій, що раніше належали державі; виникли потужні міжнародні бюрократичні утворення, які можуть безпосередньо впливати на життя окремих громадян.

У проєкті ELI-UNIDROIT беруть участь спостерігачі:

1) від міжурядових організацій: Гаазької конференції з міжнародного приватного права (Hague Conference on Private International Law — HCCH); європейських інституцій (Європейська комісія, Європейський парламент (JURI-комітет), Суд Європейського Союзу);

2) професійних асоціацій: Асоціації з міжнародного арбітражу (the Association for International Arbitration — AIA); Ради адвокатів та юридичних спілок Європи (the Council of Bars and Law Societies of Europe — CCBE); Ради нотаріатів Європейського Союзу (the Council of the Notariats of the European Union — CNEU); Європейської мережі рад судової влади (the European Network of the Councils of the Judiciary — ENCJ); Міжнародної асоціації юристів (the International Bar Association — IBA); Міжнародної спілки адвокатів (the Union Internationale des Avocats — UIA); Міжнародної спілки судових виконавців (the Union internationale des huissiers de justice);

3) науково-дослідних установ (Research Institutions): Міжнародної асоціації процесуального права (the International Association of Procedural Law); Інституту Макса Планка в Люксембурзі з міжнародного, європейського та процесуального права (the Max-Planck Institute of Luxembourg for International, European and Regulatory Procedural Law), а також Американського інституту права (ALI).

<sup>1</sup> Хантингтон С. Столкновение цивилизаций / С. Хантингтон ; пер. с англ. Т. Велимеева, Ю. Новикова. — М. : ООО «Издательство АСТ», 2003. — 603 с. — С. 37.

Активна розбудова єдиних Європейських регіональних правил цивільного судочинства не обмежена колом держав — членів ЄС, а охоплює саме ті держави, які підтримують спільні цінності, закріплені в Європейській конвенції. З огляду на це, а також на євроінтеграційні прагнення нашої держави та суспільства, надзвичайно важливим є приєднання України до процесу підготовки й запровадження цих Правил<sup>1</sup>. При цьому варто відзначити важливість участі в їх підготовці недержавних організації та установ, які покликані забезпечити створення надійного фундаменту для майбутньої успішної інтеграції України до Європейського Співтовариства, запровадження загальноєвропейських цінностей та засад здійснення судочинства на Європейському континенті.

Регіональні правила цивільного судочинства покликані визначити єдині вимоги і правила, що регулюють відносини з розгляду та вирішення цивільних і комерційних справ транскордонного характеру за участі жителів різних держав одного регіонального об'єднання. Це має надзвичайно важливе значення для забезпечення захисту учасників спільного ринку й економічних відносин, що складаються в його межах.

Запровадження єдиних європейських правил цивільного судочинства та застосування їх до вирішення транскордонних спорів на загальних засадах є важливим напрямом зближення цивільного процесу в ЄС. Урахування останніх здобутків науки цивільного процесуального права забезпечить подальший розвиток європейської інтеграції й удосконалення національних систем цивільного процесу, але регулювання внутрішніх спорів за допомогою регіональних правил на сучасному етапі розвитку політичних та економічних відносин навряд чи можна визнати доцільним.

Для України, як і для інших держав — кандидатів на вступ до ЄС, зазначені Правила є можливістю для гармонізації національного цивільного процесу із законодавством ЄС та створення необхідного підґрунтя для адаптації європейського

<sup>1</sup> Izarova Iryna. The European Regional Rules of Civil Procedure and Deepening Economic Relations Between Ukraine and the European Union / Iryna Izarova // European Journal of Law and Political Sciences, «East West» Association for Advanced Studies and Higher Education GmbH. — Vienna, 2015. — No. 3. — Pp. 112–117.

законодавства та членства в ЄС. Приєднання до справжнього європейського простору правосуддя для України як кандидата на вступ до ЄС є надзвичайно важливим напрямом, оскільки запровадження загальних засад здійснення цивільного судочинства надасть можливість забезпечити ефективний захист прав, нівелювати відмінності вітчизняної процесуальної системи.

# СЛОВНИК ТЕРМІНІВ

|                                          |                                                                              |
|------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| Access to justice                        | Доступ до правосуддя                                                         |
| Admissibility of evidence                | Допустимість доказів                                                         |
| Alternative dispute resolution           | Альтернативне вирішення спорів                                               |
| Civil and commercial matters             | Цивільні і комерційні справи                                                 |
| Claim                                    | Позов, звернення до суду                                                     |
| Commission Decision                      | Рішення Комісії                                                              |
| Completion the application               | Доповнення заяви (заявлених вимог)                                           |
| Consumer disputes                        | Споживчі спори                                                               |
| Consumer protection laws                 | Законодавство про захист прав споживачів                                     |
| Cooperation between national authorities | Співробітництво між національними органами влади                             |
| Cooperation between the courts           | Співробітництво між судами                                                   |
| Council Directive                        | Директива Ради                                                               |
| Council Regulation                       | Регламент Ради                                                               |
| Court settlements                        | Судове урегулювання шляхом укладення мирової угоди <i>тут</i> — мирова угода |
| Cross-border litigation                  | Транскордонне судочинство                                                    |
| Cross-border disputes                    | Транскордонні спори                                                          |
| Cross-border debt recovery               | Транскордонне стягнення боргу                                                |
| Directive                                | Директива                                                                    |
| Enforceability of the judgment           | Приведення до виконання судового рішення                                     |

|                                                   |                                                                       |
|---------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|
| European Account Preservation Order               | Європейський наказ про забезпечення позовних вимог                    |
| European Account Preservation Order procedure     | Процедура видачі Європейського наказу про забезпечення позовних вимог |
| European e-Justice                                | Європейське електронне правосуддя                                     |
| European Enforcement Order for uncontested claims | Європейський виконавчий наказ про незаперечні вимоги                  |
| European order for payment procedure              | Порядок видачі Європейського судового наказу                          |
| European Small Claims Procedure                   | Європейський порядок вирішення дрібних спорів                         |
| Evidence Regulation                               | Регламент про отримання доказів                                       |
| Exercise of the delegation                        | Здійснення делегованих повноважень                                    |
| Exceptional circumstances                         | Виняткові обставини                                                   |
| Extent of the evidence                            | Обсяг, кількість доказів                                              |
| Extraordinary circumstances                       | Надзвичайні обставини                                                 |
| Green Paper                                       | Передзаконодавча ініціатива ЄС                                        |
| Injunctions                                       | Судові заборони                                                       |
| Insolvency proceedings                            | Процедури банкрутства                                                 |
| Irreconcilability of decisions                    | Несумісність судових рішень                                           |
| Issue of a European order for payment             | Ухвалення Європейського судового наказу                               |
| Judgments                                         | Судові рішення                                                        |
| Jurisdiction                                      | Юрисдикція, підсудність                                               |
| Legal aid                                         | Правова допомога                                                      |
| Matrimonial matters                               | Сімейні справи                                                        |
| Matters of parental responsibility                | Справи про відповідальність батьків                                   |

|                                                       |                                                             |
|-------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| Means of taking evidence                              | Способи отримання доказів                                   |
| Member States                                         | Держави — члени ЄС                                          |
| Minimum common rules                                  | Мінімальні спільні правила, що встановлюють загальні вимоги |
| Modification of the application                       | Зміна заявлених вимог                                       |
| Ordinary civil procedure                              | Цивільний процес, передбачений національним законодавством  |
| Online dispute resolution                             | Онлайнове вирішення спорів                                  |
| Protection of consumers' interests                    | Захист інтересів споживачів                                 |
| Provision of a security                               | Забезпечувальні заходи                                      |
| Recognition and enforcement of judgments              | Визнання та виконання судових рішень                        |
| Recovery of uncontested claims                        | Стягнення боргів у справах, що містять незаперечні вимоги   |
| Rectification the application                         | Уточнення заяви (заявлених вимог)                           |
| Remit of the court                                    | Повноваження суду                                           |
| Review of the judgment                                | Перегляд судових рішень                                     |
| Review in exceptional cases                           | Перегляд рішень у виняткових випадках                       |
| Service of judicial and extrajudicial documents       | Вручення, передача судових та позасудових документів        |
| Service of documents and other written communications | Вручення документів та інших письмових повідомлень          |
| Service with proof of receipt by the defendant        | Повідомлення відповідача з підтвердженням                   |
| Service without proof of receipt by the defendant     | Повідомлення відповідача без підтвердження                  |

|                                       |                                                               |
|---------------------------------------|---------------------------------------------------------------|
| Small claims                          | Незначні вимоги; вимоги на незначну суму; дрібні спори        |
| Small claims litigation               | Судочинство у справах щодо дрібних спори                      |
| Statement of opposition               | Заперечення проти позову; заперечення на ухвалене рішення     |
| Stay or limitation of enforcement     | Зупинка або обмеження виконання                               |
| Taking of evidence                    | Отримання доказів                                             |
| Time limits                           | Строки                                                        |
| To accept a proposal                  | Прийняти пропозицію                                           |
| To extend the time limits             | Продовжити строки                                             |
| To issue a European order for payment | Видати (ухвалити) Європейський судовий наказ                  |
| To refuse a proposal                  | Відхилити пропозицію                                          |
| To reject the application             | Відхилити заяву; відмова у видачі наказу або відхилення заяви |
| To set time limits                    | Встановити строки                                             |

# СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

## Нормативно-правові акти ЄС, України та міжнародне законодавство

*Brussels Convention on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters 1968* [Electronic resource]. — Mode of access : <http://curia.europa.eu/common/recdoc/convention/en/c-textes/brux-idx.htm>.

*Commission Staff Working Document Impact Assessment Accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EC) No. 861/2007 of the European Parliament and of the Council establishing a European Small Claims Procedure and Regulation (EC) No. 1896/2006 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 creating a European order for payment procedure* [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1421775797117&uri=CELEX:52013SC0459>.

*Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions — Justice, freedom and security in Europe since 2005 : an evaluation of The Hague Programme and action plan* [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52009DC0263>.

*Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions The EU Justice Agenda for 2020 — Strengthening Trust, Mobility and Growth within the Union Strasbourg* [Electronic resource]. — Mode of access : [http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/files/com\\_2014\\_144\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/files/com_2014_144_en.pdf).



*Communication* from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions The 2015 EU Justice Scoreboard [Electronic resource]. — Mode of access : [http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/files/justice\\_scoreboard\\_2015\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/files/justice_scoreboard_2015_en.pdf).

*Conclusions* on the priorities for relaunching the Single Market [Electronic resource]. — Mode of access : [http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms\\_data/docs/pressdata/en/intm/122331.pdf](http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/intm/122331.pdf).

*Consolidated* version of the Treaty on the Functioning of the European Union [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12012E/TXT>.

*Convention* of 15 November 1965 on the Service Abroad of Judicial and Extrajudicial Documents in Civil or Commercial Matters [Electronic resource]. — Mode of access: [http://www.hcch.net/index\\_en.php?act=conventions.status&cid=17](http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.status&cid=17).

*Convention* of 16 September 1988 on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters [Electronic resource]. — Mode of access : <http://curia.europa.eu/common/rec-doc/convention/en/c-textes/lug-idx.htm>.

*Convention* of 18 March 1970 on the Taking of Evidence Abroad in Civil or Commercial Matters [Electronic resource]. — Mode of access: [http://www.hcch.net/index\\_en.php?act=conventions.status&cid=82#mem](http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.status&cid=82#mem).

*Council Regulation* (EC) No. 1206/2001 of 28 May 2001 on co-operation between the courts of the Member States in the taking of evidence in civil or commercial matters (Evidence Regulation) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32001R1206>.

*Council Regulation (EC) No. 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters* [Electronic resource]. — Mode of access : [http://ec.europa.eu/justice\\_home/judicialatlascivil/html/pdf/oj\\_112\\_20010116\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/oj_112_20010116_en.pdf).

*Draft programme of measures for implementation of the principle of mutual recognition of decisions in civil and commercial matters* [Electronic resource]. — Mode of access : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32001Y0115\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32001Y0115(01)).

*Effective justice systems* [Electronic resource]. — Mode of access : [http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/index_en.htm).

*European e-Justice. Taking Evidence* [Electronic resource]. — Mode of access : [https://e-justice.europa.eu/content\\_taking\\_of\\_evidence\\_forms-160-en.do](https://e-justice.europa.eu/content_taking_of_evidence_forms-160-en.do).

*European Law Institute* [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.europeanlawinstitute.eu/about-eli/>.

*Green Paper from the Commission — Legal aid in civil matters: the problems confronting the cross-border litigant* [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52000DC0051>.

*Green Paper on a European order for payment procedure and on measures to simplify and speed up small claims litigation* [Electronic resource]. — Mode of access : [http://europa.eu/legislation\\_summaries/other/l33212\\_en.htm](http://europa.eu/legislation_summaries/other/l33212_en.htm).

*Regulation (EC) No. 861/2007 of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 creating a European Small Claims Procedure* [Electronic resource]. — Mode of access : [http://europa.eu/legislation\\_summaries/consumers/protection\\_of\\_consumers/l16028\\_en.htm](http://europa.eu/legislation_summaries/consumers/protection_of_consumers/l16028_en.htm).

*Regulation (EC) No. 1393/2007 of the European Parliament and of the Council of 13 November 2007 on the service in the Member*

States of judicial and extrajudicial documents in civil or commercial matters (service of documents) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:32007R1393>.

*Regulation (EC) No. 1896/2006* of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 creating a European order for payment procedure [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32006R1896>.

*Regulation (EU) No. 1215/2012* of the European Parliament and of the Council on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters of 12 December 2012 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32012R1215>.

*Response to Ministry of Justice Consultation Paper CP 14/2011* Proposed EU Regulation creating a European Account Preservation Order to facilitate cross-border debt recovery in civil and commercial matters — How should the UK approach the Commission's proposal? [Electronic resource]. — Mode of access : <https://www.judiciary.gov.uk/wp-content/uploads/JCO/Documents/Consultations/eapo-consultation-judicial-response.pdf>.

*Single European Act* [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:11986U/TXT>.

*Summary of Treaty* [Electronic resource]. — Mode of access : <http://ec.europa.eu/world/agreements/prepareCreateTreatiesWorkspace/treatiesGeneralData.do?redirect=true&treatyId=7481>.

*Tampere* European Council 15 and 16 October 1999 Presidency Conclusions [Electronic resource]. — Mode of access : [http://www.europarl.europa.eu/summits/tam\\_en.htm](http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm).

*The Stockholm Programme* — An open and secure Europe serving and protecting citizens [Electronic resource]. — Mode

of access:[http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52010XG0504\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52010XG0504(01)).

*To apply* for a European order for payment procedure in Belgium [Electronic resource]. — Mode of access : [http://www.europe-eje.eu/sites/default/files/pj/dossiers/ipe\\_belgique\\_english.pdf](http://www.europe-eje.eu/sites/default/files/pj/dossiers/ipe_belgique_english.pdf).

*Treaty* establishing the European Atomic Energy Community [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:11957A/TXT>.

*Treaty* establishing the European Coal and Steel Community [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:11951K/TXT>.

*Treaty* establishing the European Economic Community [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:11957E/TXT>.

*Treaty* of Amsterdam amending the Treaty on European Union, the Treaties establishing the European Communities and certain related acts [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:11997D/TXT>.

*Treaty* of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community, signed at Lisbon, 13 December 2007 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12007L/TXT>.

*Treaty* on European Union [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:C:1992:191:TOC>.

*Конвенція* про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних справах або комерційних справах [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_890](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_890).

*Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод* [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995\\_004](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004).

### Судова практика

*Judgment of the Court (First Chamber) 13 December 2012* [Electronic resource]. — Mode of access : <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=131803&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=835302>.

*Judgment of the Court (First Chamber) 14 December 2006 ASML Netherlands BV v Semiconductor Industry Services GmbH (SEMIS)* [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?isOldUri=true&uri=CELEX:62005CJ0283>.

*Judgment of the Court (Sixth Chamber) of 3 July 1990.* — Isabelle Lancray SA v Peters und Sickert KG. Reference for a preliminary ruling: Bundesgerichtshof — Germany. Brussels Convention of 27 September 1968 — Recognition of default judgment — Article 27 (2). Case C-305/88 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:61988CJ0305>.

*Judgment of the Court (Third Chamber) of 13 June 2013.* Goldbet Sportwetten GmbH v Massimo Sperindeo. Reference for a preliminary ruling: Oberster Gerichtshof — Austria [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?qid=1434114041866&uri=CELEX:62012CJ0144>.

*Judgment of the Court of 16 June 1981.* — Peter Klomps v Karl Michel. — Reference for a preliminary ruling: Hoge Raad — Netherlands. — Brussels Convention of 1968 — Service in sufficient time of the document which instituted the proceedings. — Case 166/80 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:61980CJ0166>.

*Opinion* of the Advocate General Mengozzi delivered on 28 June 2012 (1) Case C-215/11 Iwona Szyrocka v SiGer Technologie GmbH (Reference for a preliminary ruling from the Sąd Okręgowy we Wrocławiu (Poland)) [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1434113782392&uri=CELEX:62011CC0215>.

*Opinion* of the Court (Full Court) of 7 February 2006. Competence of the Community to conclude the new Lugano. Convention on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters. Opinion 1/03 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62003CV0001>.

*Order* of the Court (Third Chamber) of 21 March 2013. Novontech-Zala kft. v Logidata Electronic & Software Entwicklungs GmbH [Electronic resource]. — Mode of access : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1434114041866&uri=CELEX:62012CO0324>.

### **Наукова література та нормативно-правові акти України**

*Freudental M.* The Future of European Civil Procedure [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.ejcl.org/75/art75-6.html>.

*Gottwald P.* The European Law of Civil Procedure [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.asianlii.org/jp/journals/RitsLRev/2005/3.pdf>.

*Kramer X. E.* A Major Step in the Harmonization of Procedural Law in Europe : the European Small Claims Procedure Accomplishments, New Features and Some Fundamental Questions of European Harmonization / A. W. Jongbloed (ed.) // The XIII World Congress of Procedural Law : The Belgian and Dutch Reports. — Antwerpen : Intersentia, 2008. — Pp. 253–283.

*Kramer X. E.* Procedure Matters : Construction and Deconstructivism in European Civil Procedure [Electronic

resource]. — Mode of access : [http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract\\_id=2372713](http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2372713).

*Kramer X. E.* Small claim, simple recovery? The European small claims procedure and its implementation in the member states [Electronic resource]. — Mode of access : [https://www.academia.edu/5240222/Small\\_claim\\_simple\\_recovery\\_The\\_European\\_small\\_claims\\_procedure\\_and\\_its\\_implementation\\_in\\_the\\_member\\_states](https://www.academia.edu/5240222/Small_claim_simple_recovery_The_European_small_claims_procedure_and_its_implementation_in_the_member_states).

*Kramer X. E.* The Functioning of the European Small Claims Procedure in the Netherlands : Normative and Empirical Reflections [Electronic resource] / X. E. Kramer, E. A. Ontanu. — Mode of access : [http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract\\_id=2331927](http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2331927).

*Kramer X. E.* The structure of civil proceedings and why it matters : exploratory observations on future ELI-Unidroit European rules of civil procedure / X. E. Kramer // Uniform Law Review. — 2014. — Vol. 19, 2. — Pp. 218–239.

*Normand J.* Le rapprochement des procedures civiles dans l'union europeenne / J. Normand // European Review of Private Law. — 1998. — No. 6, issue 4. — Pp. 383–399. — P. 383.

*Procedural Laws in Europe. Towards Harmonisation* / Marcel Storme (ed). — Antwerpen : Apeldoorn, 2003. — 472 p.

*Silvestri E.* Italian Report по Simplification of Debt Collection in the EU (European Order for Payment Procedure and European Small Claims Procedure) [Electronic resource]. — Mode of access : [http://www.academia.edu/2511267/Simplification\\_of\\_Debt\\_Collection\\_in\\_the\\_EU\\_European\\_Order\\_for\\_Payment\\_Procedure\\_and\\_European\\_Small\\_Claims\\_Procedure\\_Italian\\_Report](http://www.academia.edu/2511267/Simplification_of_Debt_Collection_in_the_EU_European_Order_for_Payment_Procedure_and_European_Small_Claims_Procedure_Italian_Report).

*Silvestri E.* Research Day on the Translation of Procedural Terms—Judgment [Electronic resource]. — Mode of access : [https://www.academia.edu/8124806/Research\\_Day\\_on\\_the\\_Translation\\_of\\_Procedural\\_Terms\\_-\\_Judgment](https://www.academia.edu/8124806/Research_Day_on_the_Translation_of_Procedural_Terms_-_Judgment).

*Stadler A.* From The Brussels Covention to Regulation 44/2001: cornerstones of a European Law of Civil Procedure [Electronic

resource]. — Mode of access : <http://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?id=COLA2005058&PHPSESSID=nvaq0lt34hemf4fa89103hun40>.

*Storme M. A. Single Civil Procedure for Europe: A Cathedral Builders' Dream* [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.asianlii.org/jp/journals/RitsLRev/2005/6.pdf>.

*Storme M. Approximation of Judiciary Law in the European Union / M. Storme ; Rapprochement du Droit Judiciaire de l'Union europeenne.* — Kluwer Dordrecht, 1994. — 225 p. — P. XIII.

*Storme M. Improving access to Justice in Europe* [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.pan-ol.lublin.pl/wydawnictwa/TPraw3/Storme.pdf>.

*Storme M. Uniform Procedure Rules in Europe / M. Storme ; [in:] M. Sawczuk (ed.) ; Unity of Civil Procedural Law, Nat. Divergencies.* — Lublin, 1994. — 306 p. — P. 17.

*Storskrubb E. Due notice of proceedings: present and future / E. Storskrubb // Unif. Law Rev.* — 2014. — No. 19 (3). — Pp. 351–364.

*Van Rhee C. H. Civil Litigation in Twentieth Century Europe* [Electronic resource]. — Mode of access : <http://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/tijvrec75&div=29&id=&page=>.

*Ізарова І. О. Теоретичні засади цивільного процесу ЄС : монографія / І. О. Ізарова.* — Київ: ВД «Дакор», 2014. — 328 с.

*Изарова И. А. Принцип приоритетности гражданского процесса ЕС и особенности его реализации / И. А. Изарова // Вестн. граждан. процесса.* — 2015. — № 5. — С. 218–225.

*Ізарова І. О. Принцип обмеженого оскарження судових рішень, ухвалених в порядку загальноєвропейських процедур з розгляду цивільних і комерційних справ транскордонного*



характеру/ І. О. Ізарова // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Сер. «Право». — 2015. — № 26. — Вип. 32, т. 2. — С. 36–40.

*Ізарова І. О.* Європейський порядок розгляду дрібних спорів: досвід та перспективи / І. О. Ізарова // Держава і право. — 2015. — № 67. — С. 265–274.

*Ізарова І. О.* Інституційна система European Civil Procedure / І. О. Ізарова // Актуальні проблеми теорії держави і права : зб. наук. пр. Вип. 75. — Одеса : Юрид. л-ра, 2015. — 410 с. — С. 267–273.

*Ізарова І. О.* Перспективи запровадження електронного правосуддя в цивільному судочинстві в Україні / І. О. Ізарова // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Сер. «Право» № 24. — 2014. — Вип. 24, т. 2. — С. 44–46.

*Ізарова І. О.* Принципи цивільного процесу ЄС / І. О. Ізарова // Часопис Київського університету права : укр. наук.-теорет. часоп. — 2015. — № 2. — С. 160–165.

*Ізарова І. О.* Цивільний процес Європейського Союзу: проблеми визначення / І. О. Ізарова // Право і суспільство. — 2015. — № 5. — С. 74–79.

*Ізарова І. О.* Поняття «транскордонного елементу» в цивільному процесі ЄС та особливості його реалізації / І. О. Ізарова // Право і суспільство. — 2015. — № 6. — С. 90–96.

*Комаров В. В.* Цивільний процес у глобальному контексті / В. В. Комаров // Право України. — 2011. — № 10. — С. 20–29.

*Комарова Т. В.* Юрисдикція Суду Європейського Союзу : монографія / Т. В. Комарова. — Харків : Право, 2010. — 360 с.

*Концепція* галузевої програми інформатизації судів загальної юрисдикції, інших органів та установ судової системи [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://court.gov.ua/userfiles/concept.pdf>.

*Концепція* електронного суду України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.kbs.org.ua/files/koncept\\_d.pdf](http://www.kbs.org.ua/files/koncept_d.pdf).

Коротенко Т. Ф. Проблеми визначення форм судових доручень про надання правової допомоги // Поняття та категорії юридичної науки : зб. наук. пр. Матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 18 листоп. 2014 р.) / за заг. ред. Н. М. Пархоменко, М. М. Шумила. — Київ : Ніка-Центр, 2014. — 492 с. — С. 260–263.

*Міжнародний* цивільний процес України [Текст] : навч. посіб. : практикум / Фурса С. Я. [та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. С. Я. Фурси ; Центр прав. дослідж. Фурси. — Київ : Фурса С. Я. [вид.] : КНТ, 2010. — 327 с.

*Регламент № 2006/2004* Європейського Парламенту і Ради ЄС про співпрацю між національними органами влади з виконання положень в області захисту прав споживачів (Регламент про співпрацю в області захисту прав споживачів) від 27 жовтня 2004 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994\\_b08](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_b08).

*Стратегічний* план розвитку судової влади в Україні на 2013–2015 роки, затверджений рішенням Ради суддів України від 21 грудня 2012 р. № 83 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://court.gov.ua/userfiles/83stratplan.pdf>.

*Стратегія* реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 рр., схвалена Указом Президента України від 20 травня 2015 р. № 276/2015 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/19452.html>.

*Угода* про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://www.kmu.gov.ua/kmu/docs/EA/00\\_Ukraine-EU\\_Association\\_Agreement\\_\(body\).pdf](http://www.kmu.gov.ua/kmu/docs/EA/00_Ukraine-EU_Association_Agreement_(body).pdf).

# ДОДАТКИ

## Додаток № 1

*Заява про припинення або обмеження виконання судового рішення, ухваленого в порядку Європейської процедури вирішення дрібних спорів, до суду Шотландії*

|           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Form 5    | Form of application for stay or limitation of enforcement of a judgment given in the European Small Claims Procedure under Article 23(1) of Regulation (EC) No. 861/2007 of 11th July 2007                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Rule 5(3) | <p><i>EUROPEAN SMALL CLAIMS PROCEDURE</i></p> <p>Notice under Article 23(1)<br/>of Regulation (EC) No. 861/2007 of 11th July 2007</p> <p>APPLICATION FOR</p> <p>STAY OR LIMITATION OF A JUDGMENT GIVEN IN THE<br/>EUROPEAN SMALL CLAIMS PROCEDURE</p> <p>UNDER ARTICLE 23(1) OF REGULATION (EC)<br/>NO. 861/2007</p> <p>Sheriff Court at <i>[insert court]</i></p> <p>Court ref:</p> <p>I <i>[insert name and address]</i>, apply under Article 23(1)<br/>of Regulation (EC) No 861/2007 for the court to <i>[limit /<br/>stay]*</i> the enforcement of the judgment given in the<br/>European Small Claims Procedure granted by the court<br/>on <i>[insert date]</i> in favour of <i>[insert name and address<br/>of claimant]</i>.</p> <p><i>* delete as appropriate</i></p> <p>I ask the court to intimate this application on the<br/>claimant.</p> <p><i>(Signed)</i></p> |

Науково-практичне видання

Ірина Олександрівна Ізарова

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ КОМЕНТАР  
ДО ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО  
ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

*Перші загальноєвропейські процедури розгляду і вирішення цивільних та  
комерційних справ транскордонного характеру —  
видачі Європейського судового наказу й вирішення дрібних спорів*

Частина 1

*Редактор С. Фіялка*

*Художник О. Разухін*

*Верстка І. Роїни*

*Оригінал-макет виготовлено ТОВ «ВД «Дакор»*

Підписано до друку 14.04.2016. Гарнітура BookmanC.  
Формат 60×84<sup>1</sup>/<sub>16</sub>. Папір офсетний. Друк офсетний.  
Обл.-видав. арк. 14,66. Умов. друк. арк. 13,64.  
Наклад 500 прим.

**ТОВ «ВД «Дакор»** Свід. ДК № 4349 від 05.07.2012.

(044) 461-85-06

vd\_dakor@ukr.net

04655, м. Київ, пр-т Московський, 20-а.